כ"ב אדר א' תשל"ח, 1.3.78 שנה 42 המחיר: 12.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 3

העולם הזה

סערה בקונגרס הציוני

הטבות לידידת דולצ'ין

אלה טמשה

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רח' בן־אבי־גדור • הפצה: „נד" בע"מ • גליונות: צינקוגרפיה כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • עורך תכנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: נורית יהודאי • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מח' המודעות: רפי זבריוני • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

קריאת קוראים

עשרות מיכתבי־תגובה הגיעו לדוּאר המערכת בעיקבות פירסום הכתבה מגיפת הבדיחות (העולם הזה 2111), שעסקה בבדיחות המופצות בציבור על שר־הקליטה דוד לוי. כמה ממיכתבים אלה תוכל למצוא במדור מיכתבים בגיליון זה.

רוב המיכתבים, כמו מרבית התגובות האחרות (כולל תגובות שפורסמו בעיתונים אחרים) גינו את פירסום הבדיחות אודות השר לוי מעל עמודי העולם הזה. אולם נראה לי כי המיכתב המשקף יותר מכל את התופעה הוא מיכתבו של הקורא י. גולן, מרחוב שח"ל 33, באר־שבע.

כותב הקורא גולן במיכתבו:

לדעתי הכתבה בכלל לא היתה במקומה. החלק השני שלה, „כל בדיחות לוי", היה חסר כל טעם. צחקתי עליכם ממש בהרגשת גועל. מזל שאתם לא מכירים את הבדיחה הטובה והנבזית ביותר על השר לוי, כשמנחם בגין אמר לו: „שמע דוד, אני הבטחתי שנקטין את מיספר מישרדי הממשלה. ייתכן שנצטרך לסגור את מישרד־הקליטה, אבל אז נשלח אותך בתור שגריר לצ'אד." שאל אותו דוד לוי: „לאיזה צ'ד, צ'ד ימין או צ'ד שמאל?"

כמו אחרים, שהזדעזעו ונפגעו למישמע מבול הבדיחות המסופרות בציבור על השר לוי, כך גם הקורא גולן לא יכול היה להתאפק מלספר את אחת הבדיחות שלמשל, על שר־הדתות, אהרון אבו־חצירא. אבל עובדה היא שהן פוסחות עליו.

מבחינה מסויימת יכול היה דוד לוי לראות במסע־הבדיחות עליו מעין מחמאה. מסעים כאלה ממוקדים בדרך כלל סביב דמויות של מנהיגים מוכרים ופופולאריים. בדיעבד מעניקות הבדיחות לדוד לוי מעמד של דמות ציבורית מהשורה הראשונה, בדרגה כמעט שווה לראש־הממשלה מנחם בגין, שגם הוא עמד בתקופה מסויימת במרכזה של מגיפת־בדיחות דומה.

ניסיון העבר מוכיח כי התעלמות מהתופעה אינה מחסלת אותה. מסעי־בדיחות מסוג זה נמשכים, גם אם אין להם כל הדים באמצעי־התיקשורת.

■ ■ ■

ג'יהאן סאדאת, רעייתו של נשיא מצריים, פלטה קריאת־הפתעה: „לא יאומן! ממש לא יאומן!"

לפניה, על השולחן בלישכתה, היה פרוש השער הכפול של גיליון העולם הזה 2099, בו סוקר ביקורו ההיסטורי של בעלה בירושלים. עורכו הראשי של העולם הזה, אורי אבנרי, הציג בפניה את הגיליון, בעת הראיון הבלעדי שהעניקה לו ג'יהאן.

קריאת ההתפעלות שלה היתה למראה תמונת השער הכפול, בה נראה בעלה כשהוא מסתודד עם ראש־הממשלה מנחם בגין, כשאפיהם כמעט נוגעים זה בזה. הבעת הפנים של שני ראשי המדינות בתמונה ומצב שפתותיהם יצרו את הרושם כאילו תפסה אותם המצלמה שנייה לפני נשיקת־שפתיים חושנית.

היה זה, ללא ספק, הצילום הטוב ביותר שצולם במהלך ביקורו של אנוואר אל־סאדאת בישראל. הוא שיקף והביע, יותר מכל אחד ממאות אלפי הצילומים שצולמו בידי מאות צלמים במרוצת הביקור, את תחושת הקירבה המפתיעה, שנוצרה כתוצאה מביקורו של סאדאת בירושלים. היתה זו הוכחה נוספת לכלל העיתונאי שתמונה אחת יכולה להביע יותר מאלף מילים.

לא היה זה צילום של אחד מצלמי העולם הזה. הוא צולם בידי צלם לישכת־העיתונות הממשלתית, יעקב סער, בסעודת־הערב החגיגית שערך מנחם בגין לכבודו של נשיא מצריים במלון המלך דוד בירושלים. אף־על־פי־כן דומני שלהעולם הזה יש חלק בו, למרות שאיש מאיתנו לא תרם ליצירתו.

בעת אותה סעודה ממלכתית עקב יעקב סער אחרי שיחת שני המנהיגים דרך עדשת מצלמתו, צילם עשרות תמונות של המעמד. רק חלק מתמונות אלה זכו להתפרסם. לישכת־העיתונות הממשלתית בחרה במהירות מיספר מצומצם של צילומים, אותם הפיצה לעיתונות. להעולם הזה שמורה הזכות של גילוי הייחוד שבתמונה זו.

צילום השער הכפול הוא קטע מתמונה גדולה יותר, שרק חיתוך הולם והגדלה לממדים בלתי שיגרתיים, אפילו לגבי המקובל בשערי העולם הזה, הם שהבליטו את האפקט המהמם שלה. כך אירע שלמרות שהתמונה נמצאה כמה ימים ברשות כל מי שחפץ בה, היה העולם הזה העיתון הראשון שהדפיסה.

יעקב סער שלח צילום מרשים זה ל־תחרות הבינלאומית של צילומי עיתונות, שנערכה בהולנד. היא היתה אחת מ־3,689 צילומים, שצולמו בידי 714 צלמים מ־48 מדינות, שנשלחו לתחרות. בשבוע שעבר בחר חבר השופטים של התחרות את צילומו זה של סער כאחד משלושה צילומי־העיתונות הטובים ביותר שצולמו בעולם בשנה האחרונה, העניק לסער את הפרס השלישי בתחרות. אילו היה הדבר תלוי בנו, היינו מעניקים לו את הפרס הראשון.

■ ■ ■

התרגלנו כבר לכך, שעיתונאים מסויימים נוהגים להעתיק ידיעות שפורסמו לראשונה בהעולם הזה, או לפרסם את המשך השתלשלותן, לרוב מבלי ליתן את העובדה כי הידיעה ראתה אור לראשונה בעיתון זה.

אולם השבוע הגדיל מעריב לעשות. הוא פירסם ידיעה שהופיעה בהעולם הזה יום לפני שפורסמה במעריב, תוך שימוש בטענה המטעה כאילו מעריב הוא שפירסם אותה לראשונה.

אני מתכוון לגיליון בגיליון שעבר (העולם הזה 2112) כי הלב שנשתלל בגופו של מעד עוזאם, הצעיר הערבי מטייבה, נלקח מגופו של חיים פישלר, עובד חברת צ'מפיון, שנורה בראשו בידי שודדים.

מושתלב עזאם*
זכות ראשונים

גיליון זה של העולם הזה לא הוצנע בין השורות בכתבה שקשה לגלותה. הוא הופיע על השער האחורי של הגיליון הקודם ובכתבה שהשתרעה על פני 9 טורים, בה התפרסמו גם תמונותיהם של התורם והמקבל.

גיליון העולם הזה שכלל את הגילוי, ראה אור בערב יום השלישי שעבר. עוד באותו ערב ולמחרת בבוקר צוטט גילוי העולם הזה במהדורות החדשות של שידורי־ישראל. מעריב הופיע עם אותו סיפור עצמו בשעות לפני הצהריים של יום רביעי. למרות זאת היה לעורכיו העוז לטעון כי זכות הראשונים על הגילוי מגיעה להם, כאילו לא פורסם הסיפור קודם לכן בהעולם הזה וצוטט עוד קודם לכן ברדיו.

ומי שחבע הוכחה כי אין גבול להעזה עיתונאית — הנה היא לפניו.

אלי תבור

* עם אמו ואחיו.

התמונה האוריגינלית של סער
אחת משלוש הטובות בעולם

שער „העולם הזה" (2099)
תחושה מהממת

TV-121EP

- אנטנה טלסקופית VHF/UHF Built-in
  עם אפשרות חיבור לאנטנה מרכזית
- פועלת על חשמל או בטריות
- משקל: 7 ק"ג
- אביזרים אפשריים:
  - אוזניה
  - מחבר למצבר רכב

12" ה-

למבקשים את הטוב ביותר...

פרסום מלניק/רפאל טיראן

תשקיף

מדינות־ערב מצילות
את ייצוא ההדרים

ניזקיהם של פרדסני ישראל, בעקבות שביתת־הימאים ופאניקת „תפוזי הכספית" באירופה, אינם מוחלטים. חלק ניכר מתיכות פרי־ההדר, שיא מצא את דרכו השוקי אירופה בגלל סיכות אלה, מוצא עתה למדינות־ערב דרך גישור־הירדן.

מדי יום עוברות מאות משאיות את הגשרים בדרכן לירדן, משם הן ממשיכות בדרכן לכווייט, סעודיה ונסיכויות המיפרץ הפרסי. מרבית המשלוחים כוללים פרי־הדר שעליו מתנוססת תווית־הזיהוי המפורסמת „ג'אפא". אחרי בדיקות מדוקדקות, הנמשכות שעות ארוכות, ממשיכות המשאיות בדרכן מיזרחה, כשהן נושאות עימן מיטענים שלא כולם מתוצרת פרדסי רצועת עזה.

התפוזים הישראלים מבוקשים ביותר בשוקי כווית וסעודיה, ומחיריהם שם גבוהים.

יעקובי דוחף
לפרישה מהעבודה

למרות הכחשותיהם של אנשי תנועת המו"ביים במיפלגת העבודה, בדבר כוונתם לפרוש מהמיפלגה גם אם יפורק המערך עם מפ"ם, נמשכים המגעים הסמויים בנושא זה. כשמנצחים עליהם שר־המיסחר והתיירות יגאל הורביץ מצד הליכוד ואחיו, ח"כ עמוס הדר, איש מיפלגת העבודה.

בהתייעצויות הקדחתניות שמאחרי הקלעים משתתפים גם גד יעקובי ואריה שפייזר, המיועמדים להצטרף אל הפורשים, העשויים להקים סיעה משותפת בראשותו של משה דיין.

שלושה ימי
חגיגות־עצמאות

חגיגת יום העצמאות ה־30 לא תימשך יום אחד בלבד, אלא שלושה ימים רצופים. על כך החליט יושב־ראש החדש של ועדת חגיגות־השלושים, הפירסומאי דויד אדמון.

יום העצמאות חל השנה ביום החמישי בשבוע, וארמון רוצה שהחגיגות, שתתחלנה בערב החג, תימשכנה גם ביום השישי, ואילו ביום השבת ייערכו הטכסים והתפילות החגיגיות במיסגרת יום־העצמאות.

בינתיים הטיל אדמון על המו"ל וקריין פירקי התנ"ך, עמיקם גורביץ, לרכז את הוועדה המייעצת של אישים, סופרים ועיתונאים שהוא מקים ליד ועדת החגיגות. עד כה הביעו שניים את הסכמתם להשתתף בוועדה: הקריקסוריסט קריאל („דוש") גרדוש, ודן בן־אמוץ.

מכונית וגהג־צמוד
ליועצו של דולצ'ין

הפעולה הראשונה שביצע יועצו החדש של יו"ר ההנהלה הציונית, יצחק („איזי") רגר, היתה: לתבוע לעצמו מכונית עם נהג צמוד. רגר, שפוטר מניהול חגיגות השלושים למדינה, זכה מייד אחרי פיטוריו במישרת יועץ־מיוחד לאריה דולצ'ין. דולצ'ין עצמו טען כי אינו יודע כמה ייעץ לו רגר, שכן המינוי ניכפה עליו ע"ידי ראשי הליכוד, שלא רצו לחפ־קיר את נאמנם.

עובדה זו לא הפריעה לרגר לתבוע מכונית ונהג, במטענה שהוא חייב להתגורר בשכונת עומר בבאר־שבע, כיוון שאשתו עובדת באוניברסיטת באר־שבע. דבר שיאלץ אותו לנסוע מדי־יום מבאר־שבע לתל־אביב או לירושלים. תביעתו נענתה בחיוב.

סכנה לפומביות
המישפט

סכנה נשקפת לפומביות המישפט בישראל, לאור הסכמתו של שר־המישפטים שמואל תמיר להצעת־חוק שהונשה לוועדת החוקה־חוק־ומישפט של הכנסת. המיועדת להרחיב את סמכות בתי־המישפט לניהול מישפטים בדלתיים סגורות.

על־פי החוק הנוכחי מותר לבתי־המישפט לנהל בדלתיים סגורות רק מישפטים העוסקים בעניני ביטחון, מוסר וקטינים, בנימוקים של ביטחון־המדינה והגנה על קטינים. עתה מציעים להרחיב סמכות זו ולהחילה גם על כל המישפטים האזרחיים הנוגעים לעניינים שבינו לבינה, כמו מישפטי גירושין, מזונות וכדומה.

תחילה התנגד שר־המישפטים להצעת החוק, בטענה שהוא עלול לפגוע בעיקרון המישפטי המקודש של פומביות המישפט.

מאנדי תחתחן
עם מיליונר קודי

הדוגמנית והשחקנית מאנדי רייס־דייוויס־שאזיו, עומדת לחגשא למרי־ויגר יהודי מקנדה, מאנדי, שחיתה נשואה למיסעדן הישראלי לפי שעה, תינשא בעתיד הקרוב לאיש־העסקים חקנדי גד זיבן, שהוא יו"ר מועצת המנהלים של מיפעלי הצמיגים „אלייאנס" בישראל. חשוחה לעיתים קרובות בארץ דרגי עסקי.

אולם מאוחר יותר שינה את דעתו, והוא נוטה את להסכים לתביעה שחוכת השופטים — ולא רק זכותם — תהיה להטיל חיסיון על מישפטים מסוג זה.

מישפטנים רואים בהצעת־חוק זו צעד ראשון לפגיעה בפומביות המישפט, העלולה לפרוץ פתח לניהול מישפטים מסוג אחר בדלתיים סגורות, תוך איסור פירסומם. צפוי מאבק עז נגד קבלת החוק.

השרים מחבצרים

בעיקבות המיבצר האלקטרוני שבו הקיף שר־המישפטים שמואל תמיר את עצמו בלישכתו (העולם הזה 2109), הלכו — בינתיים — שני שרים נוספים, אל שר־החקלאות, אריק שרון, אפשר להגיע רק אחרי הזדהות באינטרקום פנימי המוצב מחוץ ללישכתו, מהעבר השני של דלת־ברזל, ואילו אל שר־החינוך־והתרבות, זבולון המר, אפשר להגיע רק אחרי שמודהים באינטרקום ואחרי שפקידה בודקת, דרך זכוכית משוריינת, את זהותו של האורח.

מישלחת כמורה
רוסית לישראל

הפירסומים שהופיעו באחרונה, בדבר היות אחד מאנשי משלחת הכמורה הרוסית הקבועה בירושלים איש ק־ג־ב, מוכר. לא ימנעו או יעכבו את הביקור המתוכנן של מישלחת כמורה רוסית גדולה בישראל.

המישלחת, שתמנה 15 איש, תגיע לביקור בירושלים לרגל חג הפסחא, ובראשה יעמוד המטרופוליט של לבוב.

יחד עם המישלחת יגיע כומר ריסי נוסף, כדי להשלים את התקן של חמישה אנשי המישלחת הקבועה בירושלים. גם על כומר זה היכו בעבר רינונים כי הוא משמש כסוכן של הקיג"ב.

המר מחכנן להשתלט
על הטלוויזיה

שר־החינוך־והתרבות, זבולון המר, מתכנן להשתלט על הטלוויזיה מבפנים, על־ידי החדרת אנשיו לא רק לוועד־המנהל של רשות־השידור, אלא גם למנגנון העובדים עצמו.

נראה כי בתוכניתו של המר להציע את יצחק מאיר, נציג המפד"ל בוועד־המנהל של הרשות, לתפקיד יו"ר הוועד־המנהל, ולהיאבק על מינוי זה — נוכח כוונת הליכוד להועיד לתפקיד את איש הליכוד, הפרופסור ראובן ירון.

המר מתכוון גם להחזיר לארץ את במאי הטלוויזיה הדתי אדיר זיק, שביים בעבר את התוכניות הדתיות והמסורתיות בטלוויזיה, ונפטר למנותו כראש הכמאים בטלוויזיה. זיק, המשמש כיום שליח הסוכנות בארצות־הברית, הוא ממייסדי גוש־אמונים, ומטה הגוש בירושלים ממוקם בדירתו.

סערה
במישרד־הפנים

סערה מתחוללת עתה בצמרת מישרד־הפנים, כעיקבות האשמות הדדיות בין פקידים בכירים, המקורבים לשר יוסף בורג, על שוחד ומעילות.

בורג עצמו מבטל את השמועות, וטוען כי הן פרי של קינאה אישית בין פקידים. יש להניח כי אחד הפקידים הבכירים במישרד ייאלץ לעזוב את עבודתו, על־מנת שהרוחות יירגעו.

שיבא הפיק
סרט אמריקאי

מפיק ישראלי נוסף הציג באחרונה את סירטו האמריקאי הראשון בהצגת־בכורה בינלאומית: „סוף העולם — המיטה הרגילה שלנו בלילה גשום." זהו סירטם של המפיק גדליה שיבא, לשעבר המנהל של להקת כרמון, והבמאית האיטלקיה לינה ורטמילר. שיבא, הנשוי לבתו של אחד מבעלי־המניות החשובים ביותר ומנהל חברת אונ־ברסאל, הפיק את הסרט עבור חברת וורנר ברוס.

שיבא מצטרף, עם הצגת סירטו, לשורה ארוכה של מפיקים ישראלים העושים את סירטיהם מחוץ לישראל: משה מיזרחי, אלכס מסיס, דויד גיל, קובי יגר, רם בן־אפריים, רפאל רביבו וארנון מילצ'ן.

יעקובל'ה כהן
החלים

איש־העסקים הישראלי יעקובל'ה כהן, שהעיד לפני חודשים אחדים לפני ועדת שימרון, החלים מהתקף־הלב שבו לקה בלונדון, בתקופת הופעתו לפני יו"ר הוועדה, עו"ד ארווין שימרון.

נראה כי הציפייה לעדות והפירסומים על השתייכותו לפשע המאורגן, גרמו לו התרגשות והוא הוחש באמצע הלילה לבית־חולים.

אחרי בדיקות אובחנה אצלו התקפה במחצית הימנית של הלב. הרופאים אסרו על כהן כל התרגשות וכן סיסות ממושכות, וכפו עליו מישטר־תזונה חמור.

בתוך חודשיים הוריד כהן עשרה קילו ממישקלו ומצבו השתפר. בשבוע שעבר הירשו לו הרופאים לטוס, והוא הצטרף אל מישפחתו השוהה בניו־יורק.

פורד-אסקורט בראש

3016 מכוניות פורד-אסקורט נמסרו בשנת 1977

בממדים של שוק הרכב בישראל, זוהי הצלחה מעידה על טיב המכונית, אם נזכור שבשנה הקודמת וגם בשנה שלפניה, ולמעשה, מאז הופיעה בישראל — היא המכונית המבוקשת ביותר.

ולא רק במכירת מכוניות

חדשות-כל אסקורט משומשת המוצעת למכירה, יש עליה קופצים הרבה.

רכוש עכשיו אסקורט חדשה — דגם 78 זו תהיה ההשקעה המוצלחת של השנה

פורד אסקורט החדשה
דגם 78
ההשקעה המוצלחת ביותר
בשוק הרכב

FORD ESCORT Ford

חברה ישראלית
לאוטומובילים בע"מ
מפיצי פורד בישראל.

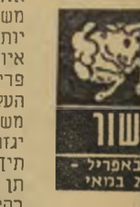
תל-אביב 03-33221. ירושלים 02-226141. חיפה 04-531171. סוכני משנה: אשדוד 055-32653. אשקלון 051-22284. באר שבע 057-78430.
חדרה 063-23277 יפו 03-823449. קרית ביאליק 2/04-731291. נצרת 065-55266. נתניה 053-23852. ראשון לציון 03-941385. רמלה 03-963865. איזור התעשיה רמת החייל 03-479244. הרצליה 03-930463. קרית שמונה 067-40205.

הענן הכבד שהיה מונח על זרונך ועל תקוותיך מוסר, השבוע על־ידי חווייה פשוטה, תמימה, ובל־תי־צפויה. את מוצאת עצמך בחברתם של אנ־שים מסוג אחר לגמרי, והם מטהרים את מצב־רוחך ואת מסו־גלת, שוב, להלך בגניס ובשבילי־החיים כאילו וניתן לך להתחיל הכל מחדש. אותו טלה ש־עליו עברה חווייה כה קודרת, ימצא, לעומת זאת, פיצוי ב־אושר אישי גדול, עם בוא סוף השבוע.

* * *

תבדוק יותר מכפי שאתה יכול להרשות לעצמך. אורחים בלתי־צפויים יפתיעו אותך. אלה עשויים להיות בני משפחה שישהו בביתך יותר מכפי שתרצה. יש איום כלשהו בנזק ל־פריט מסויים ברכושך העלול לגרום לך צער. משהו הקשור בריגוד יגזל מזמנך וממחשבו־תיך. בסוף השבוע תי־תן לך הפתעה הכרוכה בהימור רב. תצטרך להיות מעורב בתיכנון נסיעה של מי־שהו מבני־משפחתך או הקרובים אליך.

* * *

המצב מעורפל ביותר, אל תמשיך לגשש באפילה — אלא דרוש הסברים, ותבע ביצוע החלטות שיעזרו לך ולסובבים אותך לצאת נן השבך. אם אתה ממונה על אח־רים — מוטב שהשבוע תהיה פחות קשוח, ו־יותר נוח, גם צעד מ־סוג זה יגרום לתוזזה מועילה לעניינך. בת תאומים — הזנחת ל־אחרונה את נושא הו־פעתך. את ודאי אינך יודעת, שהו־פעתך החיצונית היא כרטיס־הביקור שלך. אם את יפה — נצלי זאת!

* * *

עכשיו כבר מאוחר מדי. אז מוטב שתשלימי עם המצב החדש, ש־תבצרי את עמדותיך, ושלא תגלי את כל הק־לפים. אם אתה דווקא רוצה, אתה יכול להפיק — תועלת והנאה — מן העיסקה או הסיבוך אליהם נקלעת. זה רק תלוי בידיך. לזוגות הרומנטיים: אם היא דלי — תגיד כן. אם הוא דלי והיא לאו — מוטב לחכות.

* * *

בת־זוגך נמצאת במבוכה נוראה, ואולי אפילו במשבר. ממש מוזר שלא הצלחת להבחין בכך עד כה. כדי לנסות לחלצה מ־מצבה הקשה, אותו היא מתאמצת להס־תיר ממך, אל תסתער עליה חזיתית, כי אם בחר באיגוף ממושך, תוך ביצוע פעולות הטעייה והסחה; כך תגיע אל היעד בעזרתה ממש, והיא כלל לא תדע, ויחד תלבנו את המצב. אם לא תפעל למען זוגתך, המשבר עלול לפרוץ החוצה כבר השבוע ביום ראשון או שני.

* * *

חודש חזק ומלא התנגשויות המתחיל ה־שבוע אלים, ממש. אל תריב, למען השם: אתה יכול לגרום לאדם לא שלילי ביותר נזק רציני מאוד. ואל תיכנס לתאונות: אתה עשוי לגרום לאסונות, מבלי להתכוון לכך. אבל אין ספק שלא **תוכל לחד־מנע** מכל מיני סיכסו־כים אישיים, במישור הכלכלי, האישי והאי־טימי. ייתכן גם משפט לא סימפאטי, שאפשר לפתור אותו רק בעזרת הבנה רבה והתחשבות. גלה ה־שבוע הבנה והתחשבות! זה יועיל.

אם את מתעקשת — יש כל הסיכויים ש־הנעניין יעלה כפי ש־את יכולה לשכוח ממנו. אל תחכה. השבוע, ל־רומנים גדולים או סו־ערים במיוחד: מוטב שתתרכז בתיקון קש־ריך עם הידידות הוותי־קות שלך. כסף מועט זורם לקופה: אל תח־מיץ נסיעה דרומה: היא תיראה כשיגרתית, אך כדאית. לבשי ירוק.

* * *

החודש מתחיל עם זינוק קדימה — אך השבוע אינו, בהכרח, חיובי לתוכניותיך. ב־ייחוד יום א': אם אתה מתכוון לבצע תוכניות ביום זה, מו־טב שתיזהר. נסיעה קצרה תסתיים בסיבו־כים ואולי באסון. אל תתן לילדים לצאת ל־טיולים, דווקא השבוע. בת עקרב: הפני את מרצך לשיפוצים והזהרי מרכילות ידידתך.

* * *

צפוי לכם שבוע מאד מעניין וסוער, הן מבחינה פיננסית והן מבחינה רומנטית. אפשרי שתעשו כסף בעזרת או כתוצאה מ־מקשר רומנטי בלתי צפוי ואפשר שהתרפת־קה הרומנטית תעלה לכם בכסף רב. השתדל לא להמר ולא לסכן כספך שלא לצורך, כי אתה עלול להיגרר ל־הוצאות כספיות בלתי מחויבות המציאות.

טבעי הדבר שקשרים חדשים מדחיקים את הזיכרונות הישנים. אל תרגישי מוסר־כל־יות על כך. תחיי את הרגע, עוד יותר מן הרגיל. דאג לפרנסתך; בייחוד לטווח ארוך. אם אתה יכול, חתום אפילו על חוזה או על הסכם קבלני. גרום נחת למקורביך על־ידי צעד פינאנסי נבון. חרגי מהשגרה שלך וצאי לחזות בהצגות.

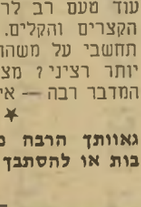
* * *

כמו בשבועות האחרונים, הבעיות המר־כזיות שלך הן: חוסר־כסף ושיעמום. במי־שור הפינאנסי אין רגי־עה. מוטב שתתחיל לח־שוב על חריגה קיצו־נית מעיסוקיך — הרגי־לים. אם לא תעשה את המצב, אתה עשוי להי־תקע לצמיתות. במישור הרומנטי, בת דלי, אין עוד טעם רב לרומנים הקצרים והקלים. שמא תחשבי על משהו קצת יותר רציני? מצד שני — דווקא האדם המדבר רבה — איננו מתאים לך כלל וכלל.

* * *

גאוותך הרבה מונעת ממך לבקש טו־בות או להסתבך בקנוניות. זכור כי הש־בוע מילת־הקסם היא טיפוח־קשרים הדוק. לכן, גם אם התקשה להתגבר על גאוותך, למד לפחות להחזיק את פיך נעול. אם הם רוצים להיטיב עימך — תן להם לעשות זאת, ואל תידחה הצעות ה־עשויות להיות מכ־ריעות מאד עבורך ועבור שאר בני ביתך.

מכתבים

דיוד מלך הבדיחות

מה„טיפוס" העקבי והשיטתי שלכם על שר־הקליטה דוד לוי, נודף ריח של גזע־נות. אם אומנם יש מגיפה של בדיחות על השר, כפי שאתם טוענים, הרי אתם בעצמכם נושאים את נגיפי המגיפה.

דוד אסוין, באר־שבע

דוד לוי הוא דווקא אחד השרים היעי־לים ביותר בממשלה, המתפקד ומתיחס לתפקידו ברצינות הראויה להערכה. מיקוד הבדיחות דווקא עליו עלול להוכיח כי שר צריך להתרכז ביחסי־ציבור ולא בתפקידיו הממלכתיים. כל אלה המפיצים את הבדי־חות על דוד לוי מניחים פצצת זמן מתחת לכסאו. בסופו של דבר יגיעו הבדיחות גם לאוזני העולים החדשים הנזקקים ל־סיוע משרדו ויקבעו את יחסם אליו.

ע. הרשקוביץ, נצרת עלית

למה השר לוי סובל כל כך מהבדיחות אודותיו? הדבר חשוב הרבה יותר ממה שאתם חושבים. הוא נוגע לשורשי אי־ההבנה היהודית־ערבית. החברה הערבית, ממנה יצאה משפחת השר, מבוססת על הירארכיה מדוייקת. לכן הם כה רגישים

לכל דבר שפוגע במעמדם, אלא אם הפ־גיעה באה מהאב או מהממונה עליהם, פגיעה כזו רק ממחישה את המעמד האישי. לכן השר לוי יותר רגיש, מאיש־ציבור אשכנזי, לעלבונות קטנים.

פנחס כהן, בנימינה

קראתי בידיעות אחרונות (7.2), ידיעה האומרת כי שלי נחלצה להגנתו של השר דוד לוי בעקבות „מסע הקינטור נגד שר־הקליטה", מסע המעורר סלידה לדעתי. הופתעתי לקרוא ידיעה זו, כי מתוך קרי־את העולם הזה, שעורכו הראשי נמנה עם ראשי שלי, יכול כל קורא להיווכח שבעצם כל הבדיחות על חשבונו של שר־הקליטה מתפרסמות בעיתונכם.

גם אם תטענו שהעולם הזה הוא עתון בלתי תלוי, הרי בכל זאת ראוי שתייצגו את סיעת שלי בכנסת, שהרי בעוד שנה ומשהו יתפוס מר אבנרי את מקומו ב־כנסת, כח"כ מטעם סיעת שלי.

ד. בר־חיים, ירושלים

...עצם העובדה שאתם יכולים לפרסם את „כל בדיחות דוד לוי" (העולם הזה 2111) מפריכה את כל טענותיכם בדבר כוונות „סתימת־הפה" ומניעת חופש־הדי־בור על־ידי ממשלת הליכוד.

יורם הדפי, תל־אביב

אין כל רע בבדיחות על מנהיגים. בארי־צות־הברית מרבים להתלוצץ על חשבון הנשיא קארטר הרבה יותר מאשר על דוד לוי בישראל. הצרה היא שרוב הבדי־חות על לוי מיועדות ליצור לו תדמית של בור ועם־הארץ, דבר שהוא רחוק מהמציאות. זהו רצח אופי.

עקיבא קמינסקי, פתח־תקווה

ממשלת הליכוד שלחה את השר דויד לוי להחזיר יורדים לארץ. דויד לוי חזר לארץ. היורדים — עדיין לא. מסעו של השר הוגדר ככישלון, נוכח העובדה ששב מוקדם מדי הביתה. אכן, לוי לא הצליח במשימתו. מסעו נועד לכישלון עוד בטרם החל. גל הפירסומים, אוסף הבדיחות ה־אישיות, ההבלטת עברו הצבאי — כל אלה יצרו את הרקע לכישלון המסע.

דווקא עיתונכם, שהמילחמה בפער ה־עדתי היתה חרוטה על דגלו זמן רב, נכשל בנושא זה ככל העיתונים האחרים: מדי שבוע אתם דואגים לפרסם את הבדיחות הטריות על דויד לוי. לא שאין גם בדיחות על מנחם בגין ועל אישי־ציבור אחרים, אבל חוסר־האיזון בולט לעין. דויד לוי הלך להחזיר יורדים. את התוכנית טווה חברו לממשלה, שר האוצר שימחה אר־ליך. אבל שר הקליטה היגו הקורבן הטבוע ביותר שהמימשל הנוכחי יכול היה להק־ריב ליורדים. הוא בסך־הכל לפיד בולט וגאה של מחנה גדול מאוד בחברה הישי־ראלית, שמקומו ומעמדו קבועים מראש.

רבים מהיורדים נמנים על מחנהו של דויד לוי. רבים מהם ירדו דווקא בגלל הש־תייכותם למחנה זה. מסעו של השר, תחי־לתו כסופו, רק הוכיח להם (את אשר היה ידוע להם זה מכבר) שהשעה עדיין אינה כשרה לחזור, גם כאשר מקלט הטלוויזיה שלהם, העתיד להציג בפניהם תמונות ה־ידועות להם זה מכבר, יהיה פטור ממס. ייתכן ובחגיגות השלושים למדינה נצטרך להסתפק בכך שהצלחנו לקלוט בתוכנו את השר דויד לוי, אך את היורדים נוכל לראות כאן אולי בחגיגות היובל של ה־מדינה, אי"ה.

יהודה קונפורטס, תל־אביב

מה איתכם? אתם לא מעודכנים?

הנה כמה בדיחות נוספות לאוסף הב־דיחות על דוד לוי:

● כשדוד לוי רץ לתפקיד מזכ"ל ההסתדרות הוא הצהיר כי אם ייבחר יהיה מעשן הראשון לסגור את עתון ההסתדרות דבר. כששאלו אותו למה לא יסגור גם את אומר, השיב: „או איזה עתון יישאר לי לקרוא?"

● לרגל בחירתו כשר־הקליטה הגישו עובדי המשרד לדוד לוי ספר במתנה. מיהר השר לבשר לאשתו: „קיבלנו ספר במתנה." השיב האשה: „בשביל מה? יש לנו כבר ספר אחד בבית."

● וסיפור אמיתי: ביום השבעת הממ־שלה סיים ח"כ גד יעקובי את נאומו בכנסת במילים: „אני מאחל לכם כהונה מוצלחת וקצרה." הגיב על כך דוד לוי: „איך יכול להיות גם קצר וגם מוצלח?"

יוסי קאופמן, גבעתיים

● ● ●

לא יכול לשקר?

„איני יכול לשקר," השיב שר־החוץ משה דיין כשנשאל על אספקת־הנשק ה־ישראלית לאתיופיה. דיין צודק בהחלט. את כל השקרים סיפר לאשתו הראשונה, לחבריו לשעבר במפלגת העבודה ולכנסת — שלא לדבר על הדרכים בהם השיג ומכר את הסארקופאגים שלו. למשה המס־כן לא נותרו עוד שקרים. משה המסכן חייב לומר אמת. מסכן אמיתי.

יוסף שריק, תל־אביב

● ● ●

אנטוניו — הסוחר מוונציה

במדור „מכתבים" (העולם הזה 2109) מתייחסים הקוראים י. סובול ויוסף שריק (עליו אני מתפלא, כי הוא מוכר כמומחה לדרמאתורגיה) ל„שיילוק, הסוחר מוונציה". זו טעות לא סימפאטית. אומנם שיילוק הוא גיבורו הראשי של המחזה, אך האיש שעל שמו נקראה היצירה הוא אנטוניו, הסוחר מוונציה, שלווה כסף משיילוק, ה־יהודי המלווה בריבית.

מה שמותר למוסטאפה אמין, העתונאי המצרי הישיש, אסור להעולם הזה.

איי? לבנון, תל־אביב

● ● ●

מוותרים על הרכוש

אנו, היהודים יילידי מצריים, השארנו רכוש רב במדינות ערב. לא רק אנחנו, היהודים השאירו רכוש בכל מקום אותו נטשו. כעת מדברים על נקודות התישבות בסיני. כל כך ויתרנו למען הקמת המדינה, שחבל שכשאנו מתקרבים לשלום, יבואו אחדים מתוכנו ויחזיקו בקומץ של חול.

גם אם רוצים לשמור על הכל, הייתי מציע לממשלה להעזר ביועצים יילידי מדינות־ערב. האמינו לי שאני אישית יכול להיות „סוכן־מכירות" ומקדם מכירות של רעיונות הממשלה, כי אני וחברי מכירים היטב את הלך הרוחות של המצרים, ואת המנטאליות שלהם. חבל שבגלל פליטות־פה נפספס את ההזדמנות לשלום. באם תביעותינו לפיצויים מממשלות־ערב יהוו מיכשול במו"מ לשלום, אני אמליץ בפני כל יוצאי מצריים לוותר על דרישותיהם

(המשך בעמוד 8)

אליפות ישראל בשש-בש

מטעם העולם הזה

בשיתוף האגודה הישראלית לשש-בש

תיערך במלון "רמדה" תל-אביב

בסוף חודש מאי 1978

שלושת הזוכים הראשונים באליפות ישתתפו בתחרות בינלאומית שתתקיים באירופה

פרס ראשון:	כרטיס־טיסה הלוך ושוב לאירופה ו־10,000 ל"י
פרס שני:	כרטיס־טיסה הלוך ושוב לאירופה ו־5,000 ל"י
פרס שלישי:	כרטיס־טיסה הלוך ושוב לאירופה ו־2,500 ל"י

האליפות תערך בהתאם לתקנון שייקבע על־ידי המארגנים הרשאים לשנותו. זכותם של המארגנים להגביל את מיספר המשתתפים, להחזיר כל תשלום שיישלח ולשנות את תנאי האליפות ומקומה — וזה ללא כל הודעה מוקדמת.

כיצד להשתתף באליפות

כל שחקן ושחקנית שש־בש מעל גיל 18 רשאים להשתתף באליפות. עליכם למלא ולגזור את התלוש שמשמאל, לצרף אליו המחאת־דואר או צ'ק על סך 280 ל"י לפקודת „אליפות ישראל בשש-בש" ולשלוח לת.ד. 31211 — תל־אביב. הסכום כולל מס ערך מוסף.

גזור ושלח:

רצ"ב צ'ק/המחאת־דואר על־סך 280 ל"י כדמי השתתפות באליפות ישראל בשש־בש 1978.

שם פרטי .....

שם משפחה .....

מס' תעודת זהות .....

כתובת .....

.....

תאריך לידה .....

אירגון והפקה:

מירי זכרוני ✶ נחי לאור ✶ רפי זכרוני

משרדי הפקה: רח' גלבוע 4, ת"א, טל. 247428 — 230856

בנק לאומי מנהיג שלושה שרותים ביולאומיים חדשים

בעקבות ההקלות בפיקוח על מטבע זר במסגרת המהפך הכלכלי, הנהיג בנק לאומי 3 שרותים חדשים לבאים לישראל וליוצאים ממנה.

בנק לאומי החל בהנפקת המחאות נוסעים (Travellers Cheques) בלירות ישראליות. אלה הן המחאות הנוסעים הראשונות בשוק הכספים הבינלאומי המונפקות בלירות ישראליות. ההמחאות מיועדות לשמושם של תיירים הבאים לישראל וניתן לרכשן בכל סניפי בנק לאומי בחו"ל. נוסף ליתרונות הבטיחותיים הרגילים שיש להמחאות נוסעים, הרי התייר שישלם באמצעותן במלונות בארץ יהיה פטור מלשלם מ.ע.מ. כמו כן עומד הבנק להנפיק המחאות שי בלירות ישראליות. אנשים בחו"ל אשר ירצו להעניק מתנת כסף לקרוביהם וידידיהם בישראל, יוכלו לרכוש בשלוחות הבנק בחו"ל המחאות שי נקובות במטבע ישראלי. הנוסע הישראלי היוצא לחו"ל יוכל מעתה לקבל בסניפי בל"ל בחו"ל מטבע זר תמורת לירות ישראליות שימשכו מחשבונו בישראל בסכום של עד 3000 ל"י ליום. שרות זה מוענק ללקוחות בנק לאומי שיציגו כרטיס בל"ל יחד עם השיק האישי שלהם. שרות זה מופעל מעתה ב-18 סניפי הבנק בניו-יורק, שיקגו, לוס-אנג'לס, לונדון, פריז, ציריך וז'נבה.

אנחנו נחסל את הז'וקים!

נסי פעם אחת את הדרך המודרנית והבטוחה להשמדת הז'וקים

לאחר חיטוי שלנו (שאורך כ-½ שעה) את מקבלת תעודת אחריות לשנה. לא יהיו יותר ז'וקים בביתך!

ר"ג, מודיעין 18, טל. 6-5-790114 ● אילת: טל. 059-3012

היתר מש' הבריאות: 21, רש' עסק 481/75.

איתן עמיחי הדברת מזיקים

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

אם הדבר יעזור בקידום השלום.

נכון, אירגונו, המייצג את אסירי־ציון יוצאי־מצריים, הגיש לפני כשנתיים תביעה נגד ממשלת־ישראל שעמדה להחזיר את אבו־רודס עם שדות־הנפט למצריים. אלא שאז היה המצב שונה. היום אנחנו נמצאים בתקופה אחרת ולמען השלום כדאי לוותר.

ד"ר מ. סגי־זקס, כלכלן, בת־ים

● ● ●

סכנה אבסורדית

אחד האבסורדים שהשתרשו בהכרתנו הוא כאילו נישול הערבים ב־1948 היה חיוני לקליטת המוני עולים. אבסורד הוא להניח שהארץ שקלטה יותר משני מיליון יהודים, והטועה ליכולתה לקלוט עוד מיליונים לא היתה מסוגלת לקלסם בגלל מיליון ערבים מושרשים באדמתם. לוא פיתחנו את הכפר הערבי בדיוק כמו את הישוב היהודי, במיטב הטכניקה והידע החקלאי, זה היה מאפשר לו להפריש חלק מהקרקע שלו לישוב יהודי שכן, תוך העלאת רמת חיי הכפר הערבי.

מוזרה גם האימה שמטילים עלינו מקיום מדינונת פלסטינית קשורה בירדן, שכל קיומה יהיה תלוי ברצון הטוב של ישראל (שבשטחה יעבור גם הפרוזדור המחבר את הגדה ורצועת עזה) וכן בעזרה הכלכלית של מדינות הנפט, החוששות לא פחות מישראל מחדירה סובייטית. לעומת הסכנה, כביכול, לקיומנו ממדינונת זו, אנו מוכנים למלחמה נגד כל ארצות ערב, מלחמה הנעשית לבלתי נמנעת בשל התנגדותנו להגדרה העצמית של העם הפלסטיני.

ח.ה. (השם המלוא שמור במערכת), עמיר

● ● ●

מכתב לישראלי יפה

שלום לך ישראלי יפה, ילד שמנת של תנובה, צבר אמיתי, דוקר בחוץ, מתוק בפנים, גאוות הארץ וכולי. אתה, שתחוב לך עמוק בכורסא המודולרית, כל ליל שישי, עם כל החברים, שהיו פעם מיטב הנוער ועכשיו הם, פלוס מינוס, מיטב בני השלושים. אירגנו לך בארץ הזאת יופי של מלחמות והרבה עוולות, ואתה יושב לך היום בכורסא ורוטן ומקטר ומתלונן ומתבשם מעצם היכולת המופלאה, של יופי נפשך הרגישה, לחוש בכל האיום, האיום הזה. ככה כל הזמן, לחוש ולפושׂ, לחוש ולפוש, רק לא למוש, רק לא למוש. אז תן לי, במחילה מכבודך, לדגדג אותך מעט, רק ברמזים, חידודים חידודים.

למשל: זבולון המר, איש קטן, מניף פטיש, קיש, קיש, קיש, רודף את חופש־הביטוי, מזמין פיתוי לדיכוי. תלמידי ישיבה מפגינים נגד שידור חירבת חזעה, לא קראו את הסיפור, לא שמעו על ס. יזהר: משה שמיר — קומיסר בכיר; גאולה כהן — שדרנית־צמרת, עם רשות־השידור לא מסתדרת; אריק שרון, רועה צאן, לא אוהב כבשים בדואיות, מה על השומרון; פיתחת רפיח — עצם בגרון; „סליק" ב־קריית־ארבע, אגדת יתיר. גוש אמונים, דתיים לאומניים, פחד אלוהים! בשילה חופרים. הכניסו לארכיאולוגיה את המאה העשרים. חופרים, ידידי, חופרים, רק שלא יחפרו לנו קברים.

עכשיו יש לי קצת סיפורים בשבילך, רסיסי־חיים, לליל שישי עם החברים:

לביתו של רב חדר גנב, תפסו הרב ובא עימו לידי הסכם: אם יחזור הגנב בתשובה, משמע, ילך לישיבה, לא ימסרנו הרב לידי המישטרה. כלומר, במקום „ישי־בה" — ישיבה. בישיבה יקבל הגנב את כל צרכיו וכן הגנה מפני החוק. נשמע מוזר, לא כן? אבל, נניח, שעקב מצבם הירוד של בתי־הכלא בארץ, יימצא מי שיאמר, שבישיבה רבים סיכויי הגנב לחזור למוטב. יופי, אבל יש כאן בעיה: ישיבה במקום „ישיבה" עלולה להתפרש כטובת הנאה ואז עלול הרב הצדיק להסתבך עם חוק המיסיון. כידוע, עדיין לא ידוע מיהו יהודי ואם אי פעם יסתבר, שגנב חילוני איננו יהודי, יהא דין החזרה בתשובה כדין המרת דת.

יש לי חבר, אדריכל, יליד גרמניה עם דרכון דני כבר הרבה שנים. בגיל 16 גוייס לצבא הגרמני, לחם בצבא רומל באפריקה ונפל בשבי. בגר ולא היה לו גוח עם זה, בא ארצה, חי כאן שמונה שנים. גוי — לא קיבל אזרחות, לא יכול היה לפתוח משרד פרטי, לא אהבו אותו במשרד־הפנים: כל שנה חידוש אשרה, בילבול ביצים, בסוף נשא ישראלית לאשה, היום הם מגדלים את בנם — יהודי מצד אימו — בקנדה הרחוקה. קנדה בטח מדינה נחמדה, ראה מה עושים לזו שלך.

אתה רואה, ישראלי יפה, חמוד, אולי

שיחת הסאחבק

מביזיונות תש"ח

בשעה שש בבוקר יום שבת לפני שבועיים, התאספו ביער־ירושלים ותיקי מחלקה שלוש של פלוגה ב' בפלמ"ח. בנעליים גבוהות ומיכנסי שלושת־ריבעי הם הסתדרו לפני סאחבק, שהתנדב להעביר תס"ח לדור תש"ח.

סאחבק נענה, במעשה זה, לפנייה מאחד המפקדים הבכירים של הפלמ"ח, שהתקשר אלי והתחנן שאעשה לו טובה, אקח את החבר'ה שלו ואוציא מהם יחיד־עילית מובחרת שתוכל לייצג את הפלמ"ח במצעד המחתרות.

בשעה הראשונה של האימונים היה אומנם המוראל גבוה, והצועדים אף קיבלו ממני רשות לפתוח בשירה. אך כעבור פחות משעתיים של שמאל־ימין נשמעו כבר הציווים הראשונים בנוסח: „אולי אפשר לעשות הפסקה?" „מה עם קצת מנוחה?"

לאחר חמש דקות מנוחה, שאושרו לפדלאות, ביקשתי מהחייליס לקום ולהסתדר חזרה במיבנה. כשליש מחיילי המחלקה נשארו על התחת, מסרבים לקום בטענה של עייפות ובעיות בריאות. כמה מהם אף העזו לשלוף אישורים רפואיים שהביאו מהבית.

חייל אחד עבה, עם שיער לבן דליל, המוכר לי כמנהל מחלקת־המים בעיריה, הודיע לי כי אינו מוכן לקום.

„יש לי אישור מדוקטור ליכט," אמר החייל, „ואם תכריח אותי להמשיך לצעוד, אני אתלונן עליך אצל לסקוב!"

הקיטור הזה עלה ביוקר לכל המחלקה, שעוד לא הכירה את סאחבק. במשך שלוש שעות של אחר־מכן תירגלתי אותם באחורה־פנה ודגל־שק עם מוטות עץ מיוחדים, שסאחבק הביא להם בינתיים במקום רובים.

האימון הסתיים ללא כל ניסיון נוסף להפרת מישמעת. לפני ששיחררתי את הלוחמים השבורים לבתיהם, הרציץ להם סאחבק קצת ציונות:

„ביום העצמאות השלושים אתם עתידים לייצג בצעידתכם הנאה את הפלמ"ח לפני עם ישראל, ואת ישראל לפני העולם כולו!" נאם סאחבק בלהט. „נו־תרו עוד שבתות מועטות עד ליום העצמאות, ואם לא תגיעו לחיישגים בצעידה בזמן שנותר, תצטרכו להתאמן גם בלילות!"

אינני חושב כי דברי היו חריפים מדי, כך, לפי ניסיוני, יש לדבר אל חיילים אם רוצים לקיים מישמעת צבאית תקינה. השמה בכך שבשבת שלאחר־מכן לא הופיע אף חייל לאימוני הצעידה, נעוצה באלה שיצרו במדינה את אווירת ההפקרות וההתפרקות ממישמעת.

את דעתו זו השמיע סאחבק גם לפני הפקיד הממונה על חגיגות השלושים, שלו הצגתי אולטימטום להכניס את כל המסתמטים למישפט צבאי.

„אין לי סמכות לכך," השיב לי הפקיד.

„אם כך," שח לו סאחבק, „אתה יכול לבטל את מיצעד המחתרות!"

„חכה רגע!" ניסה הפקיד, „תן להם צ'אנס נוסף!"

„מצטער!" אמר סאחבק, שעה שרכס את הדובון. „אינני מוכן לתת לדור תש"ח הזדמנות נוספת לעשות ביזיונות, אחרי שראיתי מה שהם עשו בחירבת חיזעה!"

יאיר כספי

מכתבים

מתוק בפנים אבל מזמן לא דוקר בחוץ, יש קורטוב של אי־נחת באי אלו עניינים. אז כדאי, אולי, שתארגן לך נעצים קטנים, אחד לכל כורסא, וסלח לי, אבל החוד בהחלט יכוון לישבנך, כדי שכשתשמע משהו מרגיז לא תשאיר אותו לליל שישי של החברים, לקטר ולזבל עד בוא הזיכוך הגדול, אלא הנעץ הדוקר.

מפני, שאם לא, חבר ישראלי חמוד שלי (אולי היינו יחד בצופים?), נשקע ונשקע בביצת המיתוס המעופשת, נשקע עד צווארו ופה ועיניים ולא נוכל אפילו להגיע בשפתיים ולומר, שטוב לחיות בארצנו, שלמות זה לא נחמד, לא רוצים להיות „בעד", סתם לחיות זה בהחלט מכובד.

ואז, כשכבר נשקע כמעט לגמרי בביצת המיתוס המעופשת, יבואו נביאי־השקר ויניחו כיפות־סרוגות על ראשינו המבצ־בצים כדי שנשקע, אללי, כשרים למהד־רין. אולי יברכונו בבירכת־הדרך. יש להם, כידוע, קשרים עם אלוהים, אלוהים הפרטי שלהם, שלא בא במגע עם זרים.

זה לא צחוק, ידיד, בשיא הרצינות זה לא צחוק. מפני שבמקום להיות אור־לגויים ניאלץ לחפש את האור אצל ה־גויים, מפני שאי אפשר יהיה לחיות בארץ הזאת וחבל, יש לך פה שמש וים והרבה חברים.

זהו, ידידי ורעי, ישראלי יפה שלי, אם יש לך מה לומר, להלל או לקלל, מצ"ב הכתובת, קצת משומשת אבל נכונה, הכל צפוי והרשות נתונה.

גיזה ריזמן מורסטין, הרצליה

● ● ●

זול וריחני

לנוכח העליה המסחררת המתמדת במ־חירי־הדלק, עלה רעיון במוחי: להציע פתרון חסכוני לכל בעלי המכוניות הפר־

טיות, שימנע גם זיהום הסביבה. במקום בבנזין, השתמשו נא בבשמים להנעת מכו־ניותיכם. ליטר בושם יהיה עוד מעט זול יותר מליטר דלק.

חנה בראו, חיפה

● ● ●

אתגר לחובבי כל תל

השיר המצורף בזה נדפס לפני ימים אחדים במרכזו של הדף הספרותי של יומון המפד"ל, הצופה. המחבר הוא מחנך ותיק בזרם החינוך של המפד"ל. ראוי להביא את התעודה הספרותית הזו לפני קוראי העולם הזה אפילו בשלימותו:

שילה, מאת אלכסנדר מלכיאל

אל שילה עתה אתאנו, / באדמתה אילן נטענו, / מזוזת בית־אולפן קבענו — / שילה, כלך שוב שלנו.

אדמת קודש, מקום שילה, / לא נמוש עוד מפה! / יעלה אחים משם, מכה, / עד כי יבוא שילה.

לבנו נתקע בך כיתד, / לעד ממך לא נפרד, / לא אירא הבל פיו של זד — / אהבתי לך אות ועד.

שילה, מרחב הוד קדומים, / שמרת אמון לי כל הימים — / שבתי אלייך ברחמים, / הן ארשתיך לי לעולמים.

שילה — שי לו לישראל, / שילה — אתגר חובבי כל תל, / שילה של חנה ושמואל — / שוב ישע עוז לישראל.

יהושע דיכפינסקי, ירושלים

(המשך בעמוד 18)

דרשו את המדריך החדש לשמוש נכון בתכשירי "וולה", ת"ד 1365, ירושלים

מהו סודם של המצליחים?

* בגין, רבין, ניקסון, פורד, קרטר ואיימי קרטר (בתו של הנשיא קרטר) כולם מסוגלים לקרוא מעל 1000 מלים בדקה * גם לך יש סיכויים לקרוא במהירות של 1000 מלים בדקה (כשלושה וחצי עמודים של ספר רגיל) בקורסים לקריאה מהירה של מיל"ה * בקורס תלמד לקרוא מהר, לשפר את הריכוז המחשבתי שלך ולפתח את הזכרון.

הקורסים מתקיימים בתל־אביב, בחיפה ובירושלים וכן קורסים בכתב.
פרטים על הקורסים החדשים ועל הקורסים בכתב, טלפונים 03־916185, 03־912093 מ־8 עד 2.

PENTHOUSE

January 1978
SPECIAL ISSUE
Free: 21"x32" Pet Poster Inside

הפצה בלעדית
סטימצקי

„מרתף" הצלילים"
מערכות־סטריאו מעולות!
פינסקר 51 ת"א, טל. 281737

הם היו קשוחים ואמיצי לב... היא אהבה רק אחד מהם!
גין הקמן · טרנס היל
מקס פון סידוב · קתרין דנב

לצעוד IN למות MARCH OR DIE
סרטו של דיק ריצ'רדס. מוסיקה: מורים זאר
שבוע Z — „תל־אביב, ת"א, 4.30, 7.15, 9.30
בקרוב: „עצמון" חיפה
קרסום גולן

מכירת הנשק האמריקאי למצריים, לסעודיה ולישראל

אינה מיקרית - היא מבטאת תוכנית רחוקת־טווח

הברית הקדושה

אם תפרוץ מילחמה כללית במרחב בראשית שנות ה־80, תהיה זו במידה רבה מילחמה בין כלי־משחית אמריקאיים.

מטוסים אמריקאיים ימריאו מישראל וממצריים, ויפילו זה את זה. מטוסי אף־15 ימריאו משדה־התעופה הסעודי בטאבוק כדי להפציץ את ישראל, ומטוסי אף־15 אחרים, שייוצרו באותו בית־החרושת, בידי אותם הפועלים, ימריאו משדות־תעופה ישראליים כדי להשמיד את אחיהם הסעודיים בעודם על הקרקע.

מי שרוצה, יכול לראות באפשרות זו את התגלמותה של הציניות האמריקאית. סוחרי־הנשק של הדוד סאם מייצאים מכשירי־הרס־ומות לשני הצדדים של הסיכסוך. וכך מובטח להם שוק גדול וניצחי. כל זה בימי כהונתו של ג'ימי קארטר, שהגיע לשילטון — בין השאר — מפני שהבטיח חגיגית לצמצם את מכירת הנשק האמריקאי לעולם.

אולם בעיני המדינאים בוושינגטון, התמונה נראית שונה לגמרי. כשהם אומרים כי הנשק לשני הצדדים במרחב לא נועד למילחמה, אלא לביצור השלום, אין זו בדיחה — לפחות לא בעיניהם.

מאחרי השאיפה לספק נשק לישראל, לסעודיה ול־מצריים בעת־ובעונה־אחת, חבוייה תוכנית מדינית גדולה. היא מנחה את המדיניות האמריקאית בכל מעשיה במרחב בשנים האחרונות. היא מטביעה את חותמה גם על יוזמתו של הנשיא המצרי, אנוואר אל־סאדאת, מאז ביקורו בירו־שלים.

אפשר לקרוא לה, בדרך ההשאלה: „תוכנית הברית הקדושה".

ידידיו של הצאר

כדי למנוע חשד של בורות, יש לציין מייד כי השם אינו נכון, או מכל מקום אינו מדוייק.

„הברית הקדושה" המקורית היתה מיסמך שחובר בידי הצאר הרוסי אלכסנדר (הראשון) בהשפעה מטורפת דתית. המיסמך קבע כי „עקרונות הצדק, הצדקה הנוצרית והשלום" חייבים להנחות את השליטים בכל מעשיהם. נוסף על הצאר עצמו חתמו עליו, בספטמבר 1815, גם הקיסר האוסטרי והמלך הפרוסי.

למעשה לא היתה למיסמך זה שום חשיבות. המדינאי האוסטרי, הנסיך קלמנס פון־מטרניך, אמר שזהו „אפס רעשני". שר־החוץ הבריטי, רוברט קאסלרה, אמר שזוהי „מיסטיות נשגבת ושטות."

בכל־זאת הפך מיסמך זה סמל של דיכוי וריאקציה. זה קרה ביגלל מיסמך אחר, שנחתם כעבור חודשיים. בנובמבר 1815 חתמו ארבע מעצמות — בריטניה, אוסטריה, פרוסיה ורוסיה — על „ברית מרובעת". נאמר בה כי הארבע תתכנסנה יחד במועדים קבועים, כדי לדון באמ־צעים לקידום „השלווה והשיגשוג של האומות והשלום באירופה."

נוסף על הצאר הרוסי, אלכסנדר, חתמו עליו, בספטמבר 1815, גם הקיסר האוסטרי פראנץ הראשון ומלך פרוסיה, פרידריך וילהלם השלישי.

מאחרי מילים יפות אלה הסתתרה כוונה פשוטה, גסה ואכזרית: לדכא במשותף כל זיק של תיקווה לרפורמה, לשינוי או למהפכה, בכל ארץ ובכל מקום. בעלי־הברית התחייבו, למעשה, להתערב בעניינים הפנימיים של כל הארצות, כדי למנוע את עלייתו של שיטתן מתקדם, דמוקרטי או ליברלי, בכל מקום שהוא.

הברית המרובעת עצמה התפרקה כעבור ארבעה קונ־גרסים, אך השיטה החזיקה מעמד במשך 33 שנים. השליטים של שלוש המעצמות הריאקציוניות ביותר בעולם של אז — רוסיה, אוסטריה ופרוסיה — לא רק עזרו איש לרעהו מול פני סכנה של מהפכה פנימית, אלא גם שלחו חילות־מישלוח לדיכוי תנועות־שיחרור בארצות אחרות.

זוהי השיטה שנכנסה להיסטוריה כשיטת „הברית הקדושה".

ארבעת הגדולים

אין זה מיקרה שהמדיניות האמריקאית הנוכחית עוצבה בידי אדם, שרכש לו מוניטין כהיסטוריון של אותה תקופה דווקא: הנרי קיסינג'ר, שנחשב כמי־ריצו הגדול של מטרניך. סיפרו החשוב ביותר נועד כולו לקלס ולשבח את המדינאי האוסטרי, שדאג לדכא, בדם ובכחש, את כל שוחרי הדמוקרטיה והליברליזם באירופה, במשך דור ויותר.

הממשלה האמריקאית הנוכחית הרחיבה והעמיקה מדי־ניות זו. במקום פולחן־האישיות־העצמית של קיסינג'ר באה מדיניות אפורה יותר. אך השאיפות של קארטר ויועצו הפולני רחבות יותר ממדיניות הצעד־אחר־צעד של ניכסון ויועצו היהודי־הגרמני.

המגמה האמריקאית היא ליצור „ברית קדושה" חדשה במיזרח התיכון.

תחת ארכעת־הגדולים של אירופה, בראשית המאה שעברה, יכולו ארבעת־הגדולים של ה־מרחב, בסוף המאה הנוכחית — סעודיה, מצ־ריים, ישראל ואיראן.

מסביב לארבעת־הגדולים של אירופה התלכדו נסיכו־יות וממלכות קטנות יותר. מסביב לארבעת־הגדולים של המיזרח־התיכון צריכות להתלכד מדינות פחות חשובות, כגון ירדן, נסיכויות המיפרץ הפרסי, מארוקו, סודאן, תימן הצפונית ועוד.

האינטרס המשותף של ברית קדושה זו, כמו זה של קודמתה, הוא לשמור על הסטאטוס־קוו, ולמנוע את עלייתם של כוחות ומישטרים רדיקאליים העלולים לפוצץ את המצב הקיים, המדיני והסוציאלי.

הברית הקדושה המקורית קמה בעיקבות המהפכה הצרפתית, שאיימה על כל המישטרים המלוכניים של אירופה. ארבעת־הגדולים של אירופה דאז הקימו את בריתם אחרי שהצליחו, בכוחות משותפים, למגר את צרפת המהפכנית, שהונהגה על־ידי נפוליון. הברית הקדו־שה במרחב נועדה, בין השאר, למנוע את חדירתה של ברית־המועצות לאיזור זה, ולגרש אותה מאותן ארצות ערביות שבהן היא הצליחה לקנות לה אחיזה.

סעודיה: הענק החושש

עד מוד התווך של הברית החדשה צריך להיות סעודיה — הענק הכלכלי העולמי, המטיל את צילו על כל המתרחש במרחב.

אחד המחדלים החמורים בישראל הוא ההתעלמות מן המתרחש באותה מדינת־נפט רחבת־ידיים. במידה שביכלל מוקדשת לה תשומת־לב כלשהי, הרי זה בהקשר

מאת

אורי אבנרי

צבאי מצומצם — הקמת העיר הצבאית הסעודית החדשה בטאבוק, הרחוקה מתל־אביב כמרחק שארם־אל־שייך, והחלטת האמריקאים לספק לה נשק.

אולם סעודיה היא כיום גורם מרכזי, המש־פיע על גורל ישראל. המרכיב הצבאי הוא ה־חלק הפחות־חשוב בהתפתחות זו.

סעודיה עוברת עתה מהפכה טכנולוגית שאין לה אח ורע בעולם, ושלא היתה כדוגמתה גם בהיסטוריה העו־למית. תוך דור אחד היא מבקשת לקפוץ ממציאות של מדינת־מידבר בדואית — אל המאה ה־21. ובה־בשעה היא רוצה להקפיא את המתכונת החברתית הקיימת שלה — מתכונת של מדינה דתית־קיצונית, הנשלטת על־ידי כמה אלפי נסיכים מבני השושלת השלטת, ושבה קיימת „מישטרה דתית" השומרת על המוסר, המוציאה להורג בפומבי נסיכה שהתאהבה באזרח פשוט ונישאה לו בחשאי, והכורתת את ידיהם של גנבים.

סעודיה היא מדינה מיוחדת במינה. מבחינת המישטר, היא ריאקציונית אף יותר מן הממלכה של הצאר הרוסי. מבחינה טכנולוגית, היא מתפתחת במהירות גדולה הרבה יותר מאשר ברית־המועצות. היא מתכוננת להפעיל מחש־בים אלקטרוניים כמו בספרים של מדע־בידיוני. ברחבי המדינה קמות תישלובות תעשייתיות כבירות, ערים צב־איות חדשות, חברות־ענק כלכליות.

כשם שהעיר מכה מושכת אליה מיליוני עולי־רגל מוסלמיים מ־80 ארצות, כך הפכה סעודיה עצמה מכה כלכלית, שאליה עולים־ברגל אילי־המשק מן המערב.

סעודיה היא המדינה הקנאית ביותר של הסטאטוס־קוו. יש לה אינטרס חיוני להחניק ב־איבה כל נטייה חדשנית, רדיקאלית, פוציא־ליסטית, ליברלית או אתיאיסטית בחצי־האי ערב, בעולם הערבי ובמרחב כולו.

למען מטרותיה היא יכולה להפעיל את נשק־הנפט ואת העוצמה הכלכלית העצומה המרוכזת בידיה.

משום־כך היא בעלת־הברית העיקרית של ארצות־הברית במרחב. מבחינת חשיבותה, היא עומדת במקום השלישי בין בעלות־הברית של

המלך הפרוסי פרידריך ויולהלם ואשתו
לקיים את הסטאטוס קוו —

אמריקה, אחרי גרמניה ויפאן. ישראל מזדנבת הרחק מאחריה.

איראן: כדור אחד

ע ד לא־מכבר היתה האוייבת הפוטנציאלית העיקרית של סעודיה, שכנתה שמעבר למיפרץ — איראן. השאה של איראן נודע כאיש בעל אמביציות כבירות. הוא בנה מכונה צבאית עצומה, והסעודים חששו שמא מכונת מכונה זו נגדם ונגד בנות־חסותם, נסיכויות־הנפט שלאורך חוף המיפרץ, הקרוי בפי הערבים „המיפרץ הערבי", אך שהאיראנים מתעקשים לקרוא לו „המיפרץ הפרסי".

חיילי השאה כבשו איים בפתח המיפרץ. הם נחתו בחצי־האי ערב, כאורחי הסולטאן של עומאן, שהזמין אותם כדי לעזור לו בדיכוי מורדים מארכסיסטים. הסעודים חששו, בצדק, כי זהו רק צעד ראשון וכי השאה זומם לפלוש, בבוא היום, אל נסיכויות־הנפט הערביות — כוויית, בחריין, קטאר, אבו־זאבי, דובי ועוד.

לפני שנתיים אמרו שליטי הנסיכויות האלה לראש־ממשלה אירופי, שהם חפצים לשים קץ למילחמת ישראל־ערב, כדי שיוכלו להתפנות ולהתמודד עם הסכנה האיראנית*. הם ראו בדאגה גוברת את הקמתו של חיל־ים איראני, ובו צי גדול של רחפות — מכשיר אידיאלי לנחיתה בחוף השגי של המיפרץ הצר. בסעודיה ובארצות אחרות היו שהאמינו כי בניצוחה של ארצות־הברית מתגבשת תוכנית גדולה של פעולה צבאית משולבת, איראנית־ישראלית להשתלטות על שדות־הנפט הסעודיים בשעת־הכושר.

בסעודיה של היום כימעט נעזמו חששות אלה. הזמן עשה את שזו.

בעיני ענק־הנפט הסעודי, איראן הופכת במהרה מדינה של מי־שהיתה. הנפט האיראני הולך ואוזל. בניגוד לסערדיה, שיש לה רזרבות עצומות בחיק האדמה, תעמוד איראן תוך זמן לא־רב מול מצב של אפיסת אוצרותיה. הסעודים בטוחים כי יוכלו בכל עת לשחד את השאה האיראני בכסף, כדי שיפנה את מירצו המילחמתי לכיוון אחר.

אולם הסעודים חוששים שמא יפיץ השאה, ותחתיו יבוא מישטר מהפכני.

סעודיה הוכיחה כי אין בה „מישטר־של־כדור־אחד". כאשר נרצח המלך פייסל, עבר השילטון בצורה חלקה ושקטה לידי המלך חאלד. אולם הסעודים חוששים שמא באיראן השכנה המצב שונה לגמרי, וכי שם אכן יכול כדור אחד לשנות את המצב מן הקצה אל הקצה.

באיראן יש תנועה מהפכנית לוחמת. השאה הקים מישטר־דיכוי חמור, שנודע לדיראון בעולם כולו. הוא זוכר כי היה עליו לברוח מארצו בראשית שנות ה־50', אחרי שהמנהיג הלאומני מוחמד מוצאדק הלאים את שדות־הנפט, וכי רק סוכנות־הביון האמריקאית החזירה אותו לכס־הטווס (כפי שמכונה כס־המלוכות האיראני).

כך נוצר אינטרס משותף, סעודי־איראני, לשמור על המצב הקיים ולעזור איש לרעהו בדיכוי מגמות מהפכניות. האיסלאם, כדגל משותף, עוזר ליבצר ברית זו.

מצריים: הימין החדש

א נואר אל־סאדאת הוא בעל־ברית טיבעי לחורה זו.

* המדינאי האירופי סיפר לי על כך. העברתי ידיעה זו באפריל 1976 לראש ממשלת־ישראל.

קודמו, גמאל אבד־אל־נאצר, היה אויבם הגדול של הסעודים. בניגוד לרעיון השמרני, הכל־מוסלמי, של ריאד, הוא הציג את הרעיון המהפכני הכל־ערבי. הוא פתח את השער לפני ברית־המועצות והנשק הסובייטי. הוא התסיס את הקצינים הצעירים בכל ארצות־ערב. אין ספק שרצה להשתמש בדגל הכל־ערבי כדי להשתלט על בארות־הנפט, שהכנסותיהן דרושות לעם המצרי העני כאוויר לנשימה.

עבד־אל־נאצר נכשל, ויורשו הוכן בדרך ה־הפוכה. המישטר של אל־סאדאת הוא ימני, אנטי־מהפכני, אנטי־סוביטי. הוא משיך את יהבו כולו על ארצות־הברית. דובריו מדברים על הכוחות הרדיקאליים במרחב, ובכללם ה־כוחות הרדיקאליים באש"ף, בשפה שבה השתמשו פעם דוברים ערבים כלפי ישראל.

אל־סאדאת לא נועץ באמריקאים, לפני שנקט את יוזמתו ההיסטורית. הוא רגז על האמריקאים, המספקים נשק לישראל ושאינם מוכנים להפעיל עליה לחץ, כרצונו. הוא ביקש להגיע לדו־שיח ישיר בין מצריים וישראל. הסעודים, מצידם, רגזו על הנסיא המצרי על שלא נועץ עימם, ופעל באופן עצמאי לגמרי, כאילו היה המנהיג העיקרי, או אף הבילעדי, של העולם הערבי.

אך מעבר לטאקטיקה ורגשות, תואמת יוזמת אל־סאדאת בדיוק את המגמה האמריקאית להקמת הברית הקדושה.

כי מילחמת ישראל־ערב היא האיום החמור ביותר על הסטאטוס־קוו במרחב. לא זו בלבד שישראל עצמה

הקיסר האוסטרי פראנץ
— לדכא כל מרד דמוקרטי

(לדעת הערבים, לפחות) היא מדינה השואפת להתפשטות ולכיבושים, אלא שכל מילחמה משחררת גם כוחות רדיקליים בעולם הערבי. סירובה של ישראל להתיר לפלסטינים להקים לעצמם מדינה כלשהי הופכת שלושה וחצי פלסטינים במרחב לחיידקים של מהפכה. הפלסטינים הגולים, שאין להם בית לאומי לפורקן מירצם הפוליטי, הם גורמים רדיקאליים בסעודיה, בכוויית, ובכל ארצות־ערב שבהן הם פועלים.

באין שלום, עלול כל מישטר ערבי שמרני ליפול.

אם תפרוץ מילחמה חדשה, היא תסכן את המישטרים השמרניים שיבעתיים. אם תנחיל ישראל מפלה צבאית למצריים, עלולים הקצינים הצעירים שם להפיל את המישטר הקיים ולהקים שילטון רדיקאלי חדש. ההתהלבות הערבית עלולה לאלץ את סעודיה להפעיל את נשק־הנפט נגד המערב. במצב של מילחמה עלול הצבא הסעודי החדש להפיל את המישטר שהקים אותו. אין גבול לאפשרויות ולחרדות.

משום כך תואמת יוזמת אל־סאדאת את הצרכים הבסיסיים של הברית הקדושה. שיתוף־פעולה בין ישראל אנטי־סובייטית לבין מצריים ימנית־שמרנית, יחזק את הסטאטוס־קוו. הוא יחסל את מוקדי המתיחות, העלולים לגרום לעליית הרדיקאליזם. הוא יחסום סופית את הדרך לפני ברית־המועצות.

ככרית המרוכבת סעודיה־איראן־מצריים־ישראל, יש לישראל תפקיד משלה. סעודיה תהיה בברית זו איל־הכספים. ישראל תהיה איל־הכוח. צה"ל ישמש בידי הברית הקדושה ככוח־מחץ נייד, שניתן להשתמש בו לדיכוי

הצאר הרוסי אלכסנדר (עם נפוליאון)
— לעזור זה לזה —

כך כוח רדיקאלי העוזר להרים את ראשו באחת המדינות השכנות — כפי שעשה צה"ל בלבנון.

ישראל: המחסום הגדול

מ שום־כך לא בא אנוואר אל־סאדאת לארצות־הברית כעני העומד בפתח, והמבקש נדבה. גם לא היה עליו לעמול קשה כדי לשכנע את מדינאי וושינגטון, בבית־הלבן ובקונגרס.

דיברי אל־סאדאת נתקבלו בבירה האמריקאית כדיברי תבונה, מפני שהם תואמים בדיוק את ההשקפה האמריקאית. גם ידידי ישראל בקונגרס נפלו בשבי הגיונו של האיש. כאמריקאים, לא יכלו שלא להתרשם שהנה עומד לפניהם איש בעל שכל ישר, האומר דיברי־טעם.

אל־סאדאת הסביר כי הצלחת יוזמתו תשמיט את הקרקע מתחת לברית־המועצות במרחב. היא תכריח את סוריה להצטרף אל הברית־הקדושה. היא תבודד כליל את עיראק, לוב ותימן הדרומית, שלושת מוקדי הרדיקאליזם הערבי.

הוא עמד על כך שיש ליפשוך את המילך חוסיין אל תוך הברית, ולכצר את מעמדו. ירדן צריכה למלא תפקיד חשוב בברית, בהיותה החזיה המחברת (או איזור־החייץ) בין סעודיה וסוריה, ובין סעודיה וישראל. כאשר מנחם בגין מתעקש ליחזיק בגדה המערבית בכל מחיר, הוא מחבל באחד היסודות של ה־ברית הקדושה.

יתר־על־כן: בהיעדר פיתרון סביר לבעייה הפלסטינית, אין בסיס מוצק לסטאטוס־קוו. זוהי דעתם האחידה של סעודיה ומצריים, ירדן ואיראן. כולם (אולי מילבד ירדן) היו רוצים לשלב במציאות החדשה את אש"ף, בתנאי שאירגון זה יחסל את הכוחות הרדיקאליים שבקירבו („חזית הסירוב") ושהתנהגותו תהיה שמרנית, ימנית ופרו־סעודית. כזהו יאסר עראפאת עצמו.

אם לא יצליחו בכך, מוכנות בעלות־הברית גם לפעול לחיסול אש"ף ולהעלות כוחות פלסטיניים אחרים, גם אם לא יהיו אלא סוכנים שכירים. אך לצורך זה הם מוכרחים לקבל את הגדה המערבית ואת רצועת־עזה מידי ישראל, ולהקים בהן בית לאומי פלסטיני כלשהו, הקשור עם ירדן.

זוהי תורתו של אל־סאדאת, והיא מתקבלת מאד על דעת האמריקאים. הם רואים בעיני רוחם את המציאות הרצויה להם במרחב: ברית מרובעת, פרו־אמריקאית ואנטי־סובייטית, שמרנית־ימנית ואנטי־רדיקאלית, שבה יהיו משולבים גם ירדן, הפלסטינים וסוריה.

זה נראה כיום כאפשרות ריאלית, שניתן להגשימה במהירות. אבן־הנגף הגדולה היחידה היא, כרגע זה, מדיניותה של ממשלת־בגין.

לדעת האמריקאים, היתה הברית הקדושה צריכה להיות פיסגת החלומות של כל ממשלה ישראלית, ועל אחת כמה וכמה של ממשלה ימנית, אנטי־סובייטית וקנאית־דתית כמו ממשלת בגין. משום כך אין הם מבינים את מעשה של ממשלה זו.

אחדים מהם גובים, ידעתם, בטירוף.

טירוף הוא, לדעתם, לפוצץ את סיכוי השלום עם מצריים ביגלל כמה התנחלויות בסיני, שחשיבותן לכאן ולכאן אפסית, בהשוואה לסיכוי.

טירוף הוא להתעקש על החזקת הגדה המערבית ועזה, כאשר הברית הקדושה תבטיח כימעט אוטומטית שלא יוכל לקום שם מישטר רדיקאלי או פרו־סובייטי.

טירוף גמור הוא לתמוך באתיופיה הרדיקאלית־הקיצו־

(המשך בעמוד 46)

"אני נהנית ממזרון פרדייז לאורך כל הגוף"

שלי שיר, רקדנית

"מנוחה נכונה לכל חלקי הגוף חשובה לא פחות מפעילות גופנית" מציינת הרקדנית שלי שיר. "בשעת השינה חייב הגוף להשאר במצבו הטבעי. כאשר הגוף שוקע במזרון רך מדי, או נלחץ על ידי מזרון קשה מדי, המנוחה איננה מנוחה של ממש, ואף עלולה לגרום נזק גופני.

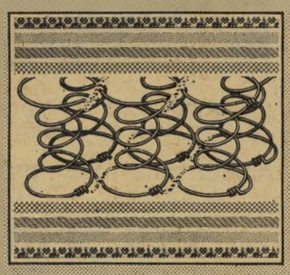
מאז שיש לי מזרון "סופר אורטופדי" של פרדייז מספיקות לי 5-6 שעות שינה כדי לקום בבוקר רעננה ומוכנה ליום פעילות נוסף". מציינת שלי, ומוסיפה בחיוך: "כאשר כל שריר בגופי נתמך באורח טבעי בשעות הלילה, אני יכולה להפעיל אותו באורח טבעי בשעות היום וזה הדבר החשוב ביותר עבורי".

תשע שכבות של גמישות

אין פלא שה"סופר אורטופדי" של פרדייז נבחר על ידי שלי שיר, כמזרון האידיאלי לשינה ולמנוחה. במזרון הרב־קפיצי ה"סופר אורטופדי" של פרדייז תשע שכבות של חומרי ריפוד מעולים אשר הופכים את המנוחה והשינה עליו לתענוג של ממש.

בד אלסטי
שכבת ספוג
סיבי קוקוס
רשת פלסטית

קפיצי פלדת.

רשת פלסטית
סיבי קוקוס
שכבת ספוג
בד אלסטי

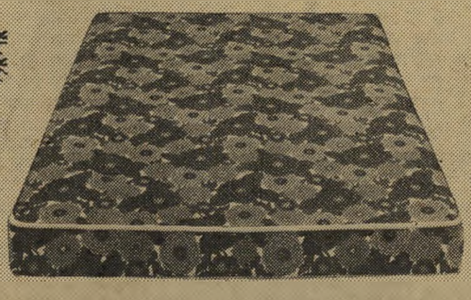
חצי מיליון לקוחות מרוצים

חצי מיליון מזרוני פרדייז במבחר צבעים, דגמים ומידות שנמכרו עד היום הם ההוכחה הטובה ביותר לאיכות פרדייז הנודעת.

דרוש גם אתה בחנויות "רים" ברחבי הארץ או בחנויות הרהיטים המובחרות "פרדייז סופר אורטופדי", כדי שגם גופך ייהנה ממנו בשעות הלילה — וביום שלאחריו.

המחיר החל מ־1,050 ל"י למזרון יחיד ו־1,800 ל"י למזרון זוגי. (לא כולל מע"מ)

10 שנים אחריות לכל מזרון.

אריאלי

התענוג אינו נגמר בבוקר.

פרד"ז סופר־אורטופדי

שמואל גונן:
מפגזים ליהלומים

גורודיש במדי האלוף ובבגדים האזרחים של איש־עסקים

בחודש אפריל 1976 חלה תפנית קיצונית בחייו של אלוף שמואל (שמואליק) גונן: אחרי 29 שנות קאריירה צבאית הוא פשט את המדים, והפך להיות אזרח־מן־השורה. הרעיון לעבוד כשכיר אצל מישהו לא נראה לו, תפקיד ציבורי במיסגרת מימסדית הוא לא חיפש, ולמעשה אף אחד גם לא הציע לו, והוא החליט לבחור בשטח שהיה זר לו עד אז לגמרי: עולם העסקים.

גונן בן ה־47 נכנס לשותפות עם התעשיין אפריים אילין ושני בניו, ארנון ורמי, ועם קצין־צבא לשעבר בשם אלי קצירי, ומזה קרוב לשנתיים הוא מכהן כמנהל־כללי של חברת יצוא ויבוא בשם „גאמא אינטרנשיונל טרייד". למה דווקא „גאמא"? רצינו שם חסר משמעות פוליטית או עיסקית, הוא מסביר, „אלפא וביתה כבר היו תפוסים. אם גאמא לא היה פנוי, היינו ממשיכים לדלתא." אחת המסקנות הראשונות אליהן הגיע המנכ"ל הטרי היתה שאם רוצים להיות בטוחים בטיבו של מוצר אותו רוצים לייצא, צריך להיות מעורבים בתהליכי־הייצור שלו, והוא החל לפעול בכיוון זה. שטחי־הפעולה של „גאמא" מתרחבים כל הזמן, ויש לה כבר כמה חברות־בת.

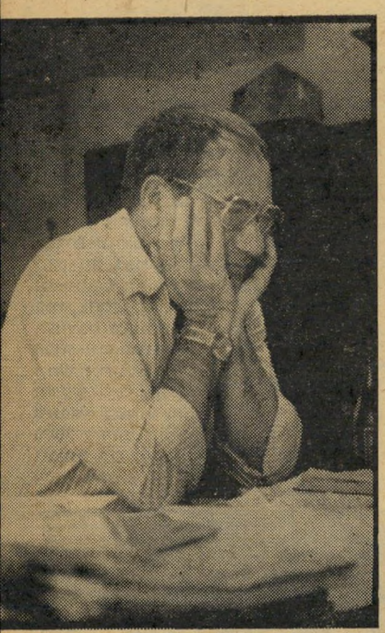
תחילה עסקה החברה בייצוא מטפי־תרסיס לכיבוי־אש. לדברי גונן, זהו מוצר מהפכני, חדש בעולם, שמונע התלקחות חומרים שונים, ובתוכניתו לרסס כמה מיבני־ציבור בארץ. מאוחר יותר עברה החברה גם לייצור מוצרי־אלקטרוניקה מתוחכמים לשימוש צבאי ולתיווך בסחר־נשק, וכרגע מתבשלים שלושה פרוייקטים חדשים: הקמת בית־חרושת לאקדחים (רישיון והשקעת־חוץ בסך מיליון דולאר יש כבר), הקמת חברת־ייצור של חלקי־חילוף למכונות ולנשק (רק למטרת ייצוא לארצות־הברית) וחיפוש יהלומים במרכז אפריקה.

מישרדי החברה ממוקמים בבית הדר בתל־אביב. על אחד הקירות בחדר המנכ"ל תלויה מפת העולם. בכספת הגדולה שבפינה שמור תא מיוחד לאוסף המפורסם של האלוף־לשעבר: למעלה ממאה אקדחים. אחד מהם נמצא דרך קבע בכיס הפנימי של הז'קט שלו.

שולחן־הכתיבה הגדול עמוס ניירות.

„אם מזיזים אותם ממקומם, אני מתבלבל," הוא מודיע, „אף פעם לא הייתי טוב בניירות. בצבא הייתי רגיל שמכינים עבורי את כל הקשור בניירת. נו, שם יש מנגנון שלם לכל דבר, משק־עבדים ממש, ולא שוקלים כמה זה עולה לעומת כמה זה שווה. במשק האזרחי צריך לחשב כל דבר, כדי שהחברה תהיה, בסופו של דבר, ריווחית." משבר־געגועים לצבא אין ולא היה לו. הוא נמלט מזה, לדבריו, בזכות „טיפול־הגמילה" של ועדת אגרנט ומסקנותיה לגביו, וטוען שלמעשה השתחרר מן הצבא לא רק באופן רשמי, אלא גם מבחינה נפשית.

הקשר עם קולגים־לשעבר נשמר. יש כאלה שבאים להתייעץ. עכשיו יש לו יותר זמן להקדיש למישפחתו — לאשתו רינה, לבת אירית (23), הלומדת הוראה בסמינר־הקיבוצים ולבן החייל אמיר (20). תוך שנה מקווה גורודיש להשלים את כתיבת ספרו, המתחיל בהתמנותו כאלוף פיקוד הדרום בשנת 73' ומסתיים בדו"ח

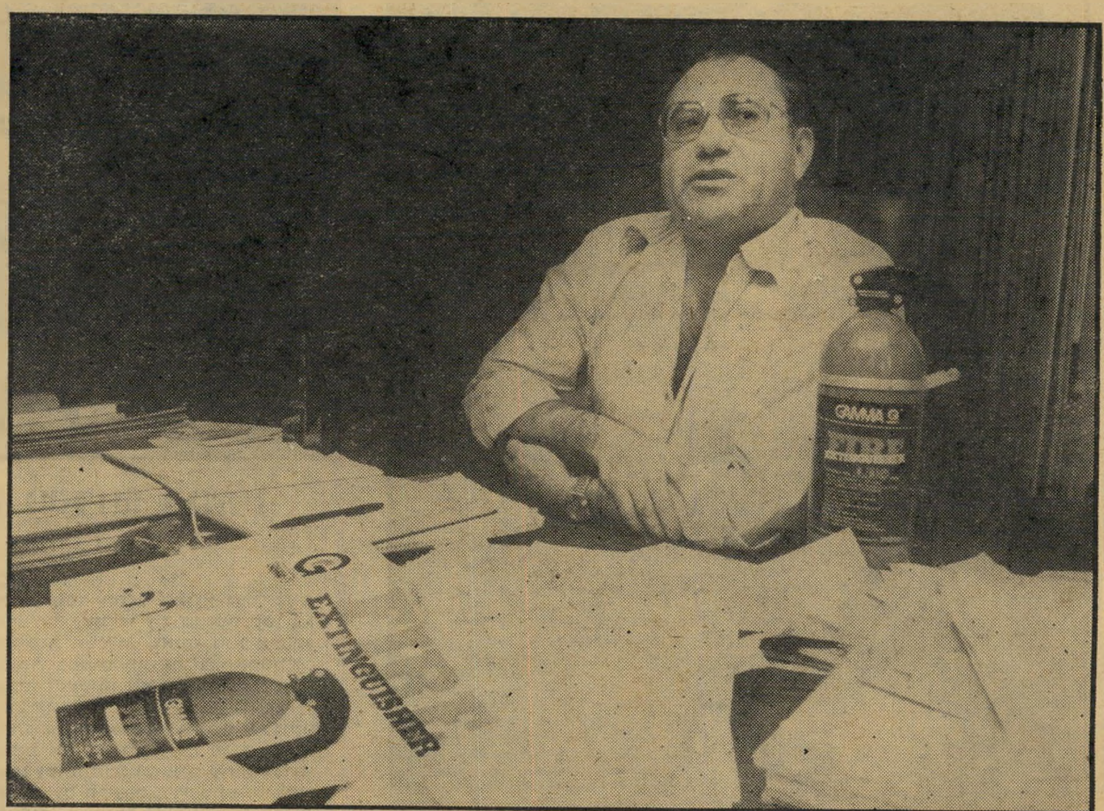

בילבול מול הניירת

ועדת אגרנט· הוא מרבה בנסיעות לחו"ל, ואת שעות־הטיסה הרבות הוא מנצל לקריאת ספרים.

רמת־החיים של גורודיש נשארה כשהיתה, פחות או יותר. הוא עדיין חי ממשכורת חודשית, אם כי כעת היא גבוהה מאשר אי פעם בחייו. „החברה לא הגיעה עדיין לשלב של חלוקת־רווחים," הוא אומר, „את הרווחים אנחנו משקיעים בפיתוחה. אבל לפחות אני לא גומר עכשיו את החודש בעזרת משיכות־יתר מחשבון־הבנק שלי. את משיכות־היתר נהגתי לכסות בעזרת הלוואות מן הצבא, שאותן אני משלם עד היום, ואשלם עוד כמה שנים." בכסף הרב שיהיה לו, ככל הנראה, בעתיד הוא רואה רק אמצעי להשגת דבר מסויים. מה הדבר — את זה הוא לא מוכן לגלות בינתיים. „לא כדאי לדבר על משהו בלתי־מוגמר," אומר שמואל גורודיש־גונן, „כולם יידעו על כך בבוא הזמן, זה לא יהיה חבוי מתחת לשולחן."

אפשר לנחש שהוא יקדיש חלק מהונו לניהול מאבק משפטי לטיהור שמו, שהוכתם לדעתו במסקנות ועדת אגרנט. הוא עדיין לא חי חיי־מותרות, וגם לא שואף לכך. לדעתו זה לא משנה את איכות החיים· ואפילו אם הוא יטבע בערימות־יהלומים, אין שום סיכוי שעל אצבעו הקטנה תתנוסס טבעת־יהלום. הוא לא הטיפוס.

גונן ליד מוצר הייצוא שלו: תרסיס מהפכני לכיבוי־אש

מוטה גור:
זום-זום-זום

כל הסיכויים שהרמטכ"ל, רב־אלוף מרדכי („מוטה") גור, לא ייאלץ לנהל מילחמה בזמן שנותר לו עד לסיום כהונתו, בחודש הבא. משום כך נראה שאת המילחמה האחרונה שלו, כרמטכ"ל, ניהל מוטה בשבוע שעבר, בעת שהופיע באחד מבסיסי צה"ל, שם נערך טכס הסיום למחזור חדש של קציני־חימוש. היה זה קרב־גבורה נגד דבורה.

בעת שהחל נואם לפני קציני־החימוש החדשים, ומעלה על נס את העובדה שבעת לחימה מוטלת עליהם החובה להכין את כלי־הלחימה לקרב 24 שעות ביממה, החלה דבורה מתעופפת סביב ראשו של הרמטכ"ל. מוטה לא התרשם ביותר מזימזום הדבורה, המשיך בנאומו הנלהב, כאילו אין הוא מצוי בסכנת עקיצה. בוגרי קורס קציני־החימוש עקבו במתח רב אחר מעוף הדבורה, כשבמוחם מזמזמת השאלה: תעקוץ או לא תעקוץ? אדישותו של הרמטכ"ל לדבורה המתעופפת סביב ראשו, הכריעה. זו התיישבה לבסוף על כומתתו האדומה, הניחה לו לסיים את נאומו ללא הפרעה. מאחר שכמעט כל חווייה של מוטה מונצחת גם בכתב, קיים סיכוי סביר שמעמד הדבורה יונצח אף הוא באחד מחמשת הספרים שמוטה מתעתד לכתוב, מייד אחרי שיפשוט את מדי הצבא שלו. אולי אפילו ספר חדש, על הדבורה־הצוללנית.

הרמטכ"ל: הדבורה על הכומתה האדומה

ח"כ עדי אמוראי:
אורג שטיחים

כולם מחפשים דרך לפרוק מתח מיותר. אחד שהצליח למצוא אותה הוא חבר־הכנסת עדי אמוראי (מערך). כמו הרבה דברים טובים בחיים, זה קרה לו בצורה מיקרית, לפני שנה וחצי.

אשתו, רותי, מורה למלאכת־יד במיקצועה, קצה יום אחד בשטיח המרופט־מרובּ־זוקן, שפיאר במשך שנים רבות את סלון דירתם בגבעתיים. היא התעניינה בחנויות כמה יעלה לה למצוא תחליף טוב יותר ויפה יותר, כזה עבה שאפשר לשקוע בו. המחיר דאז, בסביבות 7000 לירות, זיעזע אותה, והיא חזרה הביתה עם קאנווה (בד סיבי מחורר המשמש בסיס לשטיחים), מיטען רציני של צמר בגוונים שונים ומכשיר מיוחד שאם משחילים לתוכו חוט צמר בן ארבעה סנטימטר, ואחר־כך נועצים אותו בתוך הקאנווה, הוא מבצע אוטומטית, על־ידי לחיצה, פעולת קשירה. (השטיחים הנארגים בשיטה הישנה של שתי־וערב, על־ידי נול, לא עניינו אותה).

רותי התחילה במלאכה, השלימה חצי מטר מרובע (מתוך שישה, וזנחה את העניין מחוסר זמן. זה לא קל לצאת לעבודה, לנהל משק־בית, לגדל שלוש בנות וגם למצוא זמן לתחביבה. עדי החליט להמשיך את חלום השטיח. הוא ניסה את כוחו, והפלא ופלא — זה מצא־חן בעיניו.

„גיליתי שלגבי זהו מעין ריפוי בעיסוק," אומר חבר־הכנסת אמוראי, „כאשר אני בא הביתה מתוח, אחרי ישיבה סוערת בכנסת, למשל, אני לא יכול להיכנס ישר למיטה ולהירדם. קשה לי במצב כזה גם להתרכז בקריאת ספר. אז אני מתיישב ליד השולחן, ממשיך בעבודה על השטיח, נרגע תוך כדי כך, ולפעמים אפילו חושב על ראשי־פרקים לנאומים. הפעולה נעשית חדגונית די מהר, אבל המישחק בצבעים מחייה אותה. לפעמים אני יושב שלוש שעות רצופות, משחיל חוטים ומאזין למוסיקה טובה. בשבת בבוקר אני שומע את ‚יומן השבוע' תוך כדי עבודת האריגה."

את צבעי השטיח — חום, שחור, קוניאק וצהוב — בחרה רותי, והיא אף התחילה לשרטט על הקאנווה כל מיני צורות אבסטרקטיות. עדי המשיך בשירטוט תוך כדי עבודה.

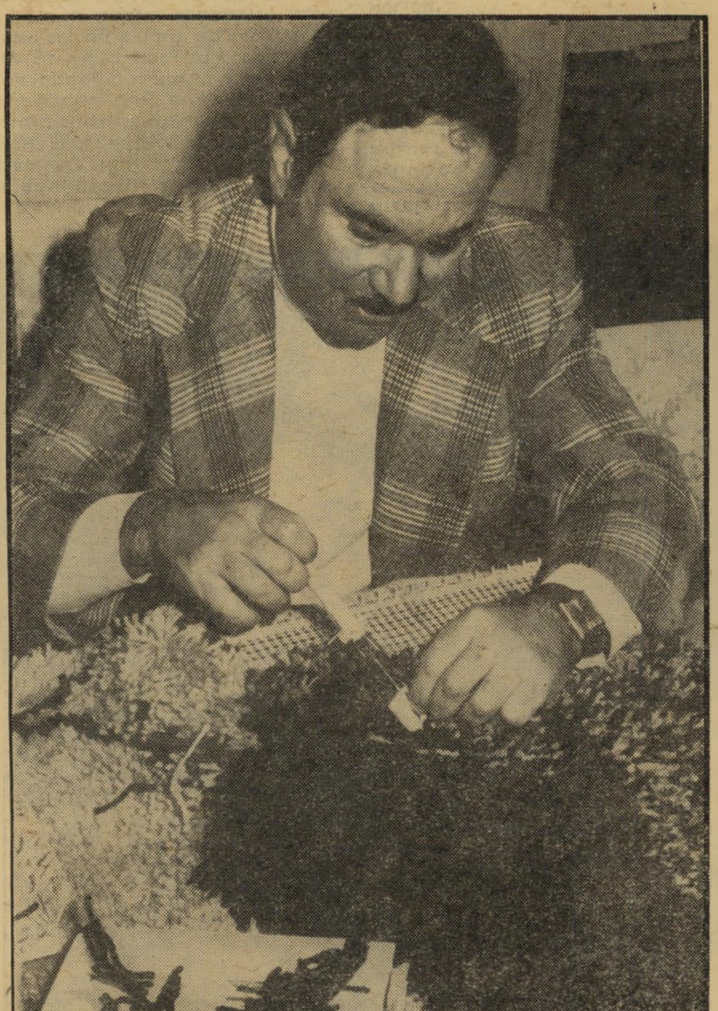
כיום עומד הח"כ החרוץ בפני סיום היצירה. נותר לו עוד מישטח קטן באחד מקצוות השטיח, שאותו הוא מתכוון לעטר, במקום חתימה, ב„חאמסה", „כיוון שעשיתי את השטיח בעבודת־יד," כדבריו.

החברים והמכרים המזדמנים לביקור בבית אמוראי מתפעלים מן היצירה הכמעט־מוגמרת וטוענים שחבל לפרוש אותה על הריצפה, כדי שתשמש למידרך־רגליים. השטיח, לדעתם, חייב להיות תלוי על הקיר. אף אחד מהם לא צוחק או מלגלג על העיסוק הלא־כל־כך גברי והיוצא־דופן. „לא חשבתי שיש בארץ יחס טוב כזה לעבודת־כפיים," מציין עדי אמוראי.

80 אלף קשרים בקירוב על שטח של שישה מטר מרובע. עבודה של שנה וחצי. „אני מכירה אשה אחת שסיימה עבודה כזאת בשיבעה חודשים," מעירה רותי. „טוב, לה לא היו בחירות באמצע," עונה עדי. הח"כ, המכהן כחבר בוועדת הכספים של הכנסת, עושה חישוב־הוצאות מהיר: הקאנווה עלתה 250 לירות, הצמר עלה 1000 לירות ומכשיר־ההשחלה הנקרא בלועזית „סמירנה פרסטור" — 150 לירות. סך־הכל: 1400 לירות, כלומר: רווח נקי של 5600 לירות. הצבר בן ה־43, יליד רחובות, מתכוון לנוח מהתחביב שלו לתקופה מסויימת, אחרי שישלים, תוך זמן קצר, את השטיח הראשון. רותי, מצידה, מיהרה כבר לרכוש קאנווה וצמר לשטיח נוסף. החצי השני של הסלון רחב־הידיים ניראה לה חשוף מדי.

אמוראי עם אשתו ושלוש בנותיו

אמוראי משתמש במכשיר השחלת חוטים

למצוא לכסף את שביל הזהב...

ים של מונחים כלכליים
שפע של הצעות מפתות
תכניות חסכון, רווחי השקעה
מניות קורצות, מניות קורסות...
איך להשקיע את הכסף
מבלי שהוא ישקע?
איך להבטיח את ערך הכסף
כדי שחכסף יקנה לך בטחון בעתיד?

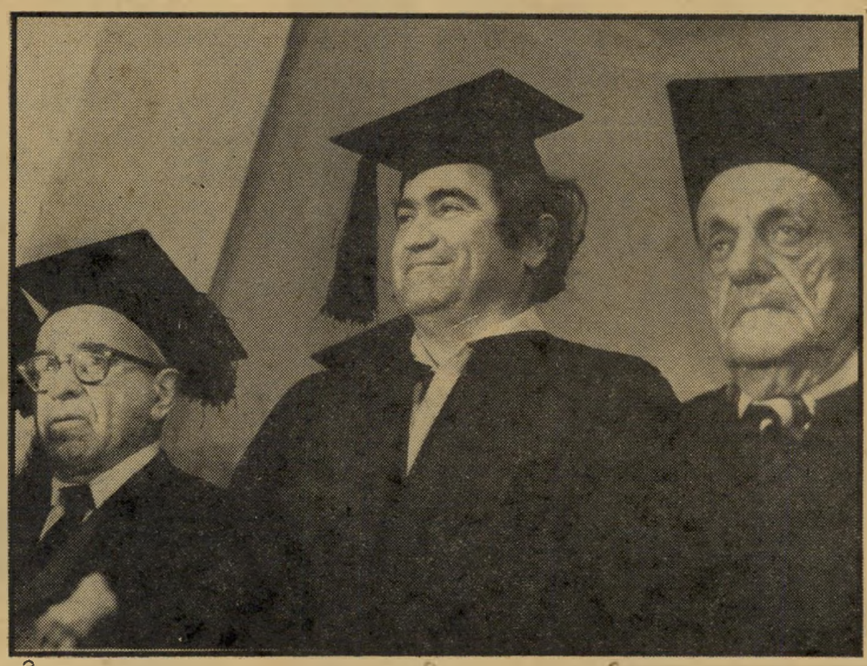
שאל את הדיסקונטאים.
יחד נמצא לכסף את שביל הזהב.
צעד נבון בכיוון הנכון
קופות גמל — להבטיח את העתיד
תכניות חסכון — להשיג את המטרות
ואולי איזו הלוואה לפתור בעיה...

הכנס לסניף, אחד מ-222 הסניפים
של קבוצת בנק דיסקונט.
התייעץ עם הדיסקונטאי שלך.
הוא יענה לך בחיוך
אבל התשובה תהיה רצינית ביותר
— וחשובה לך.

בנק דיסקונט
הצד האנושי של המטבע

כף רגלו של איזה שר לא תדרוך בביתו

של ראש־הממשלה ומי נרדם בדיוני הקונגרס הציוני

זבולון המר שר־החינוך והתרבות (במרכז), הופיע כשהוא עוטה גלימה שחורה וחובש ברסיטת בר־אילן, בטכס הענקת תואר דוקטור־כבוד לראש־הממשלה מנחם בגין. המר, שחיה בין מברכיו של בגין לרגל הענקת התואר, נראה מבודח ומשועשע בתלבושת הסטגונית שלבש. כאשר נשאל דוקטור למה הוא, השיב, כשהוא מרמז לפרשת חירבת חיזעה: „דוקטור למחזאות עיברית חדשה."

■ ועדת־השרים לענייני רכב החליטה לאחרונה להעמיד לרשות שרי־הממשלה מכוניות אמריקאיות גדולות, במקום מכוניות הווֹלוֹ השוודיות שניתנו להם לשם חיסכון. ההסבר שניתן להחלטה זו היה כי כיום, המכוניות האמריקאיות זולות יותר. אולם בממשלה מתלוצצים, כי הסיבה האמיתית היא בעייתו האישית של שר־הפנים יוסף בורג, שהוא גם יו"ר ועדת־השרים לרכב. בורג גדל־הגוף מתקשה להיכנס ולצאת ממכונית הוולו הממשלתית שלו, ונהגו נאלץ מדי־פעם לסייע בידו. עתה, כשמצא סיבה לחזור למכונית אמריקאית, שהיא רחבה יותר, יוכל לוותר על שירותי הנהג בתחום זה.

■ העובדה שח"כ ד"ש. שמואל תמיר הפך שר־המישפטים בממשלתו של מנחם בגין, צינגה במעט את המתיחות רבת־השנים השוררת בין השניים. אולם מי שלא היתה מוכנה לסלוח לתמיר על יחסו לבגין בעבר היא רעיית ראש־הממשלה, עליזה בגין. לא־מכבר התבטאה הגב' בגין לפני ידידי המישפחה, לגבי תמיר: „שר או לא שר, אצלנו בבית לא תדרוך כף־רגלו."

■ לשר העבודה והרווחה, ישראל כץ, שיטות מקוריות להעניש את פקידי מישרדו שאינם ממלאים אחר הוראותיו. באחרונה הוא הורה לאחד הפקידים הבכירים במישרדו שלא להיכנס ללישכתו שלושה ימים רצופים. „טוב שהשר לא העמיד אותו בפינה," מתלוצצים במישרד, „הוא עוד יגיע לכך שידרוש מהפקידים להזמין את אמותיהם לשיחה."

■ בעת אחד הדיונים ב־קונגרס הציוני, שהתקיים ב־בנייני האומה בירושלים, ניראו שר־הבריאות לשעבר ויקטור שם־טוב ואיש צעירי מיפ־לגת־העבודה, אורי גורדון, כשהם שקועים בשיחה עמוקה. גורדון ניעור מדי־פעם לקול מחיאות־הכפיים, אולם שם־טוב ישן עד סוף הדיון.

■ בעת ששר־הקליטה, דויד לוי, נשא את נאומו לפני צירי הקונגרס, העיר אחד הצירים: „הגיעו ימים טובים. דויד לוי מדבר על הרצל, עכשיו חסר רק שמעי פלאי־טו־שרון ידבר על לילינ־

חיים ברלב וחיים לסקוב, הרמטכ"לים השמיני והרביעי של צה"ל, היו היחידים מבין הרמטכ"לים־לשעבר של צה"ל, שלבשו את מדי הרב־אלוף שלהם, בטכס הלווייתו של הרמטכ"ל השלישי של צה"ל, מרדכי מקלף. שלושה רמטכ"לים־לשעבר אחרים שנכחו בטכס, יגאל ידין, משה דיין ויצחק רבין, באו בבגדים אזרחיים, ואילו רמטכ"ל־לשעבר אחר, צבי („צ'רה") צור, נעדר מטכס האשכבה.

שלמה נקדימון הכתב המדיני של ידיעות אחרו־נות, העומד להיכנס השבוע לתפ־קידו כיועץ ראש־הממשלה לתיקשורת ישראלית ויהודית, החל לכהן באופן בלתי רשמי בתפקיד עוד קודם לכן. הוא ליווה את מנחם בגין להלוויית רב־אלוף מרדכי מקלף. בצאתו מכוניתו השאיר בגין את תיקו במכונית, אולם שומרי־ראשו הורו לנקדימון שלא להשאיר את התיק במכונית. נקדימון נאלץ לשאת את התיק החום הכבד במהלך הטכס, כשהוא ניצב ליד שר־האוצר שימחה ארליך ונשיא התאחדות התעשיינים בומה שביט. חבריו העי־תונאים העניקו לו מייד את התואר: „הלורד שומר־התיק."

לאנשים הנכונים!

777 הברנדי הלאומי שהוא בינלאומי.

ברמל אֶמ מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

אנשים

ניצחת: „אל תטיף לי מוסר! יש לי אשה פרענקית — טהורה!"

■ לפני שסיכמה את ה־דו"ח שלה, קיימה ועדת־שימ־

משה דיין וסגן־ראש־הממ־שלה יגאל ידין וביקשו תרומה, נענו ברצון. כשפנו אל שר־המישפטים שמואל תמיר, ענה להן השר עתיר־

מנחם בגין

היה אורח הכבוד במסיבת יום ההו־לדת שערך לניסים גאון המיליונר ריי מלל. לניסים גאון מלאו 56 שנים ובגין בירך אותו ואמר: „ידידי גאון, היית יכול להיות נשיא גאון למדינת ישראל." בגין חציע את מועמדותו של גאון לתפקיד נשיא המדינה אך גאון סירב, בטענה כי אינו יכול לוותר על עסקיו הפרטיים.

דניאל גאון

בתו בת ה־16 של המליארדר ניסים גאון התגלתה בעת ביקורה הנוכחי עם ואוהבת חיים. דניאל, תלמדת באחד מבתי־הספר היוקרתיים בשווייץ, הודיעה כי היא רוצה, בדיוק כפי שעשתה אחותה מרגריט, להינשא לישראלי. מרגריט נשואה ליואל הרצוג, בנו של שגריר ישראל באו"ם, חיים הרצוג, והיא אם לאלכסנדרה בת 15 החודשים. יואל הרצוג בעלה עובד עם אביה בז'נבה. לצידה של דניאל, המיליונר האמריקאי ריי מלל, מהפעילים הבולטים בפדרציה הספרדית העולמית.

רון לחקירת הפשיעה בישראל את אחת מישיבותיה במלון השרון בהרצליה, כשחברי ה־וועדה מסובים שם לסעודת מבריאה. עבר על־פניהם פקיד ממשלתי בכיר, והעיר לעברם: „אני רואה כי הפשע בכל־זאת משתלם." כל חברי הוועדה קיבלו את ההערה בהומור. מל־בד מתתיהו (אדמונד) פלע (זילברשטיין), מי שכיהן ב־שעתו כראש אגף־החקירות ב־משה הארצי של המישטרה ו־פרש לגימלאות לפני 15 שנים. סלע, יליד אוסטריה ובעל ה־אופי הייקי, הזדעזע למישמע ההערה והגיב: „אדוני, קצת כבוד לוועדה!"

■ סימלו המיסחרי הפרטי של האלוף רפאל („רפול") איתן, ראש אג"ם במטכ"ל העומד להתמנות כרמטכ"ל, הוא כובע אוסטרלי רחב־שו־ליים ומרופט, שאותו נהג לח־בוש בעיקר בשדה. מאז התמנה לתפקיד במטכ"ל נאלץ רפול לוותר על הכובע, וכך ייאלץ לעשות גם בתפקיד הרמטכ"ל. הסיבה: חיילים התלוננו כי חבישת כובע בלתי־תיקני מעין זה על־ידי המפקד הבכיר, מה־ווה דוגמה רעה. הוויתור על הכובע האוסטרלי מציג לפני רפול בעיה. הוא לא חבש אותו כקמיע או לצורך „שוויץ", כפי שסברו רבים. עור קרקפתו של הרמטכ"ל־לעתיד רגיש מאד לשמש, ורפול נזקק למיג־בעת רחבת־שליים, מהסוג ש־אינו תיקני בצה"ל, כדי להגן עליו.

■ תמר קולק, אשתו של ראש עיריית ירושלים טדי קולק וח"כ שרה קמן, נטלו על עצמן את משימת איסוף התרומות מחברי־הכנסת, ב־מיסגרת מיצעד־הפרוטות של איל"ן. כך יכלו השתיים לעמוד על אופיים של כמה מחברי־הכנסת. כשניגשו אל ח"כ שימעון פרס, שר־החוץ הנכסים: „אני תורם רק ב־בית." ואילו ראש־הממשלה לי־שעבר, יצחק רבין, טען כי תרם כבר בבית. ח"כ זלמן כהנא, לעומת זאת, הכין צ'ק

זיורזי מוסטאקי

הזמן הצרפתי הגיע לישראל בחב־רת אמו הישישה והפתיע את מקבלי פניו כאשר פנה אליהם בעיברית. הוא סיפר כי למד עיברית אצל ישראלי בשם עמרם, השוהה בפאריס, כדי להפתיע את ידידיו בישראל. בערב שבת האחרון התקיימה בדירתה של השחקנית גבי אלדור מסיבה רבת משתתפים לכבודו של הצרפתי, הנוהג לשבת בקפה־האמנים כסית כשהוא מבקר בתל־אביב.

■ ביטון, שהופיע בתוכ־נית הראיונות בירה ומצב־רוח, נשאל עוד כיצד הוא מסביר את העובדה שלמרות שמוצאו משכונת־העוני הירושלמית מבעוד מועד, חיפש את המת־רימות במיזנון ומסר להן את הצ'ק.

■ „במה אתם חולקים על המיפלגה הקומוניסטית?" שאל המראיין יעקב אגמון, את נציג הפנתרים השחורים בסיעת חד"ש, ח"כ צ'רלי ביטון. ביטון התלבט, עד שהצליח למצוא את נקודת־המחלוקת: „קודם כל, הם זקנים..."

מוצרארה, זכה שם הליכוד במיספר רב יותר של קולות מרשימתו. הסביר צ'ארלי בי־טון: „הם היו בטוחים שמנחם בגין הוא מארוקאי." „אבל כו־לם יודעים שבגין הוא פולני," תמה אגמון. על כך סיפר בי־טון: „מה אתה מדבר? נכ־נסתי למישפחה אחת במוצרא־רה, והסברתי להם שבגין נולד בפולין. על כך הם השיבו לי: ‚נכון שבגין נולד בפולניה, אבל הוא חי הרבה שנים ב־מארוקו.'"

■ ליו"ר ועדת החוקה־חוק־ומישפט של הכנסת, ח"כ המפד"ל דויד גלאם, יש הוכחות בדוקות כי הביורו־קראטיה החלה בתקופת אחש־וורוש. הוא מסתמך על הפסוק במגילה־אסתר, האומר: „ויפ־קד המלך (אחשוורוש) פקידים בכל מדינות מלכותו וקיבצו את כל נערה בתולה אל שושן הבירה." „הפקידים מונו כדי למצוא למלך רעיה חדשה," מפרש גלאם. „הם מצאו לו את אסתר. אבל בשום מקום ב־מגילה לא מוזכר כי אחרי ש־נמצאה הנערה־הבתולה־טובת־

המראה למלך, פוטרו הפקידים מתפקידם."

■ ח"כ שושנה ארבלי־אלמוזנינו, שהחליטה להצ־טרף לשעורי־ההתעמלות של ה־ח"כים, נהנתה מאד מהשעור הראשון. היא פגשה במיזנו בח"כ גאולה כהן, ושיכנעה אף אותה להצטרף. אמרה גא־לה כהן: „תנסי קודם את. אם תצליחי להוריד כמה קילוגר־מים, אצטרף גם אני." לעומ־גאולה כהן הודיעו ח"כ אורה נמיר וח"כ שרה דורון, כי החל מהשבוע הן עומדות להש־תתף בשעורי ההתעמלות.

■ אחד ממוקדי־המשיכו העיקריים לגבי ישראלים ה־מבקרים בקאהיר הוא מוזיאון העתיקות שבמרכז העיר, וב־מיוחד „חדר המומיות" שבו שם מרוכזות גוויותיהם החנו־טות של פרעוני מצריים הק־דומה ונשותיהם. כאשר ביקו במקום הכתב המדיני של דבר דניאל בזוך, הוא העיר ב־התרגשות: „אני מרגיש כא־בדיוק כמו בלישכת מיפלג־העבודה."

יוסל ברגנר

היה אחד האורחים במסיבה לכבו־של המחזאי ניסים אלוני, שנערכ־לאחר הצגת הבכורה של ההצגה החדשה הצייד. המסיבה התקיימ־במועדונה של פרדריק, שעבר שיפוץ ופך לבאר ומסעדה רוסיי־הנוכחים יצאו במחולות רוסיים, מלבד אלוני, שהוא ממוצא תורכ־

מכתבים

אין מלחמות נחמדות

הזדעזעתי מביטויי האלימות והריקנות המצפונית אשר גילמו חיילים ישראליים בסרטו של רם לוי המבוסס על סיפורו של ס. יזהר — חירבת חיזעה.

הסרט חשף התנהגויות המושתתות על הנמוכים והשפלים שבקני־המידה המוסרי, תחושת בחילה וגועל נפש עלתה במעיי גם בעת הדיון המלומד, הקר, הרחוק, שהיה בטלוויזיה בתום הקרנת הסרט. הזמן העובר מחדד בי הרגשה של סלידה ו־תיעוב.

אף־על־פי־כן, אני סבור אף עתה שאי־ההקרנה במועד הראשון שנקבע לה היתה מכה קשה לתדמיתנו פי כמה מאשר תת הערכים אשר נחשפו בדבריו ובמעשיו של אותו גבי ממושקף ומחוספס, אטום וזדוני, מעשים שבגינם יצא הקצף והוכ־ברה המהומה הציבורית.

הכחשת „החריגים", אשר הצטברות כמותית הופכת אותם לאיכות נורמטיבית כמעט, (לפי סיפורים שאני שומע מאנשים אשר היו שותפים למלחמה ההיא), מזיקה יותר מאשר המחיר שאנו משלמים תמורת קיזוז ופיחות שחל בפרופיל ההומאני שלנו, כתוצאה מההקרנה.

האפולוגטיקה הצדקנית, לימוד הזכות המבוהל על נקיון הכפיים ויפי הנפש של הצבא והעם כאחד אינם מעלים אלא מורי־דים. יש בהם טעם של חרדה חולה ולא של ספק בריא.

ויכוח עם עצמנו אסור שיתנהל רק בשעה השלישית, באשמורת מתקדמת של לילה, יש לקיימו ללא רחמים — באומץ, בבהירות, בעניניות צלולה. זהו מישור אחד — ברור לחלוטין.

מישור שני הוא — מישור חופש ה־ביטוי. במישור הזה — ורק בו! — צריך לקיים ויכוח על אסור ומותר בחשי־פה בפני התקשורת. אין לכרוך בשום פנים ואופן את הדילמות המצפוניות הכב־דות והמורכבות הבאות לכלל ביטוי הן בסיפור והן בסרט אם עצם מתן היתר ויזואלי להראות את ה„חריג" בשער בת־רבים.

אין לגרוע בשום נימוק שהוא אינו בטחוני טהור מסמכויות רשות השידור להחליט ולקבוע על שידורי תוכניות בטל־ויזיה (וברדיו). התערבות בחופש הביטוי עלולה להיות דריסת־רגל גוולת בחופשים ובחירויות אחרות ואז — אוי ואבוי לתר־בות ולחברה.

אין להתעלם ולהכחיש מעשים בלתי הוגנים שנעשו כלפי אוכלוסיה ערבית. צריך להכיר ולהודות בפשעי מל־חמה (בפירוש כך!) שנעשו בעת מלח־מותינו, מעשים אשר ניתן היה למנוע אותם וחובה היתה למנוע אותם. לא כולם היו חפים ונקיים!

אין מלחמות נחמדות! מלחמה היא דבר נורא, גם כאשר היא מתרחשת על רקע תפאורה פאסטורלית, במכנסיים קצרים, באיזו חברה־מניות שלומיאלית. היא נוראה בעיקר משום שהיא מיותרת.

הרהור אפילוגי: רק בחברה רגישה ל־עיוותים ומחשיבת צדק באשר הוא, עשוי להתחולל רעש ציבורי והמולה פולמוסית סביב שאלת המצפון והמוסר. עובדה זו כשלעצמה, היא תעודת־כבוד למדינה.

אברהם שרון, עין־השופט

● ● ●

פצוע פה — פצוע שם

הכתבה המצולמת על הטייס יגאל שוחט (העולם הזה 2109), שנפל פצוע בשבי המצרי, עוררה בי רגש מיוחד במינו. באותו יום בו הובא שוחט ממצריים לבית־החולים תל־השומר, באתי גם אני לשם, לצורך אישפוז במחלקת השיקום, אחרי שנפגעתי בתאונת־דרכים קשה.

חיכיתי שם כשלוש שעות, אחרי שנאמר לי שכל הרופאים הלכו לראות את הטייס הפצוע שהוחזר מהשבי, ואין אף רופא שיקבל אותי. לבסוף היתפנה לרגע רופא, עיין במיסמכים שהבאתי עמי וסירב ל־קבלני. מעניין מאוד להשוות את היחס לו זכה יגאל שוחט במצריים, ליחס בו זכיתי אני, בישראל. למרות שיגאל טס למצריים למטרות הרס, קיבל מידי המצ־רים טיפול רפואי הוגן. ואילו אני נזרקתי מבית־החולים ללא טיפול רפואי. גם בבית־החולים הדסה סירבו לקבלני לשיקום בגלל מחסור במזומנים.

שבתאי לוי, רמת־גן

הנדון:

אילו ראה זאת הרצל. היה מתהפך בקברו

הרצלים

הנה מיבחן, על פי השיטה האמריקאית:
הציונות פירושה:
(1) נאמנות למדינת־ישראל, ריבונותה וביטחונה.
(2) שאיפה להתרחבותה של מדינת־ישראל בכל רחבי ארץ־ישראל ההיסטורית, תוך התנחלות בשטחיה.
(3) ריכוז העם היהודי כולו בארץ־ישראל.
(4) השקפה האומרת כי מדינת־ישראל אינה שייכת לאזרחיה בילבד, אלא לכל היהודים בעולם.
(5) השקפה האומרת כי כל יהודי בעולם הוא אז־רח־למעשה של מדינת־ישראל.
(6) התנגדות להתבוללות היהודים בקרב הגויים.
(7 האחריות של מדינת־ישראל לגורל היהודים באשר הם, וחובתה לפעול למען הענקת שיוויון־זכויות ליהודים בכל הארצות.
(8) קיום סולידריות וזיקה הדדית בין היהודים בכל הארצות, וביכללן מדינת־ישראל.
(9) חובתם של היהודים בכל הארצות לשרת את מדינת־ישראל מבחינה מדינית וכלכלית.
(10) קיום המיסגרת של התנועה הציונית.
(11) חובה המוטלת על חבריה לעלות לישראל.
(12) פרנסה לעסקנים הציוניים במדינות השונות, תירוץ לשליחי המיפלגות הישראליות לטייל בעולם על חשבון העם היהודי, היראַרכיה של ביבודים והנאות.
סמן x ליד התשובה הנכונה בעיניך.

■ ■ ■

שתים־עשרה הגדרות אלה (ואפשר להוסיף אליהן כהנה וכהנה) שונות זו מזו, ובחלקן אף סותרות זו את זו. אך כולן שגורות בפי אנשים המגדירים את עצמם כציונים.

עצם התופעה הזאת אינה יוצאת־דופן. תשובות שו־נות וסותרות קיימות גם על שאלות כגון „מה זה סוציא־ליזם?", „מה זאת דמוקרטיה?" או „מה זה ליברליזם?"

ויכוחים מסוג זה הם סימן של חיות, של התפתחות, של התמודדות עם האתגרים המשתנים של הזמן.

הצרה של הציונות היא דווקא הפוכה: שאין בה ויכוח.

הנה התכנס הקונגרס הכ"ט של התנועה. היה חיזיון אור־קולי. היו נאומים לרוב. היו בחירות, אינטריגות, קטטות, פיהוקים, הסכמים של מקח־ומיכר.

רק דבר אחד לא היה בו: ויכוח אמיתי וכן על מהות הציונות בשעה זו.

העדרו של ויכוח זה, הפחד מפני ויכוח זה, הם סימפטומים חמורים ביותר.

■ ■ ■

התמקות זו היא טבעית בהחלט.

הקונגרס מורכב מעסקנים, ועסקנים אינם אוהבים להתווכח על עניינים רעיוניים. עניינם בשילטון, בכיבו־דים, בהנאות חומריות, ולא ברעיונות מופשטים. הרעיו־נות משמשים להם, לכל היותר, כמכשירי־עבודה להשגת הייעד השילטוני. מבחינה זו אין הבדל בין העסקנים המיק־צועיים בכל העמים ובכל התנועות.

במיקרה הציוני, יש להתמקות זו סיבה מוחשית עוד יותר. אילו התפתח ויכוח אמיתי, עלולה היתה להתקבל המסקנה כי המטרה המרכזית של הציונות היא ריכוז כל היהודים במדינת־ישראל („קיבוץ גלויות"), וכי על כן חובתו הראשונה של עסקן ציוני היא לעלות בעצמו לארץ.

ולכך אין לעסקנים, כמובן, שום חשק.

זהו אחד הפאראדוכסים של התנועה הציונית מימים ימימה. העסקן הציוני המצוי בוחר בקאריירה זו כדי להשיג מעמד, שררה והטבות בחומלדתו. אם יעלה לישראל, הוא יפסיד את כל אלה. מכאן ההגדרה הקלאסית שציוני הוא יהודי המתרים יהודי שני כדי לעזור לעלייתו של יהודי שלישי לארץ־ישראל.

■ ■ ■

מזה עשרים שנה ויותר אין עלייה ציונית לארץ־ישראל.

עלייה ציונית פירושה — עלייה המונית. עלייתם של יחידים היא תופעה חיובית ויפה, אבל אין היא עלייה ציונית.

מדי שנה עולים אלפי בריטים לקנדה, לאוסטרליה, לארצות־הברית ולארצות אחרות שבהן שולטים אנגלו־סאכסים דוברי־אנגלית. יש הגירה מתמדת של בני אר־צות „ישנות" אל ארצות „חדשות". יש לכך הרבה סיבות, כגון הרצון לברוח מחברות מעמדיות קפואות, החיפוש אחר אפשרויות חדשות, יצר ההרפתקנות, ועוד ועוד.

מאז שנסתיימה העלייה ההמונית של פליטי אירופה וארצות־ערב אחרי קום המדינה, דומה העלייה היהודית לארץ לאותה הגירה „נורמלית". אחוז היהודים העו־לים מדי שנה לישראל מאירופה ומאמריקה אינו שונה מאחוז הבריטים העולים מדי שנה לקנדה ולאוסטרליה.

אם הציונות פירושה הוא שיהודי כל העולם מחויים אומה השואפת להתרכז בארץ־ישראל, הרי הציונות נכשלה בדור זה. הצלחת הציו־נות היתה צריכה להתבטא, במיקרה זה, כ־עלייה של מאות אלפים בכל שנה.

■ ■ ■

העלייה מבריח־המועצות הדליקה זיק של תיקווה. הנה, כך קיוו, לפחות בציבור יהודי גדול זה חיה הציונות ככוח דינאמי.

הרצל: הקונגרס הראשון

הרצל: הקונגרס הכ"ט

אולם אחרי חלוף ההתרגשות הראשונה, העיבו כמה היבחורים על תיקווה זו.

ראשית, אין איש יודע, ואינו יכול לדעת, כמה יהודים סובייטים היו עולים לישראל, אילו נפתחו לפניהם השערים.

שנית, הצורה היחידה שבה יכול כיום אזרח סובייטי לצאת מברית־המועצות היא על־ידי הצהרה שהוא יהו־די, ושהוא מבקש לעלות לארץ־ישראל. על־ידי מדיניות „ציונית" זו כופה הממשלה הסובייטית על כל מבקש־יציאה להיות לציוני.

משום־כך אי־אפשר להבחין בין ציונים אמי־תיים ובין סתם יהודים סובייטיים, המבקשים לצאת מגן־העדן הקומוניסטי אל הגיהינום הי־קפיטליסטי שבחוץ, בכל דרך אפשרית.

שלישית, למעלה ממחצית היהודים היוצאים בדרך זו מברית־המועצות „נושרים" בדרך. כשמסתבר להם שיש להם בחירה חופשית, הם מעדיפים את ארצות־הברית על ישראל. שיעור זה הולך וגדל בהתמדה.

כל זה צינן במיקצת את ההתלהבות הרא־שונה. נראה כי הציבור היהודי בארץ הסובי־טים אינו שונה כלי־כך מציבורי היהודים בארי־צות אחרות.

■ ■ ■

כל זה לא היה מפתיע את האיש שעל הקיר.

תיאודור בנימין זאב הרצל לא האמין כי כל היהודים, או אף רובם, יבואו למדינת־היהו־דים. כשהגה את הרעיון שלו, עמדה לנגד עי־ניו התפקודות של יהודים לשני מחנות.

מחנה אחד, המורכב מן היהודים המקופחים, הנרדפים או שוחרי־החרות, יקום ויעלה בתנועה גדולה אחת, דר־מתית וחד־פעמית, אל הארץ שתימסר ליהודים — פלש־תינה, ארגנטינה או כל ארץ אחרת. להרצל עצמו לא היה איכפת היכן תקום המדינה היהודית.

המחנה השני יורכב מן היהודים שלא יהיה להם חשק לצאת מארצות־מולדתם. אחרי הקמת המדינה יוכלו אלה להגיע, סוף־סוף, אל המנוחה, להתבולל בין הגויים, מבלי שאיש יפקפק בנאמנותם למדינות שהם אזרחיהן. הרצל, שהיה בעצמו יהודי מתבולל מובהק, לא ראה בהתבוללות תופעה שלילית.

הוא היה בוודאי תמה מאד לשמוע מפי ציו־נים מודרניים, כמו הד"ר נחום גולדמן, כי אחת המטרות העיקריות של הציונות היא למנוע את התבוללות היהודים בארצות־מגוריהם.

■ ■ ■

מסופקני אם הרצל היה רואה בעין טובה מגמה אחרת של הציונות המודרנית. נדמה שזוהי, כיום, המגמה השלטת.

לפי תפיסה זו, המטרה המרכזית של הציו־נות בימינו היא לארגן את תמיכתם של יהודי הפזורה במדינת־ישראל.

בעלי תפיסה זו אינם חושבים על תמיכה ערטילאית במדינת־היהודים בתור שכזו, אלא בתמיכה מוחשית, יומ־יומית, במדיניותה של כל ממשלה ישראלית — יונית, ניצית, ליברלית, סוציאליסטית, קומוניסטית או פאשיסטית.

יש דמיון רב בין תפיסה ציונית זו ובין התפיסה הקו־מוניסטית בימי סטאלין. אז נקבע כי בריתהמועצות היא מולדת הפרולטריון הבינלאומי. המיפלגות הקומוניסטיות בכל העולם היו מכשירים בידי מישרד־החוץ (ושרות־הביון) של מוסקבה.

התנועה הציונית צריכה ליהיות, לפי תפיסה זו, מכשיר־עזר של מדיניות־החוץ והחסברה של ממשלת־ישראל.

מנהיגיה ממונים בירושלים. הם מקבלים פקודות מן השגריר הישראלי בכל ארץ, שהוא מעין נציב־עליון ישראלי, המעביר את פקודותיה של ממשלת ישראל למוסדות היהודיים המקומיים. בכמה ארצות קם מנגנון טוטא־ליטרי ממש, עם בולשת יהודית („הליגה נגד השמצה") ודרכי־ענישה (חרם כלכלי וחברתי).

הרצל היה מזדעזע, אילו ראה זאת.

■ ■ ■

מהי, אם כן, הציונות בימינו?

בעיני רוב היהודים המצהירים שהם ציו־נים, הציונות אינה אלא חיוב קיומה של מדי־נת־ישראל, כיטחונה ושיגשוגה.

לגבי ציוני ישראלי, הציונות היא שם נירדף לפטריו־טיזם ישראלי. כהגדרתו הקולעת של הפרופסור ישעיהו ליבוביץ: „ציונות פירושה שאנחנו רוצים להשתחרר משילטון הגויים ולשלוט בעצמנו בגורלנו."

לגבי היהודים בחו"ל, הציונות היא הזדהות כלשהי עם המדינה, שהיא „מולדת שנייה".

לגבי כולם, הציונות מבטאת סולידריות יהודית, זיקה הדדית של היהודים בכל העולם, וביכללם הישראלים.

בתור שכזאת, מגלה הציונות כוח־חיים רב מאד. הסולידריות היהודית היא כוח קיים ש־אפשר לנצלו לטובה או לרעה. כך או כך, היא קיימת.

השאלה היא אם לצורך זה בכלל דרושה ההסתדרות הציונית. דויד בן־גוריון סבר כי אירגון זה היה פיגום להקמת המדינה, ומאז הוא מיותר ומזיק. הקונגרס הכ"ט בוודאי לא הפריך דיעה זו. קשה להאמין כי אוסף זה של עסקנים משומשים, רודפי־שררה ומטיילי־חינם יביא תועלת כלשהי לעם היהודי.

היה יכול להיות טעם בתנועה, אילו ריכזה בקירבה את מיטב הכוחות בעם היהודי; אילו שימשה במה להתמו־דדות מוסרית, אינטלקטואלית ורעיונית על ירושת הרצל.

ההתמודדות היחידה שהיתה בקונגרס הכ"ט היתה על הרצלים.

■ ■ ■

אחרי הקונגרס הראשון טען הרצל כי „בבאזל יסדתי את מדינת־היהודים."

אחרי הקונגרס ה־29 לא יטען איש שנוסד שם משהו, מיבצר קריקה חדשה של עסקנים ציניים.

השרים שלא שרתו בצה"ל

מעולם לא היתה בישראל ממשלה שכה רבים מחבריה חיי־הגיוס הצליחו להתחמק משרות מלא בצבא ישראל כמו ממשלת בגין. „העולם הזה" ממשיך לחשוף את עברם הצבאי

חיל־הספר במקום

תהיליך קביעת תקציב הביטחון, ש־בתוכו גם תקציב צה"ל, הוא תה־ליך מורכב ביותר. תחילה נערכות ישיבות בתוך המטכ"ל ובתוך אגף התקציבים של מישרד הביטחון. אחר־כך נערכות ישי־בות משותפות של שני השרים הקובעים בסופו של דבר: שר־הביטחון ושר־האוצר.

בדרך־כלל קיימים חילוקי־דיעות מש־מעותיים ביותר בין שני השרים. שר־הבי־טחון מגיש תקציב ששר־האוצר — כל שר אוצר — מכנה אותו „תקציב מנופח", ו־אילו שר־האוצר „מציע" סכום נמוך ב־הרבה כפי ששר־הביטחון — כל שר־ביטחון — אומר: „הוא בכוונה נותן סכום קטן, כדי שיהיה על מה להתמקח."

אחר־כך עוברים הדיונים לוועדת־מיש־נה המורכבת מחברי שתי הוועדות החשו־בות של הכנסת, ועדת־החוץ־והביטחון ווע־דת־הכספים. הוועדה מזמינה אליה אנשי צה"ל ואנשי מישרד־הביטחון, מבקשת לב־דוק את הצעת התקציב שהגישו שני גור־מים אלה, ומעבירה את מסקנותיה לשתי ועדות האם. בתקופה שבה שימש אריך

אריך (עם שר־הביטחון, ליאון דויצין וראש־הממשלה)
אינסטרוקטג לא־צבאי

שרון, כיום שר־החקלאות, כיושב־ראש ועדת־המישנה הזו, „אכלו" אצלו אנשי מישרד־הביטחון וצה"ל מרורים. אריך נכ־נס לכל סעיף וסעיף־מישנה בתקציב ו־דרש הסברים, העיר הערות ואף עורר פע־מים אחדות התפרצות נגדו מצד אנשי צה"ל ומישרד־הביטחון. עתה עומד בראש הוועדה איש־צבא אחר לשעבר, מי שהיה רמטכ"ל ח"כ חיים בר־לב.

אחרי דיוני הוועדה עובר התקציב שוב לידי שני השרים, ושוב מתחילה התנצ־חות ביניהם. לרוב אין הם מסכימים, וה־החלטה עוברת לידי ראש־הממשלה או לידי הממשלה כולה, כשהיא יושבת כוע־דת שרים לענייני ביטחון. שלב נוסף הוא ועדה מצומצמת של שרים לענייני תק־ציב הביטחון.

למרות התהליך הממושך והמורכב, ברור לכל כי האדם הקובע ביותר לגבי גורלו של התקציב, אם כי לא את פירוטו, הוא שר־האוצר. תקציב הביטחון מהווה שליש מהתקציב הכללי, והשנה הוא עומד על כ־60 מיליארד לירות. שר־האוצר קובע, בסופו של דבר, כמה כסף יקבל צה"ל עבור צורכי הביטחון שלו, מה יהיה היקף הייצור הביטחוני, כמה אנשי מילואים ייקראו ולאילו פירקי־זמן, מה יהיו תנאי השירות של אנשי הקבע ומה יהיו תנאי התזונה והמגורים של אנשי שירות החובה.

גם בעת מילחמה וערב מילחמה, שר־האוצר הוא דמות דומיננטית ביותר בהח־לטות הקשורות במילחמה. זכורות ההש־גות של פינחס ספיר המנוח כאשר היה הוא שר־האוצר, לגבי המילחמות. שר־האוצר הוא האיש הצריך למצוא מיליוני לירות עבור כל שעת מילחמה.

קשה להניח כי אדם הצריך להחליט החלטות חשובות שכאלה, יהיה מנותק לחלוטין מחיי צבא, מחוויות של חיילים או של לוחמים, אם־כי ברור כי אין הוא חייב להיות בהכרח מצביא־לשעבר. שר־האוצר הנוכחי, שימחה ארליך, לא שירת בצה"ל.

כשפרצה מילחמת השיחרור היה שימחה ארליך, יליד דצמבר 1915, בן 32. ב־פולין, ארץ מולדתו, למד בבית־ספר תי־כון ואחר־כך השתלם בלימודי כלכלה ועבר קורס באופטיקה. בשנת 1939, כש־היה בן 23, עלה לארץ ולדבריו הוא עבד בפרדסים. שלוש שנים אחר־כך נשא לאשה את צילה, ומאוחר יותר נולדו להם שני בניהם.

לוחם בשדה הפוליטיקה

כמו אצל השרים האחרים שלא שירתו בצה"ל, בתקופה זו מסתיימת הביוג־ראפיה הרישמית של ארליך, והיא מתחדשת שוב רק בשנת 1955. באותה שנה הוא נבחר כחבר מועצת עיריית תל־אביב מטעם ה־ציונים הכלליים, אם כי כיהן אז כמנהל המנגנון בעירייה אחרת, זו של רמת־גן. הוא כיהן בתפקידו במשך 14 שנים, עד לשנת 1969, עת נבחר לכנסת.

האחראי לבחירתו של ארליך לכנסת היה ראש־הממשלה דהיום, מנחם בגין. ארליך רצה להיות מועמד הליכוד לרא־שות עיריית תל־אביב ובגין, מנהיג הלי־כוד, הטיל וטו על הצעה זו, בטוענו כי „ארליך הוא אדם אפור." בתמורה הוחלט לתת לארליך מקום ריאלי בכנסת.

שמחה ארילך עבר במיפלגת הציונים ה־כלליים, ואחר־כך במיפלגה הליברלית, מילחמות רבות, שהפכו אותו סוס־קרבות ותיק ומנוסה בשדה הפוליטי דווקא, ואשר היקנו לו את התואר „שרגא נצר של הליברלים."

הוא היה חסיד השיטה של עידוד עס־קנים קטנים והשגת תמיכה של ריצה לל־לאות, ממש כחיילי־שדה, בין סניף לסניף ובין בתי הפעילים. בד־בבד נטל על עצמו תפקידים רבים בשטח המוניציפאלי, בעי־קר כאלה שאיפשרו לו להיות טוב כלפי אנשים שונים, כדי לזכות אחר־כך בתמי־כתם. כמו איש־צבא מלומד, פיתח לו אס־טרטגיות וטאקטיקות לזכייה בליבותים של עסקנים, ולכיבוש מעוזים פוליטיים בזה אחר זה.

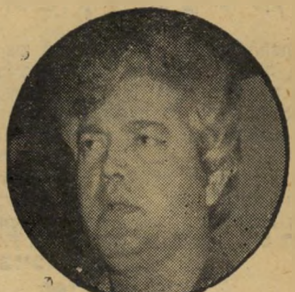
עד כה נחגלה בטידרה זו:

משה ניסים: טען כי הוא תלמיד־ישיבה, שרותו ב־צה"ל נידחה ואח"כ קוצר.

אייזר שופטק: לא שרת בצה"ל, שוחרר מסיבות פר־יטיות ואח"כ רפואיות.

דויד לוי: לא נתקבל ל־צה"ל ביגלל רמת־השכלה נמוכה מדי. לא שרת כלל.

שמואל תמיר: לא שירת את יום אחד בצה"ל, אחרי ש־חזר ממחנה־העצירים בקניה.

צה"ל

דובריו של ארליך והאנשים המקורבים אליו לא ידעו לספר בדיוק האם והיכן שירת ארליך בצבא. ארליך עצמו טען כי הוא שירת בצבא, ואחד ממקורביו השיב בשמו כי הוא היה בחיל־הספר. טענה זו נשמעה תמוהה ביותר: חיל־הספר של תקופת המנדט הבריטי, פורק עם הקמת צה"ל ואנשיו שירתו בעיקר בעבר־הירדן. חיילי חיל־הספר היו חיילים מאומנים היטב, לפחות ביחס לעולים החדשים, ביניהם פליטי שואה שהורדו מהאוניות ב־1948 ונשלחו, ללא ניסיון קודם, להילחם בחזית עקובה מדם. אין ספק כי לו היה ארליך משרת בחיל־הספר, והופך לחייל מאומן, לא היה צה"ל מוותר על שירותיו לאחר הקמת המדינה.

אחר־כך באה ההבהרה. ארליך לא היה בחיל־הספר, אלא נילחם בכיבוש לוד. איש מחיילי הכוח שכבש את רמלה ולוד, עימהם שוחח כתב העולם הזה, לא זכר את ארליך בין שורות הלוחמים, וקשה להניח כי חיילים לא היו מתגאים בכך, ששר־האוצר שירת איתם „לפני 30 שנה."

אחר־כך באה עוד ההבהרה, הפעם מפי דובר מישרד־האוצר: „ארליך לא היה בין הלוחמים בכיבוש לוד, אולם אחרי הכיבוש הוצב לתפקידי שמירה." קשה היה לבדוק גירסה זו. אך גם אם ניתן להאמין בה, אין ספק כי שירותו הצבאי של ארליך הסתכם בכמה שבועות, או חודשים, בהם שירת בשמירה באיזור שכבר נכבש על־ידי כוחות לוחמים; היה זה איזור נוח יחסית, המקורב לתל־אביב. גם ארליך, באמצעות דובריו, לא ניסה „לבנות" לעצמו קאריירה צבאית הירואית יותר, או ממושכת יותר, כפי שהיה השירות הצבאי של מרבית המגוייסים באותה עת, מאשר של שומר־לילה או שומר־יום בעיר, לאחר שכבר נכבשה.

במיקרה של שימחה ארליך, אולי לא כמו במיקרים הקודמים שהופיעו עד כה בסידרה זו — השרים משה ניסים, דויד לוי, אליעזר שוסטק ושמואל תמיר — האבדה של צה"ל היתה גדולה. אין ספק שארליך יכול היה להגיע לדרגה בכירה ביותר, אם לא כאיש שדה הרי כאיסטרטג וטקטיקן מעולה. כל מסכת חייו, מאז הגיעו לארץ ומאז שעבד, על־פי טענתו, בפרדסים, מעידה על כך.

ארליך, שהוא דמות אפורה וחסרת כאריזמה, הצליח לטפס הן במישור הפוליטי והן במישור העיסקי — אצלו היו מישורים אלה קשורים זה בזה לא פעם — על־ידי כריתת בריתות, כשתמיד הוא משמש כאיש מס' 2. מס' 1 היה משתנה מעת לעת ולפי הצורך. למרות שהוא ירש את תפקיד הנהגת המיפלגה הליברלית מידי הדוקטור אלימלך ריימלט, לא היה ארליך אף פעם „איש של ריימלט". בשלהי תקופת מנהיגותו גילה ריימלט לפתע כי ארליך, שהיה חבר־כנסת ולא מהבולטים שבהם, הצליח לרכז בידיו כוח עצום ולנטרל כל דמות אחרת במיפלגה הליברלית, שהיתה מסוגלת לרשת את ריימלט.

ריימלט, שהוא בין המנהיגים הפוליטיים הבודדים במדינה שפרש מרצונו, כמעט והתחרט בשלב מסויים, ערב הפרישה. וזאת משום שלא רצה להשאיר את המיפלגה בידיו של ארליך. רק שיחות ארוכות עם ארליך ועם עסקנים שנישלחו מטעמו, שיכנעו בסופו של דבר את ריימלט להעביר לארליך את השילטון במיפלגה. וזאת לאחר שהובטח לו כי ייעשה מאמץ לבחור אותו לנשיאות המדינה.

את השליטה לא היה צריך ריימלט להעביר לארליך, היא היתה בידיו עוד קודם לכן. ארליך בנה את סניף תל־אביב של המיפלגה הליברלית, הפכו לסניף החזק ביותר של המיפלגה בארץ ואייש את רובו באנשים שלו; ביניהם שהיו חייבים לו טובות מהתקופה בה כיהן כסגן ראש עיריית תל־אביב, או הממונה על הפיקוח בעירייה.

שנים רבות קודם לכן היה ידוע ארליך כאיש של אברהם קרניצי, שהיה ראש עיריית רמת־גן ואחד האנשים החזקים במיפלגת הציונים הכלליים. קרניצי היה זה שגרם לכך שמכהן היום כשר־בלי־תיק, משה ניסים, ייבחר לכנסת בגיל 24, למרות שירותו המפוקפק בצה"ל (העולם הזה 2109). אחר־כך קפץ ארליך על הסוס של יוסף סרלין, מי שנחשב אז כאיש החזק של מיפלגת הציונים הכלליים. סרלין טיפח כבן את ארליך הצעיר, בתוך המיפלגה וגם מחוצה לה. היה זה סרלין, אז שר המיסחר והתעשייה, אשר העניק לארליך את רישיון־הייבוא לעדשות אופטיות. רשיון זה הוא אשר הביא את ארליך להיות בעליו של מיפעל אופטיקה משגשג, והפך אותו לאיש עשיר.

אולם כאשר התנהל מאבק בתוך הציונים הכלליים בין סרלין ליוסף ספיר, עשה ארליך את השיקול האישי שלו: הוא בגד בסרלין והצטרף לספיר. ברבות הימים הסתבר כי השיקול היה נכון. ספיר גבר על סרלין, דחק אותו הצידה, ומעמדו של ארליך התחזק. מאז נודע ארליך כאדם הנמצא בכל מקום בו נפגשים פעילי התנועה, כמי שעורך פגישות וישיבות בחדרי־חדרים, מושך את החוטים מאחרי הקלעים, יודע להופיע כאשר כדאי לו ולהצטנע כאשר הוא יודע שהקרב אבוד מראש.

אין ספק כי אם היה ארליך מעמיד כישורים אלה לרשות צה"ל, היה זוכה הצבא בקצין מעולה. יתכן גם שהיה מצליח לתרום לנצחונות צבאיים יותר מכפי שהוא תורם להבראת הכלכלה של המדינה.

ארליך בסיבה*
טקטיקן בשדה הקוקטיילים

הרישיון הביא שיגשוג

ט ענה אחרת שמעלה דוברו היא, ש־באותה תקופה לא גייסו „קשישים בגילו של ארליך" למילחמה ממש, „אפילו לא לחק"ש." * אין ספק כי כל מי ששירת בשנת 1948, ביניהם דוברו של ארליך, ששירת אז בצה"ל, יודע כי הדבר אינו נכון. בין שורות הלוחמים אפשר היה למצוא אוחזי־נשק בגיל מבוגר הרבה יותר מגיל 32, גילו של ארליך אז, ובוודאי שמעטים היו בני אותו גיל, שלא שירתו שירות מלא.

* חק"ש — חיל קשישים.

* משמאל: ניספחת־התרבות האוסטרית, ברברה טאופר.

במדינה

העם

שלוש לוויות

הממשלה שאינה מעשנת
ואינה מדיפה התגנתה
גם כממשלה שאינה מתפקדת
ואינה ממוגנת להחליט

ראש־הממשלה מנחם בגין נאלץ להש־תתף בשבוע האחרון בשלוש לוויות. ביום ששישי האחרון הוא ניצב שעה ארוכה ליד קברו של רב־אלוף מרדכי מקלף (58), הרמטכ"ל השלישי של צה"ל, שנפטר ב־שבוע שעבר מהתקף־לב בגרמניה. יומיים אחר־כך עמד בגין מעל גופתו של חברו לנשק באצ"ל, עמיחי („גידי") פאגלין, מי שכיהן כקצין־המיבצעים של האצ"ל ושי־מש לאחרונה כיועץ ראש־הממשלה למיל־חמה בטרור. פאגלין נפטר מפצעים שנפצע בתאונת־דרכים שאירעה לו לפני כחודש, שבה מצאה את מותה גם רעייתו.

אולם הלוויה השלישית בה נטל בגין חלק היתה לגביו אולי המכאיבה בכולן. היתה זו לוויית האגדה על ממשלת השי־גיו והמהפך שבראשותו. תוך שבועות ספו־רים הידרדרה תדמיתה של ממשלת הלי־כוד לשפל מדרגה, שהזכיר את ממשלת־המערך בימיה הקודרים ביותר.

תוך שמונה חודשים הצליחה ממשלתו של בגין לבזבז את כל האשראי, האמון ואף ההתלהבות של חלק ניכר מהאוכ־לוסיה, עליהן נישאה בחודשי כהונתה ה־ראשונים. היא נחשפה במערומיה כממ־שלה אכולת מריבות ותככים פנימיים, ש־אינה מתפקדת כמעט באף תחום מתחומי השילטון ומתחמקת, בדיוק כמו ממשלות המערך שקדמו לה, מקבלת החלטות.

חוסר־אונים, חירדון, אדישות.

הקונצנזוס הלאומי, שבגין כה השתוקק אליו, הושג סוף־סוף, לא רק ריבוי ממשל־תו מתחו עליה ביקורת ושמחו לאידה. הביקורת החריפה ביותר הושמעה דווקא מפי אנשי הליכוד עצמם. בישיבת סיעת הליכוד בכנסת, שנערכה השבוע, נדמה היה שכל חברי הסיעה שותפים באכזבתם וכוחם מחדליה וכישלונותיה של הממשלה בכל התחומים, ובמייוחד בתחומי הכלכלה, החברה והרווחה.

האינפלציה המשיכה לדהור תוך איום להגיע לשיאים חדשים, שלא נודעו בעבר. המשברים בתחום יחסי־העבודה החמירו והשביתות התפשטו לסקטורים של שירו־תים־ציבוריים חיוניים, כשהממשלה מגלה לא רק חוסר־אונים להשתלט עליהן אלא גם אדישות והיעדר כל התייחסות אליהן.

הסקטור היחידי לעזרתו ביקשה הממ־שלה להיחלץ היתה מערכת־השיפוט. אלא שגם בתחום זה גילתה הממשלה אוזלת־יד. למרות שביקשה להעלות את שכר ה־שופטים בקרוב ל־70%, לא היתה הממשלה מסוגלת ליישם החלטה זו מבלי לגרום למפולת כללית במדיניות־השכר או להר־חבת פערים דראסטית בחברה הישראלית. גם בתחום שנועד להיות עיסוקה המר־כזי של הממשלה, מדיניות־החוץ, היא התי־גלתה בחידלונה. בתום שתי ישיבות ממו־שכות, שנועדו להכריע בנושא ההתנחלות בשטחים וחייבו החלטה אמיצה וחד־מש־מעית לכאן או לכאן, החליטה הממשלה להתיישב בכל מקום בישראל ו" טענה זו מושמעת תכופות בפי דוברי הממשלה ל־הצדקת ההתנחלויות בשטחים המוחזקים.

באיזו מידה עומדת טענה זו במיבחן ה־מציאות, ניתן היה ללמוד השבוע.

לשניאור פלג מסורת ארוכה של נישול ערבים והפקעת אדמות. במלחמת השיח־רור שימש מפקד־פלוגה בגדוד 52 של חטיבת גיבעתי, ולפלוגתו יוחס חלק מן המעשים שתוארו באחרונה בסרט־הטל־וויזיה חירבת חיזעה. בשנתיים האחרונות משמש שניאור פלג כמנכ"ל החברה לשי־קום ופיתוח הרובע היהודי בעיר העתיקה של ירושלים, ובתוקף תפקידו זה הוא ממונה על ביצוע הפקעות בתי הערבים שבחרבה.

ולא זו בלבד. הוא גם היה האיש שהורה לאסור על ערבים לרכוש בתים משו־פצים ברובע היהודי, הנבנה מחדש בין חומות ירושלים העתיקה, ולהקפיד שרק יהודים יזכו במיכרזים שמוציאה החברה שלו למכירת דירות שם.

אך השבוע סתם בית־הדין־הגבוה־לצדק את הגולל על קאריירת ההפקעות של שני־אור פלג, בהוציאו צו־על־תנאי נגד ה־חברה שבראשה הוא עומד, הצו, שהוצא לבקשת מוחמד בורקאן תושב בית־חני־נא, מורה לחברה לשיקום ולפיתוח הרובע היהודי, לבוא ולנמק בתוך 45 יום מדוע לא יותר למוחמד בורקאן להציע עצמו כמועמד לרכישת דירה ברובע היהודי, כמו־כן נדרש מישרד־השיכון לבוא ולנ־מק, בתוך אותה תקופת־זמן, מדוע לא יבוטלו הגבלות שונות שהוכנסו בתקנות המיכרזים למכירת דירות ברובע.

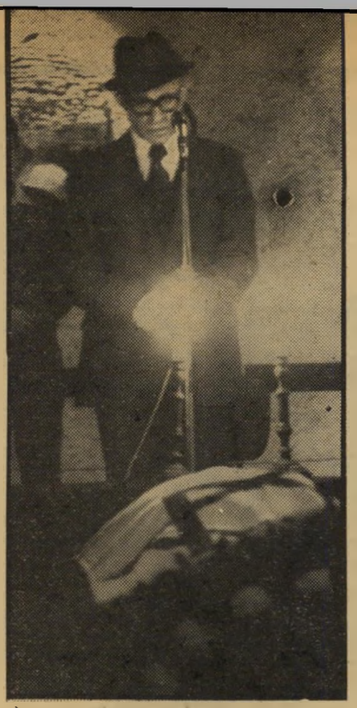
בכך תם שלב ראשון במילחמה שמנהל מוחמד בורקאן מזה 10 שנים („ליהודים בלבד", העולם הזה 2055), נגד רשויות ממ־לכתיות אלה. הצבע הערבי בן ה־31 יצא מאותה מערכה מתישה, כשידו על העליונה.

נגד עין הרע. לא לחינם ניהל מוחמד בורקאן את המאבק הממושך. מישפחתו, המונה 18 נפשות, פרנסה בכוח מביתה שברובע היהודי, בחודש ינואר 1977. סעיד בורקאן, אביו של מוחמד, קנה את הבית שבו מדובר בשנת 1947, והמקום נרשם על שמו בטאבו. לסעיד היו היו אז שתי נשים, שילדו לו מדי־שנה שני צאצאים. אך כל התינוקות מתו בגיל רך. סעיד, המוסלמי המאמין, הלך אל שייכים ומגידי־עתידות, והם ציוו עליו להתקין שובך־יונים מעל למשקוף ביתו החדש. הוא עשה כך, וראה זה פלא — אחרי שנפטרו באורח מיסתורי 16 תינוקות, התינוק הראשון שנולד בבית החדש היה מוחמד בורקאן, ואחריו שמונה נוספים.

בשנת 1968 שמעו בני בורקאן ברדיו, כי שר־האוצר הוציא צו להפקעת שטח של 116 דונמים בתוך חומות העיר העתי־קה, זמן קצר לאחר־מכן, קיבלו מיכתב שבו הצטוו לפנות את ביתם.

את הצו הוציא השר לפי חוק „הפקעה לצורכי ציבור," הקיים במדינות רבות בעולם, שעל־פיו רשאי השילטון להפקיע שטח־אדמה פרטי, אם זה דרוש לו לפעו־לות פיתוח לטובת כלל הציבור. כך מפקי־עים שטחים פרטיים המפריעים להתקנת כביש, רשת חשמל או קו מים. אלא שבמיקרה זה הוצא הצו לצורך שיקום הריסות הרובע. לא היתה זו פעולה לטו־בת כלל הציבור, כלשון החוק, אלא לטו־בת ציבור מסויים מאד — הציבור היהודי.

(המשך בעמוד 26)

מנחם בגין מספיד את פאגלין
אגדות מתות

שלא להחליט, השאירה את תמונת־המצב כפי שהיא, כשאיש בעולם או בישראל אינו יודע בעצם מה היא מדיניות הממ־שלה בשאלה שהיא נקודת־המפתח להמ־שך שיחות־השלום עם מצריים.

שליחותו של השגריר האמריקאי הנו־דד, אלפרד אתרטון, הגיעה למבוי סתום, כאשר בגין דחה שוב את ההצעה המצ־רית לניסוח הצהרת העקרונות המשותפת. לאור זה נראה היה כי הממשלה השלימה כבר עם החמצת ההזדמנות להסדר שלום עם מצריים. השלמה זו קיבלה ביטוי ב־דברים שהשמיע שר־החוץ משה דיין, ב־תום מיפגשו עם שר־החוץ הבריטי, דיי־ויד אוון, שהגיע לביקור בישראל כדי לשכנע את הממשלה לחזור בה מעמדותיה בעניין ההתנחלויות בשטחים.

„אם יכשלו השיחות הפעם, יבואו בעקי־בותיהם שיחות נוספות, שאולי יהיו מוצ־לחות יותר," ניסה דיין להשתעשע ב־תיקות־שווא.

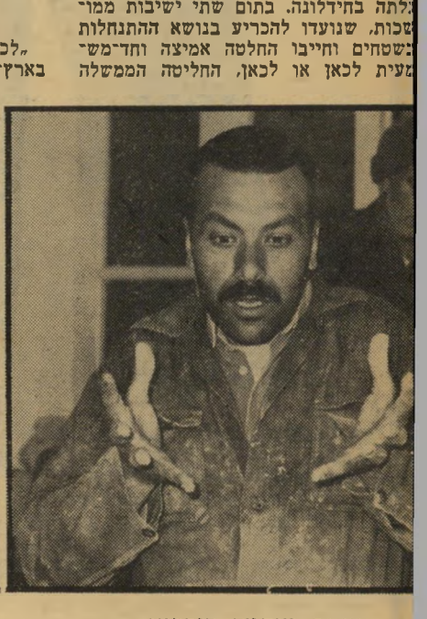
לרוע המזל לא היה העם אופטימי כמו־הו. יותר ויותר חדרה ההכרה ללב העם ואמצעי־התיקשורת: הממשלה שטיפחה מע־רכת תיקות וציפיות ברמה גבוהה, ניכ־שלת לאורך כל הקו. תוך חודשים מיספר היא עלולה להביא את ישראל לאחד מ־מצבי המשבר הכלכליים, החברתיים והמ־דיניים, מהחמורים ביותר בתולדותיה.

ירושלים

מוחמד נגד המדינה

עתירה שהגיש ערבי מירושלים,
מטילה אור חדש על עקרונות
מגילת העצמאות
של מדינת ישראל

„לכל יהודי יש זכות להתיישב בכל מקום בארץ־ישראל, כשם שלכל ערבי יש זכות

עותר מוחמד בורקאן
מאבק מר —

ביתו חישון של בורקאן ברובע היהודי
— על בית המישפחה

ה נשיא קציר, אדוני ראש־הממשלה, גבירותי ורבותי.

כל מילת פתיחה שאוכל לומר, כבר נאמ־רה כאן על־ידי הנשיא סאדאת. השתאותו, בשעתו, נוכח החידוש הדרמאתי שבפנייה לבית־הנבחרים הישראלי בירושלים, זהה להשתאותי ברגע זה.

כינו אותי „סרבן". אולם, איני דוחה את השלום. אני דוחה רק שלום שנעשה עבורנו, מעל לראשינו, על־ידי אחרים.

אני רואה לפני כמה מושבים ריקים. יש חברים בכנסת זו המסרבים להיות נו־כחים על־מנת לשמוע אותי. ובכן, אימרו־נא לנעדרים אלה שיימצאו להם עמיתים גם במחננו־שלנו. אחדים מחברי המועצה הפלסטינית הלאומית יסרבו להיות נו־כחים כאשר אדווח על פגישה זו. הם מא־שימים אותי באותה בגידה שבה, כך אני מבין, מאשימים גם את ראש־הממשלה שלכם. אחדים מהם מאיימים לתת גיבוי לדיבריהם על־ידי שימת קץ לחיי ולקאריי־רה הפוליטית שלי. הם עלולים לבצע זאת. יש אנשים מרי־נפש בשני הצדדים. יש סי־בות למרירות בשני הצדדים.

ואנא, אימרו לאלה שאת מושביהם הרי־קים אני רואה כאן, כי אותם מעמיתי ה־מאשימים אותי בבגידה במטרה בבואי לכאן — כי אלה הם בני־בריתם! בכוחו־תיהם המשותפים הם הפרידו ביניהו, ושיר־תו אלה את מטרתם של אלה. אלה שבצי־דנו מדברים על מילחמה ללא־קץ נגד ישראל, ומצביעים על עיקשותה של יש־ראל. ואלה שבציידכם אומרים: „איננו יכולים לדבר עם אש"ף. הוא רוצה להש־מידנו. על מה נוכל לדון עם אנשים הרו־צים להשליכנו לים? אולי על פשרה, ש־לפיה ניכנס למים רק עד למותנינו?"

וכך, אתם לא הצעתם לנו דבר, שעה שאנחנו ביקשנו רק הכל, הלא כן? ובכן, באתי לכאן להפסיר את נקודת־הקיפאון הזו. אמת, במשך שנים רבות סירבנו אנו, הפלסטינים, להכיר בכם כבמדינה. לגבינו לא הייתם אלא פולשים, אנשים שהובאו מבחוץ על־ידי מישטר קולוניא־לי, אנומאליה במיזרח־התיכון וגם אנאכ־רוניזם, בתקופה שבה גוועו שרידיו האח־רונים של הקולוניאליזם.

ודאי ייראה לך הדבר כפארדוכס, מר בגין, אם אפנה אליך כאל תוצר של הקו־לוניאליזם. לא היו לוחמים לחירות מן הקולוניאליזם עוזים ממך ומחבריך — או אמיצים מכם, יורשה לי לומר — במאבקכם לשחרר את ישראל מעולה של בריטניה. אך לגבינו לא היה זה אלא השלב האחרון של תקופה קולוניאלית, שבו אינך משרת עוד את מטרותיה של מעצמה אימפריא־ליסטית.

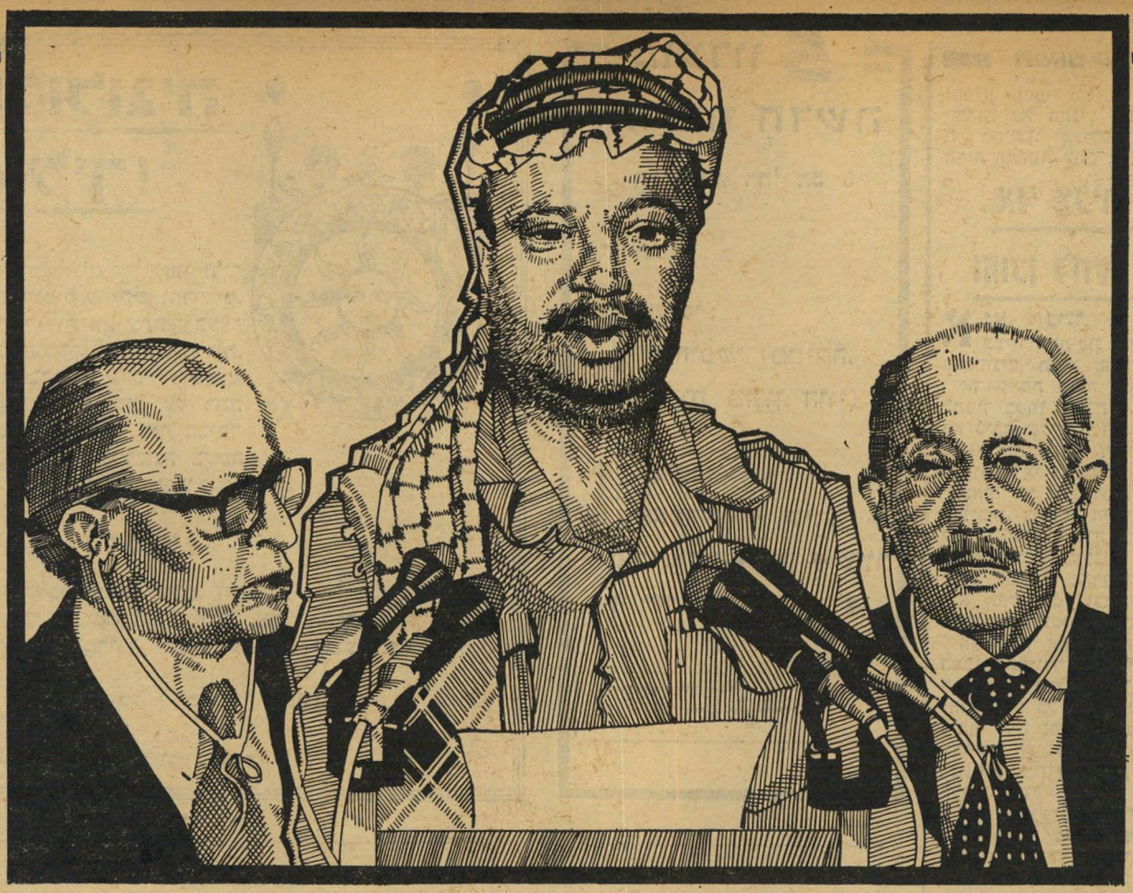
אנו מתבוננים בתקופה זו בהיסטוריה של פלסטין מנקודת־ראות שונה משלכם. אתם כעסתם על בריטניה על שלא הניחה ליהודים רבים כל־כך לבוא. אנו כעסנו על בריטניה שהניחה ליהודים רבים כל־כך לבוא. הם השתלטו על ארצנו.

אך אני באתי לכאן לדבר על שלום. העיסוק בהיסטוריה פירושו עיסוק במה שהפריד ביניהו, לא במה שעשוי לקרבנו לכלל מטרה משותפת.

„מר בגין, גם אתה לחמת!"

ב אתי זומר כאן היום כי אני מוכן להכיר במדינת ישראל. אי־הכרה גם הוא דבר הנתון במיגבלות של זמן. העץ של ישראל היכה שורשים במרחב. אינכם עוד אירופים או צפון־אפריקאים או מיז־רח־תיכונים עקורים. עלינו לעשות את ה־צעד הנפשי הדרוש לשם הכרה בעובדה זו. אך גם אתם חייבים לעשות צעד נועז כלשהו. עליכם להכיר בעובדה שאנו, ה־פלסטינים, הננו עם.

בתוכניות־השלום שלכם, עד עתה, סי־רבתם לעשות זאת. אינכם יכולים להת־כחש לקיומן של הגדה המערבית של ירדן ושל רצועת עזה, שנכבשו על־ידכם, או לאנשים החיים שם. משום כך אתם מג־סים לטפל בהן במקוטעין, בהעניקכם להן שמות מקומיים: יהודה ושומרון. אינכם מוכנים להודות בכך שהאנשים החיים שם הם פלסטינים, חלק של אומה הכוללת שני מיליוני פלסטינים נוספים.

זה יכול לקרות מחר: יאסר עראפת ינאם בכנסת!

הנאום שלא נאם

יאסר עראפאת בישראל? יאסר עראפאת בכנסת?
זה מצלצל כמדע בידיוני. אך כך גם צילצלה, לפני חצי שנה, האפשרות שאנוואר אל-סאדאת יבוא לירושלים ויאנם בכנסת.
לפני כמה ימים פירסם השבועון הבריטי „לונדון אילוסטרייטד ניוז" טכסט (דימיוני) של נאומו של עראפאת, בעת ביקורו (הדימיוני) ב-כנסת. בצורה זו הסביר המחבר, נורמן מוס, את נקודת-ההשקפה הפלסטינית המתונה, כפי שדגל בה סעיד חמאמי המנוח, וכפי שדוגל בה — לדעתו — יאסר עראפאת עצמו.
„העולם הזה" רואה עניין בפירסום „נאום" זה במלואו:

ויכוחים היסטוריים העוסקים בשאלה אם הפלסטינים הינם עם בפני עצמו או לאו, בלתי־רלוואנטים כמו הוויכוח העתיק אם העם היהודי הוא אומה, או דת, או קבוצה אתנית, או שמא רק תוצר של דימיונכם המבולבל. אין זה עיסקו של איש, מבל־עדיכם, להחליט מה יהיו תחושת הזהות שלכם או שאיפותיכם. כך הדבר גם לגבינו.

אנחנו אומה, כיוון שאיננו יכולים להיות שום דבר אחר. מה אנחנו? אנו זרים בארצות ערביות אחרות, נסבלים באחדות מהן בזכות הזדקקותן להשכלתנו ולכישורינו הטכניים, מדוכאים באחרות: תחילה בירדן ולאחר־מכן בלבנון, בעזרת סוריה — המכונה „בת־בריתנו". במצב נואש זה פו־גים אחדים מאיתנו לפעולות־אלימות קי־צוניות. יש המעודדים אותנו בדיבורי אהדה, אך שום ממשלה לא תמכה בנו כאשר גירו־שו אותנו, רדפו אותנו והרגו בנו.

וכאשר אני מציג הפניכם תמונה זו, ברצוני לשאלכם דבר־מה: האם זה מז־כיר לכם משהו?

מר בגין! הנשיא סאדאת דיבר אליך כדבר איש מצרי אל ישראלי. אני מדבר אליך, ברגע זה, כערבי־פלסטיני אל יהודי.

באחרונה דיברת בלונדון, מר בגין, על מציאת פיתרון הומאני לבעייה הפלסטי־נית. אני מעריך את גישתך ההומאנית, אך אנו איננו רוצים להיות בעייה. אנו רו־צים להיות נושא, לא חפץ, ולקבוע את גורלנו במו־ידינו.

אני מבקש ממך שתבין זאת לא מפני שאני רוצה ברחמיך, ואפילו לא רק מפני שאני רוצה בהבנתך — אף שאני רוצה בה — אלא מפני שעליך להכיר בכך שתשוקה זו למולדת משלנו מקורה לא רק בריגשותינו, אלא גם מן הצרכים האובייק־טיוויים של מצבנו.

מדינה זו שאנו, הפלסטינים, חפצים בה, יכולה להיות חלק מקונפדרציה עם ירדן, והיא יכולה גם להיות קשורה עם יש־ראל. המיסגרות החוקיות האפשריות רבות ושונות.

„במה רצונכם, אלוהים או ביטחון?"

אתה מדבר על אוטונומיה עבור הגדה המערבית ועזה, ואתה שולל מהן ריבו־נות. אולי תצליח לשחד אחדים מן המנ־היגים המקומיים, לזמן־מה, בהציעך לתו־שבים שם חירות ואוטונומיה רבות מאלה שמהן הם נהנים כרגע, אך האם אתה באמת סבור שהם ישלימו עם מעמד קולונ־יאלי לנצח? בתנאים שאתה מציג, הם לא יוכלו להרשות לפלסטינים אחרים לבוא לשם על־מנת שתהא זו מולדת לכל בני עמנו. האם אתה באמת סבור שתצליח לתקוע טריז בין הפלסטינים החיים בשט־חים הכבושים לבין אחיהם? אתה־עצמך רצית במולדת עבור היהודים. אתה לחמת בבריטים משום שלא התירו ליהודים מאי־רופה לבוא לפלסטין.

אך אני באתי לכאן על־מנת לנסות לע־שות שלום, לא כדי להכתיב לך שה שתוכל או לא תוכל לעשות. ואני אומר לך, בשם טובתך־שלך, כי תוכנית זו של הענקת אוטונומיה לגדה המערבית ולרצועת עזה, עם ממשל־עצמי מקומי, אינה אלא שוט פרי תיכנונך, שיונף לבסוף מעל גבך־שלך. (אני אומר „תיכנונך" ולא „עשייתך", כיוון שעדיין לא בטוח כלל שהדבר אכן יקום ויהיה.) אתה אומר שהחיילים הישר־אלים חייבים להישאר. לא פקידים או מורים — אלא יכולים להיות ערבים — אלא חיילים. אולם, את מי שונאים תושבי קולוניות ביותר, מקרב כובשיהם? את אנ־שי הצבא, כמובן. אלה, על מדיהם וכלי־הנשק שבידיהם, מהווים את סימלו של הכוח השולט. הם ההופכים מטרות ראשונות ליידוי־אבנים ולאחר־מכן לרצח. כולנו מכי־רים את מעגל־הקסמים של דיכוי והתקו־ממות, ושל האכזריות ואכזריות־הנגד ה־באים בעיקבותיהם.

אני מודע לכך שבישראל קיימת התנג־דות מוחלטת לנסיגה מן הגדה המערבית. להתנגדות זו שני סוגים, ולדעתי נחוץ להבחין ביניהם.

האחת היא התנגדות המבוססת על שי־קולים ביטחוניים. יש בכם הטוענים כי רק על־ידי כיבוש איזור זה תוכלו להח־זיק את כוחות האוויר במרחק בטוח מלב מדינתכם, וכי הגבול שקדם למילחמת 67' היה מרוחק מן הים, באחת מנקודותיו, כדי 25 קילומטרים בלבד — כך שמנקי האוויר היו מסוגלים לבתק את ישראל לשניים בתוך 20 דקות.

ההתנגדות מן הסוג האחר, והיא מוד־גשת תכופות על־ידי אנשים שונים, טו־ענת כי חלקה המרכזי של פלסטין — ירושלים, בית־לחם, יריחו וים־המלח — שייכים לישראל מכוח זכותה עליהם, כי זו ארץ־ישראל העתיקה, ארץ התנ"ך שהב־טיח אלוהים לישראל.

ובכן, עם ההתנגדות מן הסוג הראשון ניתן להתווכח, על בסיס ביטחוני, או להי־פגש עימה באמצע הדרך, או לחשוב על סידורים אלטרנטיוויים להבטחת ביטחונה של ישראל. אך אין סיכוי רב להגיע ל־פשרה בכל הנוגע לסוג השני. אי־אפשר להתווכח עם דבר האלוהים, או לפגוש בו באמצע הדרך. אם ממשלת ישראל אכן מאמינה שאלוהים נתן לה את הגדה המע־רבית, כי־אז עליה לומר זאת בבהירות, על־מנת שלפחות אנו והעם הישראלי נדע מדוע לא יוכל להיות שלום.

כאן אוכל להוסיף, כאילו במאמר מוס־גר, כי אם רצונכם האמיתי הוא להתיישב בארץ התנ"ך, כי־אז אולי כדאי לדון ב־נסיגתכם מתל־אביב ומחיפה, מאחר שבני

(המשך בעמוד 24)

האסטרולוגיה באה אליך!

בעזרת הקלפים האסטרולוגים שליקטנו וריכזנו מאומות שונות. דגמים עתיקים וחדישים. יהיה גם באפשרותך לגלות את עתידך בעצמך ובביתך, מבלי להזדקק למגיד העתידות. קלפים אלו עוצבו בביצוע גרפי אומנותי מעולה ובמגוון נתונים מפורטים על רמה בינלאומית. הם ישמשו כקישוט נאה בביתך ויביאו לך תועלת והנאה. לראשונה בשפה העברית עם הסבר מפורט והוראות שמוש ברורות.

✶ חסוך בזמנך ובכספך!

תמורת —.120 ל"י בלבד (כולל מ.ע.מ. והוצאות משלוח) נשלח אליך בדאר רשום, תוך 20 יום ממועד הזמנתך, את הקלפים המרהיבים ביופים שיסבו לך הנאה מרובה, ומגיד עתידות קבוע וצמוד אליך.

נא לשלוח **בדאר רשום** סך של —.120 ל"י במזומן, בשיק או המחאת דאר אל **גל־אור**, ת.ד. 2643, ר"ג.

נא לציין **בכתב ברור** שם, כתובת ומס' טלפון.

מועדון 5 לתרבות חדשה

תל־אביב, רח' הס 5

פתוח:

בימי שלישי:

ערב חופשי (מוזיקה, תערוכות, מזנון, הווי)

בימי חמישי:

✶ תיאטרון ✶ שירה ✶ פוליטיקה ✶ מין ✶ ציור ✶ ראיונות ועוד... ✶

הפתיחה ביום ח' 2.3.78 ב־8 בערב

הנאום שלא נגאם

(המשך מעמוד 23)

ישראל של התנ"ך מעולם לא היו אנשי הים־התיכון, ומעולם לא החזיקו ברצועת החוף המהווה עתה חלק גדול של ישראל.

„אני מכיר בישראל ומוכן לחיות עימה..."

אבא, הבינו. לא יוכל להיות שלום במיזרח־התיכון אלא־אם־כן לנו, הפלסטינים, תהיה מולדת משלנו.

אך קיימת סיבה חיובית לכך שעליכם לתמוך במתן מולדת לפלסטינים — ובצדה סיבה שלילית. הזכייה במדינה משלנו תשנה אותנו. היא תשנה אותי. היא עלולה לשנות אותי באופנים שלא יהיו לרוחי.

תהיה לנו ממשלה, והיא תהיה מעוניינת ביציבות. בהכרח, היא תתנגד לטרור, ויש להניח שיקומו לה מתנגדים באמצעות טרור, לפחות בשלבים המוקדמים. נטייתה תהיה להימנע מהרפתקות אידיאליסטיות. היא תקים עם שכנותיה יחסים שיתרמו לרווחתה הכלכלית בצורה הטובה ביותר.

אני מבין אחדים מחששותיכם. במישור הצבאי המוגדר אין להם, לדעתי, ביסוס רב. לא אאמץ לעצמי עמדה של ערבי נחרד, אך כל כוח צבאי שיהיה לאומה כזאת יהיה נחות בהרבה מזה שלכם. גם מבחינת האוכלוסיה, מדינתנו תהיה אחת המעטות במיזרח־התיכון שמיספר אוכלוסיה קטן מזה של ישראל.

אתם חוששים, כפי שכבר הובע הדבר בישראל, כי מולדת פלסטינית בגדה המערבית תהווה קרש־קפיצה לתוכנית לטווח־רחוק להשמיד את ישראל. ובכן, לא אעמיד פנים שכל הפלסטינים נטשו את החלום למחוק את מדינת ישראל כפי שהיא כיום, על־מנת שנוכל שוב לנוע בחופשיות בהרי ירושלים ובשדות יפו, ובכל אותם המקומות שהיו פעם שלנו. לא אעמיד פנים שאני נטשתי את חלומי זה. אולם, כאשר אני אומר שאני מכיר במדינת ישראל ומוכן לחיות עימה בשלום, אני מתכוון לכך.

מצאתי תקדים למצבנו: האמנה האנגלו־אירית משנת 1920. היא שמה קץ למילחמתה של אירלנד לעצמאות, אך אירלנד נאלצה להתפשר: היה עליה להשאיר את אולסטר כחלק מן הממלכה המאוחדת. אך ממשלת אירלנד הוסיפה לשים לה כמטרה אירלנד מאוחדת: העם האירי לא היה מניח לה לוותר, גם אילו רצתה בכך. אולם, היא הבטיחה לחתור לקראת מטרה זו בדרך של שיכנוע, לא באמצעות כוח. האמנה הוכתרה בהצלחה, ולבעייה ששמה אולסטר כמעט שאין כיום קשר לכך.*

„לא באתי להציג לפניכם תרשים..."

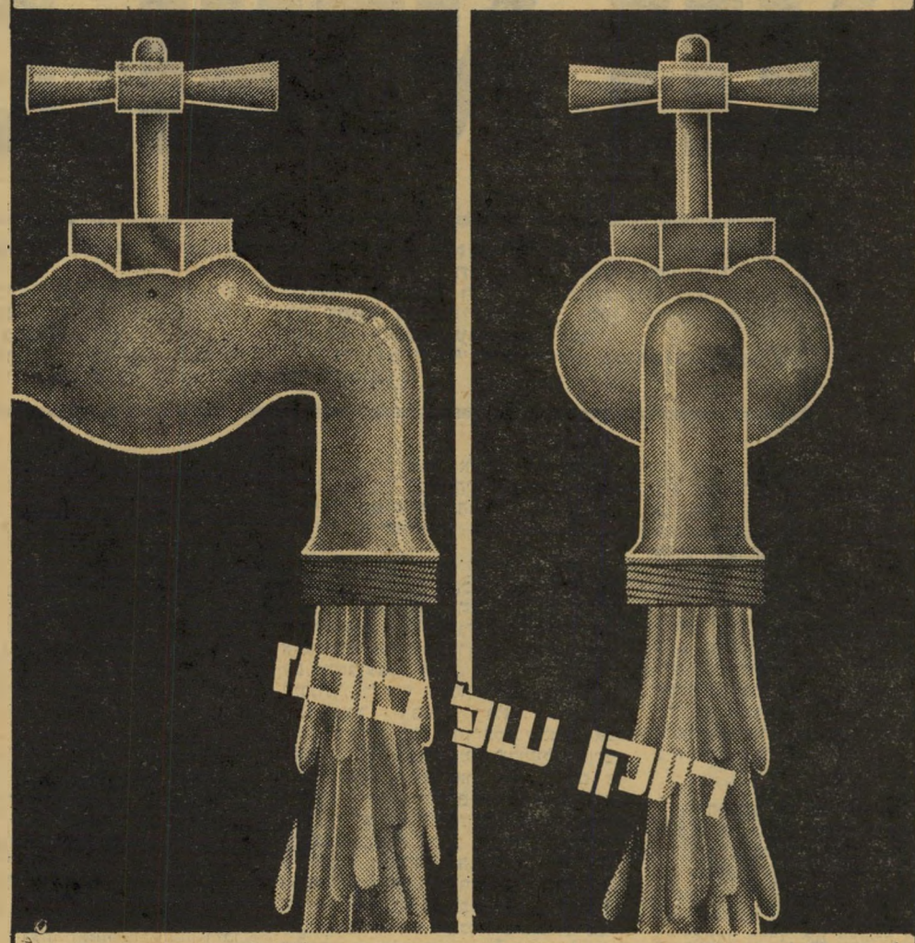
? ממשיה פלסטינית שאני אעמוד בראשה, אשר תשלוט במולדת הכוללת רק חלק מפלסטין, תבטיח שלא לנסות לאחד את פלסטין באמצעות הכוח, אך תשמור לעצמה את הזכות לשכנע את הישראלים להצטרף אלינו בניסיון ליצור מדינה מסוג חדש. אני רואה בעיני־רוחי תקופה שבה עשויים הישראלים לשקול זאת, בהחליטם להמיר את קישריהם עם יהדות הגולה ואת תלותם בכסף האמריקאי — בהשתלבות הדוקה יותר במיזרח־התיכון. ייתכן שאתם רואים בכך חלום בלתי־מציאותי. ואולי כזה הוא. אני מוכן להניח לעתיד להכריע בכך.

האם יש ערובות כלשהן לכך שהסכם כלשהו בין אומותינו יעלה יפה? לא. לא לגבינו, וגם לא לגביכם. יהיו בוודאי אנשים אלימים שיתנגדו לכך בדרך האלימות. יהיו סכנות, ומחיר שצריך יהיה לשלמו, ואולי אפילו מחיר של חיים. אך עלינו לשאול את עצמנו אם אין סכנות גדולות יותר, ומחיר גדול יותר, במצב הנוכחי.

לא באתי לכאן להציג לפניכם תרשים של הסכם. באתי רק כדי לומר שאני מאמין כי הסכם כזה אפשרי. את התרשים עדיין צריך לשרטט. הוא יאושר על־ידי ילדינו ונכדינו, על־ידי האופן שבו ינהלו את חייהם. אני מקווה שתינתן להם ההזדמנות לעשות זאת.

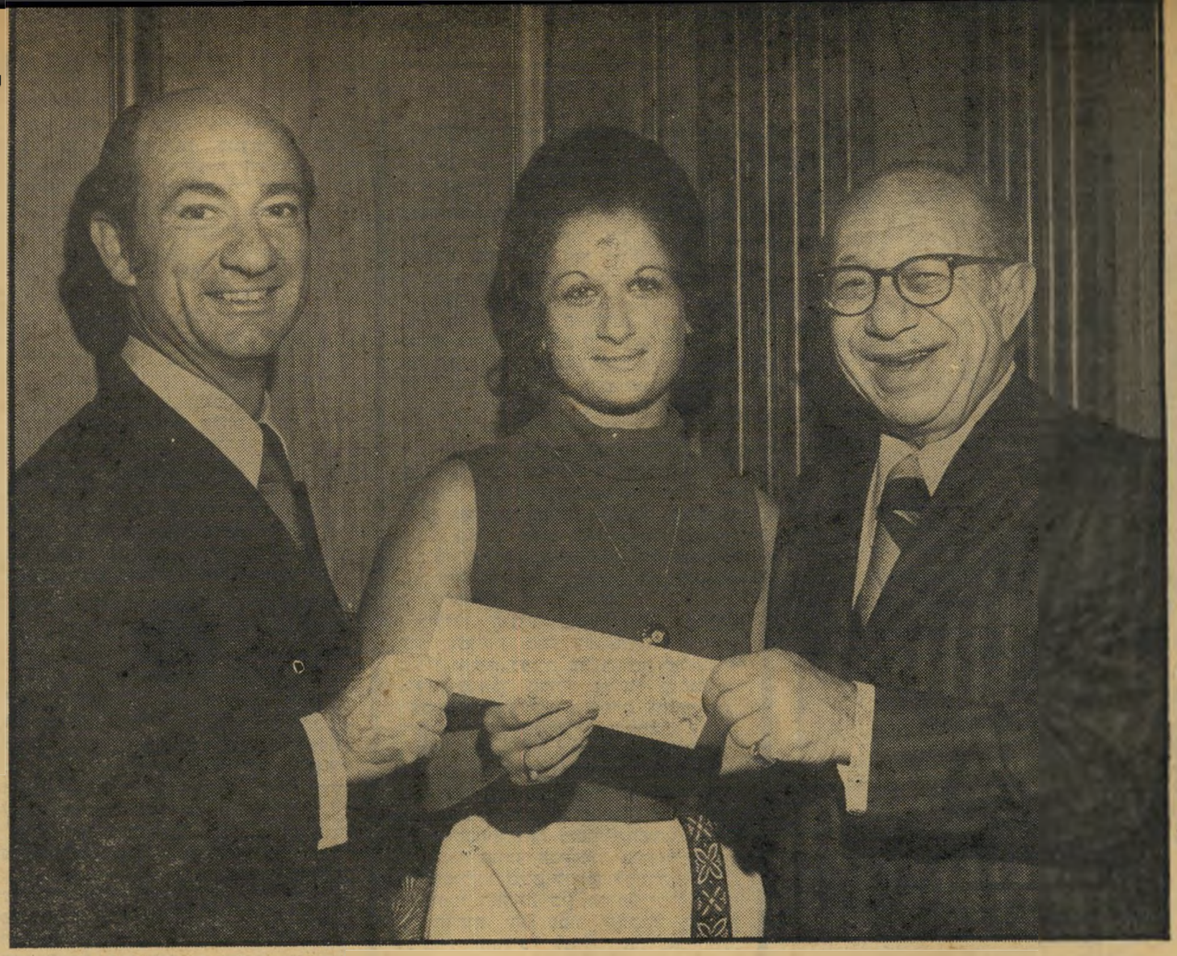
* ממשלת אירלנד אינה תומכת במחתרת הקאתולית באולסטר (צפון אירלנד), והמחתרת פועלת גם נגד ממשלת דאבלין.

גם בחורף אל תבזבז מים

סגור את הברז בזמן

נציבות המים

דולצ'ין ורעיתו (למטה) התמוגגו מאושר עת נבחר כיו"ר הנהלת הסוכנות היהודית - ובאותה שעה כבר התפוצצה השערוריה הראשונה הקשורה ביחסיו עם עובדת מחלקת הקליטה, אלה ממשה (מימין)

הטבות מיוחדות לעולה היפה מרוסיה

הקליטה הפרטית של אריה דולצ'ין

א חד החסרונות שבמעמדה של אישיות ציבורית הוא העובדה שחייה הפרטיים חשופים לעיני הציבור. זאת ידע, כמובן, גם אריה לייב דולצ'ין, מי שנבחר בשבוע שעבר כיושב־ראש ההסתדרות הציונית העולמית, וכיושב־ראש הנהלת הסוכנות היהודית או, בתואר הלא־רישמי של תפקיד זה: מנהיג העם היהודי.

אולם דולצ'ין לא צנח לתפקידו זה מן החלל הריק. קודם־לכן הוא כיהן, במשך שנים רבות, כגיזבר הסוכנות היהודית, ו־משום פטירתו הפיתאומית של פינחס ספיר ומחלתו של יוסף אלמוגי, מי שקדמו לו בתפקידו הנוכחי, כיהן פעמיים כיושב־ראש בפועל של ההנהלה הציונית.

הזוכים בתפקידים רמים מעוררים, כ־כלל, קינאה וצרות־עין. אלה, מצידן, מעוררות תכופות גל של סיפורי רכילות, אשר דווקא משום שגיבורם נושא בתפקיד צי־בורי חשוב, מכים גלים והד.

מזה שנים אחדות ידוע בסוכנות היהו־דית כי „דולצ'ין הוא דון־ז'ואן, ויש לו רומן עם אלה." הכוונה היא לאלה („השם שלי הוא לא על שם עץ האלה, אלא כ־אשת אל") טמשה, עובדת בכירה במחל־קת העלייה והקליטה של הסוכנות היהו־דית. העובדה שדולצ'ין נשוי ואב לבן ושאשתו, אנט, היא אשה נאה, תמירה ואלגנטית, לא הפריעה לאנשים מן ה־סוכנות להפיץ את הסיפור על „הרומן" בין אלה לדולצ'ין.

ואומנם, כביכול היה לסיפור זה על מה להסתמך. ראשית, דולצ'ין בן ה־65 נחשב גבר נאה, בעל גבות עבותות מרשימות המתהדר בלבושו. הוא גם ידוע כמי ש־אוהב להתבונן בנשים צעירות ויפות, ולהביע את הנאתו במילים. אלה, המתקר־בת לגיל ה־30, היא אשה נאה, פנויה, גבוהה, מלאת־גוף ולבושה בקפידה, ומשום כך לא היתה שום סיבה שהרכילאים לא יזווגו דווקא אותם.

אולם, סיבה נוספת לשלל הסיפורים על אודות הרומן בין אלה לדולצ'ין עמוקה הרבה יותר. לפני פחות משנתיים רכשה אלה דירת־פאר ברחוב פארן 4 ברמות־אשכול בירושלים. את מרבית הכספים לרכישת הדירה קיבלה ממוסדות וקרנות, הקשורים בדרך זו או אחרת ב־תפקידיו של דולצ'ין, ואשר — יש לה־גיח — צעירה אחרת במעמדה ובמצבה לא היתה מקבלת ללא התערבות מגבוה.

לעזור לכל אחד?

א לה עלתה לארץ עם הוריה בשנת 1967, והסוכנות ומישרד־הקליטה מילאו את חובתם כלפי המישפחה, שהגיעה מקו־בנה שברוסיה, בכך שנתנו להם דירה מרווחת בראשון־לציון. אביה של אלה, ש־היה טכנאי, נסטר כעבור תישעה חוד־שים. אלה למדה באוניברסיטה, וב־1971 החלה עובדת בסוכנות היהודית. היא הפ־כה שם סיפור־הצלחה מטיאורי, המזכיר את סיפור־ההצלחה של דולצ'ין עצמו.

אלה, הדוברת יותר משש שפות, נש־לחה מטעם הסוכנות לכל רחבי תבל, הוז־מנה על־ידי המגבית היהודית המאוחדת להרצות ולהתרים למען ישראל, והפלה במהרה יד־ימינו של מנכ"ל מחלקת ה־עלייה והקליטה, אלוף (מיל.) עוזי נרקיס. למרות שתוארה הרישמי צנוע ביותר: מטפלת בפניות הציבור של מחלקת ה־עלייה והקליטה של הסוכנות היהודית.

בשנת 1975, כאשר הרומן בינה לבין דולצ'ין, על־פי סיפורי הרכילות, כבר החל מלבלב, נישאה אלה לניסן כהן, עולה חדש מרוסיה שאותו הכירה לפני עלותה ארצה. כיום משמש ניסן מהנדס במכון וייצמן ברחובות. שנה אחר־כך, הם התג־גרשו. „לגירושין שלנו לא היה כל קשר לדולצ'ין," טענה השבוע אלה באוזני כתב

הקליטה הפרטית של דולצ'ין

(המשך מעמוד 25)

העולם הזה. „פשוט לא הסתדרנו. עד היום אנחנו ידידים טובים."

בערך באותה תקופה החלה אלה מתעניינת ברכישת דירה ברמות־אשכול. היא מודה כי למרות שמישפחתה ומישפחת בעלה קיבלו דירות ככל העולים החדשים, עזרו לה מוסדות הקליטה בהלוואות ונוחות מיוחדות. היא אינה מוכנה להודות בפה מלא כי אותה עזרה נדיבה ניתנה לה בזכות המלצותיו הישירות של דולצ'ין, ובגלל מערכת־היחסים שביניהם. „יש דבר שנקרא ‚הומו־סובייטיקוס', הסבירה אלה. „עולים מרוסיה עוזרים זה לזה. אומנם, כולם חושבים שדולצ'ין נולד במכסיקו, אבל האמת היא שהוא נולד ב־מינסק שברוסיה. יש משהו בין עולי וידי־די רוסיה, שגורם להם לעזור אלה לאלה. לדיברי אלה, „דולצ'ין הוא בכלל אדם טוב, המבין את בעיות העולים החדשים ומוכן לעזור לכל אחד. צריך להיות עולה חדש בעצמך, כדי לדעת שצריך לעזור לעולים החדשים. עוזי נרקיס, למשל, ש־אני מעריכה אותו, הוא לא עולה חדש, לכן הוא לא עוזר כמו דולצ'ין."

ניתנה לה משכנתא בסך 120 אלף לירות, סכום־עתק אז. באותה תקופה היא עמדה לפני הגירושין מבעלה, ניסן, וכדי למנוע חיכוכים ביניהם בנושא המשכנתא, החליטה לוותר עליה.

מי הורה לאשר?

אולם, היא יכלה להרשות זאת לעצמה. במקום המשכנתא, ובהמלצת הסוכנות היהודית, קיבלה מיספר הלוואות, נוחות עוד יותר מהמשכנתא. על־פי המלצת הסוכנות קיבלה מבנק טפחות הלוואה בגובה 50 אלף לירות. במושגים של אותם הימים, כאשר דירת־הפאר שלה עלתה 240 אלף לירות (כיום, שוויה כמיליון לירות), היה זה סכום נכבד לכל הדיעות. טענה אלה השבוע: „אני לא חושבת שדולצ'ין סידר לי את זה. נדמה לי שדווקא פינחס ספיר המנוח הוא שטילפן למן, מנכ"ל בנק טפחות, וכך קיבלתי את ההלוואה." נוסף על ההלוואה מטפחות יצרה אלה במעט־תקדים, בקבלה מן הסוכנות היהודית עצמה הלוואה של 15 אלף לירות. נוסף על שתי אלה קיבלה אלה הלוואת בנק נוספת, על־פי סידרי־הגודל של אותם שמימנה אותו מחסכונותיה.

השמועות על הרומן בין אריה דולצ'ין לבין עובדת הסוכנות, בוודאי מפריעות את שלוותה של מישפחת דולצ'ין. יו"ר ההסתדרות הציונית העולמית הוא, למרות תפקידיו הציבוריים הכרוכים בעבודה קשה ובנסיעות רבות מתגורר עם אישתו אנט ו־חה נאמן. הוא מתגורר עם אשתו אנט ו־בנו, אלון, ברחוב מאפו בתל־אביב. דולצ'ין מקדיש זמן רב למישפחתו. בביתם נהוג לדבר אנגלית בילבד, כדי לחנך את הבן ללמוד שפה נוספת. כן מכנים אותו בבית בשם אלן, מאותה הסיבה עצמה.

מישפחת דולצ'ין מחזיקה עוזרת־בית במיוחד בשביל אלון, ובזכותו אוהבים בני מישפחה את העוזרת שלהם כאילו היתה בת־המישפחה. בטכס בחירתו של אריה דולצ'ין, בשבוע שעבר בבניני האומה בירושלים, ישבה העוזרת בשורה הרא־שונה באמצע, בדיוק מול ראש־הממשלה שישב על הבמה, במקום המכובד ביותר, בעוד שרים וחברי־כנסת נאלצו להסתפק במקומות טובים פחות, ומאחוריה.

פגישות בווינה?

אין ספק כי דולצ'ין נזהר מסיפורי רכילות זדוניים ומשמועות ומבקש לשמור בכל כוחו על המיסגרת המישפחתית. אנט היא אשתו השנייה, נישואיו הקודמים, שבהם נולדה לו בת, המתגוררת עתה במכסיקו, הסתיימו בגירושין.

אלה טמשה מכחישה, כמובן, את השמועות על אודות הרומן בינה לבין דולצ'ין, אם כי מודה שהם ידידים קרובים, שצמחו בעיקר על רקע עבודתם המשותפת. „הוא איש נחמד, נחמד מאד, ואני רשאית להיכנס אליו לחדר בכל רגע," היא אומרת. היא מכחישה את סיפורי שכ־ניה, הסוענים כי פעמים רבות נראתה מכוניתו של דולצ'ין חונה ליד בית, אם כי מודה כי ביקרה אצלו בחדרו שבמלון המלך דויד בירושלים.

היא מכחישה גם כי הוזמנה על־ידי דולצ'ין פעמים אחדות להתגורר, על חשבון הסוכנות, במלונות בתל־אביב, כאשר נפגשו בעיר זו, וטוענת: „לפעמים אני מלווה אורחים, או קבוצות של הסוכנות, ונשארת ללון במלון בתל־אביב, אז מובן שהסוכנות משלמת את הלינה שלי."

אחד משיאי הסיפורים על השניים הפכו את ה„רומן" שלהם לרומן בינלאומי. המדובר הוא בנסיעות של אלה לווינה, על חשבון הסוכנות, כדי להיפגש כביכול עם דולצ'ין כאשר הוא שוהה שם, הרחק מבני־מישפחתו ומכריהם של השניים בישראל. אלה מודה כי מאז החלה עובדת הסוכנות היהודית היתה כבר לפחות שלוש פעמים בווינה, בשליחות הסוכנות, והיא יודעת כי גם דולצ'ין ביקר בעיר זו פעמים רבות. „אבל אנחנו נפגשנו בווינה רק בנסיעה אחת שלי," היא טוענת.

אין ספק כי סיפור הרומן־כביכול בין דולצ'ין לבין אלה הוא הסערה הגדולה ביותר של הקונגרס הציוני הכ"ט אשר, בניגוד לקודמיו, הוא הפעם חסר־עניין ורדום. השאלה המעסיקה את שני הנפגעים הראשיים מסיפור זה, אריה דולצ'ין ואלה טמשה, היא אם אחרי סיום הקונגרס תישכך הסערה, או שמא יוסיפו הלשונות הרעות להציק להם.

הבן והעוזרת

אלון (המכונה אלן) דולצ'ין, בנו של יו"ר ההנהלה הציונית, ישב ליד עוזרת־הבית של הדולצ'ינים בשורה הראשונה בבניני האומה בירושלים, בטכס הפתיחה החגיגי של הקונגרס. העוזרת, שאותה מחזיקים במייוחד עבור הבן, מקורבת להם כבת־מישפחה ממש, זכתה במושב מכובד.

במדינה

(המשך מעמוד 22)

הפרדה דתית. החברה לשיקום ולפיתוח הרובע היהודי קבעה תחום מסויים שאותו החליטה לייהד. אין כל קשר בין התחום השרירותי הזה שנקבע, לבין הרובע היהודי שהיה קיים לפני המילחמה.

החברה פינתה, במשך שנות קיומה, 585 בניינים של הערבים, שבהם יותר מאלף דירות. מרבית המפונים נאלצו לקבל את הפיצוי שהוצע להם על־ידי החברה, ובין האחרונים בהם היתה מישפחת בורקאן, שהתגוררה במקום מזה 30 שנים. אלא שהיא החליטה להיאבק.

מייד אחרי שקיבלה את פקודת הפינוי, פנתה מישפחת בורקאן במיכתבים אל שרי האוצר, הפנים והשיכון, ואל ראש־הממשלה. הושגה דחייה, והפינוי עוכב עד 1975. באותן שנים ברר מינהל־מקרקעי־ישראל את שאלת הבעלות על דירת המישפחה, והועלה כי המקום שייך לה ללא כל ספק.

ב־1975 הוציא שופט־שלום בירושלים צו, שעל־פיו היה על מוחמד בורקאן, הוריו ואחיו, לפנות את דירתם עד אפריל 1976. במהלך תקופה זו חל מיפנה במאבקה הנואש של מישפחת בורקאן נגד השוויות החוק של מדינת ישראל.

הבן מוחמד, שהוא צבע במיקצועו, עבד בצביעת דירה במוצא־עילית. על כוס קפה גולל לפני בעל־הבית, הפרופסור עוזי אורנן מהאוניברסיטה העיברית, את תלאותיה של מישפחתו ואת סיפור ההפקעה. אורנן הוא חבר הוועד הבין־דתי בירושלים, גוף בלתי־פוליטי ששם לעצמו למטרה להעמיק את יחסי האחווה בין אזרחי ישראל בני כל הדתות. הפרופסור התקשה להאמין בסיפור, והחליט לברר את אמיתותו. „הלכתי לביתו של הבחור, וראיתי את מסמכי הטאבו שברשותו," סיפר, „והתרחלתי להאמין שקיימת פה מדיניות ברורה: לזקחים בית ערבי, משפצים אותו ונותנים אותו למישפחה יהודית."

בג"ץ סירב להתערב. בעידוד הוועד הבין־דתי התקשר בורקאן עם ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, וגולל לפניו את בעייתו. ראש העיר הבהיר לו שאף הוא מתנגד למדיניות ההפקעות של החברה לפיתוח הרובע היהודי, אך כל שהצליח היה רק להשיג דחייה נוספת.

בורקאן עצמו ניסה, בסוף שנת 1975, לרכוש דירה באחד המיכרזים. הוא עמד בכל תנאי המיכרז, אך בקשתו נדחתה. חודשים אחדים לאחר־מכן הוצעו אותן הדירות שוב למכירה, והתברר שלא היו להן דורשים. אך במיכרז החדש הוכנסו תנאים שהבטיחו כי הרכישה תתאפשר ליהודים בלבד. נאמר שם, בין השאר, שאת הדירה יוכל לקנות זוג ישראלי שלפחות אחד ממנו הוא יוצא־צבא או עולה חדש. בכך נחסמה דרכו של בורקאן סופית.

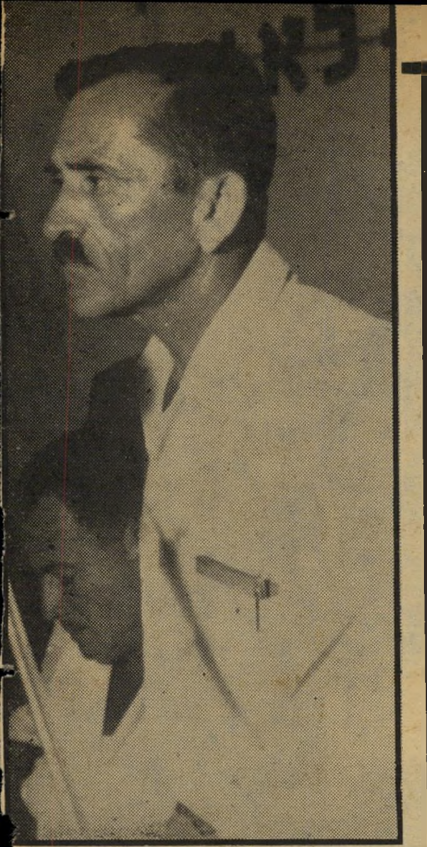
הוא התקשר עם אחד הפרקליטים הידועים בירושלים, עורך־הדין ארנולד שפאר, אך זה ואחרים לא היו מוכנים להגיש עתירה לבג"ץ בשמו של בורקאן. הנימוק העיקרי היה שעתירות דומות, שהוגשו בעניינים הקשורים עם הפקעות לצורכי ציבור, נידחו על־ידי בג"ץ בעבר. דעתם של השופטים העליונים היתה שאין להתערב בשיקולי שר־האוצר, ויש לראות כאמינה את קביעתו שההפקעה היא אכן לטובת הכלל.

החוק ניצח. בני מישפחת בורקאן פונו מדירתה בינואר אשתקד, אך ממאבקה להשגת דירה ברובע לא חדלו. הם לא הוטרדו במיוחד מדיברי שכניהם בטלוויזיה, שטענו כי הרובע חייב להישאר יהודי.

לפני שבועיים הגיש עורך־הדין הירי שלמי, אברהם לנמן, עתירה נוספת בשמו של בורקאן. בית־המישפט התבקש לבטל את ההפקעה. העתירה נדחתה יומיים אחרי הגשתה, אך השופטים לא חסמו את הדרך. הם אומנם קבעו שבורקאן נזכר בכך מאחר מכדי לשנות את ההחלטת הישנות, אך יעצו לו לגשת למיכרז חדש, ולנסות לזכות בדירה ככל אזרח אחר.

כעבור שבוע הגיש מוחמד בורקאן עתירה נוספת. הוא טען שההגבלות שקבעה החברה בתנאי המיכרז, אינן מתירות לו כל סיכוי לזכות בדירה במקום. הפעם התקבלה העתירה. בינתיים מצטופפת מישפחת בורקאן הגדולה בביתה החדש שבבית־חנינא, בית שהקים מוחמד בורקאן במו־ידיו, יחד עם אחיו. בעוד 45 יום

(המשך בעמוד 34)

המאשים

אלוף־מישנה (מיל.) דוב ירמיה, איש רשות שמורות־הטבע, מי שהיה סמג"ד הגדוד בו שירת שמואל להיס כמפקד־פלוגה. להיס הואשם באחריות לרצח 34 כפריים לבנונים שבויים במיזכמת תש"ח.

„ה סמג"ד מגיע!" הודיעו החיילים למ"פ שלהם, סגן־ראשון * שמואל להיס. ואומנם, כשטיפס הג'יפ של הסמג"ד בשביל העולה אל המישלט, ליד הכפר חולה, והעלה סביבו עמוד אבק, אי־אפשר היה שלא להבחין בדוב ירמיה, כשהוא יושב בג'יפ ועל ברכיו תת־מיקלע הסטן המפורסם שלו.

יום קודם לכן שהה הסמג"ד ירמיה בדיוק באותו המקום, בכפר חולה, השוכן צפונית למנרה, ליד גבעת שייך־עבד, המפורסמת בגלל העץ הבודד שבראשה. הוא פגש במקום את שמואל להיס, צעיר נמוך־קומה בעל שיער שחור, אשר ימים אחדים קודם לכן מונה, על־פי המלצת ירמיה עצמו, למפקד־פלוגה בגדוד 22 של חטיבת כרמלי, אשר היתה עסוקה באותם הימים במיבצע חירם.

להיס דיווח לסמג"ד על כיבוש ללא קרב של הכפר חולה. לדברי המ"פ הצעיר הסתלקו מהכפר ומיתר כפרי הסביבה מרבית התושבים ונסו צפונה. „בחולה נותרו כ־100 אנשים, מהם 35 גברים," דיווח להיס.

ירמיה אהב את להיס. מאוחר יותר הוא סיפר כי להיס היה „בחור נחמד, מפקד צעיר וטוב וגילה תושיה רבה. אי־אפשר היה שלא לאהוב אותו. גם המפקדים אהבו אותו וגם החיילים שלו אהבו אותו."

להיס דיווח לירמיה כי הוא ריכז את כל הגברים באחד מבתי הכפר, כשבויים, והציב עליהם מישמר. הסמג"ד ירמיה והמ"פ להיס ניגשו עם רס"פ הפלוגה אל הבית בו רוכזו תושבי הכפר הגברים, „מגיל 15 ומעלה."

„מה לעשות איתם?" שאל להיס את ירמיה, „אתה רוצה שנגרש אותם?" ירמיה לא ידע להשיב. „אני אבקש הוראות במיפקדת החטיבה," אמר, „אבל אותו אני לוקח אתי." הוא הצביע על הצעיר היחידי מבין השבויים שהיה לבוש במדים צבאיים. שנים אחר־כך אמר דב ירמיה: „אותו חייל שלקחתי איתי לחקירה במיפקדת החטיבה יכול להודות לי. אני הצלתי את חייו."

קבר אחים בחולה

בפקודתו של להיס לא היה מכשיר־קשר. ירמיה היה צריך לנסוע בעצמו, יחד עם השבוי לבוש במדים שלו, אל מיפקדת החטיבה שישבה אז בכפר הערבי

* באותה התקופה היו נהוגות בצה"ל דרגות של סגן וסגן־ראשון, המקבילות לסגן־מישנה וסגן דהיום.

פרשת „חירבת חיזעה" מחווירה מול פרשתו של מנכ"ל הסוכנות היהודית, שמואל להיס - שהואשם והורשע באחריות לרצח 34 שבויים לבנוניים במילחמת־העצמאות, אך זכה כעבור שנים בחנינה שמחקה את מעשהו והרשעתו, והשכיחה את הפשע הנורא

חירבת להיס

הנטוש חלסה, במקום בו שוכנת כיום קריית־שמונה. למחרת הוא חזר לחולה כדי למסור ללהיס את הוראות מיפקדת החטיבה: „יש לגרש את השבויים מהכפר." אולם, בעודו מוריד את ההוראה, הוא הבחין כי פני החיילים שסביבו מחווירים. ירמיה מיהר לעבר הבניין שבו שוכנו 34 השבויים ומצא כי הבניין קרס תחתיו, אחרי שפוצץ. „היכן השבויים?" שאל ירמיה, והחיילים השיבו לו במילים פשוטות: „המ"פ והרס"פ ירו בכולם בתת־מיקלע ואחר־כך פוצצו את הבית עליהם, כדי שיהיה להם קבר אחים."

ירמיה נדהם. שנים אחר־כך סיפר לידידים: „לא תיארתי לעצמי כי בחור כמו שמואל להיס, שאהבתי אותו, בחור נחמד ועדין כל־כך, יהיה מסוגל לעשות דבר כזה, לרצוח שבויים בדם קר." הוא פנה אל להיס בדרישה להסברים: „אני נקמתי את נקמת החברים שלי שהערבים הרגו בבתי הזיקוק בחיפה." באותו רגע נזכר דוב כי שמואל להיס הוא חיפאי.

משך ימים אחדים התלבט דוב ירמיה. מצד אחד עמדה למול עיניו דמותו של שמואל להיס, הצעיר שכה חיבב. הוא ידע גם שמילחמה היא דבר ניבזי בו נהרגים אנשים. מצד שני ידע דוב ירמיה, כיום סגן־אלוף (מיל.), המוכר בציבור הישראלי כאיש מוסר ללא פשרות, כי פקודו עשה את אחד המעשים הנוראים שיכולים להיעשות: הריגת שבויים, הריגת שבויים רבים.

הוא פנה אל מפקד חטיבת כרמלי, האלוף משה כרמל, מי שאחר כך היה שר וחבר־כנסת, ודרש להעמיד לדין את שמואל להיס. קודם לכן הוא הודיע ללהיס על כוונתו. לדברי דוב ירמיה נמשך תהליך ההעמדה לדין תקופה ארוכה. למכריו סיפר דוב: „אישים חשובים רבים וידידים רבים פנו אלי כדי לא ללחוץ להעמיד את להיס למישפט. כולם הכירו אותו וכולם אהבו אותו. התשובה שלי היתה שזה לא קשור לעניין, שגם אני מכיר אותו וגם אני אהבתי אותו, אבל הוא עשה פשע חמור, הוא רצח שבויים."

משה כרמל הכחיש השבוע לפני כתב העולם הזה כי היו דחיות בהעמדת להיס לדין או שהיו לחצים למנוע את המישפט. „אז כבר היה צבא, היו ועדות חקירה והיתה מישטרה צבאית. כל זה לוקח זמן, ועד שכל הגורמים לא סיימו לחקור, אי אפשר היה להעמיד את להיס למישפט. אבל מייד כאשר הסתיימה החקירה, העמידו אותו בפני בית־דין צבאי."

רצח הגברים של הכפר הלבנוני חולה, בידי קצין ורס"פ בצה"ל, אירע במיבצע חירם ב־1948. היום דוב ירמיה הוא תושב נהריה, עובד רשות שמורות הטבע והיה אחד מפעילי ד"ש עם הקמתה. כאשר התפוצצה השבוע פרשת להיס היה ירמיה עסוק במיבצע של הרשות לספירת צבאים בגליל.

מנכ"ל הסוכנות שמואל להיס

הרשעה ושבע שנות מאסר

שמואל להיס הוא היום עורך־דין, ומנכ"ל החדש של הסוכנות היהודית. למעשה הוא יד ימינו של אריה דולצ'ין, מי שנבחר רק בשבוע שעבר ליושב־ראש ההנהלת הסוכנות היהודית.

אולם מאז 1948 ועד מינויו של להיס לתפקיד הבכיר, היו התפתחויות בפרשת הרצח בכפר חולה, הנמצא בצידו הלבנוני של הגבול בין ישראל ללבנון, אבן־הגבול בין שתי המדינות ניצבה ממש בשולי הכפר.

בחודש אוגוסט 1949 הסתיים מישפטו של שמואל להיס בפני בית־דין צבאי מיוחד. דוב ירמיה היה בו אחד העדים המרכזיים. במישפט 19/48/מ (המישפט ה־19 שהתקיים בבית־הדין הצבאי המיוחד של צה"ל), לא היו כמעט חילוקי דעות לגבי עצם המעשה. יותר מדי חיילים היו בסביבה כדי שלהיס יוכל להכחיש כי הוא זה שהשתתף ברצח השבויים הערבים. אולם במהלך הדיון התעוררה בעייה עקרונית. להיס טען כי הריגת השבויים היתה מחוייבת המציאות, ושיקוליו היו שיקולים צבאיים וביטחוניים. לדעתו היה עליו להוציא להורג את התושבים הערביים של חולה, כדי לחסוך סיכון מאנשיו שלו. הוא פעל, לדבריו, בעת קרב ועל פי התנאים שבשטח.

דוב ירמיה גרס אחרת, ואף טען כי להיס עצמו חשב אחרת. לדברי ירמיה הופעלו עליו לחצים כבירים, ערב העדות שלו בפני בית־המישפט, להצדיק את גירסתו של להיס, שייתכן והיה מקום, מהבחינה הצבאית, להוציא להורג את הערבים. אולם ירמיה טען בפני בית־המישפט כי ערביי חולה, כמו ערביי כפרים רבים אחרים, ניבהלו וברחו מהכפר יומיים קודם לכן. הכפר כולו נכבש לדבריו ללא קרב וללא יריה אחת והיה ברור שהנשארים בו אינם לוחמים אלא שבויים. „כל הגיוזרה כולה נשברה ללא קרב וערביי הכפרים ברחו לכיוון לבנון," סיפר אז ירמיה.

אולם הוא הוסיף כי להיס עצמו אמר לו כי את הרצח ביצע לא בגלל שיקולים צבאיים אלא כדי „לנקום את מותם של החברים שלי בבתי־הזיקוק בחיפה," כך שגם להיס לא חשב על נימוקים צבאיים בעת שרצח שבויים. לפני בית־המישפט הכחיש להיס כי אמר דברים אלה לדוב, אולם בית־המישפט העדיף להאמין לעדותו של ירמיה.

עוד בשלבים מוקדמים של המישפט טען סניגורו של להיס, עורך־הדין יעקוב גייגר, אשר נפטר בינתיים, כי לבית־הדין הצבאי המיוחד אין כל סמכות לדון בתיק, כיוון שהמעשה נעשה מחוץ לשטח מדינת ישראל ומחוץ לשטח השיפוט של בית־המישפט הצבאי של צה"ל. כאשר לא קיבל בית־המישפט הצבאי טענה זו, הגיש גייגר בשמו של להיס בג"ץ לבית־הדין הגבוה לצדק, נגד שר־הביטחון, שבו דרש מהשר כי יורה לצה"ל לבטל את המישפט.

בית־המישפט העליון, בשיבתו כבג"ץ ב־6.12.1948, ב־9.1.1949 וב־1.2.1949, בהרכב השופטים אולשן, חשין וזילברג, דחה את טענותיו של להיס. בפסק־דין ארוך ומנומק קבעו שלושת השופטים, כי בית־המישפט הצבאי המיוחד יכול להמשיך לשפוט את להיס, למרות שהעבירה בוצעה מחוץ לתחומי מדינת ישראל.

ב־17 באוגוסט, אחרי חודשים של מישפט מתמשך, הורשע שמואל להיס ונידון לשבע שנות מאסר.

להיס וגייגר מיהרו להגיש עירעור (מיספר 64/49) לבית־הדין הצבאי העליון, וזה התחשב בטענותיו של להיס והאשימו רק בשיקול מוטעה, בכך שרצח את 34 הערבים בכפר חולה. בית־הדין הפחית מעונשו של להיס שש שנים, והציב את תקופת המאסר על שנה אחת בלבד. את השנה הזו עשה להיס, על־פי דיברי דוב ירמיה, במעצר במחנה פתוח בפיקוד הצפון, כך שלמעשה הוא כמעט שלא נענש.

חנינה כעבור שנה

מרות פניות חוזרות ונישנות של כתב העולם הזה אל שמואל להיס, סירב זה להתייחס לעצם הפרשה. אולם באוזני ידידים הוא ידע להסביר את ההבדלים הגדולים בין שני גיזרי־הדין — בין שבע השנים לבין שנת המאסר הבודדת. לדיברי להיס היו שלושת שופטיו במישפט הראשון שלושה סמלים דתיים, אשר החליטו להחמיר בדינו הן משום שלא היה דתי, והן משום שעל־פי אמונתם אין להרוג שבויים. השופטים ששפטו אותו בעירעור היו, לדבריו, קציניים קרביים (לפחות שניים מהם) אשר ידעו כי „מילחמה זה לא פיקניק," וכי מתרחשות במילחמה תקלות ועל כך אין צורך לענוש בכל חומר הדין.

שש שנים אחרי שהסתיימו מישפטיו ביקש להיס — וקיבל — חנינה מנשיא המדינה. הוא היה צריך לחנינה זו כדי לקבל את תואר עורך־הדין. להיס למד מישפטים, וידע כי לעולם לא יוכל לזכות בתואר הרישמי כל עוד מופיעה בתיק שלו הרשעה בעבירה שיש עימה קלון.

שר־הביטחון ב־1955 היה דויד בן־גוריון, למרות שלא היה אז ראש־ממשלה. בן־גוריון המליץ לפני נשיא המדינה דאז, יצחק בן־צבי, לחון את להיס, וב־29 ביולי 1955 התקבלה החנינה, כשבן־גוריון הוסיף לה את חתימתו.

היום, קשה לדעת מה היו נימוקיו של בן־גוריון ללחוץ על בן־צבי לחון את להיס. גירסה אחת טוענת כי להיס הצליח להיפגש עם דויד בן־גוריון, אשר הוקסם מאישיותו, ממש כשם שדוב ירמיה הוקסם ממנו ב־שעתו. גירסה אחרת טוענת כי להיס הצליח להפעיל את בני מישפחת ידידתו, אשתו כיום, שהיתה ממשפחה ותיקה מיבניאל אשר קיימה יחסי ידידות עם בן־גוריון ועם בן־צבי גם־יחד. להיס, כאמור, לא היה מוכן להתייחס, בשיחה עם כתב העולם הזה, לפרשה כולה.

שמואל להיס קיבל את תואר עורך־הדין שלו, ובשנת 1961 התקבל לעבודה בסוכנות היהודית, כיועץ המישפטי של הסוכנות באיזור חיפה. בין השאר הוא התפרסם אז כמי שניהל מאבק מישפטי נגד אסיר־ציון שעלה מרוסיה, יאשה קז'אצ'וב ואביו, שירדו בינתיים מהארץ, אשר לדעתו ניסו

(המשך בעמוד 34)

דוגמנית ישרא
בחיל־האוויר, תוב
מירחון־העירום הא
ביגלל פירסום ת

הכבוד האבוד של עדנה

ועדנה, באחד מבסיסי החיל. יחד עם הטיפול בשני הילדים, מצליחה עדנה גם ללמוד גיאוגרפיה באוניברסיטה וגם ללמד בבתי־ספר תיכוניים.

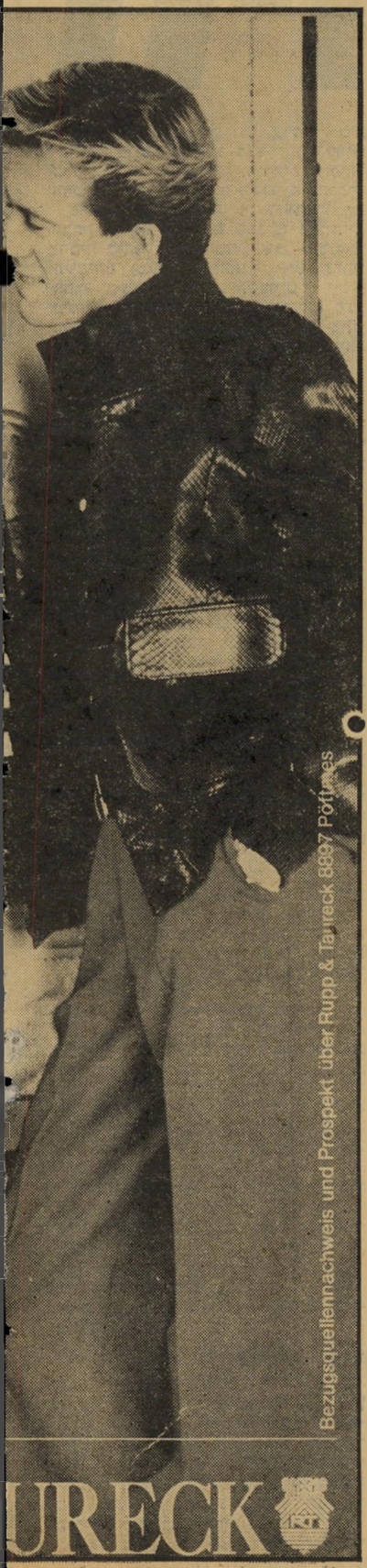
לפני כשנה היא נכנעה להפצרות ממורשכות של צלמי אופנה ומארגני תצוגות, ובעידודו של בעלה החליטה לנסות ולכבוש את עדשת המצלמה ואת המסלול. היא החלה להופיע בצילומי פירסומת, בין השאר במודעות של אוסם ובמודעה של בנק הפועלים עם שטר של 500 לירות. היא זכתה בהצלחה רבה. עתה עומדת עדנה בפני חתימת הסכם בלעדי עם חברת תמרוקים גדולה, אשר תשקיע במסע פירסום שיתבסס על תצלומיה של עדנה, למעלה ממיליון לירות.

לקראת שבוע האופנה היפנו אליה כמה בתי־אופנה גדולים הצעות מפתות להיות הדוגמנית שלהם. הוצע לה, למשל, להשתתף בתצוגת „ההצגה הגדולה" של ניבה, אולם עדנה בחרה בבית אופנה „קטן אבל מבטיח" לדבריה, קרייזי לאב, „פשוט מפני שאני אוהבת את מה שהם מייצרים."

עדנה התגלתה לראשונה לפני עשר

אשת הטייס עדנה ברייטנפלד, אשר החליטה, לאחר שנולדו לה שני ילדים מבעלה טייס חיל האוויר, להפוך לדוגמנית, באחת מתמונות הפירסומת שהצעידו אותה לשורה הראשונה של דוגמניות ישראל.

עם הילדים עדנה, אשר נכנסה בשנה האחרונה לעולם הדוגמנות, משתפת בתמונות הפירסומת גם את שני ילדיה רונן ועטנת, הזוכים להצלחה „כמו אמא." בתמונה: צילום פירסומת משותף עם שני הילדים.

ריאת ההפתעה שנפלטה מגרונה של הבלונדית היפהפיה שניצבה במרכז החדר במלון הילטון בתל־אביב, משכה אליה את מבטי כל הקניינים שהיו באותה עת במקום. המופתעת היתה עדנה ברייטנפלד, אחת הדוגמניות הבולטות ביותר בשבוע האופנה הבינלאומי שנערך בתחילת החודש בארץ.

עדנה ניצבה במרכז החדר, כשהיא מדגימה חליפה של מיפעל האופנה קרייזי לאב. במהלך התצוגה ניגש אליה אחד הקניינים מגרמניה והראה לה את גיליון פברואר של הירחון פלייבוי, בעמוד 6 של הירחון, ליד טור המערכת, הופיעה תמונה בה נראית עדנה ליד דוגמן אחר. היתה זו מודעת פירסומת של חברת טקסטיל גרמנית.

עדנה הפסיקה מייד את התצוגה ופנתה לעלעל בירחון. היתה זו המהדורה הגרמנית של הירחון פלייבוי.

הסבירה עדנה אחר כך: „זו היתה הפעם הראשונה שבה לקחתי עיתון זה לידי. הפלייבוי לא עניין אותי אף פעם עם תמונות העירום שלו. אני יודעת שיש אנשים הנהנים מעירום. אותי זה לא מעניין."

עדנה, לדבריה, אינה מוכנה לקחת עיתון־עירום ליד, ובוודאי שאינה מוכנה להופיע בו, ועוד בלי הסכמתה וללא ידיעה מוקדמת. כי עדנה ברייטנפלד אינה דוגמנית צעירה ומתחילה, המוכנה לכל כדי לזכות בפירסום, ובעיקר בפירסום בינלאומי. עדנה בת ה־28 היא בתו של היינץ ברייטנפלד, מי שהיה עד לפני כשנה מפקד משטרת ירושלים, ואשר נודע, הן בשל מוצאו והן בשל נוהגיו כ„קצין־המישטרה הייקה". במיקרה של עדנה, כפי שהיא מעידה על עצמה, התפוח לא נפל רחוק מהעץ.

לפני שנים אחדות נישאה עדנה לטייס חיל־האוויר, בן קיבוץ, ומאז היא מתגוררת איתו ועם שני ילדיהם, רונן

ל"ית, אשת"טיים
עת מיליון וחצי ל"י
אמריקאי „פלייבוי"
מונתה במודעה זו

חיילת דוגמנית

עדנה ברייטנפלד לפני עשר שנים, בעת ששירתה כטוראית בחיל־האוויר. עדנה הבלונדית וכחולת־העיניים היא בת להורים יוצאי גרמניה, ואביה הוא קצין מישטרה בכיר. היא עצמה בוגרת ויינגייט, שם הוסמכה כמורה־להתעמלות עוד לפני שהתגייסה לצה"ל.

עדנה ברייטנפלד כיום, בגיל 28, בתמונת דוגמנות זוהרת. עדנה, שהיא דוגמנית־צילום מצליחה, הופתעה לגלות כי אחת מתמונות־הדוגמנות שלה פורסמה במהדורה הגרמנית של הפלייבוי.

המלכה

עדנה ברייטנפלד כמלכת־הצעדה של **העולם הזה** בשנת 1968, שבה הרשימה בהופעתה.

רה על עצמה נקיה, מטופחת ומסודרת למרות הצעידה המפרכת בחום הלוהט.

הפירסום בפלייבוי הרתיח אותה. הוא לא התאים לדימוי העצמי שלה. לכן לא התמהמהה וסרה אל מישרדו של עורך־הדין מרדכי שורר, שהתפרסם באחרונה כעורך־הדין של הדוגמנית אורלי חידה, ושל שרה הרי, אחותו של אשר ידלין.

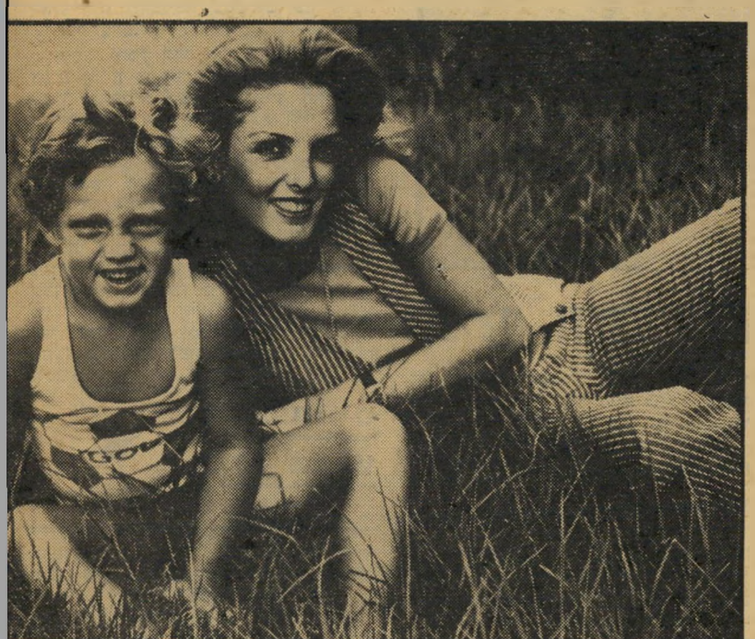
לאחר התייעצות עימו שלח שורר את אחת מהתביעות הגדולות ביותר שנדרשו אי־פעם בארץ מעיתון זר. במיכתבו למוציא־לאור ולעורך הפלייבוי בשיקאגו, וכן ל־עורך האחראי בסניף מינכן של הירחון, אשר מוציא את המהדורה הגרמנית בה הופיעה תמונתה של עדנה, כותב שורר: „בירחונכם פלייבוי מחודש פברואר 1978 פורסמה תמונתה של מרשתי, במיסגרת מודעת־פירסומת לביגדי־נשים מטעם חברת רופ וטורק. שימוש זה בתמונתה של מרשתי בירחון מסוג פלייבוי נעשה ללא רשותה וללא ידיעתה.

„פירסום התמונה בירחון המפרסם בדרך־כלל תמונות־עירום ארוטיות גרם למרשתי עוגמת־נפש רבה ונזק רב. הוא פגע בדמותה המוסרית כאשה ובמוניטין שלה כדוגמנית־יוקרה, בישראל ובעולם.

„מרשתי היא דוגמנית צמרת בישראל, המוכרת בחוג הדוגמניות בעולם כולו, והיא מוזמנת לתצוגות־אופנה ולצילומי־פירסומת של פירמות ואירגונים חשובים ובעלי רמה איכותית גבוהה. הפירסום בירחון מסוג הפלייבוי פגע בה בעיקר בקרב חוג מעסיקיה.

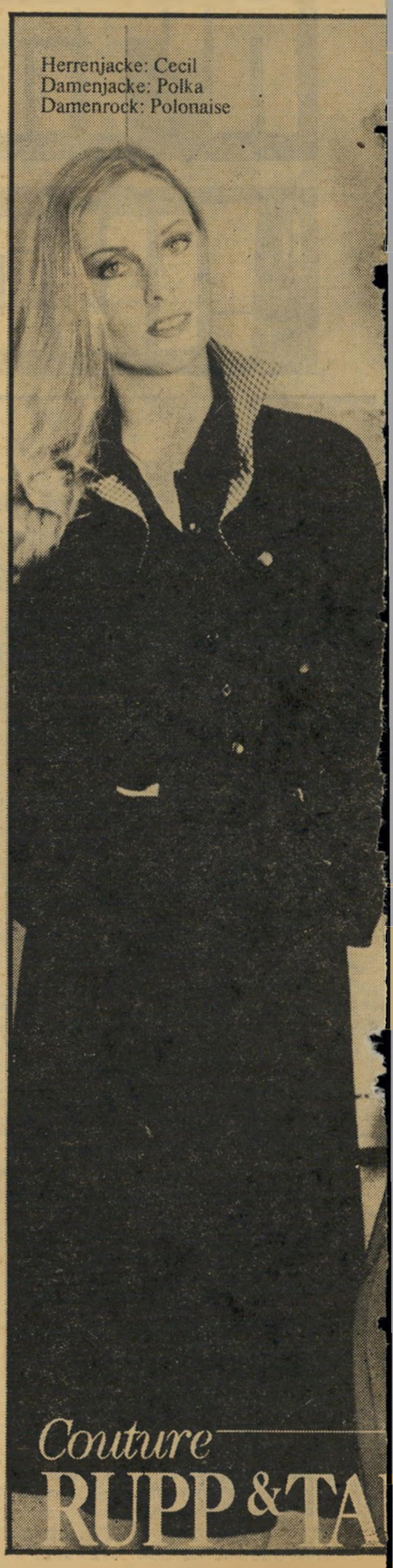
„לאור הנ"ל הנני לפנות אליכם בדרישה לפצות את מרשתי, בגין נזקיה ועוגמת־הנפש שנגרמה לה, בסכום של 100 אלף דולר, וכן לפרסם מיכתב־התנצלות שתוכנו יתואם עמי מראש. אם לא תשלמו כנדרש ולא תפרסמו את ההתנצלות אאלץ להגיש נגדכם תביעה מישפטית."

עד עתה לא הגיעה תשובתם של אנשי הפלייבוי. אך עדנה החליטה שלא לוותר „וללכת בעניין הזה עד הסוף." אין ספק שאם הירחון לא ייענה לתביעותיה של עדנה, ייפתח מאבק מישפטי בינלאומי בין הדוגמנית, התובעת פיצוי בסך כמיליון וחצי לירות ישראליות, לבין ירחון העירום האמריקאי פלייבוי וסניפו הגרמני.

זוהר בדשא

עדנה על הדשא בחצר ביתה, שבאחד מבסיסי חיל־האוויר, יחד עם בנה רונן. „אני לא רוצה שיספרו לילדים שלי שאמא הופיעה בירחון עירום." היא מסבירה את סיבת תביעתה נגד הפלייבוי.

שנים, כאשר חוליית כיסוי של העולם הזה בחרה בה כמלכת הצעדה של 1968, היא בלטה מבין מאות החיילות שצעדו או, בשערה הבלונדי הארוך, בפניה החלקים והיפים, בגופה החטוב ובעיקר בכך ששמ־

כתב **השולם הזה** נפגש בלונדון בחשאי

עם ראשי הצבא הקיסרי לשעבר באתיופיה,

שהקימו מחתרת הלוחמת ברודן האתיופי -

ושמע מפיהם פנייה ישירה לישראל:

„עזרו לנו להדיח את מנגיסטו!"

לוחמי מחתרת האי־דיי־יין

ה צהרתו של שר־החוץ הישראלי, משה דיין, על העזרה שהושיטה ישראל לממשלת הדיקטטורה המארכסיסטית של היילה מריים מנגיסטו באתיופיה, לא הפתיעה כל מי שמתמצא בעניניי אתיופיה. ההפתעה של לוחמי האירגון הדמוקרטי האתיופי (אי־דיי־יו) מקורה בנכונותה של ישראל לעזור כל העת לשילטון מנגיסטו, ובסירוב מישרד־החוץ הישראלי לקיים מגע כלשהו עם אי־דיי־יו. מחתרת זו, הנלחמת בשלטון מנגיסטו, טוענת כי ברגע שתיגמר המילחמה בקרן אפריקה יצטרף אליה רוב הצבא והיא תהפוך לשליטה החוקית באתיופיה.

בפגישות חשאיות בלונדון, סיפרו לי ראשי המחתרת האתיופית על הנסיונות הרבים שעשו בשנה האחרונה לקשר קשרים כלשהם עם מישרד־החוץ הישראלי, ועל הנזק הנגרם לענייניה של ישראל בגלל סירובה להיענות לפניותיהם והתמדתה העיקשת לשמור על קשרים רק עם השלטון של מנגיסטו. טעות דומה עשתה ישראל, לדבריהם, בשנות ה־50, עת סירבה לקשור קשרים עם לוחמי האפ־אל־אן האלג'ירים והתמידה בקשרים עם צרפת שלחמה בהם.

הקשר עימי החל לפני כחודש, באמצעות אזרח אתיופי גולה בישראל, שהיה בעבר בתפקיד חשוב במישרד החוץ האתיופי והוא עתה מרעמד האי־דיי־יו לתפקיד שר־החוץ בממשלה שתכונן המחתרת בעתיד. הוא פנה אלי והציע כי אפגש עם ראשי האירגון, הרוצים להעביר באמצעותי לידיעת הישראלים את הדברים שמישרד־החוץ הישראלי סירב לשמוע. קיבלתי ממנו מספר טלפון בלונדון, באמצעותו היה עלי להתקשר בתאריך מסויים, שכן אנשי האירגון נרדפים על־ידי סוכניו של מנגיסטו, שלא בוחלים בשום אמצעי, כולל רצח. נמסר לי כי לאחר שאזהה עצמי בטלפון ימסרו לי הנחיות נוספות.

אלמונים בפתח המלון

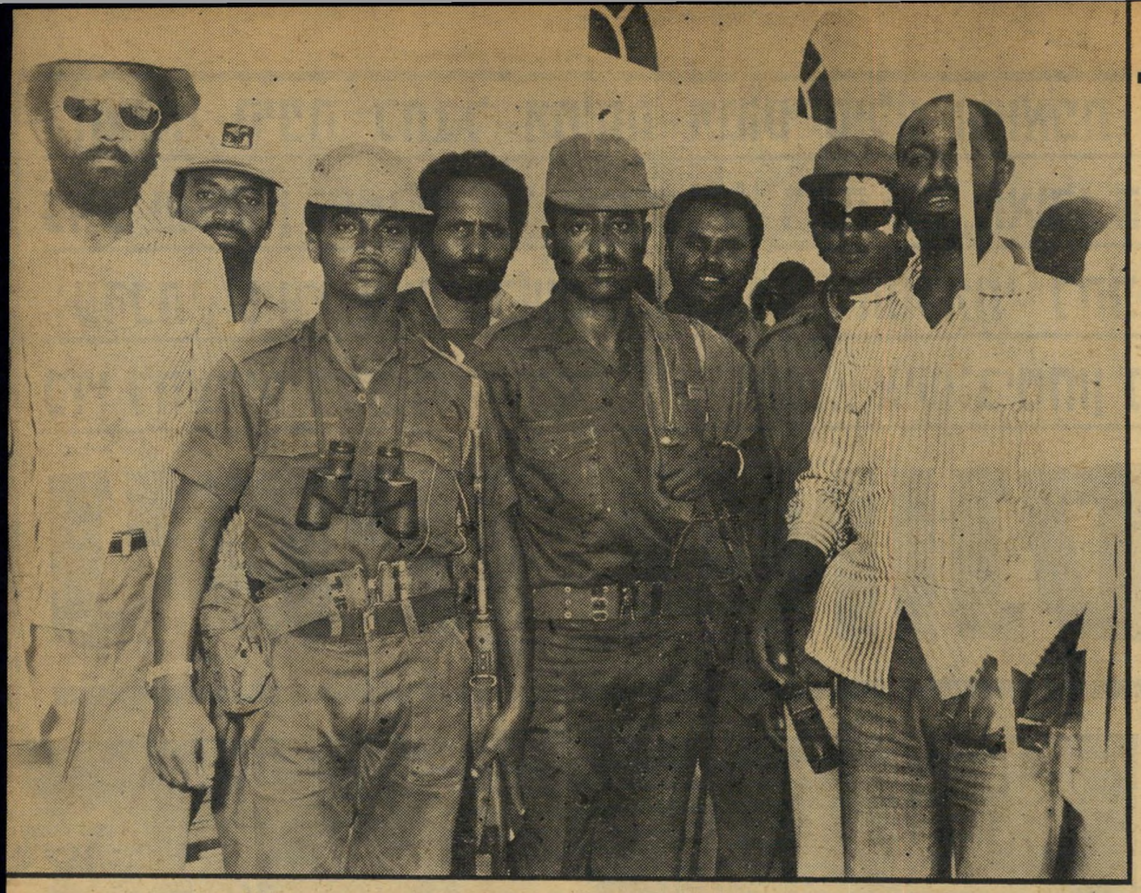
ב תאריך הנקוב התקשרתי בלונדון למספר האמור ונעניתי על־ידי אדם שהציג עצמו כאהוד אירגון המחתרת. הוא ביקש כי אהיה למחרת היום, בשעה 5 אחר־הצהריים, בלובי של מלון מסויים בביסווטאר, בשעה 5.15, בהמתיני בלובי, קראו לי למודיעין של המלון. גבר זר הודיע לי באמצעות הטלפון, כי הוא מחכה לי בלובי של מלון שרלוק הולמס, ברחוב בייקר. הוא הסביר כי חשש מהאזנה לשיחת הטלפון שבה נקבעה לי הפגישה הראשונה, ולכן הוא משנה את המקום. עלי לבוא מייד למלון שרלוק הולמס ושם ימתינו לי שני אתיופים, שאותם יהיה קל לזהות לפי צבע עורם.

בלובי של מלון שרלוק הולמס ניגשו אלי שני גברים כהי־עור ששאלו לזהותי. הם אמרו כי קיבלו תיאור שלי מישראל. ניגשנו לפינה מוצנעת כדי לשוחח בגי־חותא. אחד מן השניים ביקש לא להזדהות, שכן עליו לחזור לאדיס־אבבה, בירת אתיופיה, שם הוא פעיל מטעם אירגון המחתרת בקרב הסטודנטים. השני היה דארג'ה דארסה, המזכיר הכללי של האירגון.

לאחר שיחה ממושכת סוכם על פגישה שניה כעבור כמה ימים. אליה יביאו הם אתיופים מיסמכים, תמונות וחומר אחר, כדי שאעבירו לידיעת ממשלת ישראל שלא באמצעות פירסום עיתונאי. גם הפגישה השניה נערכה בתנאי קונספירציה, כמו הראשונה, ובה סוכם גם על מגעים בעתיד, במיקרה שנציגי ממשלת ישראל ישנו את עמדתם וירצו להיפגש עם אנשי המחתרת האתיופית. הפגישה השניה נערכה לאחר הכרזתו של דיין ולאחר שמנגיסטו גירש את המשלחת הישראלית מאתיופיה, כך שבני שיחי היו יותר אופטימיים ביחס לממשלת ישראל.

מנגיסטו תפס את השילטון באתיופיה באמצעות הפיכה עממית שהדיחה את הקיסר. למעשה היתה זו הפיכה של המעמד הבינוני והבורגנות למיגור המישטר מכיוון אודלי. היא פרצה בשנת 1974. מכיוון שהבורגנות האתיופית היתה חלשה ומפולגת בין השבטים הרבים המרכיבים את אתיופיה, תפס הצבא את השילטון. תחילה תמכו במנגיסטו ראשי הצבא לשעבר וכן הקציניים הצעירים שהיו נתונים להשפעה מארכסיסטית. אולם תוך שנה פנה מנגיסטו נגד ראשי הצבא לשעבר, שנימלטו מן הארץ, ולאחרונה החל לחסל את הקצונה הצעירה המארכסיסטית. הוא ברונה לעצמו כוח בצורת מיליציה עממית המונה 80 אלף איש, שראשיה נאמנים לו אישית.

השילטונות פתחו במסע חיסולים, ועשרות אלפים ממתנגדי המישטר הדיקטטוריי נרצחו. מאז 1975 ועד היום היו 18 נסיונות הפיכה נגד מנגיסטו. באחד הנסיונות נהרג מי שהיה ראש ההפיכה הראשון, גנראל עמאן אנדום. בשנת 1975

קבוצת חיי"ל צבא מנגיסטו שעברה לשורות המחתרת

הוקם האי־די־יו ובמקביל לו הוקם אירגון מחתרת שני, מארכסיסטי קיצוני, הפעיל בעיקר באדיס־אבבה ושמו מיפלגת העם המהפכנית (אי־פי־אר־פי).

האי־די־יו הוקם על־ידי ראשי הצבא ומנהיגו כיום הוא הרמטכ"ל לשעבר של צבא אתיופיה, גנראל איאסו מאנגאשה, ומי שהיה מפקד הצבא האתיופי בקונגו. עמו בתנועה נמצא גם מפקד חיל־הים לשעבר, גנראל לאסאו דאסטה, וכן המיש־נה למפקד חיל־האוויר, גנראל מרקוריוס היילה (מפקד חיל־האוויר נהרג באחד ה־קרבות נגד מנגיסטו).

מייד כשהוקם האירגון פנו נציגיו לשגרירות ישראל ברומא וביקשו כי

לוחם עם קלאצ'ניקוב

ישראל תשפיע על ממשלת קניה, שתתיר לאירגון לפעול בתחומיה. אתיופיה גובלת מצד אחד בקניה ומצד שני בסודן, כאשר בינה לבין מיפרץ עדן מפרידות סומליה ואריתריאה. אתיופיה היא המדינה הגוצ־ריח היחידה בגוש זה, ובגלל קשריה בעבר עם ישראל הניחו ראשי האירגון, שהיו ראשי הצבא, כי ישראל לא תסרב להם.

מיסתור בהרים

האירגון נזקק למדינה הגובלת באת־יופיה, כדי שיוכל לפעול משטחה, והוא העדיף את קניה על סודן. ישראל לא השיבה כלל. לאחר מכן פנו שוב אנשי המחתרת האתיופית אל משרד־החוץ, בש־נת 1977, באמצעות השגרירות בוושינג־טון וכן באמצעות שר־החוץ של זמביה.

נסיונות נוספים נעשו לפני כשנה, עת נודע על העזרה שישראל מגישה למנגיס־טו. האירגון גילה כי נשק ישראלי זורם לאתיופיה בכמויות גדולות. וכן ציוד צבאי רב. כמו כן שלחה ישראל אנשי צבא רבים, להדרכת צבאו של מנגיסטו. אנשי הצבא באו באמצעות חברה אירופית ש־חתמה חוזה עם הצבא האתיופי, כך ש־פורמאלית לא היה קשר ישיר בין את־יופיה לבין ישראל. אתיופיה ניתקה, כז־כור, את יחסיה עם ישראל אחרי מילחמת יום הכיפורים.

לכל הפניות הללו לא היתה תשובה מישראל. אנשי האירגון מקווים כי ישראל תשנה את עמדתה. הם שולטים בשטחים ענקיים, הגובלים עם סודן וקניה והמאכ־לסים מעל מיליון איש. ראשי האירגון משוכנעים כי רוב העם האתיופי תומך בהם, אולם הם הקפיאו את פעילותם עד שתסתיים המלחמה בין אתיופיה לסור־מליה. המזכיר הכללי של האירגון, דארג'ה דארסה, טען כי אין הם מקבלים עזרה משום מדינה פרט לסודן, המאפשרת להם לשהות בתחומיה. ראשי האירגון יושבים דרך קבע בחרטום, אולם ברצון רב יעברו לקניה.

מה מקווה האירגון לקבל מישראל? קודם כל: נשק וציוד. האירגון חמוש כיום בעיקר בנשק שלל שלקח מצבא אתיופיה בקרבות קודמים. חלק מן הנשק נקנה מידי סוחרים פרטיים ברחבי העולם. זהו נשק עלוב למדי, כולל נשק ממל־חמת העולם השניה. כמעט ואין בידי המחתרת נשק נגד מטוסים או נגד טנ־קים, והמגן העיקרי שלה כיום נגד חיל־האוויר האתיופי הוא המיסתור באיזור ה־הרים. אגב, המחנות בהם שולט האיר־גון — טיגרה ובגמדיר — הם מרכז הפלאשים, היהודים האתיופיים הרואים את עצמם צאצאי עשרת השבטים.

מזכיר האירגון טוען כי אין הם מקב־לים כל מימון ערבי, אולם הם פונים עתה לכל מקור בעולם המסוגל לעזור להם. הם סבורים כי מלחמת סומליה תסתיים בקרוב בהסכם, ואז יתפנה מנגיסטו לפעול לחיסולם. הם רוצים להתכונן להתקפה זו, אם כי הם משוכנעים שברגע שיתגמר המילחמה הלאומית יערוך רוב הצבא ויע־בור אליהם.

את מדיניותה של ישראל אין ראשי האירגון מבינים כלל. רצונה של ישראל לעזור דווקא לממשלה המארכסיסטית של מנגיסטו — כולל אספקת מדריכים צב־איים נשק — היא אווילות פוליטית לדע־תם. ראשית, מבחינת הממשלה הימנית של ישראל, לא ברור כיצד היא מסכימה להיות במחנה אחד עם היועצים הסובייט־טים, הקובנים והדרום־תימנים העוזרים למנגיסטו. שנית, הם שואלים, מדוע לשים את כל הביצים בסל אחד? למה לא לק־שור קשרים עם גוף שייתכן כי ישלוט באתיופיה בעתיד הקרוב?

למרות הטינה שיש בלב ראשי האירגון נגד ישראל, על עזרתה למנגיסטו, הרי מצבם לא מאפשר להם כיום לסרב לקבל עזרה ישראלית, אם זו תוצע להם. נכונות ישראלית לקשור קשרים עם האירגון, יכולה להביא בעתיד לברית בין ישראל לבין אתיופיה, כאשר המחתרת תהפוך לממשלה חוקית.

„אחרי הכל," טוען דארג'ה דארסה, „אנו המדינה הנוצרית היחידה בלב אפ־ריקה המוסלמית, ואנו שוכנים בצמוד למפרץ עדן. לישראל יש סיבות רציניות להיות ביחסים טובים עם אתיופיה, אך היא צריכה לדעת לשחק בקלפיה, כך שגם אם יתחלף השלטון לא יפגע הדבר בידידות הישראלית־אתיופית."

יגאל לביב

מיסדר טירונים של צבא המחתרת בגבול סודאן

„האשה היפה בתבל מטיסה מטוסי־סילון ושואפת להפוך לכוכבת",

כתב שבועון איטלקי על מיס־תבל, רינה מור, ואילו היא עצמה מספרת:

„ערכתי סיורי־אוויר בשטח לבנון... הסכמתי להפוך למוצר מסחרי

כדי להצליח כספורטית וככוכבת־קולנוע... איש־ביטחון ניסה לאנוס אותי!"

ניסיון האונס של

הביטחון היה מאז ומתמיד חולשתה הגדולה של רינה מור (מסינגר), מל־כת־היופי של ישראל ומיס־תבל לשנת 1976.

הנערה הטובה מטבעון, הטיפוס הקלאסי של „הילדה־של־אבא־ואמא", חיפשה תמיד את הביטחון והיא סברה, כנראה, ש־המקום הבטוח ביותר למצוא אותו הוא אצל קציני־ביטחון. משום כך היו כמעט כל החברים האישיים שלה, בטרם הפכה לישראלית הראשונה שזכתה בתואר הגב־סף של מיס־תבל, קציני־ביטחון. החבר הראשון שלה, כשהיתה עוד תלמידת־תי־כון בת 16 בטבעון, היה קצין־ביטחון באל־על. גם החבר השני שלה, כשהיתה כבר חיילת בצה"ל, היה קצין־ביטחון באל־על. „בכלל," טענה רינה היפה בראיון שהעניקה מייד אחרי שזכתה בתואר, „כל החבר'ה שלי הם קציני־ביטחון באל־על."

השבוע התוודתה רינה מור לראשונה ב־גלוי־לב, כי זמן קצר אחרי שנבחרה כמיס־תבל, גילתה כי לא כל מה שהוא ביטחון הוא גם בטוח. ובוודאי לא קצין־ביטחון. בראיון שהעניקה לשבועון האיטלקי הנפוץ ג'נטה (אישים), גילתה מיס־תבל, שהסירה את כתרה הבינלאומי רק לפני כחצי שנה, כי כמעט והיתה קורבן למעשה אונס מצד קצין־ביטחון ישראלי.

במהלך הראיון נשאלה רינה על־ידי מראיינה, האם נמצאה אי־פעם בסכנת חיים. היא השיבה על כך בגילוי הסנסציוני: „לא בעת שירותי בצה"ל. זה קרה לי דווקא בעת בחירת מיס־תבל בהונג־קונג. הות־קפתי על־ידי איש־הביטחון שהופקד לש־מור עלי והוא ניסה לאנוס אותי בלילה."

„איך זה קרה?" נדהם המראיין.

על כך השיבה רינה: „הדבר הראשון שלמדתי בצבא היה התגוננות אישית. וכך, כשבאותו לילה התעוררתי באופן פת־אומי, התאוששתי מההפתעה והצלחתי לנט־רל אותו. באותו רגע חשבתי שאני מות־קפת על־ידי פלסטיני שמנסה להרוג אותי. אחר־כך הבנתי שזה היה מאנייאק שרצה לאנוס אותי."

על השאלה כיצד הגיבה על ניסיון האו־נס, אותו הצליחה לשמור עד כה בסוד כמוס, השיבה רינה: „באותה תקופה העדפתי לא להקים שערוריה. אותו קצין־ביטחון, אחרי שניטרלתי אותו, הודה בבכי שהוא התאהב בי אחרי שבילה בחברתי שעות כה ארוכות מבוקר עד לילה. לכן העדפתי לא להגיש נגדו תלונה פלילית. פניתי לנציגות ישראל בהונג־קונג וביי־קשתי להחליף אותו באיש־ביטחון אחר."

למרות הניסיון המר שלה, מסתבר כי אמונתה של רינה בקציני־ביטחון לא אב־דה. „גם עכשיו אני מלווה באיש־ביטחון לכל מקום שעלי ללכת." אבל קציני־הבי־טחון כבר אינם החבורה מתוכה היא בו־חרת את החברים שלה. החבר הנוכחי של רינה מור, כפי שהיא מתוודה בראיון ש־העניקה לג'נטה, הוא למעשה גם ארוסה. זהו האמרגן הישראלי רני הירש, מי שהיה בשעתו מנהל־העסקים האישי של מכופף המזלגות אורי גלר ושל הזמרת אסתר עופרים.

לפני חצי שנה, בעת שרינה הסירה את כתר מיס־תבל מעל ראשה כדי להניחו על ראש יורשתה, היא זכתה בתואר אחר: נערת מיליון הלירות של חברת תמרוקים

מיס-תבל

מיס תבל

רינה מור בטכס הכתרתה כמיס־תבל, בתחרות הבינלאומית שנערכה בהונג־קונג, שבוע אחרי מיבצע אנטבה, שבעקבותיו זכתה בכינוי „מלכת אנטבה". השבוע גילתה רינה מור בפעם הראשונה כי בעת ששהתה בהונג־קונג ניסה איש־הביטחון שהופקד על שמירתה שם, לאנוס אותה. היא העדיפה שלא לפרסם את הפרשה אלא לסיימה בשקט בעזרת השגרירות במקום.

מלכת־היופי

רינה מור (מסינגר), סמלת חיל־האוויר מטבעון, בעת בחירתה כמלכת־היופי של ישראל לשנת 1976. רינה, ילידת מושב שגדלה בטבעון, היתה אז אב־טיפוס של הצברית הטובה, ילדה של אבא ושל אמא, שנר וחצי בעולם הזוהר הבינלאומי שינו את דמותה ואת יחסה לסביבה בצורה קיצונית.

בינלאומית, אותה התחייבה לשרת, בעי־קר בפירסומת, במשך שנה. מי שאירגן לה חוזה שמן זה היה רני הירש, אותו הכירה בארצות־הברית ושכרה את שירותיו כ־מנהל עסקיה.

עתה מסתבר כי מנהל־העסקים הצמוד שלה הפך למאהבה ולארוסה הרשמי.

לא היו אלה הגילויים המרעישים היחידים אותם שלפה רינה מור מאמ־תחתה. הנערה בעלת התדמית התמימה, הכמעט־ביישנית, שנראתה כבת־כפר ש־לעולם לא תסתגל לעולם הגדול, שינתה את תדמיתה במהירות מפליאה.

היא חיה כיום ברומא, שם היא מתגו־ררת עם רני הירש בגראנד־הוטל, המפו־אר והיקר שבמלונות הבירה האיטלקית.

יבשה, המקפידה שלא לחשוף את חייה הפרטיים, יכולים להתקנא במראיין של ה־ג'נטה, שהצליח לסחוט מרינה את הראיון העסיסי ביותר שהעניקה אי־פעם בחייה. לא כל הדברים שהיא מספרת בראיון זה עומדים אומנם במיבחן העובדות והמצי־אות, אבל לא צריך להתאמץ לגלות כי יש לה סיבות טובות לכך.

הנה מה שסיפרה רינה מור לג'נטה:

„הקאריירה שלי כמיס־תבל החלה במסי־בת־ריקודים במועדון־קצינים־ירושלמי. זה היה בחודש מאי 1976. הייתי אז בת 20. עמדתי לסיים את שירות החובה שלי בצה"ל, כסמלת בחיל־האוויר. לא עלה בדעתי מעולם להשתתף בתחרות־יופי. אבל הייתי הנערה הכי חמודה ביחידה.

„חברי העלו אותי בכוח על הבמה ונב־חרתי פה אחד כ„מיס חיל־האוויר". אחר־כך נבחרתי למלכת־היופי של ישראל וכ־מיס־תבל."

„היא רצתה להיות עורכת־דין," מגלה מראיין הג'נטה, „אבל עכשיו היא מוצפת הצעות מבמאים ומפיקים מכל קצווי תבל. זה עתה חתמה על חוזה באיטליה, להו־פיע בתפקיד ראשי בסירטו של הבמאי מאוריציו לוצ'ידי, לצידו של אנריקו מונ־טסאנו, ונבחרה גם להופיע ככוכבת בסרט הוליוודי. רינה עסוקה ברגע זה בכתיבת ספר שעל פי הערכות מו"לים אמריקאים יהפוך לרב־מכר בארצות־הברית."

„אהפוך גם לשחקנית," סיפרה רינה למראיינה, „אבל אני מתכוונת לסיים את לימודי באוניברסיטה ולהמשיך בכתיבה. לא השתתפתי בתחרות מיס־תבל על מנת להפוך לכוכבת קולנוע. כל בחורה עם פרצוף נחמד, גוף חטוב וקצת מזל, יכולה להיות כוכבת. אבל להוציא לאור ספר, זה לא כל כך פשוט, במייוחד לגבי בחורה יפה. לכן אשתמש בפופולאריות שלי כדי להיות סופרת.

„המו"לים הם בעלי דיעות קדומות. לדעתם אינטלקטואלית חייבת להיות מכו־ערת. בחורה יפה נחשבת בדרך כלל ל־ברווזה'."

הכל החל במסיבת ריקודים

ב שבוע האחרון נראתה רינה מור כשהיא מבלה בצ'רלי קלאב, מו־עדון־הלילה המפואר ביותר ברומא, בחב־רה בינלאומית מפורסמת. יחד עימה הסבו לשולחן שחקן הקולנוע האיטלקי רנאטו סלבטורה, מאפר הקולנוע האיטלקי הנו־דע ג'יל, הדוגמנית של מעצב־האופנה ה־איטלקי ולאנטינו, היידי, ושחקן־הקולנוע הגרמני הלמוט ברגר, שעימו רקדה רינה צמוד והדוק.

עובדה אחרונה זו היא מתמיהה במיי־חד. שכן, באותו ראיון שהעניקה לשבועון האיטלקי ג'נטה הצהירה רינה מור חד וחלק: „הלמוט ברגר הוא גזעני. פגישתי איתו איכזבה אותי מאוד. הסתבר לי שהוא גזעני." אבל מאז הופעת הראיון הצליח כנראה הלמוט ברגר לשכנע את רינה כי אינו כזה. עובדה — הגזענות שלו לא הפריעה לה לבלות בחברתו ואף לר־קוד עימו.

בכלל, רינה מור מלאה הפתעות. כל אותם עיתונאים ישראליים שראיינו אותה בעבר וגילו אותה כנערה סטרילית, כמעט

עם הארוס

רינה מור בחברת רני הירש בן ה־35, בעת ביקורה בארץ לפני כחצי שנה. הירש, שהיה בעבר אמרגנם של אורי גלר ואסתר עופרים, הוצג אז כמנהל־עסקיה. עתה מתגוררת רינה מור עם רני בגראנד הוטל ברומא, מציגה אותו כמנהל־עסקיה וכארוסה גם יחד. את עתידה רואה רינה מור כסופרת וכוכבת קולנוע וכעת היא כותבת את ספרה הראשון.

לפני שבועיים קפצה רינה מור לארץ, כדי לבקר את מישפחתה ולמלא אחר התחיי־בויותיה במיסגרת חוזה העבודה שלה. באו־תה הזדמנות ניתקה סופית את יחסיה עם מי שהיה אמור להיות הרומן החשאי שלה, רוזק מבוקש בשם נחי לאור, בו התאהבה בביקורה הקודם בארץ, לפני כחצי שנה.

רוקדים בעירום ומתעלסים בפומבי

ע ? בחירתה כמיס־תבל סיפרה רינה מור: „בחודשים הראשונים זה היה תפקיד נעים. טיילתי לאורכו ולרוחבו של העולם. הכרתי אנשים חשובים ומעניינים. הופעתי בטלוויזיה ובשבועונים בשלושים מדינות. אבל ככל שהזמן חולף אני מר־גישה כמוצר־מיסחרי או חבילת־דואר ה־נשלחת מארץ לארץ כדי להיות שם כ־שימוש.

„אם אנסה להתמרד לא ישאר לי אלא לחזור לכפר ממנו באתי ולוותר על שאי־פתי להפוך לסופרת. לכן כרגע אני מעדי־פה להקריב את עצמי ולקבל פיצוי קטן. הסכמתי להפוך למוצר־מיסחרי, אבל בי־נתיים אני מנצלת את המצב כדי להת־פרסם."

על נושא הספר שהיא עוסקת בכתיבתו סיפרה רינה: „הנושא הוא האשה. זהו כמעט סיפור חיי. אני צעירה מדי מכדי לטפל בנושאים שאינם נוגעים לי באופן אישי. בחורה צעירה נתקלת בהרבה קשיים כדי להתבלט ואחר־כך, בדרך נס, תודות

(המשך בעמוד 34)

ניסיון לאוזס

(המשך מעמוד 33)

מיקרה טיפשי, כמו תחרות מלכת־יופי, פתחות כל הדלתות בפניה. בספר אני וצה להוכיח שברוב המיקרים לא הכי זרון הוא הקובע את ההצלחה. הזוהר מלווה את האנשים המפורסמים גורר אח־יו את הציבור והאנשים שבשילטון."

מזה שנה וחצי מתגוררת רינה מור ניו־יורק. אבל עתה, הצהירה, בכוונתה העתיק את מקום מגוריה לאירופה. את וב חודשי השנה היא מתכוונת לבלות רומא. "כדי להיות קרובה לישראל. אני והבת את מולדתי כמו כל יליד־ה."

מדוע בחרה דווקא באיטליה? "ערב חד בילי־תי ב־54, הדיסקוטק הכי מפורסם של ניו־יורק," מספרת רינה, "שם רואים חזות מוזרים: אנשים שרוקדים בעירום מתעלסים על הספות. גם ז'אקלין אונא־יס־קנדי היא אורחת קבועה במקום זה. כרתי שם אדריכל איטלקי בשם קלאודיו רמונסה. הוא לא ידע מילה אחת אנגלית אני לא איטלקית. בכל זאת שוחחנו במשך עה ארוכה ומענגת. אז נוכחתי לדעת ואיטליה ישנה חברה מתאימה שתעניק ל דרישותי ההומאניטריות (!). כשקלאוד־ הזמין אותי לנסוע בחברתו לרומא, לוויתי אליו בחברת האמרגן שלי. מצאתי ת איטליה בדיוק כמו שציפיתי, גם אם ין האנשים הסימפאטיים הרבים שפגשתי אן התנגשתי עם אדם גזעני ואנטישמי מו הלמוט ברגר. אבל לצערי האנטישמיות הגזענות קיימים בכל מקום."

בנקודה זו נשאלה רינה מור על־ידי מראיין אם היא שונאת ערבים. היא שיבה בשלילה מוחלטת: "בשהותי בתח־ות היופי בהונג־קונג התיידדתי עם נצי־ות של מדינות־ערב. נוכחתי לדעת ש־שלום יגיע רק כשההחלטה תהיה בידי עמים ולא בידי השליטים."

סיור אווירי בשמי לבנון

רינה מור החלה להסתבך קצת כאשר באה לספר על שירותה הצבאי בחיל־אוויר.

"ההחלטה באיזה חיל לשרת לא היתה ידי. ישנו גוף הבודק את היכולת והת־ונות של כל מגוייס ומכוון אותו לתפ־יד המתאים לו ביותר. אחרי שירות של ונתיים יש שירות מילואים, כדי שלא שכח את אשר נלמד בעת השירות ה־דיר, וכדי להיות מוכנים למילחמה.

"אחרי שקיבלתי את רישיון־הטייס שלי, ועדתי לשמש כמדריכה צבאית בבתי־פר, כדי להכין את הנוער מבחינה פסי־כולוגית לשירות הצבאי. מכיוון שהיתה רשותי תעודת־בגרות עברתי קורס מייו־ד כדי לקבל רישיון טייס *.

"לעיתים קרובות השתתפתי בסיורי־ויר בשטח לבנון, אך לא בזמן שהיו זם פשיטות על כפרים פלסטינים. כל עם שחזרתי לבסיס הודיתי לאלוהים כי א הייתי צריכה לירות אפילו כדור אחד, כיוון שאני שונאת אלימות גם אם היא כוונת נגד אוייבי."

"איימו על חיי יותר מפעם אחת. כשאני ורכת מסעות, אני מחליפה ברגע האח־ון את לוח הזמנים שלי. אני מתגוררת ל ערב במלון אחד ואני נרשמת שם ב־זמות בדויים, לעולם לא בשמי האמיתי. סיבוב ההופעות האחרון שלי בדרום־אפ־יקה נקראתי, למשל, בשם ג'ולי באקסטר — שמה של שחקנית מיוסיקל בברודוויי. פני זמן קצר ניצלתי בנס. זה קרה באל־לוואדור.

"הייתי מוזמנת שם לביתו של שר־תיירות, אך נאלצתי להקדים את נסיעתי. קשתי שהקוקטייל ייערך לכבודי יום קודם. למחרת עזבתי את אל־סלוואדור. אותו ערב ערך אירגון פרו־נאצי פשי־ה לתוך הווילה שבה התגוררתי. שר־תיירות נחטף ונרצח אחרי מיספר ימים. מיקרה הזה השפיע עלי קשות. למרות שחונכתי בתנאים של מילחמה ושרור, קשה התרגל למצבים מסויימים. הורי דואגים י כשאני מחוץ לבית והם מצפים בכליון עיניים שאחזור לביתי בכפר."

ככל שנראה עתה, עומדים גם הוריה של רינה וגם "הכפר" שבעון להפסיד אר־זה לטובת עולם הזוהר הבינלאומי. "אני א מאושרת מזה," אמרה רינה, "אבל אני ודעת שזה יתן לי הזדמנות להסוך מאו־שרת ולממש את תוכניותיי."

* לרינה מור אין, כמובן, רישיון־טייס. היא עברה בצה"ל קורס דאיה, ושירתה כסמלת בגדע"אווירי.

חירבת לחיס

(המשך מעמוד 27)

לקבל דירת עולים שלא הגיעה להם.

שמואל להיס הצטיין בעבודתו בסוכ־נות בחיפה, ולפני כשלוש שנים נשלח בשליחות הסוכנות לארצות־הברית. עוד במיסגרת עבודתו בחיפה הכיר את גיזבר הסוכנות דאז, אריה דולצ'ין, והתחבב עליו. הקשר בין השניים הפך אמיץ ביותר. להיס טיפל בדולצ'ין, ואירח אותו בכל פעם שזה הגיע לארצות־הברית.

בעיקבות הבחירות לכנסת, כאשר היה כבר ברור כמעט לחלוטין כי אריה דולצ'ין יקבל את הנהלת הסוכנות וכי משה ריבלין, המנכ"ל הקודם, לא ימשיך לכהן כמנכ"ל־ה, החל דולצ'ין מאייש את המישרות השונות בסוכנות. הוא הוציע ללהיס תפקיד של סגן־המנכ"ל לענייני מינהל. באחת מנסי־עותיו של דולצ'ין לארגות־הברית הוא סיפר ללהיס על כוונתו זו, וזה הצליח לשכנעו למנותו כמנכ"ל, לא כסמנכ"ל בלבד.

כשפורסם בעיתונות דבר הועדתו של שמואל להיס לתפקיד מנכ"ל הסוכנות, הזדעזע דוב ירמיה. לדעתו, לא ייתכן שאדם שרצח 34 אנשים יישא בתפקיד כה נכבד. הוא פנה אל אריה דולצ'ין במיכתב, שבו גולל את הפרשה מ־1948 לפרטיה וביקש ממנו כי יבטל את מינוי להיס.

דולצ'ין, ידידו של להיס, החליט שלא התייחס לצדדים המוסריים, החברתיים והציבוריים של מינוי האשם בפרשת רצח ערביי חולה לתפקיד מנכ"ל הסוכנות, אלא רק לצד המישפטי שלה. הוא פנה ליועץ המישפטי של הסוכנות, עורך־הדין אריה לחובסקי, וביקש ממנו חוות־דעת שעל־פיה יוכל להצדיק את המינוי מהב־חינה המישפטית. לחובסקי הכין חוות־דעת מרשימה, אשר ממנה עולה כי הפרשה כולה מחוקה ולא קיימת עוד, וכי מי שיזכיר אותה עלול להיתבע כמוציא דיבה.

כותב לחובסקי בחוות־הדעת שלו, שעליה מסתמך דולצ'ין כאשר הוא משאיר בתפקידו רוצח שהורשע בדין: "חנינה מלאה ובלתי־מסויגת זו ניתנה (להיס) בחתימתו של נשיא המדינה, ובחתימת הקיום של שר־הביטחון דויד בן־גוריון ז"ל." לחובסקי אף טרח ומצא פסק־דין נוסף, בפרשה שונה לחלוטין, שניתן על־ידי השופט אגרנט אשר קבע בו: "מתן חנינה ללא־תנאי פירושו מחיקת ההרשעה. ומחיקת ההרשעה משמעותה שאין לנו להסיק יותר, על סמך אותה הרשעה, כי נעשה אומנם המעשה הפלילי שעליו ניתנה החנינה. החנינה שוללת את העונש ואת האשמה גם־יחד.

"נחון אדם בחנינה בלתי־מסוייגת. מטוהר הוא מכל התוצאות הצומחות מן העבירה שלגביה ניתנה החנינה, ומכל פסול סטא־טוטורי או אחר. החנינה הופכת אותו אדם חדש, ועושה אותו כשר לחבוע אחרי־כן נגד אדם המוציא עליו דיבה בקשר ל־עבירה."

פשעים משני הצדדים

דב ירמיה יושב בביתו שבנהריה, כשהוא נענע שוב ושוב על שגילה אזרחות למופת ונהג כצו מצפונו ויושרו. את העונש הראשון קיבל כאשר, מייד אחרי מישפטו של להיס, הוא הועבר מתפקידו ונשלח ל"גלות צבאית" בירו־שלים. עתה הוא סובל שוב. "הוא לא רצה שיהיה מכל העניין רעש ציבורי, כי הפרשה של להיס אינה מוסיפה כבוד לעם לישי־ראל," סיפרה השבוע אשתו. "הוא רק רצה שאדם כמו להיס לא יכהן בתפקיד כזה."

שמואל להיס יושב בלישכתו המפוארת בבית המוסדות הלאומיים בירושלים, ומת־גורר במלון־הפאר מוריה בבירה, כאילו לא אירע דבר. בימים אלה הוא מתכונן לקראת נסיעה לארצות־הברית, שם שוהה מישפחתו. להיס מסתתר מאחרי הפירוש המישפטי היבש שניתן לחנינה, ומחק את פרשת הרצח כולה. 34 הכפריים הלבנונים שנרצחו ב־1948, כאילו לא היו מעולם.

התעוררותה־מחדש של פרשה זו, זמן קצר אחרי שפרשת סיפורו של פ. יזהר, חירבת חיזעה, אסעירה את הציבור, מב־הירה כי פרשת חירבת חיזעה לא היתה סיפור דימיוני, או חריג, וכי במהלך מילחמת העצמאות בוצעו פישעי־מילחמה חמורים יותר מגירוש כפריים מבתיהם.

בשבוע שבו ניסו גורמים שונים להסית את דעת־הקהל נגד ערביי הכפר מידיה, שהשתתפו בטבח חיילי חטיבת אלכסנדרוני במילחמת העצמאות, באה פרשת חירבת־חוזה והוכיחה כי במילחמה, כל מילחמה, אין אף צד נקי מפישעי־מילחמה.

במדינה

(המשך מעמוד 26)

יחליט בג"ץ, על־פי הסברי מישרד־השי־כון והחברה לשיקום ולפיתוח הרובע ה־יהודי, אם יש תוקף להכרזות שעליהן חתמו נבחרי האומה במגילת־העצמאות 30 שנה, או שהיא אלה מילים נמלצות ריקות מתוכן.

סטודנטים

בעולת מחא"ה

חסידי ההתנחזויות עזרו למתנגדיהם לזכות בפירסום עולמי

המודעות המצויירות ביד, שניתלו ה־שבוע על לוחות־המודעות בקאמפוס של אוניברסיטת תל־אביב, הורדו מעליהם כ־הרף־עין. איש מבין העוברים־והשבים לא הבחין בתולי המודעות, ואיש גם לא הב־חין בתולשיהן. היה זה מעין מאבק סמוי בין שתי מחתרות: מתנגדי ההתנחלויות מצד אחד, ואוהדי ההתנחלויות מן הצד השני.

המודעות, שצויירו בצבעים ובאותיות של קידוש־לבנה, בישרו: "עונת החפירות הארכיאולוגיות בקאמפוס התל־אביבי נס־תיימה. המסקנות המדעיות תפורסמנה לאחר בדיקה מדוקדקת של המימצאים, אך כבר עתה ניתן לקבוע בביטחון כי בשטח הקאמפוס שכן בעבר הלא־רחוק כפר גדול, שתושביו התפרנסו מן החקלאות ומעבו־דה שכירה בעיר הגדולה. המימצאים שפו־ענחו עד כה מורים, כי הכפר היה מיושב בפלסטינים ושמו, כנראה, שייך־מונים."

על המודעה היה חתום גוף המתקרא מיבצע חשיפת אתרים היסטוריים (או, ב־ראשי־תיבות: מחא"ה).

אנשי המלוויזיה רטנו. הרעיון לקיים פעולת מחא"ה התגבש לפני כשבו־עיים, כשהתברר כי את ההתנחלות של גוש־אמונים בשילה ניסתה הממשלה ל־הסוות כ"מישלחת ארכיאולוגית." קומץ הסטודנטים שהגה את הרעיון, החליט לבצ־עו במהירות, כאשר הבלוף הארכיאולוגי היה עדיין במרכז החדשות.

בצהרי היום הרביעי, לפני שבועיים, התנחלה קבוצה של שמונה סטודנטים על המידשאה המרכזית של הקאמפוס. הם הת־קינו סביבם גדר סימלית, הוציאו מתרמי־ליהם שיברי־כלים מחרס, מיברשות־ניקוי ואת־חפירה קטן. לעוברים־ושבים הסבירו, כי במקום מתנהלות חפירות ארכיאולו־גיות.

העוקץ היה ברור: הארכיאולוגיה אינה רכושם הפרטי של אריק שרון וגוש־אמו־נים, ואם יש בה כדי להצדיק התנחלות ישראלית מעבר לקו הירוק, יש בה גם כדי להצדיק התנחלות פלסטינית בתוך תחו־מי הקו הירוק. "מול שילה," הסביר אחד המפגינים לסקרנים שנקבצו במקום, "אנו מציבים את הכפר שייך־מונים." אלא ש־הסקרנים לא השתכנעו, ובמקום התפתחו ויכוחים קולניים.

כל אותה העת ניצבו בסמוך אנשי צוות טלוויזיה אמריקאים, שהוזמנו למקום על־ידי המפגינים, בתיקווה שמיבצעם יזכה ב־תהודה. אנשי הטלוויזיה רטנו, וטענו כי הוזמנו לשווא. "הבטיחו לנו הפגנה גדו־לה," התלונן אחד מהם, "והנה, בסך־הכל יש כאן פחות מעשרה מפגינים."

אלא שברגע האחרון חלה תפנית במה־לך הפגנת המחאה, ואנשי הטלוויזיה מצ־או סיבה לצלם, לצלם ולצלם — מכל הזוויות האפשריות. האחראים לכך לא היו המפגינים עצמם, אלא דווקא יריביהם חמומי־המזג.

קצין־הביטחון הסמיק. יריבי המפ־גינים, ביניהם סטודנטים המוכרים כפעילי הליכוד בקאמפוס, לא הסתפקו בוויכוח מילולי ועברו לשפת האיומים, במטרה להבריח את קומץ המפגינים מן המידד־שאה. כשהדבר לא עלה בידיהם, הם פנו לשומרים בקאמפוס ולקצין־הביטחון ב־מקום, שמיהרו להתערב בנעשה כאילו היו צד בוויכוח. אולם גם נימוקיו של קצין־הביטחון לא הועילו לסלק את המפגי־נים, שהתעקשו כי זכותם להפגין במקום.

קצין־הביטחון נבוך לרגע, עד שהחליט להסתייע בנימוק כבד מכל אלה שהועלו עד אז. הוא שלח את אחד מפקודיו להזי־עיק בולדוזר שעבד בסביבה, כדי שזה יסייע בידו לטאטא את המפגינים מן השטח. כאשר התקרב הבולדוזר אל "אתר ה־חפירות", עלזו המפגינים. גם אנשי הטל־

החמונים במיפגן החזדהות עם "קוי השלום"
נס שמתחולל —

וויזיה ניעורו לחיים. כשקרב הכלי הכבד לגדר הסימלית שבנו אנשי מחא"ה, מיהרו אלה להשתטח על הדשא לעצור בעדו. הבולדוזר — שהפך כבר מזמן סמל ההת־נחלות בשטחים — נבלם. המפגינים הרי־עו, מתנגדיהם נאלמו דום, קצין־הביטחון הסמיק מרוב בושה, והמחזה כולו הונצח בעזרת המצלמות ויוצג, כנראה, לעיני מיליוני צופים בארצות־הברית.

דרכי אדם

חתנה עם לב

המוות הקליני כבר נקבע — אבל ברגע האחרון התרחש נס

המדינה כולה עצרה את נשימתה. הידי־עות שהגיעו מסוכנויות־הידיעות בישרו כי "טייס־השלום" אייבי נתן, שהמריא ללא רשות במטוס קטן מתל־אביב, בטיסה הפגנתית למען השלום לפורט־סעיד, התי־רסק ונהרג. אלפים התגודדו ליד פתח מיז־ללתו של אייבי נתן בתל־אביב, קליפורניה, כשהם מבכים אותו. רק כעבור שעות מיספר הסתבר כי הידיעות היו מוטעות וכי אייבי נחת בשלום במצריים. זה היה ב־28 בפברואר 1966.

השבוע חזר הסיפור על עצמו. ערב חגי־

גת מלאות שתים־עשרה שנים לטיסתו הראשונה למצריים, נדמה היה כי מוות ציבורי נגזר על אייבי נתן. תחנת־השידור הפרטית שלו, קול־השלום, ניצבה על סף סגירה, חמש שנים אחרי שהחלה לשדר לראשונה. הפעם היה זה אייבי שהודיע להספיד את עצמו ראשון, כשהודיע על סגירת התחנה, מחוסר אמצעים כספיים.

נראה היה שכמה גורמים חברו יחד לחיסול תחנתו, המבוססת בעיקרה על שידור מוסיקת פופ 24 שעות ביממה. שידורי־הפירסומת־בשידור של שידורי־ישראל ניהלו נגדה מערכה מיסחרית חסרת רחמים, שיכנעו את המפרסמים להפסיק את פירסומותיהם המיסחריות בתחנה, משום שסקרים מוכיחים, כך טענו, כי אין לה האזנה בכלל. לתחנה, שהוצאות הפעלתה החודשיות מסתכמות בסכום של רבע מיליון לירות בחודש, נסגרו כל ברזי המימון.

המישטרה החלה להציב קשיים בקשר בין החוף לספינה. ואם לא היה די בכך, התקלקל אחד הגנרטורים הראשיים של ספינת השלום, דבר שאיים להוציאה מכלל פעולה. בהיעדר פירסומות נאלץ אייבי לשדר תעמולה לשתיית־מים ולהימנעות מעישון. אבל דבר לא עזר. בשבוע שעבר, כשנותר ללא כל תקציב־פירסום לחודש הקרוב, הוא הודיע על סגירת התחנה, תיכנן למכור את הספינה ולפרוש לחיים פרטיים. הוא השלים עם כך בלב כבד.

„לא נותנים להספיק!" ברגע האחרון, כדי להוכיח לעצמו יותר מאשר לשל מכבי תל־אביב כשזכתה באליפות אירופה, או לפסטיבל השלום שאורגן במקום מייד אחרי ביקור סאדאת בירושלים.

מחזה מלהיב בכיכר. אייבי רעד מהתרגשות. „אני לא מאמין שדבר כזה יכול לקרות," מילמל, „אילו הייתי ראשמשלה לא הייתי מאושר יותר. דבר כזה יכול לקרות לבנאדם רק פעם אחת בחיים. זה נס. תמיד זה קורה לי: בכל פעם שאני מגיע למשבר, קורה משהו בלתי צפוי שמכריח אותי להמשיך ולא להפסיק."

המחזה בכיכר היה מלהיב. רבבות, שלא הובטח להם כלום, הצטופפו מול במה ריקה שמעליה הושמעה ברמקולים מוסיקת פופ. ילדים שכתבו שירים לקול השלום עלו והקריאו אותם. אחרים עלו לרקוד לצלילי המוסיקה. כמה אמנים שהזדמנו למקום, כמו סולימאן הגדול ואהובה עוזרי, הופיעו ללא הכנה מוקדמת.

ההמון שניצב במקום למעלה משעתיים החל לרקוד בכיכר, בצורה ספונטאנית, תוך סדר מופתי ומשמעת פנימית. המישטרה שיעדה תחילה רק חמישה שוטרים לשמירה על הסדר, הזעיקה כוחות מוגברים על משמר־הגבול. לא היה בהם צורך.

„האם אתם רוצים שנמשיך לשדר?" שאל אייבי נתן את ההמון בקול רועד. רבבות שאגו בקול אחד: „כן! כן!" והריעו: „אייבי! אייבי!" בעיני אייבי עמדו דמעות. „זה נס! זה נס!" לא הפסיק ללחוש.

הפגנת ההזדהות הבלתי צפוייה עשתה את שלה. עוד לפני האירוע החלו פירסומות לזרום למישרדו של אייבי. בעיקבות האירוע גדלו ההזמנות. אייבי הצליח להשיג תקציבי־פירסום בעזרתם יוכל להפעיל את תחנתו עוד חודשים מיספר, לפחות. „נשארנו בחיים," אמר, „יותר לא יתנו לנו להפסיק."

קשה היה להסביר איך הצליח איש בודד לכנס רבבות להפגנה חסרת־תקדים מעין זו. „זה מפני שקול־השלום היא תחנת־שידור עם לב," נתן אייבי הסבר משלו. ההסבר האמיתי היה כנראה עמוק יותר. עבור מאות אלפים מאזרחי המדינה נותר קול השלום האמצעי היחיד שבהזדהותם עימו הם יכולים לבטא לא רק את אהבתם למוסיקת־פופ, אלא גם את כמיהתם העמוקה לשלום.

אייבי נתן (משמאל) מודה לקהל המריע לו
— פעם בחיי אדם

אחרים. אם אומנם חדלו להאזין לתחנתו — שזכתה לפופולאריות רבה לפני שהוקמו רשת ג' בשידורי־ישראל ותוכנית חגיגת הבוקר בגלי צה"ל, שנועדו לתחזיר לתחנות אלה את המאזינים שברחו מהן — החליט אייבי על מיבצע פרידה.

הוא קרא למאזיני תחנתו לבוא לכיכר מלכי־ישראל במוצאי־שבת האחרונה כדי לחגוג את סגירת התחנה. ההודעה על כך שודרה רק בתחנתו. למוזמנים לא הובטחה כל תוכנית אמנותית שהיא. אייבי קיווה שיבואו כמה אלפים. בסתר־ליבו חרד פן יבואו רק כמה עשרות.

מה שאירע היה מעבר לכל הציפיות. עוד לפני שנערכה החגיגה בכיכר, החלו לזרום למישרדו אלפי מיכתבים מכל קצוות הארץ שהעידו על תמיכה והזדהות. באופן ספונטאני אורגנו עצומות המונים שהצהירו כי הם מאזינים לקול השלום. שעה לפני המועד שנקבע החלו אלפים לזרום לכיכר. בשמונה בערב כבר היתה הכיכר גדושה בהמונים. רובם היו בני־נוער וצעירים, שבאו כיחידים ובקבוצות מכל חלקי הארץ. אפילו משלחת מיוחדת משערי־שייח הגיעה בטיסה מיוחדת.

לפי הערכה של הארץ היו שם 35 אלף איש. הג'רוזלם פוסט העריך את מיספר המשתתפים ב־50 אלף. המישטרה קבעה שהיו שם 70 אלף איש, לא פחות מאלה שבאו לקבל את פני קבוצת הכדורסל

יופי של חלוץ

„אין לערב תענוגות בעבודה," אומר הגבר הישראלי הראשון שבחר לעבוד בקוסמטיקאי

אבי אשרוב, צעיר נאה וגבה־קומה, לא תיאר לעצמו שמהלך־חייו ישתנה כאשר התלווה לפני חמישה חודשים אל אחת מידידותיו, בדרכה אל הקוסמטיקאית שלה, כדי לקבל טיפול־פנים שבועי. אבי, שהוא מכונאי־רכב, גם לא שיער שהוא עומד

(המשך בעמוד 36)

השבוע בטוטו
ספורט־טוטו
מיליון הפרס הראשון
1.250.000 ל"י
כלל הפרסים
2.500.000 ל"י
המועצה להסדר ההימורים בספורט

סימן רשום מס. 37011
נוגה
JEANS & JACKETS
סוכנות בלעדית
SALOON
שאול המלך 4 ת-א. טל. 263325
דיזנגוף 213 ת-א. טל. 243450

כיצד להירשם לאליפות ישראל בשש־בש 1978?

(ראה עמוד 7)

להקנים כוכמן, מיזרחי, נתנזון ודטנר
קצין־החינוך שלח למעצר

(המשך מעמוד 35)

לעשות היסטוריה ולהיות הקוסמטיקאי־ממין־זכר הראשון בישראל.

„תוך כדי שהות במכון־היופי הרגשתי קירבה מוזרה למקום,״ סיפר אבי השבוע. „החלטתי שהמיקצוע מוצא־חן בעיני. אבא שלי היה ספר במשך שנים רבות, ואני רגיל לאווירה של טיפוח יופי.״

ביישנים עם פיצעי כגרות. בעלת המכון, הקוסמטיקאית ליזיקה, נידהמה תחילה, אך כאשר השתכנעה כי אבי מדבר ברצינות הציעה לו להצטרף לקורס ל־קוסמטיקה, שבדרך־מיקרה עמד להיפתח באותו הזמן.

„אין שום סיבה שהמיקצוע הזה לא יהיה גם מיקצוע של גברים,״ סבורה ליזיקה, „הרי יש כבר גברים רבים שהם ספרים ומעצבי־אופנה ולמה שלא יהיו גם קוסמטיקאים? בעולם של היום, כמו שנשים חודרות למקומות־עבודה גבריים, ככה ה־גברים יכולים לחדור למקומות־עבודה נשיים. אני בעד גברים בשטח הקוסמטיקה, לפחות למען אותם נערים מתבגרים הסובלים מפצעי־בגרות, ואשר מתביישים לגשת לקוסמטיקאית. האם לוקחת את הבן לקוסמטיקאית שלה, ולא תמיד נעים לו להיכנס למכון מלא נשים. אני מאמינה שלנערים יהיה קל יותר לגשת לקוסמטיקאי.״

אבי, המודע היטב לבעייה, מתכוון להת־רכז בעיקר בטיפול בפצעי־בגרות (אק־נה) כאשר יסיים את הקורס, בעוד שלו־שה חודשים. אחרי תקופה של השתלמות מעשית, הוא מקווה לפתוח מכון משלו.

בינתיים הוא מתרכז, בחברת שבע תל־מידות נוספות, בלימודי הקורס, הכוללים הרצאות עיוניות ועבודה מעשית. „אני לא מרגיש את עצמי יוצא־דופן ביניהן,״ הוא טוען. „בחוץ־לארץ יש לא־מעט קוסמטיק־אים־גברים. זה די חביב שאשה תטפל בג־בר וגבר באשה. אני בהחלט מעדיף ש־אשה תטפל בפני, ולא גבר. עוד לפני ש־הצטרפתי לקורס הייתי בטיפול קוסמטי. בגלל עבודתי במוסך היו לי הצטבררויות־זיהום ונקודות שחורות על הפנים. לדע־תי, גם גבר צריך לטפל בעצמו: להזין עורו, כדי למנוע קמטים, לעשות מסא־ז׳ים ולשים קרם על ידיים יבשות.״

יחפים אישיים אסורים. אבי משוכנע שלא יסבול בעתיד מחוסר תע־סוקה. „זהו מיקצוע משגשג בכל העולם,״ הוא אומר, „מרבית הנשים תוותרנה על בגד חדש ולא על טיפול קוסמטי. יש נשים שאולי לא תהיינה מוכנות שגבר יט־פל בהן, אבל זוהי רק שאלה של הרגל. נראה לי שבסופו של דבר יהיה להן נעים יותר, כי אשה אוהבת לקבל מחמאות מ־גברים יותר מאשר מנשים. אני אוהב נשים ונהנה לעבוד איתן ולייפות אותן, אם כי ברור לי שצריך להיות בעל־אופי חזק בסוג עבודה כמו שלי, כי הנשים הן עם קשה, מפונק ורגיש.״

התגובות של לקוחות המכון למראה קוסמאטיקאי ממין זכר הן בדרך־כלל חיו־ביות. ולעיתים אפילו נירגשות. רק שתיים סירבו להפקיד את פניהן בידיו — שתי נשים דתיות, שלא רצו שגבר יטפל בהן.

חברה קבועה אין לו כרגע. הוא בטוח שלחברותיו־לעתיד לא תהייה סיבה לקנא בנשים ובנערות בהן יטפל. „אין לערב תענוגות בעבודה,״ טוען אבי אשרוב, „בי־ני לבין הלקוחות תהיה רק ידידות, בלי שום המשכיות או יחסים אישיים. אסור שזה יקרה. לא הייתי רוצה לייהפך למכ־שיר מיני בידי נשים שאני עשוי להכיר תוך כדי עבודה.״

אדרבא, שינסו! אבי בן ה־24, יליד תל־אביב, גמר בית־ספר מיקצועי, שי־רת בצה״ל, והספיק להיות שותף ב־חנות לגלידה, מנהל מיסעדה (של אחין) ומכונאי־רכב, לפני שהגיע במיקרה למיק־צוע הקוסמטיקה.

כאשר חברים ומכרים מגיבים בתימהון על מיקצועו החדש, הוא מסביר להם ש־אין כל הבדל בינו לבין ספרי־נשים: מט־רת שניהם היא לייפות. הוא מקווה שגב־רים נוספים יצטרפו למיקצוע, ובכלל לא חושש שיחשדו בו בהומוסכסואליות. את הנושא הזה הוא פוטר בשתי מילים: „אד־רבא, שינסו!״

קוסמטיקאי אשרוב בפעולה
נקודות שחורות על הפנים

צה״ל

ההוי חייב להימשך

אחד מחברי הצוות חלה, האחרים לא יכלו להופיע — ונשלחו למעצר

כאשר דורון מיזרחי (21), איש צוות־ההווי של פיקוד הדרום, איבד לא מזמן את קולו, הוא קיווה לנוח יום־יומיים בביתו שברמת־גן, לדבר בלחישה, לשתות הרבה תה חם, ואחר־כך לחזור להופעות הרגילות של הלהקה. הוא לא תיאר לעצמו שצרי־דותו הזמנית תגרום שורת התפתחויות שבסופה ימצאו שלושת חבריו לצוות את עצמם עצורים במחנה־מעצר צבאי, שעה שהוא עצמו מחלים בבית.

במשך השנה האחרונה הופיע הצוות, המונה ארבעה זמרים־שחקנים וארבעה נגנים, בתוכנית של שירי האחים דאק הצרפתים. תוכנית זו, שהיא יוצאת־דופן בין התוכניות המקובלות על ציוותי־ההווי השונים, הועלתה אחרי שענף תרבות (הווי ובידור) של צה״ל החליט לנסות להעלות את רמת החומר המוצג לפני החיילים. החומר שנבחר היה לקט שירים וקיטעי־בידור של הלהקה הצרפתית הוותיקה. בהצגת־הבכורה נכח אלוף־פיקוד־הדרום דאז, הרצל שפיר, אשר נתן את אישורו לתוכנית. אך קודם־לכן ביקש לשנות את תמלילו של אחד חפיזמונים, שסיפר על איש־מילואים החוזר לביתו ומוצא את אשתו עם גבר זר. „זה לא מוסרי,״ טען האלוף. בגירסה החדשה הפכה הבוגדת אשה נאמנה, וההצגה החלה רצה בין יחי־דות צה״ל.

הופעה בכל מחיר. בוקר אחד, לפני כשבועיים, נמסר למפקד צוות־ההווי, אודי בוכמן, כי על הצוות שלו להופיע באותו ערב לפני אחד הגדודים בסיני. הוא מיהר להתקשר אל קצין־החינוך הפיקודי, סגן־אלוף משה רוזין, והסביר לו שעקב הצטר־דותו הפיתאומית של דורון לא תוכל ה־להקה להופיע בתוכניתה. רוזין אמר שאותו לא מעניין שום דבר — החיילים מחכים להופעה, ועל הצוות לרדת לסיני. אודי השיב לו שבלעדי דורון יוכל הצוות להופיע רק בחאלטורה בת 20 דקות. „לא מעניין אותי, תרדו לשטח,״ סיכם קצין־החינוך. לדורון הורה אודי להישאר בבית.

בדרך לסיני התייצב אודי במישרדו של רוזין בבאר־שבע, ואמר לו שהצוות מסרב להופיע. רוזין איים לגמור את העניין במשפט צבאי, ובמחאה התפטר אודי מתפקידו כמפקד הצוות. בו־במקום מינה רוזין תחתיו את מתופף הלהקה, דני לוי.

כאשר הגיע הצוות לסיני והסביר למפקד־הגדוד את המצב, החליט זה שבשביל הופעה באורך 20 דקות לא כדאי להטריח את הגדוד. „תבואו כאשר כולכם תהיו בריאים,״ אמר המג״ד. צוות־ההווי עזב את המקום.

למחרת נקראו אודי, שהוא בנו של שחקן הבימה נחום בוכמן ושני חבריו ללהקה, נתן דטנר ונתן נתנזון, למישפט לפני סרן אלכסנדר סלע, סגנו של קצין־החינוך הפיקודי. סעיף האישום: אי־מילוי הוראות הצבא. גזר־הדין: שיבעה ימי מחבוש בפועל ו־100 לירות פיצויים כל אחד (על ההוצאות שנגרמו לצה״ל, כגון דלק).

הופעות בהתנדבות. אחרי המישפט הגישו שלושת חברי צוות־ההווי עירעור לקצין־החינוך, שמיהר לדחותו, וכתבו בקשת־חנינה לאלוף הפיקוד. מליאכת האלוף לא הגיעה כל תגובה. כאשר הבינו שאפסה כל תיקווה, הם ניסו להשלים עם העובדה שיהיה עליהם להתארח במשך שבוע במחנה־מעצר באחת מיחידות פיקוד הדרום, אותה היחידה שבה הופיעו חודש קודם־לכן.

כאשר הגיעו ליחידה לצורך המעצר, עם הליווי הצמוד שלהם (חייל חמוש ברובה), עלצו חיילי הבסיס: „יש הופעה הערב!״ אך כאשר שמעו על מטרת בואם, הפכה השימחה תדהמה.

דיכאון נפל על אודי ועל שני הנתנים כאשר דלת־הברזל הכבדה נסגרה מאחו־ריהם. רק בסוף היום השני החלו מסתגלים לשיגרת המקום: השכמה ב־5.30 בבוקר, מיסדר, עבודות ניקיון, ישיבה בטלה בחדר, מיסדר־ערב, וכיבוי־אורות ב־8.30. סגן־אלוף רוזין בא לביקור, וניסה לעודד את רוחם. „משה דיין אמר פעם, שחייל צה״ל לא נחשב חייל אמיתי עד שהוא יושב בכלא צבאי,״ אמר להם.

ביום השלישי נעתרו לבקשת האסירים, והופיעו בחדר־האוכל של הכלא בפיזמונים ובמערכונים. הסוהרים באו גם הם ליהנות, ומאז התחילו לכנותם „שלישיית שוקולד־מנטה־מסטיק״.

סיבה להצטער. כאשר הגיע זמנם להשתחרר מן המעצר, נפרדו מהם כולם בצער. לאודי בוכמן, לנתן דטנר ולנתן נתנזון היתה סיבה אחרת להצטער. „חבל שלא היה לנו שם טייפ־רקורדר,״ אמר אחד מהם, „אם היינו מקליטים את כל הטיפוסים המצחיקים שישבו איתנו במעצר, היינו יכולים לאסוף חומר לתוכנית חדשה, מוצלחת עוד יותר מהנוכחית.״

סגן־אלוף משה רוזין ישב, שבע־רצון, במישרדו בבאר־שבע. הוא ידע שאנשי צוות־ההווי הבא, שיבואו במקום אנשי הצוות הנוכחי העומדים להשתחרר בקרוב, יהיו ממושמעים יותר. ואם החדשים לא יכירו את הסיפור, יהיה מי שידאג לעדכן אותם.

הפקרות ברשות: חלק ג'

ה ישיבה שכינסו מנכ"ל רשות הדפוס, יצחק לבני, ומנהל הרדיו והטיבת החדשות בפועל, חגי פינסקר, החלה באופן שיגרתי למדי. מבין חמישים עובדי חטיבת החדשות השתתפו בישיבה עשרים בלבד.

כאשר קיבל את רשות הדיבור עמוס גורן, הכתב הפרלמנטרי שבא במקומה של יונה אנגל המנוחה, עשה חגי פינסקר את דרכו אל מחוץ לחדר־הישיבות. גורן פנה אליו ואמר: „מה שיש לי לומר מכוון אליך ולא אל ליבני. אני מבקש שתישאר."

פינסקר נשאר, וגורן טען כי בתקופת פינסקר הידרדרה חטיבת החדשות מבחינת תקנים של עבודה לשפל המדרגה. הוא הציע שבמקום לדבר על תוכניות דון, אמר לי: 'אתה יודע שאין לך מקום.' את זה הוא אמר בעיקבות דברים שאמרתי עליו רעל החטיבה לעיתונאי. אילולא ועד העובדים, שעמד מאחורי, היו זורקים אותי מהרדיו.

„הייתי מגיש־עורך, על תקן שהיו רוצים שלא אהיה. כשהגיע פינסקר, כבר הייתי שם. נדחקתי אל הפינה, זלא ניתנה לי כל אפשרות להתקדם. מובן, כשהציעו לי לעבור לטלוויזיה, הסכמתי."

יצחק רועה אינו מוכן לפרט. נמאס לו. הוא בחוץ, ואינו רואה כל טעם לשוב ולדון בנעשה בתוך החטיבה שהשאיר מאחוריו. יצחק פלר, לעומתו מוכן לספר בפירטי פרטים.

יצחק פלר עובד ברדיו זה 11 שנים.

תוך כמה שבועות נטשו חמישה מבכירי חטיבת החדשות את הרדיו

לעתיד, יספלו בהווה, ותקף את פינסקר על כי הוא משתמש בשיקולים לא־ענייניים לצורך ניצול אנשים בעבודה.

עורך היומנים, יצחק פלר, הצטרף לדבריו של גורן, וטען: „מאז כניסתו של חגי פינסקר לתפקיד, מנהלת החטיבה כמו חנות־מכולת. קצת לזה, קצת לזה — העיקר שיהיה שקט."

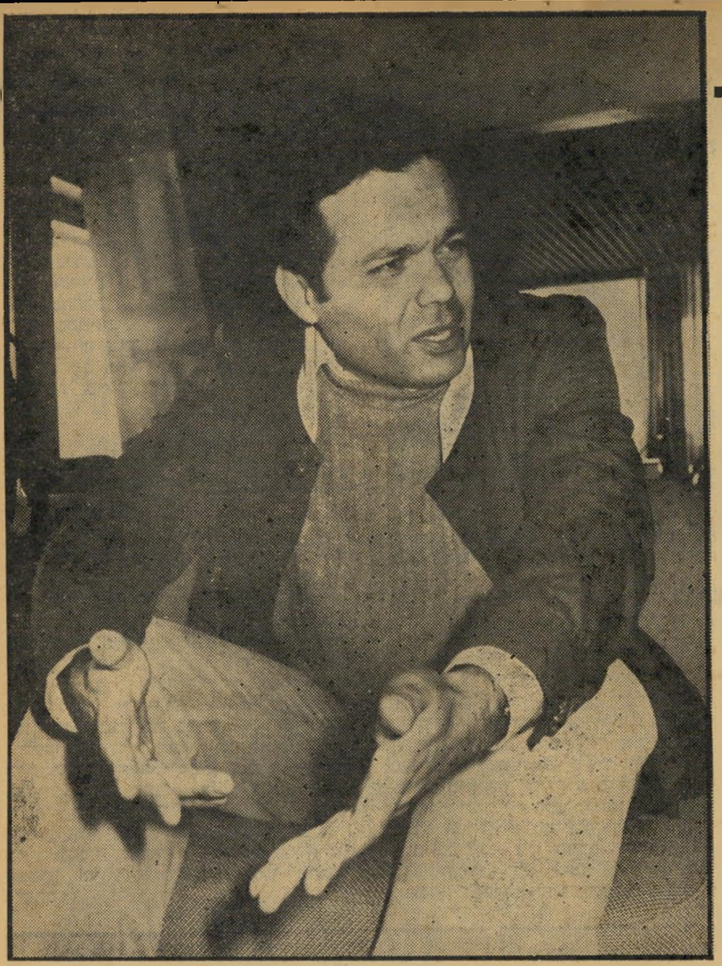
העסק החולה

יצחק פלר הוא רק אחד מבין קבוצה של אנשים שעזבה באחרונה את חטיבת החדשות, שעימה נמנים: יצחק רועה, אלישע שפיגלמן, אבנר תבורי ועקיבא אלדר, כולם אנשי־רדיו ידועים ומובהקים.

במשך שנות עבודתו ברדיו היה כתב, עורך אחראי, אחד מעודכי היומנים וכתב למשימות מיוחדות.

„עד לפני חצי שנה הייתי ממעריציו הגדולים של חגי פינסקר. למעשה, ציפיתי ליום שהוא יגיע לרדיו. נאחזתי בו כמו בקרש־הצלה. חשבתי: 'זה האיש שיביא את התרופה. הוא מכיר את חטיבת החדשות מבפנים.' הוא הגיע, ראיתי שהוא נתקל בקשיים, וייחסתי את זה לקשיי קליטה. חשבתי שהוא הולך לאט אבל בטוח. היום, נראה לי שגיליתי את האיש. מהר מאד הסתבר לי שידיו מלוכלכות מאד.

„נכון שהרדיו חולה, אבל אני מוספק אם פינסקר מסוגל לרפא. מאז שחגי פינסקר מנהל את חטיבת החדשות, אין יותר החלטות לגופו של עניין — רק לגופו

פורש פלר
כמו חנות מכולת

התפטרים

פורש אלדר
מחסום קיטל

מדים והוא אמר 'בסדר,' זה היה כבר אחרי שהוא מינה את רזי לתפקיד הכתב הפרלמנטרי.

„אך פינסקר אינו הרעה החולה היחידה בהטיבת החדשות. יש שם איש בשם שלום קיטל שהוא מקור הצרות כולן. לפני שלושה חודשים ביקשתי מפינסקר לעלות לירושלים. אמר לי: 'תפדאל, תעלה.' ואז, כך נודע לי בישיבה שהתקיימה עם פינסקר, אמר לו שלום קיטל — שהיה אז מנהל מחלקת ענייני היום בפועל — אם פלר עולה לירושלים, קבוצה שלמה של אנשים לא תשתף איתו פעולה.

„שמתי לב שפינסקר מתנהג אתי שלא כתמול־שילשום. באתי אליו ואמרתי לו: ,אני מנוטרל ביוזמתך, או רק בידיעתך?' הוא, כמובן, הכחיש.

„לפני חודשיים החלטתי לעזוב, תגובתו של פינסקר על הודעתי היתה: ,לא אעמוד בדרכך.'

„הרגשתי שאני לא יכול יותר, שאני חייב לדבר. באתי אל יצחק ליבני, להגיד לו דברים. שיידע מה מתנהל בחטיבת החדשות. ומה הוא אמר לי? 'אם כל־כך חרא לכם, למה אתם לא עוזבים?'

„אבל אני החלטתי ללכת. אני משלם בכך על שלא שילמתי מס־פינסקר. על שסירבתי לקחת חלק במכולת הפינסקרית ומעולם לא השתתפתי בתכנים שלו נגד אנשים בחטיבה, נגד חנוך גיבתון ואמנון נדב. זהו. מי שאין לו ציפורניים, אין לו מה לחפש ברדיו."

יצחק רועה עובד כיום כמנחה ועורך תוכנית הטלוויזיה קלעים. בקרוב הוא עתיד להתחיל בעריכת תוכנית החדשות המסכמת בטלוויזיה.

על השאלה מדוע עזב את חטיבת החדשות אחרי תקופה כה ארוכה, השיב: „פעם אמרתי מה דעתי על המחלקה הזו. היום אני לא מוכן להתייחס אליה או להיות מרואיין בנושא חטיבת החדשות. את כל מה שהיה לי להגיד אמרתי, וזה לא עזר.

„חזרתי מחופשה־ללא־תשלום בארצות־הברית, אחרי שקודם הצלחתי בעבודתי כעורך ומגיש, וגם ניהלתי את מחלקת החדשות. מנהל המחלקה דאז, עמוס גורן, של אדם. פינסקר מחליט כך או אחרת על־פי אמת־מידה אחת: ריחוק לשונו של האיש מישבנו של פינסקר — המיספר הלשונות הקרובות לישבנו גדול מאד.

„לגמרי במיקרה נודע לי כי אבנר תבורי, הכתב הפרלמנטרי, הולך, וכי יש הרבה קופצים על המישרה.

„טילפנתי לחגי פינסקר, וביקשתי לצרף את שמי לרשימת המתעמדים. הוא אמר: 'בסדר.' למחרת, בקולקיאליות רבה, אני מרים טלפון לרזי ברקאי, שידע שגם אני ברשימה. רזי לא נתן לי לגמור לדבר, ואמר לי, 'תודה רבה.' חשב שאני מברך אותו על המינוי. כי כשאני ביקשתי מפינסקר לצרף את שמי לרשימת המועמדים

מנהלים ליבני ופינסקר
בעלי הבית

(המשך מעמוד 37)

פורש נוסף מחטיבת החדשות הוא אלישע שפיגלמן, שקיבל מינוי ככתב כלכלי בטלוויזיה. על פרישת שפיגלמן בחטיבת החדשות סופר בהרחבה בכתבה השנייה בסידרה זו (העולם הזה 2108). מאז הודח מתפקידו כמנהל מחלקת ענייני היום בפועל, ניטרל שפיגלמן את עצמו מכל פעילות בתוך חטיבת החדשות. הוא עייף מהתכתשות, וחזר לתפקידו ככתב כל־כלי, בהמתינו לשעת־כושר לעזוב את החטיבה. זו באה לו בדמותו של התפקיד הקוסם של ראש הדסק הכלכלי במחלקת החדשות של הטלוויזיה.

משכורת בפינה

כ תב מצטיין אחר של החטיבה, הכתב לענייני מישטרה עקיבא אלדר, עזב גם הוא את מחלקת החדשות, כביכול לטובת מישרה מפתה יותר: כיסוי ענייני מישפט, פנים, ענייני ירושלים ואירועי המישטרה בבירה בעיתון הארץ. אך עקיבא אלדר עצמו מודה, שאילמלא נאלץ לעזוב את עבודתו ברדיו, היה נשאר שם ברצון, כיוון שהוא אישיות מובהק. מה־גם ששכרו, על־פי עדותו, בעיתון הארץ נמוך מזה שהשתכר ברדיו.

לעקיבא אלדר טענות קשות כלפי הנהלת חטיבת החדשות וכמה מעובדיה הבכירים, הוא אומר: „לפני חודש ימים עזבתי את עבודתי ברדיו, בגלל איש אחד: חגי פינסקר. האיש סכסכן בניש־מתו, מבטיח הבטחות ולא מקיים אותן, מצטרף אל החזקים והולך לאן שהרוח נושבת.

פורש תבורי
הבעייה היא פינסקר

אני רע או טוב. אף אחד לא אמר לי מילה. אין שם עריכה של חדשות. בכל בוקר יש ישיבה לחלוקת עבודה, אך אף פעם אין ישיבה מסכמת. אין לי הכוח למילחמות. לעיתונאי יש די לחצים עליו מבחוץ, הוא לא צריך גם מילחמת מבית. כשבאתי לפינסקר ואמרתי לו, שאני עוזב, הגיב: ‚אני לא אעמוד בדרכך.'"

גם בדרכו של הכתב הפרלמנטארי, אבנר תבורי, לא עמד חגי פינסקר, ואיפשר לו לקחת חופשה־ללא־תשלום ו־הזנב.' כשהעסק נמשך, אמרתי לפינסקר: ‚תוריד לי אותו מהגב, אני לא יכול לעבוד כשהוא נושף לי בעורף.'

„ואז הסתבר שעומדים לנסוע לקאהיר. שוב נכנסתי לפינסקר ושוב הזכרתי לו את הסיכום ביניהם, שאני כתב מדיני ושאם יש נסיעה לקאהיר, אני נוסע. אמר־תי לו שאני לא רוצה להתעורר בוקר אחד ולהיות מופתע. הוא אמר: ‚אל תדאג, הכל בסדר.' אבל העסק נסחב מיום ליום, וביום המכריע היתה ישיבה מוחלט בחטיבת החדשות אינם עניינו של הציבור ויש לדון בהם בתוך החטיבה. אך מאחר ושמו שורבב לסידרת כתבות זו על־ידי עמיתי החליט לדבר:

„בכל אמצעי־תיקשורת יש קבוצת אנשים שהם המתוסכלים ביותר. אצלנו, בחטיבת החדשות, יש שבע מישרות הנחשבות ליוקרתיות ויש קרוב לחמישים עובדים. ברור שלא כולם יכולים לעשות את הדב־רים המעניינים, ומי שלא מצליח להגיע — מתוסכל.

„ב־19 במאי 1974 מונתי לתפקיד הכתב המדיני, במקומו של אריה מקל. אני כתב מדיני מזה שלוש וחצי שנים. אני אוהב את התפקיד שלי ומתעניין בו, ונידמה לי שאני עושה אותו טוב. לא שמעתי שמישהו אמר פעם שצריך להחליף את קיטל כי הוא לא טוב. שמעתי שאומרים: ‚צריך — כי הוא תככן.' פינסקר הציע לי לנהל את מחלקת ענייני היום בפועל, עד שיבוא מנהל חטיבה חדש, שאמור היה להגיע ב־18 לחודש דצמבר. כן הציע פינסקר שאמשיך בתפקידי ככתב מדיני. אמרתי שמעבר לצדדים החברתיים אינני מסוגל לעשות זאת, מכיוון שתפקיד של כתב מדיני דורש 24 שעות ביממה. כנ"ל לגבי תפקיד מנהל מחלקה, במיוחד בתקופת־ביניים, כשהדברים נמצאים ב־התרופפות. ואם אני צריך לוותר על משהו — אז קודם כל חשוב לי תפקיד הכתב המדיני. הוא אמר לי: ‚אתה יודע מה? תנהל את המחלקה בפועל, ואנשי הדסק, שרה פרנקל ואבנר תבורי, יעזרו לך לשאת בנטל העבודה. הסכמתי. ואז, בישיבת מחלקה, כשפינסקר הודיע על ה־מינוי היו כאלה שקפצו מייד, ובראש הקופצים היה אבנר תבורי שאמר שזה לא ייתכן שאיש אחד ישא בשני תפקידים.

„הוא לא רוצה בעיות, רק לשבת בשקט. הוא לא בא לעשות ראורגניזציה בחטי־בה, הוא בא לנוח שם. בחטיבת החדשות יש מחלה הנקראת אין־רוטאציה (תחלי־פה). אנשים התלבשו על ג'ובים בכירים, וסגרו את הדרך לאחרים. מה שהכתב המדיני שלום קיטל עשה לאבנר תבורי, הרגיז אנשים כמוני ויצר אווירה עכורה.

„בכלל, יש חלוקה לא־שווה של הנטל. במשך ארבע שנים בהן עבדתי ברד־יו הרגשתי כמו פראייר. ראיתי סביבי המון אנשים מתבטלים, הרגשתי שאני יורד ברמה, שאף אחד לא מתאמץ. ה־משכורת מגיעה, והיא שמנה וזה מספיק. „ארבע שנים רצתי אחרי פיצוצים. נמ־אס לי! ראיתי שאני מסוגל לעשות דב־רים מעבר לזה, אבל אז נתקלתי בדבר הזה שקוראים לו בחטיבת החדשות ‚מח־סום קיטל.' קיטל חושב שהוא כתב מדיני שלא היה ולא יהיה כמותו, ולא מאפשר לאף אחד לזוז. ברגע שמישהו רוצה להתקדם מעט, הוא רץ לפינסקר ומטרפד את העניין. באתי אל פינסקר, ביקשתי לקבל תפקיד אחר. אמרתי שנמאס לי להיות כתב לענייני מישטרה. לא היה לו מה להציע לי והוא לא הבטיח לי כלום. הוא לא התאמץ להשפיע עלי להישאר. בסך־הכל היא נדמה לי שלא איכפת לו אם אשאר או אעזוב.

„הרמה בחטיבה התחילה לרדת. לא היתה שום הערכה על העבודה שלי, אם לעבוד ככתב פרלמנטארי לצידו של גדעון רייכר בעיתון ידיעות אחרונות. גם על פרישה זו נכתב כבר (העולם הזה 2108).

כאשר הגיע סאדאת

ע ל הסיבות שהניעו אותו לפרוש מ־חטיבה, מספר תבורי: „הבעייה של חטיבת החדשות היא חגי פינסקר. הוא פשוט לא מסוגל לעמוד בלחצים. כש־שלום קיטל התמנה על־ידי פינסקר כמנ־הל מחלקת ענייני היום, הוא רצה להיות גם מנהל וגם כתב מדיני. המחלקה לא הסכימה, ובלחצה הוא נאלץ לוותר על תפקיד הכתב המדיני.

„אני קיבלתי את תפקיד ממלא מקום הכתב המדיני, וצבי לידר בא במקומי לכנסת. מה קרה? התברר פתאום שסאדאת מגיע, ואז קיטל הלך אל פינסקר ואמר לו: ‚שנים אני כתב מדיני, ופיתאום מגיע סאדאת ואני בחוץ?' כשזה נודע לי, באתי לפינסקר ואמרתי לו: ‚אם אתה חושב שהוא צריך להיות כתב מדיני, אין בעיות. אני חוזר לכנסת.' פינסקר אמר לי: ‚לא, תישאר בתפקידך.'

„קיטל מתחיל ללחוץ על פינסקר, ובמק־ביל ללכלך אותי. אחרי כל ידיעה וכתבה שלי, הוא רץ לפינסקר והשמיץ. החברי־ה התחילו להגיד לי: ‚אבנר, הוא יושב לך על מי יסע לקאהיר.

„מי השתתף בישיבה? פינסקר, קיטל בתור מנהל המחלקה, גבי גזית כמועמד למלא את תפקידו של קיטל כמנהל מח־לקה, מנהל מחלקת החדשות חנן נווה, ודייוויד אפל מהמחלקה האנגלית. ההח־לטה היתה, שנוסף לכתב לענייני ערי־ביים, יסע קיטל. איך זה נודע לי? באתי לרדיו, וקראו לי דחוף לחדשות. שם הראו לי הודעה של אחת מסוכנויות הידיעות על אלה הנוסעים לקאהיר מטעם רשות השידור. עליתי ואמרתי לפינסקר: ‚מה זה?' הוא אמר: ‚אני יודע שהיה בינינו סיכום. אבל שקלנו, והחלטנו ש־קיטל צריך לנסוע. בסיבוב הבא אתה תיסע.

„רתחתי כמו שלא רתחתי בחיי. אמרתי לפינסקר: ‚שהוא יהיה הכתב המדיני! תלכו קיבינימאט! אני חוזר לכנסת, ו־גמרנו.' בנסיעה הבאה לקאהיר, נסעתי אני. היה ברור לי מאז שהמצב יילך ויירע. פינסקר מטפח את קיטל, וזה לא ישנה את עורו.

„כשחזרתי ארצה מקאהיר, סיפרו לי שאפילו משם הוא המשיך להשמיץ אותי. ואז החלטתי לצאת קצת מתוך הטינופת של חטיבת החדשות. כשבאה ההצעה מה־עיתון, ביקשתי חופשה מפינסקר. תגו־בתו: ‚אני לא אעמוד בדרכך.'

שלום קיטל, כתבו המדיני של ה־רדיו, טוען כי הסיכסוכים הפנימיים

מצליחן קיטל
המיסכן הוא הצודק

מצליחן גזית
לקראת ריאורגניזציה

פורש שפיגלמן
דסק בטלוויזיה

„כל אחד מהמתנגדים לי הדגיש שאני כתב מצויין ושאני המנהל הטוב ביותר שיכול להיות למחלקה. קיבלתי את הדין ולקחתי על עצמי את תפקיד מנהל המח־לקה בפועל, כשברור שאם מנהל החטיבה החדש מגיע אני שב להיות כתב מדיני. לא חשבתי שאבנר תבורי מתאים לתפ־קיד הכתב המדיני, אך לא רציתי להביא כוכבים מבחוץ לתקופה קצרה כזו.

„זה היה ברור לכולם, בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים, שהתפקיד שלי הוא זמני ואני חוזר להיות כתב מדיני. כל זה קרה יומיים לפני שסאדאת בא. כש־החלו השמועות הראשונות על בואו אמר־תי לפינסקר שאני רוצה לחזור לתפקיד הכתב המדיני כי המישחק הוא חדש ל־גמרי עתה, מעבר לכל דימיון. ובכלל, קשה מאוד להיכנס לתפקיד של כתב מדיני. צריך לקשור קשרים. צריך ליצור היכרויות. ואני לא חושב שתקופת סאדאת היא תקופה טובה כדי להתחיל בתפקיד כזה. קראתי לאבנר ואמרתי לו: ‚עד כמה שזה תלוי בי, אם אתה תשתף פעולה נת־חלק בכיסוי סאדאת. יש מספיק עבודה.' אך אבנר תבורי התחיל לבעוט.

„נסענו לכסות את בואו של סאדאת, וכששידרתי הוא ניכנס לדברי ודיבר על ההימנונים. אני עשיתי עבודה טובה. היה לי הראיון הראשון עם סאדאת. סי־דרתי עם ברברה ולטרס שאותה נוכח בעת הראיון המשותף שערכה עם בגין

ועם סאדאת. יזמתי את הדברים. נדחקתי. עשיתי עבודה של עיתונאי. לא ליקקתי לפינסקר. קל להגיד שלקחתי לעצמי את הסוכריות, אלא שתבורי פשוט לא היה שם כשחילקו אותן.

„במסיבת העיתונאים המשותפת החלטתי שנעשה שני דברים: אחד מאיתנו יכסה את המסיבה ואחד ישאל שאלה. הוא לא הגיע ואני עשיתי את שני הדברים. התקיימה ישיבה מיוחדת של הממשלה והוא לא היה שם. הוא ממש חיבל בעבודה, וניסה להיבנות מהסיטואציה.

„אבנר עשה כמה פאשלות, ואני הייתי עושה כמוהו אילו הייתי חסר נסיון כמוהו, בגין שידר לאומה מליבשכתו, אך אבנר לא היה שם. ביקשתי מזאב כהן שיחליף אותו. כשהייתי מעיר לו, היו אומ־

פורש רועה
שילמתי ביוקר

רים: בטח, קיטל אינטרסנט, רוצה להו־כיח שהוא הכי טוב.'

„בעניין הנסיעה לקאהיר, השיקול היה שאין ספק שבקאהיר דרוש הכתב היותר מנוסה. המזכירה של פינסקר שברה את האצבע בחיפושים אחרי תבורי. הוא לא נמצא. אחר כך סיפר שקיבל את הידיעה מסוכנות הידיעות.

„אני יודע שהמיסכן הוא הצודק. כש־אני אהיה מתוסכל ויהיו לי טענות אני אהיה צודק. בינתיים אני מצליח, אז אני התככן, הסכסכן, המעקב התקדמויות. אני בתפקיד רק שלוש וחצי שנים, ובקאהיר מלאו לי שלושים. האם אני תרח זקן ש־צריך לפרוש מתפקידי ולפנותו לאחרים?"

סתם משמיצים

ב־גזית, ידידו הטוב של קיטל, הוא כיום מנהל מחלקת החדשות ב־פועל, בנוסף להיותו מגיש פופולארי של בחצי היום. גזית קיבל על עצמו את ה־תפקיד של ניהול המחלקה הבעייתית אח־רי שפינסקר שיחרר את קיטל מתפקידו. הוא יושב במישרדו, ומסביר:

„קיבלתי על עצמי את התפקיד, בידיעה שהחטיבה הולכת לאינטגרציה — יהיו כאן מנהל חטיבה ומזכיר מערכת. אני אחד האנשים שלוחץ לביטול שתי המחלקות — ענייני היום והחדשות — ולאיחודן במח־לקה אחת, בפיקוחו של מזכיר אחד. הצ־לחתי ליצור בינתיים שני דסקים משתי המחלקות: דסק חדשות־חוץ, בראשותו של עמנואל חלפי, ודסק מדיני בראשותו של שלום קיטל. תוך כמה ימים תוקם ה־יחידה המרכזית, שתורכב מאנשים מרכ־זיים ושתפקידה יהיה קליטה, מיון ועריכה של חומר המגיע לחדשות.

„בשבוע הבא יפורסם מיכרז לתפקיד מנהל חטיבת החדשות ומיכרז נוסף לתפ־קיד מזכיר המערכת, כשהמישרות של גבי גזית, כמנהל מחלקת ענייני היום, ושל חנן נווה, כמנהל מחלקת החדשות, תתבטלנה מאליהן. אני לא יודע למה מש־מיצים סתם. כל בוקר מתקיימת פה ישיבה על חלוקת עבודה, וכל יום מדברים על מה שהיה אתמול. אני יודע מה עושה כל כתב ואני מעיר לכל כתב על עבודתו. קיים פה תהליך מיקצועי של ביקורת על העבודה. הריאורגניזציה רק החלה, ואני מקווה שהיא תתממש."

שרית ישי

קפוץ על ההזדמנות

בדירות גינדי

בראשון־לציון

הקניה הטובה ביותר 1978

מבצע ל־7 דירות בלבד
במחירים ללא תקדים

	מחיר רגיל	מחיר מיבצע
3 חדרים ברח' צ"ג בנות	345,000 ל"י	310,000 ל"י
3 חדרים ברח' בלפור	315,000 ל"י	280,000 ל"י
3 חדרים ברח' בית לחם	345,000 ל"י	310,000 ל"י
3 חדרים ברח' שפרינצק (נוה כצנלסון)	345,000 ל"י	310,000 ל"י
3½ חדרים ברח' בית לחם	355,000 ל"י	320,000 ל"י
3½ חדרים בבנין לדוגמא	355,000 ל"י	320,000 ל"י
4½ חדרים בפרויקט כצנלסון	525,000 ל"י	490,000 ל"י

הדירות בבניינים מפוארים ביותר וכוללים בין היתר לובי מהודר, כניסה סגורה, טלפון פנים, מתקני משחקים בחצר לילדי הבנין, ארונות מטבח „דגש", חרסינה צבעונית ועוד...

משכנתא לא צמודה עד 150,000 ל"י

משרדי המכירות של
אברהם גינדי
דירות גינדי - המשרד הותיק בעל המוניטין
ראשון־לציון רח' הרצל 59 טל. 946180
דירות חן - ראשון לציון רח' הרצל 50

שידור

צל"ש

● **לירון זונדון**, על שריאיין, במיסגרת עלי כותרת, את האחות ושני האחים מבאר־שבע, בצורה שהיו בה טאקט וחן. בראיון זה נזרקה, שלא במחכוון, פצצה. אחרי שהופנתה תשומת־הלב הציבורית למישפחה זו, ביקר אצלה סגן ראש־הממשלה, יגאל ידין, והדבר פורסם בהרחבה. בראיון גילתה האחות, בתמימות, כי ידין לא שאל אותה אף שאלה אחת על מצב המישפחה, מפני שהיה „עסוק עם המון צלמים וכתבים, שבאו איתו."

מעולם לא הוטל אור על הציניות של פוליטקאי רודף־פירסומת, בצורה כה פשוטה ומעוררת־תיעוב.

שי כתב פרלמנטרי

נחמן שי, אחד משלושה הגולים הזכאים עתה בחוץ־לארץ, עומד להתמנות כפי הנראה ככתב הפרלמנטרי של מחלקת החדשות. שי חוזר לארץ בחודש מאי, אחרי שיסיים תקופה של לימודים בארצות־הברית. הוא ימלא את מקומו של **דן רביב**, הנקרע עתה בין הכתבות הפרלמנטרית לבין הכתבות לענייני מיפלגות וריכוז מערכת תל־אביב של הטלוויזיה.

שני גולים אחרים, **טוביה סער** ו־**אלי ניסן** יחזרו לכל המוקדם רק ב־קיץ. עדיין לא ברור באלו תפקידים ישובצו השניים, אולם אין ספק כי שיבוצם יעורר בעיות. כזכור היה סער בתקופה

חובב־צימום ידין
אמת של ילדים

של „ברוגז" ערב יציאתו לניו־יורק כדובר משלחת ישראל באו"ם, ואילו עם ניסן פשוט לא היה מה לעשות. הוא היה האיש החזק במחלקת החדשות בתקופה בה ניהל אותה **צבי גיל**, וכשהתפוטר גיל מצא את עצמו ניסן ללא עבודה.

משכנעים את לונדון

מנכ"ל רשות השידור **יצחק ליבני** ערך עתה פעולות שיכנוע רציניות ביותר כדי להניע את **ירון זונדון** לחזור בו מכוונתו, לצאת לחופשה בחודש מאי הקרוב, ועל־ידי כך להוציא כפי הנראה לחופשה גם את תוכניתו עלי כותרת.

„מורשה" בטייבה

לאחר שהיה מושעה במשך למעלה משנתיים, בעקבות האשמות שהופרכו ברובן, חוזר כתב החדשות בערבית, **עזרא יחזקאל**, לעבודה.

היו קשיים רבים למצוא לו עבודה ברשות, אולם בסופו של דבר הוחלט ש־יחזקאל יהיה עוזר הדובר לענייני המיגזר הערבי, או כפי שהדובר **משה עמירם** מגדיר זאת: „הוא יעשה מורשה בטייבה."

הנהלת הרדיו והטלוויזיה לא הקפידו מעולם על טיפוח יחסי ציבור במיגזר הערבי. עתה יצטרך יחזקאל לטפח יחסים אלה. הוא יארגן הרצאות וסימפוזיונים, ואף יעדכן את העיתונים הערביים בחומר רקע של שידורי הטלוויזיה הצפויים.

האגרה של פלאטו־שרון

ח"כ **שמואל פלאטו־שרון** בישר לעיתונות כי כתב מיכתב לשר החינוך והתרבות **זבולון המר** בו דרש להפסיק לאלתר את שידור ההודעות מטעם מחלקת הגביה של רשות השידור.

לדעת פלאטו־שרון שידור יומי של הודעות אלה, הנמשך חודשים רבים, מהווה שטיפת מוח והופך את הצפיה בתשדירי מחלקת הגביה לסיוט.

ואומנם לח"כ הבודד יש סיבה טובה

כתב־כנסת שי
מארה"ב לכנסת

שלא להיות מרוצה מתשדירי השירות הקוראים לשלם את האגרה. במחשב רשות השידור לא מופיע שמו של הח"כ הנכבד, כמי ששילם אי פעם אגרת רדיו או טלוויזיה. בווילה שלו, בסביון, יש כמה מקלטי רדיו וטלוויזיה.

סמנכ"ל רשות השידור לענייני מינהל ומי שאחראי על הפעולות הכושלות של מחלקת הגביה, **שלמה עבאדי**, טען בפני כתב העולם הזה כי „ככל הידוע לי פלאטו־שרון שילם את האגרה." כאשר הועלתה הטענה כי במחשב של הרשות עליה הוא ממונה לא מצויין כי פלאטו־שרון שילם את האגרה, השיב עבאדי בזו הלשון: „עד שלא יוכיחו לי את ההיפך, כל אזרח שילם את האגרה."

הידיד של ידין

ברשימת ד"ש פרץ סיכסוך בעניין מינוי נציג ד"ש לוועד המנהל של רשות השידור. שני מועמדים התחרו על המינוי: **יאיר רוטלוי** ו**יצחק אריכא**, אולם בעיקבות לחצו של ראש התנועה, הפרופסור **ייגאל ידין**, הם הסירו את מועמדותם. ידין היה מעוניין לתת את התפקיד למי שהיה מנהל קול ישראל **צבי זינדר**, שהוא ידיד אישי שלי („הזי") מזה שנים רבות, ומהראשונים שהצטרפו אליו כאשר הקים את ד"ש. ואומנם, זינדר הוא שנשלח על־ידי ד"ש לוועד המנהל החדש.

הפסטיבל של נוף

ח"כ **עקיבא** („הזמר") **נוף** ביקש להגיש הצעה לסדר־היום בכנסת, על פסטיבל הזמר שנערך השנה. לדברי נוף הפסטיבל נעדר כל תוכן ישראלי והיה מכוון כולו לצרכי הארוויזיון.

יושב־ראש סיעת ד"ש בכנסת **אמנון רובינשטיין** פסל את הצעתו של נוף וטען כי אל לה לכנסת לדון בנושא הקשור בשיפוט אמנותי ובטעם תרבותי. ליצני הכנסת, ששמעו על נסיונו של

127,000 פריצות לדירות ב־1977
??? פריצות לדירות ב־1978

חסוך מעצמך ומבני ביתך
עגמת נפש ואבדן רכוש הקדם להתקין
מנטול בטחון **עכביש**

* דגם יצוא
* 6 בריחים
* 5 שנים אחריות
* לבחירתך מפתח וצילינדר מתוחכם

עכביש זכה למוניטין בישראל ובחו"ל.
אפילו מתחרינו מכירים ביטילותו והחלו לחקותו.
הזהר מחיקויים.

דרוש מנטול עכביש עם החותמת המוטבטת.

חובל

055-24475 02-418628 03-831835
057-74634 04-523946 03-823260

הודעה חד־פעמית עד 3 קורסים — נא לגזור ולשמור!
„אולפן גרג" (GREGG) בהנהלת המורה הידוע מר חיים בר־קמא פותח ב־13.3.78 קורס בוקר וקורס ערב של חודש אחד בלבד וב־12.4.78 (חופשת־פסח) קורס בוקר לתלמידים של 8 ימים בלבד ל־

קצרנות
עברית ו/או אנגלית

ההצלחה מובטחת! כיתות קטנות — הירשמו מיד:
תל־אביב: רח' וייצמן 22, טל. 254826.
חיפה: פרטים על הקורס בביה"ס „במעלה", שמריהו לוין 30, טל. 664922.

זה עתה הגיע
PEACE – SHALOM
Begin and Sadat agree
"No More War"
אלבום צבעוני המתאר את השבועות ששינו את מהלך ההסטוריה במזרח התיכון.
הפצה בלעדית סטימצקי

ב„מרחץ הצלילים"
החנות הטובה בעיר.
פינסקר 51 ת"א, טל. 281737

המנוי
קיבלת חשבון,
אנא, פרע אותו
ב ה ק ד ם.
מחלקת המנויים
אליפות ישראל בשש־בש
ראה עמוד 7

התיאטרון העירוני באר־שבע
הרצח של פיירו בבית הספר הריאלי
"הוא מסוג המחזות שמתמידים להעסיק את הקהל גם כאשר האורות כבים ומחיאות הכפיים שוכחות".
ידיעות אחרונות

יום ד'	1.3	קרית־שמונה
מוצ"ש	4.3	בית־קשת
יום ד'	8.3	בית־שאן
מוצ"ש	25.3	באר־שבע
יום א'	26.3	באר־שבע
יום ב'	27.3	באר־שבע
יום ג'	28.3	באר־שבע
יום א'	2.4	בית־החייל ת"א
יום ב'	3.4	בית־החייל ת"א

כרטיסים „לאן", דיזנגוף 101, טל. 247373

יום ג'	11.4	פרדס־חנה
יום ד'	12.4	קרית־חיים

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת
פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 227118
חניה חופשית

נוף להעלות את ההצעה, טוענים כי ה־ח"כ המזמר כועס על כך ששיר אותו הוא כתב לפסטיבל הזמר נפסל באחד ה־שלבים הראשונים של המיון.

מילחמת הטלוויזיה במינהל־מקרקעי־ישראל

כמה מאנשי רשות השידור המתגו־ררים בעין־כרם מתכוונים לפתוח במערכה ציבורית כנגד תוכניות מינהל־מקרקעי־ישראל להנהיג שינויים בשכונה הירושל־מית היפהפיה. הם מכינים בימים אלה כת־בה למכתב על נושא זה, ומנצלים את קשריהם עם עמיתיהם בעיתונים היר־מיים, כדי לגייס גם אותם למאבק. עובדי הרשות הדרים בעין־כרם הם דובר הרשות **משה עמירב, בניה בן־נון** ו**צבי דורנר**.

הטלפונים של כולם

כל אזרח, הרוגז למשמע שידור מסויים, יכול להתקשר עתה ישירות לשולחן של המפיק, הבמאי, השדרן או מנהל המחלקה, ולשוחח עימו. הוא יכול להתקשר גם כדי להביע את שביעות רצונו משידור זה או אחר וכן כדי להציע הצעות לשידורים.

מרכזיית הטלפונים החדשה בבניין ה־טלוויזיה והנהלת רשות השידור בנויה כך שלאחר חיוג הספרות 557 (אם אתה מצוי באיזור חיוג ירושלים) יש לחייג עוד שלוש ספרות המביאות את השיחה ישי־רות אל השלוחה המבוקשת. כשירות לצי־בור מפרסם העולם הזה מספרי שלוחות טלפון של אישים שונים בטלוויזיה.

הטלפונים הישירים של מבט הם 221 או 209. ישירות אל עורך מבט **יעקוב אחימאיר** — 358. מי שרוצה את איש הספורט **אלכס גילעדי**, או שיש לו הצעות לגבי שידורי הטלוויזיה בשנות ה־שלושים, בהם עוסק גילעדי — 352. אם סתם בא לכם לחזר, אתם יכולים להת־קשר לאחת היפות שבטלוויזיה, **מירי הלוי** — 212 או 215 — או אל הצלמת היחידה בטלוויזיה, צעירה נאה עונה לשם **רחל פרסיקו** — 368. **דליה מזור** יוש־בת ב־242 ואילו **גליה סופר** ב־223. אם יש לכם מבט שני על מה שקורה, אפשר להתקשר אל עורך התוכנית, **שמעון טסלר** — 201, ואם ליילדים שלכם יש הצעות לגבי תוכניות הילדים אפשר להת־קשר עם **אסתר סופר**, מנהלת התוכניות לילדים — 347. **דניאל פאר** והכל־בו־טק שלו הם 445 והמנהל הגדול של הטלוויזיה, **ארנון צוקרמן** — 302. אם אתם רוצים להתקשר למישהו ולא יודעים למי בדיוק, אתם יכולים לפנות לאיש המיסתורין של רשות השידור, שידו בכל ויד כל בו, **ניסים מיזרחי** — 461. הטלפון של מנכ"ל הרשות, **יצחק ליבני** הוא 384. אם הרשות חייבת לכם כסף והצ'ק לא הגיע, אתם יכולים להתקשר ישירות עם האחראי לעניין, סמנכ"ל הרשות לענייני מינהל, **שלמה עבאדי** — 379.

גונבי ספלים

מנהלי המיזנון בבית רשות־השידור לא יכלו להתגבר על מגיפת גניבת הכוסות, הספלים והתחתיות מהמיזנון, שבוצעו על־ידי עובדי הרשות ועובדי הטלוויזיה. לפני שבועות אחדים הם הכניסו למחזור כלים שעליהם מוטבע באותיות גדולות: „מיז־נון רשות־השידור" עם סמל הרשות, ומאז פסקו הגניבות.

„חירבת חיזעה" בצבע

סרטו של **רם לוי** חירבת חיזעה לא יימכר לתחנות חוץ־לארץ, וזאת על פי הוראת מנכ"ל הרשות **יצחק ליבני**.

אולם העובדה שחירבת חיזעה צולם בצבע (מי שראה זאת בצבע טוען כי ה־סרט הרבה יותר טוב מאשר בשחור־לבן), מעידה על כך כי לאחר שתשתכך קצת הסערה סביב הקרנת הסרט, הוא יוצע למכירה בארצות־חוץ.

עבאדי: כן, לא, כן, לא

מתברר כי איום ההתפטרות של סמנכ"ל הרשות לענייני מינהל, **שלמה עבאדי**, עדיין בתוקף, למרות שעבאדי כבר חזר ממנו מספר פעמים.

לעבאדי הובטח כי בדרישותיו השונות, שאינן דרישות של שכר או הטבות אי־שיות, עוד ידון הוועד־המנהל הנוכחי, כך שברור כי ההחלטה הסופית, אם עבא־די ימשיך לכהן בתפקידו אם לא, תיפול כבר בשבועות הקרובים.

אשת אשכולות

מסתבר כי **רינת רז** היא בכל זאת אחת העובדות החרוצות ביותר ברשות־השידור. מלבד עבודתה כמגישת תוכנית החדשות לילדים שקט משדרים, ותפקידה כמזכירת הפקות שידורי שנות השלושים בטלוויזיה, עוסקת רז גם בקריינות במיס־גרת צמרמורת, תסכיתים קצרים ברדיו המשודרים לפני תום המישדרים, בעשר דקות לפני אחת.

אגב, רז ביקשה מעיתונאים שונים ש־כאשר מזכירים את שם בעלה־לשעבר, כתב הטלוויזיה **מנשה** („בובה") **רז** בעי־תונים, לא להדפיס את תמונתו של רז כאשר הוא ניצב ליד בתם המשותפת. בידי כמה מערכות נמצאת תמונה שבה נראה מנשה רז ליד בתו.

התפקיד של רגר

יצחק („איזיק") **רגר**, מי שעמד עד כה בראש הוועדה הבינמשרדית לאירגון אירועי שנת השלושים למדינה, ועזב אותה כדי להיות עוזרו של **אריה דולי־צ'ין**, כאשר זה ייבחר לתפקיד יושב־ראש הנהלת הסוכנות היהודית, כבר חת־ליט כי תפקידו בסוכנות יהיה רק למשך שנה ושלושה חודשים.

רגר לוטש עיניו לתפקיד מנכ"ל רשות־השידור, אם ייאלץ **יצחק ליבני**, לפנו־תה, בתום החוזה שלו בעוד שנה ורבע.

אולפן חדש

ברשות־השידור נערך עתה מירוץ מטו־רף עם הזמן כדי להביא לאישור הוועד־המנהל הנוכחי, עוד לפני שהוא יתחלף, את תוכנית הבנייה של אולפן רמות.

אולפן רמות הוא חלק מתישלובת המיב־נים שייבנו ברמות על־פי התוכנית ויכללו בתוכם את אולפני הרדיו, הטלוויזיה ומיש־רדי הנהלת־הרשות. תוכנית זו תעלה כ־500 מיליון לירות, והכוונה היא לאשר עתה חלק מהתישלובת: אולפן הטלוויזיה.

מוכרים סרטים

לאחרונה יצא לאור קטלוג מהודר בשפה האנגלית, שבו מציעה רשות־השידור למ־כירה סרטים שונים, שהופקו בארץ.

הקטלוג, הבנוי כך שבכל פעם אפשר יהיה להוסיף לו דפים, זכה להצלחה ניכרת בקרב תחנות חוץ־לארץ, ואין ספק שהוא אחת ההצלחות הגדולות של מי שאחראי על מכירת סרטים ישראליים ל־תחנות חוץ, **יצחק** („צחי") **שמעוני**.

„השבוי" לאחר „חירבת חיזעה"

אנשים אחדים בטלוויזיה פנו בשבוע שעבר אל מנהל הטלוויזיה, **ארנון צוי־קרמן**, בהצעה להתחיל ולהפיק סרט על־פי ספרו השני של **יזהר** (ס. יזהר) **סמי־לנסקי**, השבוי.

כוונת המציעים היתה כי המוסדות ה־נוכחיים של הטלוויזיה, יחליטו על תחילת הפקת השבוי עוד לפני שיחולו השינויים במליאה ובוועד המנהל של רשות השידור, בחודש הבא, ולפני שישתלטו אנשי הליכוד והמפד"ל על שני מוסדות אלה, ועל יתר התפקידים הבכירים ברשות.

שביחת־נשק ליבני־צוקרמן

לאחרונה חלה רגיעה במאבק, הקרוי בבניין רשות השידור, „מילחמת ליבני־צוקרמן", מנכ"ל הרשות ומנהל הטלוויזיה שיחקו מישחקי־חתול־ועכבר בחודשים ה־אחרונים, כשהם מתחלפים בתפקידי החתול והעכבר על־פי הנסיבות.

לאחרונה הודה **יצחק ליבני** כי אין הוא מסוגל להתגבר על **ארנון צוקרמן**. לכן ריכז את כל מעייניו ברדיו, כשהוא מניח את הטלוויזיה כנחלה בילעדית של צוקרמן.

רק בשבועות האחרונים, כאשר התברר הן לליבני והן לצוקרמן כי הם מועמדים לסילוק, בעיקבות עליית השילטון החדש, שככה המילחמה ביניהם. לליבני ברור כבר היום כי מינויו של הפרופסור **ראובן ירון** כיושב־ראש הוועד המנהל של ה־רשות, במקום **וולטר איתן**, פירושו סוף הקאריירה שלו ברשות. נראה כי בעיק־בותיו יצטרך להסיק את המסקנות גם צוקרמן, הידוע כאיש־מערך מובהק.

אגב, צוקרמן אמר כבר פעמים רבות כי הוא יהיה מוכן להתפטר מתפקידו, אבל רק לאחר שליבני ילך. „התפטרות שלי לפני ליבני פירושה יהיה שליבני ניצח ושאני לא עמדתי בלחץ," אמר צוקרמן.

אז או עכשיו

מפיקת עלם ועלמה, **רות דובני**, מכי־נה לקראת חגיגות שנות השלושים סידרה שבועית מעניינת, שתשודר במיסגרת ה־תוכניות לנוער.

בסידרה ייערכו עימותים בין שני דו־רות, דור הבנים ודור ההורים, וכל פרק ממנה יוקדש לנושא אחר. הבנים וההו־רים יתווכחו על נושאים כמו אופנה־בכל־אחד־מהזמנים, סיגנון בילוי, סמים, לימו־דים וכדומה, כשכל אחד מהצדדים ינסה להוכיח, מעל גבי המסך, כי הסיגנון שלו טוב יותר.

„האחים" ו„סטארסקי והאץ"

מומשיכים

לחובבי **האחים**: הסידרה תימשך לפחות עוד שלושה וחצי חודשים, ואם תהיה דרישה ציבורית להמשכה, גם לאחר מועד זה, היא תימשך ותימשך בלי סוף. האנג־לים לא הפסיקו עדיין לצלם את אחים.

ולחובבי סטארסקי והאץ': **היד הזדו־נית** שעמדה לקום על שני בלשים חביבים אלה, ולהחזיר במקומם את המלאכים של צ'ארלי, נגדעה. בינתיים ממשיכים סטא־רסקי והאץ, ואילו למלאכיות תימצא שעת־שידור ביום אחר.

מזחין־ח"כ נוף
מלח"כ

אנט פיאטו־שרון (משמאל) ומכשיר הטלוויזיה (מימין)
טלוויזיה בלי אגרה

חמישים פעם בשנה, בתדירות של אחת לשבוע (להוציא שבועות של כדורסל ואנטבה), עולה לדיון ציבורי נושא החוק — אכיפתו, עקיפתו, שמירתו, שימורו, הפרתו, הפרייתו, קירקורו, קילקולו, קיש־קושו וקימקומו.

בכל יום זוגי בשבוע (להוציא ימי מחלה ומועד) מתפרסם בעיתון מאמר על הנושא „השומר את החוק — החוק שומר אותו", „אכיפת החוק — לאן ?", „עקיפת החוק — ומה הלאה ?", „חוק זה חוק", „אסור להפר את החוק כי זה לא טוב לעיכול" ו„החוק — מה יהא עליו ?".

גם ועדת שימרון מרחה כמה עמודים בנושא אכיפת החוק, כנהוג במסקנותיה של כל ועדה מימים ימימה. גם בכל כתבי דונביץ יש פרק ארוך ומייגע בעניין אכיפת החוק. יש אפילו מפלגה שלמה, ה־תנועה הדמוקרטית לשינוי, שכל כולה עומדת על שמירת חוק (בניגוד לשמירת עקרונות).

זה המצב הקבוע, היומיומי, השיגרתי, של קיש־קושי השכל ובילבולי המוח בנושא החוק, חוק, חוק, חוק, חוק, חוק, חוק (חוק כבר אמרתי ?), חוק, חוק, חוק, חוק.

אבל לא תמיד זה כל כך שיטחי, כמו שאני מנסה להציג את זה (הו לא !). יש גם עומק, ויש מעמיקים. והללו גורסים שהבעיה היא לא תקציב המשטרה, ואפילו לא כוח האדם במשטרה, ואולי אפילו לא רק המשטרה, בכלל. המעמיקים גורסים שהבעיה היא חינוך. צריך, חייבים, מוכרחים (!) לחנך לשמירה על החוק.

צריך לחנך לשמירת החוק. חייבים לחנך לשמירת החוק. מוכרחים לחנך לשמירת החוק. (ועוד הפעם —) צריך לחנך לשמירת החוק. חייבים לחנך לשמירת החוק. מוכרחים לחנך לשמירת החוק לפני שיהיה מאוחר. לפני השעה שתים־עשרה. לפני שהולכים ליישון.

אבל איך מחנכים לשמירת חוק ?

אפשר באמת (כמו שניסיתי להדגים קודם) לע־שות זאת בשיטת השינון. אפשר לתת לתלמיד הרך לכתוב 300 פעם „צריך לשמור חוק", 500 פעם „אסור לעקוף חוק (מצד שמאל)„ ו־1000 פעם „אין משיחים בשעת הסעודה", ואין ספק שזה יצליח (אם זה לא יצליח — סימן שצריך להגדיל את הכמויות) ואז הילד ילמד לכתוב (אם זה לא יועיל — זה לא יזיק).

אבל איך בכל זאת מחנכים לשמירת חוק ?

איך מחנכים בשיעור חברה לשמירת חוק, כש־בשיעור היסטוריה לומדים ההיפך ? איך מחנכים לתודעת חוק, כשתודעה יהודית זה ההיפך ?

בשיעור היסטוריה לומדים שהקמת מדינת ישראל היא בניגוד לחוקי ההיסטוריה, כל מלחמות ישראל הם מעטים מול רבים ובכל זאת אנחנו מנצחים, למרות שזה בניגוד לחוקים, כי אנחנו יהודים, ועל יהודים, כידוע, לא חלים שום חוקים טפשיים, שחלים על כל הגויים, חוץ אולי מחוק כלים שלובים (אבל זה בגלל שהמורה לפיסיקה הוא שמאלני קצת), שהרי אנחנו עם סגולה, ורק חוקי האלוהים הם חוקי החיים, וכל השאר זה שטויות במיץ עגבניות, ודור הג׳ינס שותה קווינס וצריך לשמור על החוק (צילצול).

מה שמזכיר לי ששכחתי להגיד שאנחנו מדינת חוק. את זה צריך להגיד בכל הזדמנות — אנחנו מדינת חוק. (ועוד הפעם —) אנחנו מדינת חוק. אנחנו מדינת חוק (אנחנו מדינת חוק — אמרתי כבר ?). אנחנו מדינת חוק.

וכרגיל, כמו כל הדברים שאומרים בכל הזדמנות, וחוזרים ואומרים, אז גם הקביעה הזאת („אנחנו מדינת חוק") היא שקר. אנחנו לא מדינת חוק. אנחנו מדינה שעושה צחוק מהחוק. אנחנו מדינת צחוק.

אסור לעשן
אסור לצחוק
אסור לפצח גרעינים

כולם פה חושבים שכולם פה מטומטמים, אבל גם לטימטום יש כנראה גבול. כי כולם פה יודעים שאנחנו לא מדינת חוק. כולם פה יודעים שאנחנו מפירי חוק. כולם פה גם יודעים שכולם פה יודעים שאנחנו לא מדינת חוק. כולם קוראים עיתונים. כולם רואים טל־וויזיה. כולם מכירים את בגין.

ארצות הברית הגדולה, האדירה, החזקה, אומרת לישראל „אתם מפירים את החוק הבינלאומי", ומר בגין אומר להם, בשם כולנו, „אנחנו שמים זין על החוק הבינלאומי. יש רק חוק אחד — חוק הצדק היהודי, הניצחי, היחידי, האמיתי, שלנו, אנחנו, (שו־אה אמרתי כבר ?), וחוץ מזה אלוהים איתנו !".

וכמו המדינה גם אזרחיה. המדינה שמה זין על החוק הבינלאומי. האזרחים שמים זין על החוק ה־לאומי. למדינה יש רק חוק אחד — חוק הצדק הפרטי. לאזרחים יש רק חוק אחד — חוק הצדק הפרטי. המדינה מצפצפת על כל העולם, ועל המשטרה הכי חזקה שיש בכלל בעולם (ארצות הברית). האזרחים מצפצפים על כל העולם, ועל המשטרה, תהיה חזקה כמה שתהיה.

מה שמוכיח, אגב, שעניין הדוגמא האישית בכל זאת עובד. הנה, למשל, פורע חוק פרוע הוא שר בממשלת ישראל. הנה, למשל, מפירי חוק ידועים ומפורסמים נקראים כאן „מיטב הנוער".

אז מי אנחנו, הקטנים, שלא ניקח דוגמה מה־גדולים ?

כאן, כשאזלו כבר כל הטיעונים (שבעצם לא היו מעולם) החינוכיים בעד אכיפת החוק ונגד עקיפת החוק, לא נותר למחנכים הדגולים אלא לפנות היישר אל כיסינו, לאמור „הפשע אינו משתלם"

ומאחר שעל שלושה דברים עומדת החברה הישר־אלית (כסף, זיונים, ואלוהים), הרי שזה בטח ישפיע עלינו, שאומרים לנו שהפשע אינו משתלם, והרבה יותר טוב להשקיע בבורסה. בקרוב גם יגידו לנו שמי ששומר חוק מזיין הרבה, ושאלוהים קרוע על שומרי חוק, ואז החינוך לשמירת החוק באמת יהיה קומפלט, והכל יהיה בסדר וניקיון.

אלא שהפשע משתלם, ושומרי החוק מזיינים מעט, ואלוהים דווקא קרוע על מפירי חוק. מה לעשות ?! (המקום היחידי בארץ שבו הפשע אינו משתלם זה בסטארסקי והאץ'. אבל כולם כבר יודעים שזה רק סרט. והחיים זה לא סרט, חביבי !).

כיצד יכול פושע לחנך ילד לשמור על החוק ? כיצד יכול פושע להסביר לילד שהפשע אינו מש־תלם ? כיצד יכול הורה שמעשן להסביר לילד לא לעשן ? כיצד יכול הורה שמעשן לחנך ילד שהעישון מזיק לבריאות ?

אני יודע שאלו שאלות קשות, אבל בכל זאת יש

איך ללכת טיפשי

לי תשובה — הדרך היחידה שבה ילמד הילד שזה לא טוב לעשן היא שאבא שלו ימות מסרטן. הדרך היחידה שבה ילמד הילד שהפשע אינו משתלם היא שהפושע ימות ביריות. הדרך היחידה שהאזרח ילמד שצריך לשמור על החוק היא שהמדינה תחרב.

עצוב? כן, אבל מה לעשות? אי אפשר שמדינה, הבנויה על הפרת חוק וזילזול מוחלט בסביבה (ה־קרובה והרחוקה), תצליח אי־פעם לחנך את אזרחיה לשמירת חוק ולהתחשבות בסביבה (הקרובה וה־רחוקה).

אם אין עם פלסתינאי אז גם אין שכנים. ככה זה.

ופה אני מגיע (סוף סוף) לנושא הפשע המאורגן האמיתי —

אם יש פשע מאורגן להפליא, מוגן, חוקי, טוב, אלוהי, שחדר וחודר לכל שכבות הציבור, כולל דרגי השילטון הבכירים ביותר, הלא זה פשע הכיבוש ו־הדיכוי.

לא צריך ועדת חקירה כדי לברר אם הפשע הזה קיים, ומה אופיו, וכיצד להילחם בו. לא צריך כי כולם יודעים שהוא קיים. לא צריך כי כולם יודעים מה אופיו. לא צריך כי אף אחד לא רוצה להילחם בו. להיפך — כולם רוצים לפתח אותו, לטפח אותו, להגדיל אותו, להאדיר אותו, להפוך אותו מהגשמה לחזון

וכך אנחנו מגיעים מועדת שימרון ליהודה ו־שומרון, מהפשע הקטן לפשע המאורגן.

וככה זה ניראה: מעשן חשיש הוא פושע, קצין מימשל הוא בחור זהב. גנב תפוזים הוא פושע מאורגן, הורג ילדים הוא בחור טוב. (יש לי על זה בדיחה: אמא אחת אומרת לבן שלה „מה יהיה איתך הסוף? אין לך עבודה. אתה מעשן חשיש. אתה גונב תפוזים. הנה, תיראה את מושה. הנה, הוא בדיוק בגילך, בן עשרים ושמונה, והוא כבר מנהל מחנה ריכוז!". בעברית זה לא נשמע טוב, אבל בגרמנית זה גורא מצחיק.)

למי רוצים למכור את הנורמות האלו? את מי רוצים כאן לרמות? איזה מדינת חוק? איזה חוק?

אנחנו מדינת חוק, שבה חיים מיליון ומעלה אנשים משוללי זכויות, אנשים מחוץ לחוק, אנשים שצריך לדכא אותם בתוקף החוק (האלוהי). איזה מדינת חוק? איזה חוק? (כן, בטח שאני יודע שזה מצב זמני. הוא כל כך זמני שהוא נימשך, בינתיים, רק שליש מכלל תקופת קיומה של המדינה. ועוד היד נטויה. כי „ארוכה זרועו של צה"ל, וכאשר היא תגיע אל האויב — היא תהפוך לאגרוף" — ד. אלעזר.)

מי שהולך לישון במאורת כלבים, אמרו חז"ל, אל יתפלא שיש לו פרעושים.

ומי שמארגן את הפשע אל יתפלא שיש פשע מאורגן.

כי זה עוד כלום — הרבה צחוק עוד יהיה פה.

אסור לצחוק

הממשלה מתייצבת בפני הנשיאים

מימין לשמאל: שר הפנים נורמן וויסדום, שר החוץ מל ברוקס, שר הביטחון וודי אלן, שר התיקשורת הארפו מרקס, מזכיר הממשלה גראוצ'ו מרקס, שני הנשיאים — השמן והרזה, ראש הממשלה צ'רלי צ'אפלין, סגן ראש הממשלה ג'רי לואיס, שר הבריאות צ'יקו מרקס, שר החקלאות דודו דותן, שרי המסחר והתעשיה לורל והרדי ושר האוצר באסטר קיטון.

כבר מזמן אני חולם לעשות סרט על מדינה מצחיקה.

זו מדינה שבה צ'רלי צ'אפלין הוא ראש הממשלה, נורמן וויסדום שר הפנים, הארפו מרקס שר התקשורת, מל ברוקס שר החוץ, וודי אלן שר הביטחון וכן הל־אה (ראה תמונה).

למדינה הזאת, אגב, יש שני נשיאים, ולא אחד, והם השמן והרזה.

וזו מדינה נורא מצחיקה.

תתארו לכם למשל את טקס פתיחת הפרלמנט: שני הנשיאים רבים מי ינאם ראשון, רודפים זה אחרי זה מסביב לדו־כן, וזורקים עוגות קצפת שנמרחות על פר־צופיהם של הצירים המכובדים, שכל אחד מהם גם הוא קומיקאי מדרגה שלישית. אז נכנס ראש הממשלה בהילוך מתנדנד, אבל הוא מתחלק על בננה ועף לאורך האולם ונתקע בתוך עוגת קצפת ענקית, שאינה אלא שר החוץ המחופש לעוגה, כדי לעקוב אחרי שר הפנים המחופש לשוטר, הרודף אחרי שר הביטחון המחו־פש לשר החקלאות.

ככה זה כל הזמן במדינה המצחיקה ההיא.

אבל יש רק בעייה אחת במדינה הזאת — אסור לצחוק. בשום פנים ואופן אסור לצחוק. מי שצוחק — מומת.

וככה כולם יושבים וצופים בהצגה המצחיקה ביותר בעולם ולא צוחקים. כי אסור לצחוק. הם מתים לצחוק, אבל הם לא צוחקים, כי הם לא רוצים למות.

כבר מזמן אני רוצה לעשות סרט כזה על מדינה כזאת.

אבל מה — עשו כבר את הסרט הזה. בעצם, עשו כבר את המדינה הזאת.

ואתם יודעים מה — אף אחד באמת לא צוחק. אפילו לא הקהל.

HOW TO WALK SILLY

טדי קולק מספר, משמיץ ומרכל

● על דויד בן־גוריון

● **לבן־גוריון** לא היה שום עניין באמנות. כאשר הביא לו פעם ידיד מהדורה נדירה של כתבי אפלטון, מלפני שלוש־מאות שנה, התבונן בה בן־גוריון ואמר: „יש לי כבר.“ „אבל זוהי מהדורה נדירה,“ אמר לו הידיד. השיב בן־גוריון: „יש לי בדפוס, ברור יותר, בהוצאת פנגווין.“

כאשר לקחתיו לראות את שיחזור העתיקות שעשינו בירושלים, הוא חלף על פני־הם באדישות מוחלטת. הוא פשוט לא הבין לשם מה אנו עושים זאת. „למה אינכם מורידים זאת,“ שאל, „ובונים משהו חדש ויפה?“

● **לבן־גוריון** כמעט שלא היה עניין באחדות מהמחלקות שהיו במישרדו, כך שכמה מהן נותרו לגמרי בידי. פעם בשנה היה עליו לשאת נאום־תקציב בכנסת, ל־הסביר את פעילות מישרדו. זה היה הנאום היחידי שהיינו כותבים עבורו. אחר־כך היה מוחק את רוב הפרטים, ומדבר אך־ורק על מה שעניין אותו: ביטחון, מדי־ניות־חוץ, עלייה וקליטה, חינוך, פיתוח מדעי, יישוב הנגב, יהדות העולם.

● **בן־גוריון** היה בטוח, שאם עשה החלטות, הן תבוצענה, בלא שהיה לו מושג של ממש על דרך עבודתה של מכונת הממשלה.

● **בן־גוריון** הרגיש שאין טעם לדון עם הערבים בישראל כנושא נפרד, כיוון שקשר את בעייתם עם המצב במדינות ערב. הוא לא ראה את הערבים בישראל כנפרדים משאר הערבים, כפי שרבים ראו זאת.

● כאשר התפטר **בן־גוריון**, הלך לגור בקיבוץ שדה־בוקר בנגב הצפוני, אבל לא העמידו לרשותו שירותי מזכירות או תחבורה. שירות הביטחון קבע שיש להמשיך לשמור עליו וכך, המכונית שליוותה אותו שולמה על־ידי הממשלה, אך המכונית שבה נסע — והוא קרוב לגיל 80 ואינו יודע לנהוג — ונהגו, שולמו על־ידי חברים. רק כמה שנים אחרי התפטרותו הצלחתי לשכנע את שר־האוצר להקציב שירותים — כמו שירותי דואר, מזכירות ותחבורה — לרשות נשיאים וראשי־ממשלה לשעבר.

● אני זוכר מיקרים שבהם ישב **בן־גוריון** עם **גולדה, שימעון פרס** („שהיה עבור גולדה כפיסת־בד אדומה לפני הפר,“) **משה דיין** ועוד כמה אחרים ואני. עם כל הכבוד שרחש לגולדה, הוא היה תמיד חוזר ונותן עדיפות לאנשים הצעירים, כמו פרס ודיין, בדברים קטנים כגון, למשל, מי ידבר ראשון.

● כל דבר היסטורי הקשור בישראל עניין אותו... לגבי **בן־גוריון** נעצרה ההיסטוריה עם חורבן בית שני בשנת 70, והחלה שוב בשיבה המודרנית לפלשתינה.

● על פולה בן־גוריון

● ליחסים שלנו (עם בן־גוריון) נכנסה אשתו, **פולה**, אשה בעלת אישיות ראוייה־לציון. מצאתי חן בעיניה, ואשתי תמר עוד יותר. הסתדרתי עם פולה, אבל זה לא היה תמיד קל. לא אהבתי את ה„שנור“ שלה, למרות שגם אני שנוררתי ופיתחתי תכונה זו בעצמי. אבל זה קשה כאשר אשת ראש־הממשלה עושה זאת...

פולה ידעה על הכל — לעיתים באינטואיציה, לעיתים מפני שבן־גוריון אמר לה, לעיתים אחרי ששמה מארב לכל מי שיצא ממישרדו של בן־גוריון, ושאלה אותו במה מדובר... היא ניסתה להשלים בין בן־גוריון ל**אשכול**, ל**לבון** ואחרים. פעמים אף הצליחה, לפחות באופן זמני.

פולה מעולם לא הסתירה דעתה, ואמרה לאנשים את דעתה עליהם ישר בפניהם. לבסוף קיבלו זאת כולם ברוח טובה. היא היתה שואלת שאלות אישיות כגון: „למה אין לך ילדים? כמה את משלמת לעוזרת? כמה שילמת עבור השימלה? לא הזמנת פלוני לביתך?“ והמפתיע הוא, שלעיתים קרובות גם קיבלה תשובות.

● זכורה לי הפגישה הראשונה בין **דני קיי** ל**פולה**.

היא מייד שאלה אותו: „אתה נשוי?“

„כן.“

„נשוי ליהודיה?“

„כן.“

„אבל אתה, אתה יהודי?“

„כמובן, אני יהודי! על מה את מדברת?“

„אינך נראה יהודי,“ אמרה.

● על בדל סמית

● כאשר ביקר **בן־גוריון** בוואשינגטון, ליוויתי אותו לארוחת־צהריים עם חברו **בדל סמית**, שהיה אז ראש ה־סי־איי־איי. הם נפגשו לראשונה כאשר סמית היה רמטכ"לו של אייזנהואר, ובן־גוריון נסע לגרמניה כדי לנסות להשיג שיחרור של פליטים ממחנות־העקורים, כדי שיוכלו לעלות לארץ־ישראל. בדל גילה או הבנה, והיה זה הוא שנתן את האישור לקיים לימודי עיברית במחנות. בן־גוריון ייחס חשיבות מרובה לאופי שיתוף־הפעולה בין ארצות־הברית לישראל, ורצה שיחסים אלה יתבססו על זהות אינטרסים.

● על נחמיה ארגוב

● ב־29 באוקטובר 1957 נזרק רימון בכנסת על־ידי מטורף. בדרך־כלל נלווה אל **בן־גוריון** (שלישו הצבאי) **נחמיה ארגוב**, או (מזכירו המדיני) **יצחק נבון**, או שניהם גם יחד, אל כל מקום אשר יילך. והנה, דווקא באזדמנות זו היה יצחק גמל והביא לניתוק סופי בין השניים.

הבאתי את שניהם לדירתנו, הנחתי אותם בחדר, סגרתי את הדלת ועזבתי אותם לנפשם, לבד. אבל הם לא מצאו שפה משותפת. לאחר מכן נהג בן־גוריון לומר: „משה? אין לי דבר נגדו. אדם טוב. מסור. פשוט לא היה מתאים למישרד־החוץ. זה הכל!“

אבל שרת נעלב ורתח מזעם: „בן־גוריון אפילו אינו מבין מה שעשה לי!“

● על גולדה מאיר

● מייד אחרי הקמת המדינה אמרתי ל־**בן־גוריון שגולדה**, חרף כל כישוריה, עלולה לגרום למדינה נזק בל־ישוער. החזקתי בדיעה זו כל השנים. אין זה משנה את העובדה שגולדה ראוייה להערכה והיא אשה אהודה, אולי האשה המרשימה ביותר שפגשתי מעודי. היא נציגה גאה של ישראל ובעלת כישרון נדיר לאסוף תרומות למען ישראל, בהופכה רגשות למזומנים.

לגולדה אין מחשבה מקורית, והיא מפשטת דברים. כאשה היה עליה להיאבק, כמובן, כדי לבסס את מעמדה, יותר מכפי שנדרש מגבר במעמד דומה. וזה חישל את כוח אישיותה ואת התלטיותה... לעיתים תכופות מדי, ואפילו במצבים קריטיים, קדמו בעיני גולדה המיפלגה וההסתדרות לכל דבר אחר. היא האמינה ששני אלה מהווים את הכלים החשובים ביותר בשביל המדינה וכי צורכיהם חשובים, לעיתים, מצורכי המדינה. לדעתי, גישה זו — שלה שותפים רבים אחרים — היא המקור ל־רבים מן המאבקים הפנימיים המתנהלים היום.

● על אשכול, גולדה וארן

● למעשה שלושת הגדולים — **אשכול, גולדה** ו**זלמן ארן** — היו כולם נגד בן־גוריון מסוף שנות החמישים ו־אילך. הם היו מנהיגי „השורה השניה“, כולם בני דורו של בן־גוריון במיפלגת מפא"י, והאיבה התפתחה כאשר בן־גוריון החל להעדיף את „הצעירים“...

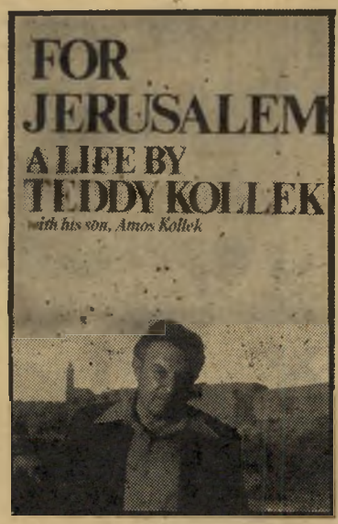
בן־גוריון מינה את פרס לסגן־שר־הביטחון ועזר לדיין, לאבן ולאחרים להגיע למישרות גבוהות, והוא עשה כל זאת מבלי להיוועץ ב„שורה השניה“. זה עורר בדרום־אמריקה ונחמיה, אדם שחי ונשם למען בן־גוריון לבדו, חש ברע ומשום כך לא בא. למרבה המזל נפגע בן־גוריון ברגלו, ורק באופן קל. אבל במשך הימים המעטים שבהם שהה בבית־החולים, התאבד נחמיה.

אני זוכר כיצד חיפשנו אותו בכל ירושלים. לבסוף נמצא בביתו שבתל־אביב, שם ירה בעצמו. מחשבתנו הראשונה היתה, כמובן, שעשה זאת בשל זעזוע על כך שלא היה לצידו של בן־גוריון, כדי להגן עליו. אך המציאות היתה מסובכת יותר. זמן קצר אחרי פציעת בן־גוריון פגע נחמיה בהולך־רגל בעת נהיגה. לא ידוע אם איבד את השליטה על ההגה בשל דיכאונו, או בגלל חוסר־ריכוז. כנראה סבר כי הרג את הולך־הרגל אם־כי, למעשה, האיש לא נפגע בצורה רצינית. אבל נחמיה מת. וזה היה טראגי.

● על משה שרת

● בכמה הזדמנויות ניסיתי לחדור לתחום ריגשותיו האישיים של **בן־גוריון** כלפי אחרים.

פעם, ב־1959, ניסיתי ליישר את ההדרים שבין בן־גוריון ל**שרת**, שהערכתיו מאוד. היחסים שביניהם היו מאוד מתוחים, כידוע. הזמנתי את שניהם לביתנו כמה פעמים. לפני הביקור האחרון דיבר בן־גוריון בפומבי על חלקו של שרת בהשגת כלי־נשק לצה"ל, באומרו ששרת לא האמין בכוח מזויין. זה היה הקש ששבר את גב ה־

פניני־הלשון של טדי קולק, הנפלטות מפיו בתדירות גבוהה, הפכו כבר מזמן חלק מן ההווי הפוליטי של ישראל. הוא פולט אותן באורח ספונטאני, כמי שיורה צרורות מן המותן. העיברית שבפיו משובשת, אך אין זה מפריע לו בהתבטאויותיו.

לפעמים גורמים דבריו שרוריה. בעת הפגנתם הראשונה של הפנתרים השחורים, מול בניין המישרדים שבו ממוקמת לישכתו של קולק, הורה להם בנימת ציווי: „רדו מן הדשא!“ הדברים התפרסמו בכל כלי־התיקשורת, ושימשו דוגמה לקהות־החושים של אנשי המימסד לבעיות החברתיות שהועלו על־ידי הפנתרים הצעירים. בהזדמנות אחרת השיב לתושב ירושלים, שהתלונן לפניו על מחדלי העיריה, במישפט קצר: „שק לי בתחת!“

הקטעים המופיעים בעמודים אלה לוקטו מתוך ספר אוטוביוגראפי של קולק שנכתב על־ידו בעזרת בנו, עמוס. הספר התפרסם החודש, רק באנגלית, והוא נמכר בהצלחה בעיקר בקרב יהודי ארצות־הברית. לשונו המחוספסת של קולק עובדה ורוככה בספר, אך חודיה לא קהו כלל.

ההלקאה

קולק עם ריצ'ארד ברטון ואליזבט טיילור

את פחדם שיעבור מעליהם, ימנה שרים צעירים יותר בסיבוב הבא ולבסוף ידחק את הדור הישן החוצה.

אנשי „השורה השניה" היו מרוגזים על בן־גוריון עוד לפני 1959. כמה מהם התלוננו שמעולם לא הזמינם לכוס קפה ו־שיחה. העובדה היא, שלא הזמין גם אחרים, אבל הם נעלבו בכל זאת. הם לא התארגנו ממש נגד בן־גוריון, אבל יצרו אווירת אי־נוחות.

● על אשכול, ספיר וארן

● ישראל עמדה להפסיד מנהיג דגול, ולא היה מי שימלא את מקומו. לדור הבא של מנהיגים — **אשכול, ספיר, זלמן ארן**, איש מהם לא „צעיר" — לא היה מושג של ממש מה זה הנהגת מדינה.

● על מנחם בגין

● במישור הלאומי, התנגדתי לשיתוף־פעולה עם מיפלגת חרות. הם ייצגו מדיניות־חוץ שונה באופן קיצוני, והיו ימניים גם בשאלות חברתיות. במשך כל ההיסטוריה שלהם, היו הרוויזיוניסטים מיפלגה שיצאה בהכרזות דוקטרינריות, ובמשך תקופה קצרה גם השתמשו בטרוריזם, שהיווה ביטוי דרמתי יותר לאותה רוח. **לבגין** לא היו שורשים בהשכלה האנטי־קלריקליסטית הרוסית, כפי שהיו לז'בוטינסקי, שורשיו קשורים בפולין של פיל־סודסקי, מדינה שנוהלה על־ידי מעמד קצונה שתואר כ„מוכן למות בגבורה על המולדת, אך לעולם לא לעבור עבירה."

● הקו המשותף העיקרי לבוחר הישראלי ב־1977 היה השאיפה למנהיגות חזקה — לא חשוב מה דיעותיו הפוליטיות. אין ספק ש**בגין** ענה על שאיפה זו, ותוצאת הבחירות היא התגברות האמון והתיקווה.

● על שימעון פרס

● הערכתי גם אחרים שעזבו את מפא"י. ביניהם היה **שימעון פרס**, למרות שבגלל אמונתו העמוקה בגדולתו של העם היהודי, הגזים לעתים בהערכת כוחנו וחשיבותנו. הוא חשב שנוכל לבנות כלכלה תעשייתית סופר־מודרנית וסבע את האימרה „מכונית לכל פועל". הוא האמין באמת־ובתמים שהצרפתים מעוניינים בברית־קבע עם ישראל, ללא קשר עם הבעיות החולפות ב־אלג'יריה.

בין מילחמת ששת־הימים למילחמת יום־שמעון פרס — במיוחד כלפי בן־גוריון.

● על פינחס ספיר

● סיבה נוספת חשובה להצטרפותי ל־רפ"י היתה הרגשתי שחשוב ביותר להילחם בהשפעה הגוברת והולכת של **פינחס ספיר**, ומה שהוא ייצג.

● על יואל ברנד

● סוף־סוף הצלחתי לראות את **יואל ברנד**, בהיותו עצור בקאהיר. אני חושב שהייתי הראשון מבין אנשינו שהורשה לראותו. הוא הובא לחדרי שבמלון ודיברנו שעות אחדות... הגה מוטלת עליו שליחות חיובית להצלת יהודים, והוא חש שאנו איננו עושים די מאמצים לשם כך. אילו רק הבנו את חומרת המצב, סתן, היינו הופכים עולמות כדי לעורר את העולם להציל יהודים — ודבר אינו נעשה!

הסכמתי. הייתי נואש. אך היה זה בלתי־אפשרי להבהיר לו עד כמה חסרי־אונים היינו. אחרי המילחמה ישבנו שעות רבות עם ברנד, כדי לנסות לעזור לו לשקם את עצמו ולמצוא עבודה בשבילו ובשביל אשתו. אבל ברנד מעולם לא סלח לנו. תמיד חש שהסוכנות היהודית בגדה ב־יהדות הונגריה.

● על דני קיי

● לקחתי את **דני קיי** לראות את **בן־גוריון** במשרדו. דני התלבש היטב לקראת המאורע, בעוד בן־גוריון לבש, כרגיל, חולצה עם שרוולים קצרים, בלי עניבה ובלי מיקטורן. מייד שאל את דני: „מה אתה מתכונן לראות?" דני ענה: תל־אביב, ירושלים, חיפה..." בן־גוריון התפרץ: תל־אביב? חיפה? זה לא ישראל! ישראל היא הנגב! עליך ללכת לנגב!

אז לקחנו את דני דרומה, ובדרך חזרה מאילת נעצרנו לבקר את בן־גוריון בקיבוצו, שדה־בוקר. כולנו היינו מלוכלכים, מכוסי אבק מהדרך, אבל בן־גוריון היה לבוש היטב. הוא הסתכל בדני, ואמר: „בלבוש זה אתה בא הנה?!"

● על דגלאס, ברינר וסינטרה

● קירק ואנה דגלאס ביקרו בישראל כמה פעמים. קירק שיחק בתפקיד מיקי מרכוס בהסרטת **הטל צל ענק**, ושניים מבניו אף עבדו בצוות ההסרטה. הכוכבים האחרים היו **יול ברינר** ו**פרנק סינאטרה**.

לקראת סיום הצילומים הם אירגנו מסיבה בבית ששכרו ליד תל־אביב. נסעתי לשם מירושלים עם ליקר, קירק בישל ארוחה מצויינת ויול סיפק את הסיגרים. זה היה אירוע עליז וכולנו השתכרנו קימעה. סינאטרה אפילו ניסה לשכנע את קירק לרוץ למישרת מושל קליפורניה. המסיבה סימנה את תחילתה של ידידות עם שני אלה — דגלאס וסינאטרה.

● **פרנק סינאטרה** הוא רק אחד מבין האמנים הרבים שעלו לפקוד את ירושלים בתקופת כהונתי כראש־העיר. אני תמיד מנסה למשוך אנשים מפורסמים, לא רק בזכות כישרונותיהם או מעלותיהם, אלא בשל ההילה האופפת אותם. לביקורים אלה חשיבות, כמישקל־נגד לפירסום הגרחב הניתן למעשי־הטרור הבודדים בירושלים. כיוון שביקור פרנק סינאטרה או אליזבת טיילור זוכה בסיקור נרחב באותה המידה, הרי עצם נוכחותם בירושלים מוכיחה לאנשים בחוץ־לארץ שגם הם יכולים לבוא לכאן, וכי החיים בירושלים אינם מתחילים או מסתיימים אך־ורק בפצצות או במתיחות בין ערבים ליהודים.

● על משה דיין

● פעם, כשיצאנו יחד ממלון המלך דויד, שאלתי את **דיין** מה יקרה למוראל אם האומה תהיה משוכנעת שניתן להחזיק בגדה המערבית ואחר־כך נהיה נאלצים להחזירה. דיין, או בשיא הפופולריות שלו, לא היה מודאג. היינו פחות ופחות תלויים במשאבים מבחוץ לשם נשק, ולכו ייחס פחות חשיבות ללחצים מחוץ. אבל אפילו אם ניאלץ לוותר על השטחים, הוא האמין כי העם ישאר נאמן למנהיגיו.

● על מרלין דיטריך

● למחרת אחרי־הצהריים הוזמנה **מרלן דיטריך** לביתנו לתה. החדר היה צפוף ולא היו די כיסאות כך שאני, כמארח, ישבתי על הריצפה. צלם שהיה שם צילם זאת, בתמונה שהראתה אותי יושב ליד רגליה של מרלן, והתמונה הגיעה לשער מוסף הארץ. כתוצאה מכך קם אחד מאנשי המיפלגה הדתית במועצת העיריה, בעת ישיבה שנועדה לדון בתקציב השנתי, ונשא נאום חריף: „הנה ראש עיריית ירושלים, האמור לייצג את כבוד העיר על כל מרכיביה, כולל הדתיים, ומוסר באופן כללי, והנה הביטו בו, יושב לרגלי שחקנית מפורסמת בשל רגליה!" והוא נופף בתמונה כדי שכולם יראוה.

„הביטו שוב בתמונה וראו את ארשת פניי," אמרתי, „הנה אני יושב ליד זוג הרגליים המפורסמות ביותר בעולם. האם אני נראה שמח? מדוע פני כה רציניות? אני אפילו איני מביט. ומדוע? כיוון שלא יכולתי לחשוב על דבר פרט לתקציב השנתי. והלוואי שגם אתה היית נוהג כך, ולא היית מבזבז את זמננו בהצגת תמונת הרגליים הללו!"

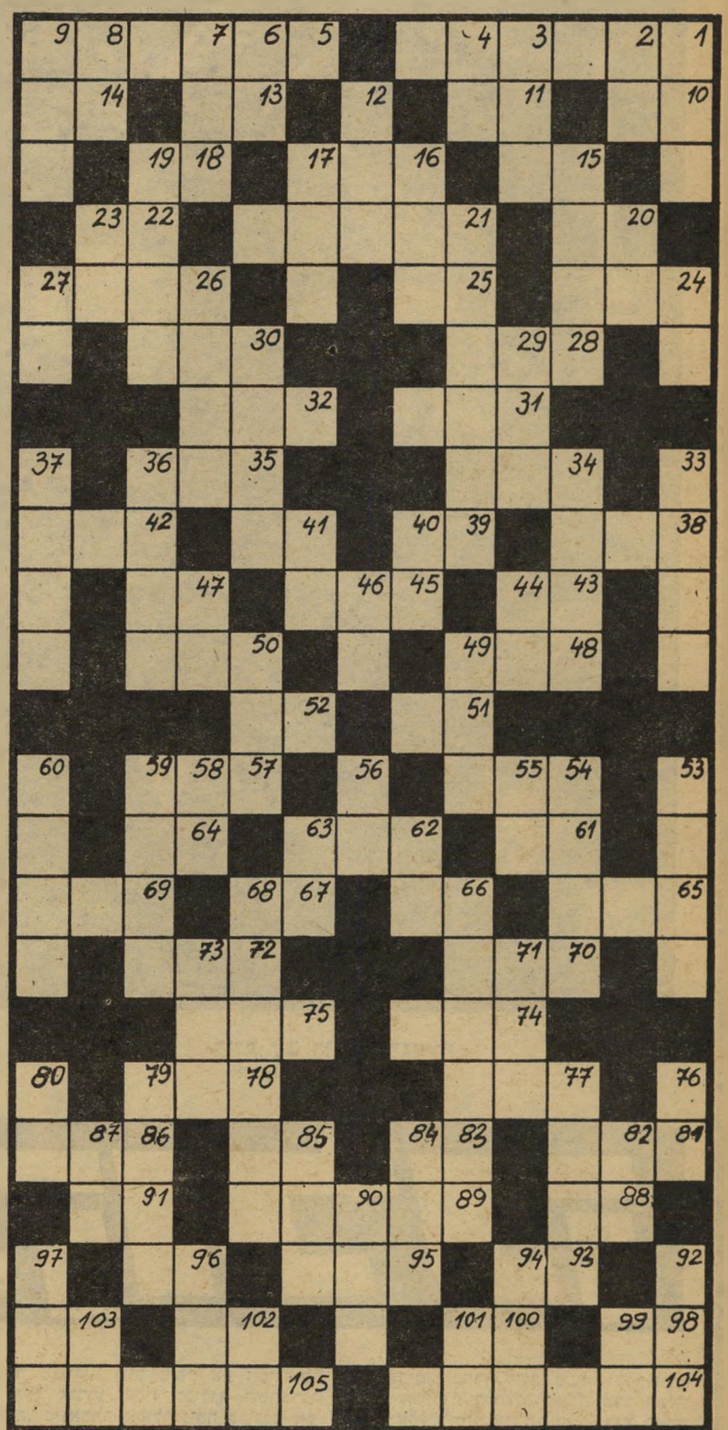
קוזק עם דויד בן־גוריון
אדישות מוחלטת לאמנות

שלל הקלקה

קוזק (מוסתר) עם פרנק סינאטרה
מישקל־נגד למעשי הטרור

תשבץ העולם הזה 2113

מאוזן:

1. עיר באיטליה; 5. מחזמר נודע; 10. ראש, בערבית; 11. חריף; 13. מילת־זירוז; 14. רוח רעה; 15. עבר; 16. טיפה; 18. רוך, נועם; 20. מתגורר; 21. מחבל; 22. יחידה בסולם הצלילים; 24. משך רצוף; 25. חומר־ציפוי שקוף; 25. חידלון; 28. פנים; 30. מדווה; 31. יחידה בשבוע; 32. התגוררו; 34. עוף לילי טמא; 35. פרח־נוי; 38. נוגה; 39. מצבת־זכרון; 41. חודש בשנה העיברית; 42. יקוד; 43. כלי במישחק השחמת; 45. תנובת ה־כיבשה; 47. מילת־בקשה; 48. בושם מיקראי; 50. פיזר; 51. מחוספס; 52. מסולם הצלילים; 54. שימחה; 57. אומן התיסרות; 61. מקולות הגברים; 62. סיים; 64. עוף־טרף; 65. ארג דק יקר; 66. מילת־שלילה; 67. אבר בראש; 69. נהר בגבול קוריאה; 70. פואמה; 72. סוס צעיר; 74. מיתר; 76. עד; 77. נס; 78. זאטוט; 81. עלם; 83. נהר באפריקה; 85. מטבע צרפתי; 86. יחידה בכרם; 88. ארמדה; 89. חי ימי רב־זרועות; 91. מכינויי האלוהות; 93. רסיסי־בוקר; 95. כלי המשמש לשתיה; 96. מבני נוח; 98. משורר; 100. מועד; 102. אסקופה; 103. שן המפתח; 104. מין דג־מאכל; 105. עיסת־שקדים.

מאונך:

1. לא כשר; 2. סוס בלי ראש; 3. צוותא; 4. חומת־מים; 6. קידומת הולנדית; 7. טבלה גדולה; 8. בירת הנגב (ר"ת); 9. ארה דבש; 12. בשלום ובשלווה; 15. מדינה באירופה; 16. כלי־זין; 17. חפירה עמוקה; 19. דרך; 20. רשף; 21. רויאלי; 23. סיומת לרבות; 24. אבן; 26. תאורה; 27. בת־קול; 29. דרך, באיטלקית; 30. שרף; 33. אוכל; 34. זוהר; 36. קיבוץ בהרי־אפרים; 37. הבל; 40. עולץ; 41. מידת־שטח; 44. אורייב; 46. עלוב־נפש; 47. תבואה; 49. נס; 50. מעיל־כנפות חגיגי; 53. קני־סוף; 54. קריסטל; 55. כן, באנגלית; 56. בתוכם; 58. משאבת הגוף; 59. קערית־שמן קטנה; 60. דיאספורה; 62. תנועת מים בים; 63. משמש בקפיצה לגובה; 66. מצב גופני טוב; 68. אתר קדוש בירושלים; 71. ישמח; 73. ויתר על זכותו; 76. בסיס; 77. עצם יחידי; 79. מן המזלות; 80. בוסתן; 82. אילן; 84. בהשאלה: פתי; 85. מבהמות הבית; 87. מסולם הצלילים; 90. פנוראמה; 92. תואר־אצולה אירופי; 94. מחלקי הפנים; 96. עצם; 97. מעצמה אסיאתית; 99. נזכר לעיל (ר"ת); 101. מזל; 102. כועס; 103. שלא פשע.

(המשך מעמוד 11)

גית, כאשר מצריים וסעודיה הצליחו למשוך את סומאליה למחנה השמרני.

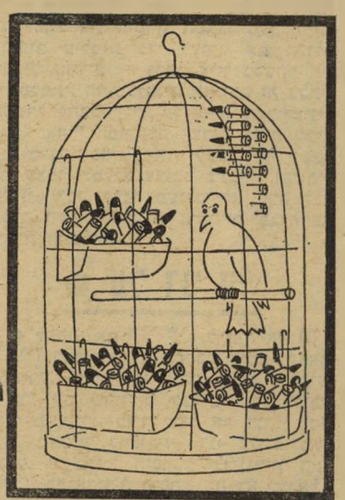
הודעתו הפומבית של דיין על תמיכת ישראל באתיופיה ציננה, כאוזני האמריקאים, כמטורפת.

הקרב על הנשק

על רקע זה מובנת בהחלט התוכנית האמריקאית על אספקת נשק למצריים ולסעודיה, נוסף על המישלוחים הכבירים של נשק אמריקאי לישראל ולאיראן.

לא זו ביכבד שאין כאן סתירה, אלא לחיפך — שלמות של תפיסה.

אי־נכונותה של ממשלת בגין להבין זאת מאפילה על יחסי ישראל־ארה"ב.

„יונת השלום" (קונק, „לה־מונד")

„עיסקות נשק אמריקאיות" (אוליפנט, „וושינגטון סטאר")

האינטרס האמריקאי מחייב את הקמת הברית הקדושה במרחב. אין זה אינטרס קטן או חולף, אלא אינטרס לאומי מרכזי.

ממשלת־בגין מתקוממת בגלוי נגד מדיניות זו, מתוך דבקות בחזון ארץ־ישראל השלמה וקיום החתנחלויות. היא מנפה לגייס נגדה את תומכי היהודי־האמריקאי.

ג'ימי קארטר עומד לפני דילמה קשה ביותר: ללחוץ על ישראל ולהסתכן במאבק פוליטי עם הקהילה היהודית, או להיכנע לישראל ולחבל באינטרס הבסיסי ביותר של ארצו.

הקהילה היהודית עומדת לפני דילמה קשה עוד יותר — האם לתמוך בישראל נגד האינטרס האמריקאי, או להיפך.

המאבק על הנשק לסעודיה וליצריים הוא מהדורה בזעיר־אנפין של מאבק גדול זה, ותוצאותיו עשויות להצביע על תוצאות המאבק הגדול כולו.

באורח פלא, נוצר מצב שבו מייחלים שליטי מוסקווה לניצחונו של מנחם בגין.

לא רק באריס־אכבה נוצרה שיתפות סובייטית־ישראלית. היא קיימת, לפחות לשעה קלה, גם מוכנית „הברית הקדושה".

במדינה

מיפלגות

הלוה במיפלגת הפועלים

מפלגת העבודה הפסידה בבחירות — ופעיליה הפסידו את כספם

מיפלגת העבודה שרויה במשבר כספי כבד. זהו סוד גלוי, שמנהיגי המיפלגה הכריזו עליו לא אחת מאז הבחירות האחרונות לכנסת.

אותם ראשי מיפלגה מצאו דרך מקורית, על־מנת להקטין את גטל החובות. הם פשוט לא שילמו את שכרם של עשרות פעילים־בשכר ורכזי־סניפים, שעבדו בשירותה של מיפלגת השילטון לשעבר, ביום הבחירות.

תביעת פיצויים. מאז פרשת ידלין, שבה נחשפו מקורות־מימון בלתי־כשרים של מיפלגת העבודה, חששו ראשיה להמשיך לגייס כספים בשיטות הישנות. לפיכך נסתמו דרכי המימון באמצעות גיוס תרומות פיקטיוויות שונות ומשונות. גם הקטנת מיספר הח"כים של המיפלגה בכנסת הנוכחית הביאה להקטנת סכום הכסף ששילם אוצר המדינה למיפלגה על חשבון מימון הבחירות.

עוד הם מתלבטים אם לממש את ניכסיהם הרבים ברחבי הארץ, עשו ראשי המיפלגה רווחים קלים, על חשבון ציבור פעיליהם.

בימים אלה החליטה קבוצה של כמה עשרות עובדי מדינה, שעבדו בעבר עבור המיפלגה ביום הבחירות, להגיש תביעה לבית־המישפט.

הקבוצה כללה כ־40 איש. בין אנשיה היו כאלה שהשכירו למיפלגת העבודה חדרים עבור מטות בחירות, כאלה ששימשו רכזי אזורי־בחירה, והיה גם אחד שהשכיר למיפלגה את אופנועו.

לגבי מיפלגה, שהוצאותיה השנתיות מסתכמות במיליוני לירות, היו אלה סכומים מבוטלים. לכל אחד מן התובעים הגיע סכום־כסף כערך הדלק שצורכת מכוניתו של שימעון פרס בחודש אחד, בערך, ואולי אף פחות מכך. אך לגבי אותם אזרחים, שכולם שכירים, היה זה סכום משמעותי.

המיפלגה ניאותה להתפשר. אחרי חודשים רבים של התרוצצות, וניסיונות חוזרים ונשנים לקבל את כספם, הגישו הפעילים שתי תביעות מישפטיות. באמצעות עורך־הדין התל־אביבי צבי דינרי הוגשה תביעה אזרחית לבית־מישפט־השלום, וכן הוגשה תביעה על הלנת שכר לבית־הדין האזורי לעבודה.

המיפלגה נבהלה. עורך־הדין מרדכי שורר, שנשכר לייצג את מיפלגת העבודה, הסכים להתפשר עם התובעים ולשלם להם את הקרן, היינו שכרם המקורי מלפני תישעה חודשים.

ראשי מיפלגת העבודה התגלו כאשפי כלכלה. הם הצליחו לחסוך לעצמם את הירידה בערך הכסף, את הריבית, ואת הקנס הגבוה בגין הלנת שכר שבית־הדין לעבודה היה עתיד לפסוק להם.

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

בגיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנים כדיוק, הביא צוות כתבי השבועון כתבה מצולמת, שתיארה את עזיבתו של שגריר ברית־המועצות, פאוול ורשוב, את הארץ, בגלל ניתוק היחסים בין ברית־המועצות לישראל, אחרי שהופלה פצצה לבנין השגרירות הרוסית בתל־אביב. התפתחות תעשיית הקולנוע ויצירתו של הסרט התלת־ממדי הראשון, „קוו ואדים", הביאו את עורך מדור „קולנוע" לתאר את גילגולי התפתחותה של תעשיית־ההלומות בהוליווד.

כמדור „ספורט" השבוע לפני 25 שנים, דווח בכתבה מלווה בתצלומים על תחרות האיגרוף בין נבחרות בית"ר ומכבי. בין המשתתפים בתחרויות של ספורט פופולארי זה מאותם ימים, השתתפו מתאגרפים אגדתיים כאשר בירנבלום, חיים ויישפים, צבי פופולובסקי ואליעזר נזרוב.

בשער הגיליון: שחקנית־הקולנוע טרזה בריני, כוכבת הסרט „קוו ואדים".

„העולם הזה" 800
תאריך: 26.2.53

מנחם בגין: „אנחנו רגילים לפצצות, נשב עד הסוף" ✱ שוקן שוכר את עמוס קינן בעילום שם ✱ הרצל רוזנבלום ונתן דונביץ ממציאים את אגדת בן־ציון סמוכה

הכנסת

פצצה, פצצה ואין פצצה

לא היה זה טיבעי, אילו פסחה אווירת הפצצות על המוסד העליון במדינה. לפני שבוע שותפה גם הכנסת, אם כי רק בדרך הלצה, במישחק הילדותי אך האיום הזה.

בשעה תשע, באחד מערבי השבוע שעבר, עבר ירחמיאל בלקינד, קצין־הביטחון של הכנסת, בין שולחנות המיזנון, וביקש מן הנוכחים לצאת. הוא הסביר כי צילצל אלמוני, והודיע על פצצה שהונחה בבניין. רוב חברי הכנסת, העיתונאים וסתם אורחים שישבו במיזנון, נטשו את כוסות התה ויצאו. רק ח"כ מנחם בגין, שישב בחברת שותפיו לסיעה סביב אחד השולחנות, הרגיש חובה כלפי עברו, והתלוצץ: „אנו רגילים לפצצות, נשב עד הסוף". ההלצה לא השפיעה על בלקינד, שהשיב: „אדוני, אני אחראי להייכם." סיעת חירות יצאה, והעתיקה — יחד עם עוד כמה מחברי־כנסת — את מקום מושבה לקפה עטרה.

צבא

מסוכן מאד

באחת התקופות השחורות ביותר של מילחמת העצמאות, החליטה הממשלה לגייס את בני ה־17. גיוס זה נעשה תחי־לה לצורכי אימונים בלבד, אך היה ברור כי צורכי המילחמה יכפו על הממשלה גיוס לתקופה ארוכה.

הצו ירד כמהלומה על מדריכי כל תנו־עות הנוער. גיוס לצבא, פירושו היה פי־זור גרעיני ההתיישבות של התנועות. ה־פלמ"ח, שבסיסיו היו במשקים ושקיים עד אז את הקשר בינם לבין המגוייסים, הפך יחידה לוחמת, כאשר היחידות מנותקות מבסיסיהן.

נציגי כל תנועות־הנוער החלוציות התי־כנסו, והחליטו לעשות מעשה בלתי־רגיל: במיכתב משותף פנו ישר לדויד בן־גוריון, ודרשו למצוא פתרון שלא יסכן את כל עתידה של התנועה החלוצית. תשובתו של בי־ג'י היתה מהירה וחותכת: הוא פקד לשמור על אחדות הגרעינים ביחידה מיוחדת, שנקראה נוער חלוצי לוחם. גח"ל זה היה, תחילה, חלק של הגדנ"ע, והפך במרוצת הימים יחידה עצמאית שהטביעה את חותמה על נוף הארץ.

ירקה בפרצוף? המיוחד בגח"ל היה בכך שעמד מעל לכל המיפלגות, ונתן זכויות שוות בהחלט לכל תנועות־הנוער, בין אם אהדו את הממשלה או לאו. הוא גייס כל גרעין כיחידה אחת, ושלח אותו במרוכז לעבודה במשק. את המדריכים המרכזיים של כל תנועות־הנוער שיחרר משירות פעיל, למען ידאגו לדור חדש בתנועות־הנוער.

השבוע הודיע שר־הביטחון, דוד בן־גוריון, כי הגיע הקץ לאידיליה זו: 22 מדריכים של תנועת השומר־הצעיר, הת־נועה החזקה ביותר בכמות משקיה הצעי־רים, קיבלו הודעה להתייצב מייד לשירות פעיל. הנימוק לביטול החופשות: השומר הצעיר השמיץ את צה"ל, שעה שהתנגד בתוקף להארכת תקופת השירות בצבא.

המעשה לא הפתיע את אנשי השומר־הצעיר. „בן־גוריון רוצה מזמן לחסל את התנועה הקיבוצית, מפני שהאמריקאים אינם רוצים בקומונות," אמרו. „זה רק צעד נוסף בדרך החיסול." השיבו אנשי מפא"י: „האם אנחנו צריכים לתת הקלות למי שיורק בפנינו?"

יריקה או לא, היה זה מעשה קצר־רו־אי. הוא העמיד בגלוי סיסמות פוליטיות מעל למעשים חלוציים, והלם מהלומה נו־ספת בשרידי החלוציות העלובים למדי שנותרו בקרב הנוער הישראלי.

עיתונות

כושי כושי בא

שעות מיספר לפני שנאסר עמוס קינן, איש הארץ, ליד ביתו של שר־התחבורה המנוח דויד צבי פנקס, בלילה שבו הת־פוצצה פצצה בפתח דירת השר, סיים העיתונאי הצעיר (25) את כתיבת טורו היומי עוזי ושות'. זה היה האחרון בסידרת הרשימות הסאטיריות שפירסמו את שמו. הרשימה התפרסמה בגיליון הארץ שיצא לאור למחרת הנחת הפצצה. כאשר ישב קינן בבית־הסוהר הוטיף הטור להתפרסם בעיתון, אולם נכתב בידי אחרים *.

אחרי שבית־הדין זיכה את קינן ואת שאלתיאל בן יאיר מאשמת נשיאת הפצצה, שוב לא היו שערי הארץ פתוחים לפני קינן. הוא ניסה למצוא עבודה במקומות אחרים, במיקצועות שונים, אולם נתקל ב־סירובים, „יש לי הרושם כאילו נתן מישהו הוראה סודית שלא להעסיק אותי," הת־לונן קינן.

במשך חמשת החודשים מאז שוחרר על־ידי בית־הדין המחוזי, התהלך בצל העיר־עור שהוגש לבית־המישפט־העליון על־ידי פרקליט המדינה. מצבו החומרי היה בכל רע.

* ביניהם בנימין תמוז, המשמש כיום כעורך מדור הסיפרות וסיקור התרבות במערכת הארץ.

במדינה

חיזוק ממצוקה.

לבסוף פגה קינן, בלית ברירה, שוב אל גרשום שוקן, עורך ובעלי הארץ, אשר חילץ אותו מן המצו־קה הכספית והזמין אצלו טור יומי של קריקטורות מענייני דיומא. שבהן מופיעה דמות אחת, „כושי". השבוע הודפסו ה־קריקטורות הראשונות של קינן בהארץ. הן לא היו חתומות, אפילו לא בשם בדוי.

מישפט ליינ'

רחל לוין, ילדה בלונדית בת ארבע, שנעלמה מבית הוריה, נמצאה ליד משו־כת צברים, כשגופתה עירומה כמעט וכולה מגואלת בדם. הרופא־הפאתולוג קבע ש־הילדה נאנסה באכזריות, ואחר־כך נרצחה.

מישטרת ישראל גייסה 200 שוטרים ללכידתו של האנס־הרוצח. השוטרים היו תחת פיקודו של עמוס בן־גוריון.

לחצוצרות המישטרה הצטרפה עד מהרה תיזמורת של עיתונות, שיצרה היסטריה המונית שדוגמתה עדיין לא היתה בארץ. הכלי הבולט בתיזמורת זו היה ד"ר הרצל רוזנבלום, עורכו הוותיק של ידיעות אח־רונות.

„הספקנו לעלות של שיקאגו (אשר) ה־פשעים המיניים המתחוללים בה אינם מגי־עים אפילו לקרסוליו של המתחולל אצלנו בשטח הזה... אוכלי־אדם מהג'ונגל... ה־קאניבאלים ה'יהודי' הללו מתייצבים ב־דרכם של ילדינו התמימים והטהורים... הארץ האומללה הזאת נתמלאה, כתוצאה מהעלייה הגדולה, פושעים וגנבים ואנסים ורמאים וזונות ורועי־זונות... בארצותיהם, שמשם עלו הנה, היו תלויים מזמן על העץ... אני אומר: דרושות תליות.... תליין קבוע כפקיד בעל כבוד במדינה...".

למזלם של המישטרה והעיתונות, הופיע הששן ברגע הנכון.

כך התוודע הציבור לבן־ציון סמוכה, בן 35, יליד בצרה. היו לו כל המעלות הדרושות: קודם כל, הוא היה עולה חדש, עיראקי. זו כבר היתה כימעט־הוכחה. אף כי לא היתה שום הוכחה לכך שהפושע לא בא מתל־אביב או מירושלים, היה למן הרגע הראשון ברור לכל, גם למישטרת ישראל, שזה יכול להיות רק עולה־חדש הגר במעברה.

שנית: הוא גר בבית־קברות. הוא חי לבדו עם כלב. הוא „התאים" לתיאור של הילד היחידי שראה את הפושע ביום ביצוע הפשע. בביתו נמצאו תמונות של ילדות. אפשר היה לסמוך על סמוכה.

התלהב נתן דונביץ, סופר הארץ: „על בגדיו נמצאו כתמי־דם והפרשה אחרת. על פניו נמצאו שריטות ובשערו השחור נמצאה שערה בלונדית..." יתר על כן, הוא נעצר כבר כמה פעמים כשניסה לגעת בנשים ובילדים באוטובוס.

אילו שקל מישהו לרגע קט את העובדות בדיעה צלולה, היה צוחק מכל העניין. הלשנה של אדם היסטרי, יצור עלוב ומת־בודד שלא מצא את מקומו בחיים, אי־נורמאליות בולטת לעין — כל אלה היו בדיוק התכונות שהיו קצת גלויות מכדי להיות משכנעות באמת. פושע מיני אמיתי נראה, לדעת מומחים, בדיוק להיפך: אדם שקט, צנוע וחביב על הבריות.

אולם ההיסטריה הגיעה לשיאה. איש לא היהר. „לאחר שחזרו (הקצינים גרשון מאירי ואברהם מוזס) אמרו שהנעצר הוא האיש אשר המישטרה מחפשת אותו ביממה האחרונה," הודיע דונביץ בתרועת ניצחון.

צבא של מיפלצות. היה זה האות לתרועה מחרישת־אוזניים של תיזמורת ה־לינץ'. „נעצר חשוד ברצח־המונסטר... רצון העם בחקירה מהירה ובמישפט קצר ו־דינאמי... אין רגש הציבור המזועזע מסוגל לעמוד בפני השהיות פרוצדורליות שתש־תרענה על פני חודשים ושנים (מישפט מהיר) דרוש נוכח צבא השטנים והמיפ־לצות, והמיפלצות־בכוח, שישראל מלאה אותם, הרוצחים ואונסים וטורפים כאן כמ־עט מדי יום ושבוע..." כך זעק ד"ר הרצל רוזנבלום בטורו.

וכאן, לפתע, עברה רוח צוננת על ה־מישטרה. התברר שאין שמץ של הוכחות נגד בן־ציון סמוכה, שהובא לפני השופט ודרש, בחיוך, משכורת תמורת ימי מעצרו.

אילו הגיעו דברים עד לנקודה זו באר־צות־הברית, היה קורה אחד משני דברים: או שד"ר הרצל רוזנבלום וחבריו היו מצליחים להסעיר את ההמונים שיעלו ל־שערי בית־הסוהר, יוציאו את העציר ויתלו אותו על העץ הראשון, דבר המוכר בעולם בשם „לינץ'". או שהמישטרה היתה עושה מעשה הקרוי „פריים־אפ", שפירושו: המישטרה היתה מזייפת את ההוכחות, כדי לחייב את העצור בדין ולהציל את כבודה.

לכאן או לכאן, גורלו של בן־ציון סמוכה ניראה חרוץ: המישטרה הזקוקה להצלחות, והעיתונות הזקוקה לכותרות, כבר חרצו את הדין. אולם מדינת ישראל אינה ארי־צות־הברית, ומישטרת ישראל עודנה ספו־גה במסורת בריטית, מסורת של מומחים עצמאיים שחובתם לומר את האמת. הדם, השערות וההפרשות נשלחו למעבדות ה־מישטרה. התשובה היתה שלילית. הילד לא זיהה את בן־ציון סמוכה במיסדר־זיהוי.

למחרת היום ירד מסך מוזר של שתיקה על מישטרת־ישראל. שום קצין לא מסר הודעה כלשהי. קצינים מילמלו שהעיתונות סילפה את דבריהם. העיתונאים הכחישו זאת, אולם גם עליהם ירד מסך השתיקה. בעיתוני הערב ירד הרצח לפינה נסתרת ביותר. המוזר ביותר היה כי ההיסטריה העצומה שככה לגמרי. ואילו הרוצח התהלך חופשי, מוכן למבצע פשעים נוספים.

גרשון מאירי מוביל את בן־ציון סמוכה לבית־המישפט
אל יתהלל אוסר כמפענח

נמר של עיר

חד גדיא, אוצר מוזיאון ישראל והאתיקה ✷ הבשורה ה„לוואנטינית" של ז'קלין כהנוב ✷ הבשורה ה„כנענית" על־פי אהרון אמיר ✷ „פרס ישראל" לשולל „חופש הדיעה" ✷ סוכן „נובל" בישראל

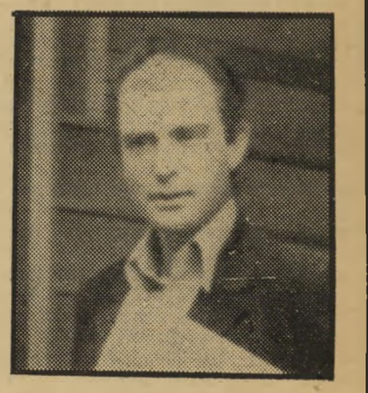
אמנות

השיטה והאתיקה

בפרוספקט שראה אור לקראת תערוכת ציורים של הציירת חד־גדיא, שנערכה בגלריה דלסון—ריכטר שביפו העתיקה, נכתבו הדברים הבאים:

„היא נולדה בריסיה. מתי שהוא, לפני 1917, המציאו תלמידי „בצלאל" לחברתם, תלמידת בצלאל הראשונה (שהיתה מדל־גת על הנכעות כתייש) את הכינוי חד־גדיא. הכינוי היה לשמה של הציירת.

„בשילהי מלחמת־העולם הראשונה ישבה חדגדיא במצרים. היא ציירה, אך כל ציוריה אבדו. היהו אי־פעם ציורים

יונה פישר
תקשי"ר לעובד מזיאון

של ‚תקופת בצלאל'? זאת לא נדע. לפני שנים לא־רבות חזרה, כמעט אלמנית, לצפת. שם צוירה נופי הרים מסנוורי אור־שמש.

„לחדגדיא סיפורים מרתקים מן העבר. היא מפליאה לדבר על מונדריאן ומצ־טטת את פרוסט. ואולם ציוריה אינו ניזון מן העבר.

„כיום, כתעוריכת־היחיד המופשטת ה־ראשונה שלה, והיא כת יותר משמונים שנה, היא מופיעה לעינינו כציור שחוקי הזמן אינם חלים עליו. הוא מופשט־מופשט, כאמצעי לעיצוב מערכות של סמלים והארמוניות של אור. הוא דקורא־טיווי כפי שאמנות המיזרח הינה דקורא־טיווית, הוא אכספרסיווי כפי שאמנות ה־מערב הינה אכספרסיווית כל אימת שהיא נודשת את הצורה.

„יונה פישר"

אם להתעלם מחוש־ההומור המייוחד שבו התברכו אוצרי אמנות של מוזיאונים, בקביעות רבות־משמעות כמו: „היתה מדלגת על הגבעות כתייש... היא מפליאה לדבר על מונדריאן ומצטטת את פרוסט... היא מופיעה לעינינו כציור שחוקי הזמן אינם חלים עליו..." מעלה רשימה זו כמה שאלות.

יונה פישר אינו אזרח סתמי שגלריה משלמת לו עבור שירותיו. יונה פישר הוא עובד ציבור, אוצר לאמנות ישראלית ב־מוזיאון ישראל, המקבל שכר חודשי עבור חוות־דעתו המקצועית, הכובל אותו ל־תקשי"ר.

מיקצועיותו של מר פישר, שהיתה רבת חשיבות בשנות ה־60', מעוררת למיקרא דברים אלה את השאלה הבאה: אם אוצר־האמנות מעריך את הציירת במלוא הכנות, במילים שהוא כותב עליה, מדוע אין הוא ערוך לה תעורוכה במוזיאון־ישראל שקי־רותיו מכובדים, לפחות למראית־עין, מקי־רותיה של כל גלריה ישראלית? ואם מר פישר אינו מתכוון לדבריו, מעניינת הסי־בה שהביאה אותו לכתוב את הדברים הללו.

מלחמת תרבויות

ז'קלין אל־פרנסאויה

אחד הסיפורים המצריים המרגשים ביו־תר שנכתבו אי־פעם, הוא סיפורו הקצר של סולימאן פיאד, סימון אל־פרנסאויה, המתאר מהגר מצרי השב לבקר בכפר מולדתו יחד עם רעייתו הצרפתיה, כשהוא עשיר. כל בני כפרו לשעבר ובני־מיש־פחתו משחרים לפיתחו, בתיקווה שיתרום כספים לשיפור מצבו הכלכלי של הכפר והתשתית החקלאית שלו.

עם הגיע בני הזוג מצרפת לכפר, מת־חילות אמו של המהגר וגיסתו להסית את נשות הכפר, תוך שהן מציינות שסימון, הצרפתיה (סימון אל־פרנסאויה) לא עברה את טכס־המילה המקובל *. וכאשר הגברים משוטטים בשדות הכפר, תופסות הנשים את האשה הנוכריה ומבצעות בה את זממן. כתוצאה מטכס־המילה המאולתר, המבוצע בסכין־גילוח, מתה סימון אל־פרנסאויה.

משך שנים רבות, מדי היתקל כותב שורות אלה ברשימותיה של הגברת ז'ק־לין כהנוב בכיתבי־עת שונים, היה עולה במוחו סיפורו של סולימן פיאד, כדוגמה להמחשה סיפרותית אינטליגנטית מאד של נושא העימות בין התרבות הים־תיכונית לבין התרבות האירופית, והוא היה מת־מלא מחשבות עגומות על הלוואנטיניות המתנשאת, החלולה וחסרת־הכיסוי שמעלה הגברת כהנוב על הנייר.

בימים אלה ראה אור קובץ, שבו כינ־סה ז'קלין כהנוב את רשימותיה, הש־קפותיה וזיכרונותיה **, ודומה שקובץ זה מעניק לאות העיברית חנופה וחינחונים תרבותיים שבכמותם לא זכתה מזה זמן רב.

הגברת כהנוב, סוציולוגית־חובבת ה־מזינה את מאמריה בנתונים לא־שלמים וגם לא־מדוייקים, התפרסמה בארץ בכך שסבעה מטבע־לשון חסרת משמעות או כיסוי של ערכים תרבותיים, והיא „דור הלוואנטינים". מטבע־לשון שכוונתה היא מעין כנענות עיברית של ראשית שנות ה־40', מהולה ברומנטיקה אודות המיז־רח־התיכון ובבעיית מיזוגם של יהודים שמוצאם מאירופה עם יהודים שמוצאם מ־ארצות המיזרח. על תותי־תרבותי זה מוגח לו, אחר־כבוד, דובדבן של שיירי התר־בות הצרפתית והאנגלית בקרב בני ה־מעמד־השליט במצריים, ארץ־מולדתה וערש תרבותה של הגברת כהנוב.

קובץ מאמרים ורשימות זה מתיימר להיות שיר־הלל לדור מיזרח־תיכוני ש־שאב את ערכי תרבותו בשיטת המראה ההפוכה מאירופה, והצליח להתעטות על עצמו לבוש אירופאי, מבלי שניתן בכושר כלשהו לחוש על בשרו את פשר התהלי־כים התרבותיים העוברים על מערב־אי־רופה הבתר־קולוניאליסטית, תהליכים ש־אין בכוחם להלום את התרבות הים־תיכונית.

את תמונת הרקע התרבותי שלה מציגה הגברת כהנוב במילים: „כשנות לימודינו מתוכחים היינו בחום על ממשלת בלום, ברית־המועצות, מילחמת־האזרחים הספ־רדית, המהפכה, המטריאליזם וזכויות ה־נשים, ובפרט על האהבה החופשית. לא יכולנו להנות אלא בלשונה של אירופה, וה„אני" העמוק שלנו טמון היה ומוסתר תחת קרום זה של דיאלקטיקה (מילה שאהבנו לגלגל בה) אירופית...". ולאורך כל קובץ מאמריה היא מנסה לפענח את החווייה הימתיכונית בעזרת הדיאלקטיקה האירופית שלה. מעשה ש־אינו אפשרי.

בדומה להלך־הרוח שהפעיל את מכו־נות־הכתיבה של סופרים עבריים רבים, במהלך שנות ה־50', כאשר שלחו עיניהם למרחקים והתעניינו יותר בנעשה בבתי־הקפה של הגדה־השמאלית של פאריס, איש לא טרח לבשר לגברת כהנוב את העובדה שעם נפילת פאריס לפני קל־גסיו של היטלר, חדלה עיר זו לשמש מר־כז של התרבות העולמית, והמרכזים הער־למיים של התרבות עברו לארצות־הברית ומאוחר יותר למערב־גרמניה. אלא שאחד ממאפייני הלוואנטיניזם הוא התחושה ש־פאריס היא עדיין בירת התרבות העולמית.

סימון דה־בובואר בתרבוש

אך מתוך עיון בקובץ של הגברת כהנוב נוצר הרושם העמוק, שהחומר הפטריוטי־אימפריאלי שאותו ספגה במיסגרת לימודי הצרפתית שלה, חילחל עמוק בעורקיה,

ז'קלין כהנוב
הלוואנטיניות והתפוח המכאני

והותיר בהם מצב תרבותי־צרפתי שכל קשר בינו לבין המציאות מיקרי בהחלט.

מן הראוי לציין שכמה מאמריה בקו־בץ זה ראו קודם־לכן אור בכתב־העת קשת, כאשר מגמתם היתה לשפוך ציפוי של קצפת „תרבותית" מעל למישטחים ה„פרימיטיביים" של בני־הארץ הזאת בכ־לל, והתרבות הישראלית בפרט. והגברת כהנוב עשתה מלאכה זו, תוך שהיא נו־הגת כאיזו סימון דה־בובואר בתרבוש. אלא שבניגוד לכוהנת התרבות הצרפתית הגדולה, ז'קלין כהנוב עושה כל שהיא עושה תוך שהיא חושפת, מבלי שים לב, פשיטת־רגל תרבותית, חוסר־עניין תר־בותי והתבטלות חסרת כל הצדקה של תרבותנו מפני התרבות הצרפתית של אחרי מילחמת־העולם, שאינה בעלת ייחוד רב.

קובץ המאמרים הזה הוא מלכודת של אבסורדים. למשל, המחברת מספרת על אחמד בן־בלה, ממנהיגי האפ־אל־אן (תנו־עת השיחרור האלג'ירית), שהתגורר ב־

קאהיר בבית הוריה והיה לחם כבן. היא מבכה את מר־גורלו, ואת ניוונה של ה־מהפיכה האלג'ירית. תוך שהיא מציגה אותו כליאון טרוצקי של המחצית השנייה של המאה ה־20. ב־288 עמודי סיפרה היא מבכה את מר גורלם של מדוכאים שונים, מילבד הבן־בלאים שבפתח ביתה בישראל. מרוב הגיגים, אין הגברת כה־נוב מצליחה להתייחס לבעייה הפלסטי־נית ברצינות שבה היא מתייחסת למהפכה האלג'ירית, ובשורתה האחת והיחידה בנו־שא הפלסטיני היא הקביעה, כי מאחר ש־בנות ירושלים־מיזרח הרימו בכמה סנטי־מטרים את גובה חצאיותיהן, המסקנה ה„מדעית" היא טמיעה שעתידה לבוא לפלסטינים בחברה הישראלית מהבחינה ה־תרבותית. לפחות מורתה הצרפתית, מאי־ידיעה, סימון דה־בובאר, כאשר נתקלה בחברה שלה בבעייה דומה לבעייה הפלס־טינית. באותה „בעייה אלג'ירית", היתה מיוזמות „מיסמך ה־121", שקרא למרוד בסמכות הצרפתית באלג'יר.

פרשת ביקוריה של ז'קלין כהנוב ב־פאריס, יש בכוחה לעורר רחמים תרבו־תיים עליה. זו אינה פאריס שבה חיים ומתגוררים בני־תמותה, אלא עיר סיפ־רותית ערטילאית בלתי־קיימת שכלל אינה משכנעת, ואשר בה משוחחת הגברת כהנוב עם התופרת שלה על שירי ז'ק פרוור ופרנסוא ויון, תוך שהיא מאלצת את עצמה לציין: „הדימיון בטעמינו ה־ספרותיים הקים בינינו מייד גשר של אהדה", אך מייד היא מוסיפה מעט על ערך עצמה, לעומת התופרת הצרפתיה: „אבל ההשתפכות שלי העידה עלי בכהני־רות־יתר, שספרים מעניינים אותי יותר ממלבושים."

אבסורד תיאורי נוסף, המוסיף ספק רב ביחס לאמינות שבכיתבי הגברת כהנוב והתשתית של קיומה התרבותי, בולט בעי־קר כאשר, כילידת מצריים, היא מסבירה שקראה את סיפורי אלף לילה ולילה

* בין בני הכפרים הנידחים במצריים־העילית מקובל מינהג של טכס־מילה לנשים, שבו כורתים את דגדגני הנשים. מאז 1952 מנסה השילטון המצרי להת־מודד עם מסורת זו ולהכריחה.

** ז'קלין כהנוב, „מזרח שמש", „ריב הוצאה לאור" בשיתוף עם הוצאת־ספרים „הדר". 288 עמודים.

בתירגום צרפתי, ולא במקור הערבי. הגברת, שנושאת בכנפי אותיותיה את בשורת הלוואנט התרבותי הערבי־היהודי שעליו היא חולמת, יכלה לקרוא את סיפורי אלף לילה ולילה, אם לא בערבית, הרי לפחות בעיברית מעולה שבמעולות, בתירגומו של יוסף יואל ריבלין *.

בבשורת שיחרור האשה הלוואנטינית שלה, ובעיקר במסה תחת הכותרת האשה כתפוז מכאני, מנסה הגברת כהנוב לנתח את עלילת הסרט התפוז המכאני, תוך שהיא מגייסת לשירותה צבא של קדרים נוצרים בלוויית תיאור של תיסכולים מיניים, אותם היא ממקדת בעיקר בסצנת אונס של אשת הסופר השמאלי מול בעלה, כשהיא טוענת לזיוף בסיטואציה הקולנועית הזאת. אלא שמרוב ניסיונותיה להציג ברבים את בקיאותה בתרבות המערבית, נופלת הגברת כהנוב כאן — מרוב קדרים ופסיכולוגיה — לבור שכרתה לעצמה, והכוונה היא לבור העובדות.

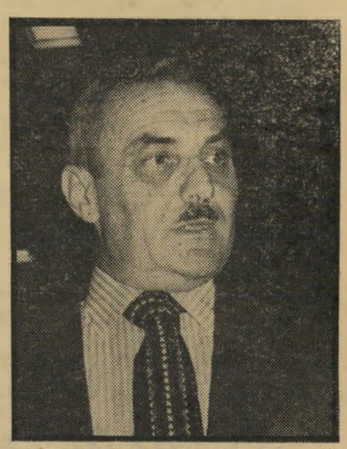
היא מתעלמת מן העובדה הפשוטה ש־הסרט התפוז המכאני, של הבמאי סטנלי קובריק, מבוסס על ספר מאת הסופר אנתוני ברג׳ס, והספר מבוסס על אירוע אמיתי שקרה לסופר ולאשתו ברומא, אירוע שבמהלכו אנסו ביריונים את רעייתו של ברג׳ס לנגד עיניו. אז מי זקוק לקדרים נוצרים ולפסיכולוגיה באסימון שחוק?

מלבד זאת, לשון הכתיבה מלאת היומרה ועמוסת הדידאקטיות, המופעלת מן הסתם מתוך תחושה שכל חוכמת תבל אצורה ב־288 עמודים אלה, לשון זו וכל מה שמסתתר אחריה אינם הופכים את הגברת כהנוב לאירוע משמח בתרבות הישראלית, אלא לאירוע חולף, לוואנטיני עד למאד ** שאינו מותיר, בסך־הכל, רושם כלשהו.

ספרים מומלצים

כנענים. גירסה ב׳

● במהלך התחבטויותיה של החברה הישראלית, בתקופה שחלפה מאז מילחמת יום־הכיפורים, הגיע גל חדש של עיסוק בתופעה התרבותית של שנות ה־40׳, ש־נהוג לכנותה „הכנענים״. רק לפני שלושה חודשים ראתה אור, בעיתון־הספרות פרוזה, בחינת הרעיון הכנעני בגירסה של

אהרון אמיר
כנענית בלתי־מדוברת

ילידי־הארץ, **כעמוס קינן, יעקב אשמן** ואחרים, שנסחפו לתקופת־מה להשקפה הכנענית שנוסדה בידי משוררים שאינם ילידי הארץ, וביניהם **יונתן רטוש ובנימין תמוז**, בתיקווה שהם ישמשו אלטרנטיווה לתרבות היהודית והציונית בארץ הזאת. בימים אלה ראה אור ספר של מאמרים, זיכרונות וקיטעי פרוזה מאת **אהרון אמיר**, תחת הכותרת פרוזה. בספר זה מצליח אמיר, למרות לשונו הכבדה והמליצית, העיברית הכנענית ה־בלתי־מדוברת, להציג פן אחד ברור של אותה תופעה תרבותית שהסעירה בשעתו את היישוב ואת התרבות המקומית. אלא שבדומה לגירסות אחרות המתארות תקופה זו, לוקה סיפרו של אמיר בחד־צדדיות מופגנת. ובקביעות חדות מדי לתופעות שונות. יש להניח שהיסטוריון־התרבות, שיבוא בבוא העת לנתח ולבאר עד תום את נושא „הכנענים״, ימצא את האמת ההיסטורית איש־בין גירסותיהם של **יונתן רטוש, עמוס קינן**, אנשי „במאבק״ ואהרון אמיר. על כל פנים, במקביל לחוברת פרוזה, שעסקה יותר ב־היבט הסיפרותי של תופעת „הכנענים״, הרי ספר זה של אהרון אמיר מהווה תעודה רבת־חשיבות. הספר ראה־אור בהוצאת יריב הדר.

תולעי תרבות

פרס ה־C.I.A.

בימים אלה התבשרנו שהפרופסור אליהו ל. גוטמן, מנהלו ומייסדו של המכון למחקר שימושי־חברתי, עומד לקבל ביום ה־עצמאות את פרס ישראל על תרומתו ל־חברה הישראלית ולחקירתה.

המכון למחקר חברתי־שימושי עוסק

פרופסור אליהו ל. גוטמן
מחקר חברתי שימושי מאד

בבדיקת ובבחינת תגובותיהם ומשקפותיהם של הישראלים, לרוב על פי מידגמים קבועים, בנושאים שונים של החיים. קיים בסיס להניח שמחקרים אלה נועדו, בעיקר, לתרום „לחברה הישראלית״, כמאמר מעניקי פרס ישראל.

מעשה שהיה, כך היה:

לפני שנים אחדות התדפק זוג מראיינים על דלת דירתו של סופר ישראלי נודע *. המתפרנס למחייתו מכתיבת טור קבוע באחד העיתונים היומיים. זוג המראיינים הציג עצמו כשלוח מטעם המכון למחקר חברתי־שימושי. הסופר הזמין את שני המראיינים להיכנס לדירתו, ושאלם לחפצם.

המראיינים מסרו לו שאלון, ובו שאלות רבות שנגעו ברובן לדיעותיו הפוליטיות־חברתיות, והמניעים לדיעותיו אלה.

נוסח השאלון, שניראה לסופר חשוד, הביא אותו לשאול את המראיינים לאיזו מטרה מיועדות התוצאות של שאלון זה, ועל־פי איזה מידגם נבחר דווקא הוא להשיב על השאלות. מתוך דיברי המראיינים הבין הסופר שהמדובר בשאלון מייוחד, המיועד לאנשי־רוח ולמעצבי דעת־קהל בישראל. חשדו של הסופר גבר, והוא סירב למלא את השאלון.

למחרת בבוקר התקשר אותו סופר אל פרופסור גוטמן, מנהל המכון למחקר חברתי־שימושי, ומתוך שיחה עם המיועד ל־פרס ישראל תשל״ח, הובהר לסופר ש־שאלון זה לא נעשה על־מנת לשרת צרכים מקומיים, ובדומה לעבודות אחרות של המכון, הוזמן על־ידי גורם זר.

כאשר התחקה הסופר אחר עיקבות אותו גוף זר, התברר לו שמזמינת העבודה היתה השגרירות האמריקאית בישראל, שהיה לה אינטרס מודיעיני לקבל תמונת־מצב בדבר קשת השקפותיהם של אנשי־הרוח ומעצבי דעת־הקהל בלי ידיעתם ובתיווך המכון למחקר חברתי־שימושי לארליוני סוכנות הביון המרכזית, הסי־איי־אי, המופקדת מטבע בריאתה על מידע מסוג זה.

חמתו של אותו סופר בערה בו, והוא כתב מאמר בגנות אותו „מחקר חברתי ושימושי״ שמכשיל תמימים, והציג זאת כקשירת קשר לפגיעה בחופש־המחשבה בישראל. אלא שמערכת היומון שבו מפרסם אותו סופר את מאמריו סירבה לפרסם את מאמרו זה, מתוך מניעים בלתי־ברורים.

כאשר שמע אותו סופר, בשבוע שעבר, על דבר הענקת פרס ישראל לפרופסור גוטמן, תגובתו האחת היתה: „הוא ראוי ליותר מזה — הוא ראוי לפרס הסי־איי־אי.״

* בעקבות הפרסום בעיתון „עתון 77״ בשנת 1976 על מעורבות המכון למחקר חברתי־שימושי בפרויקט „קמלוט״ של הסי־איי־אי, הוקפאו כל פעולותיו של המכון, ומאז הוא מתקיים בקושי.

* שמו שמור במערכת.

כתבי־עת

חומסקי נגד בלו

הגיליון הראשון של כתב־העת עתה, מנסה ללכד השקפת־עולם שמאלית כאר־פוזיציה תרבותית לתהליכים פוליטיים ש־התרחשו בארץ בשנה האחרונה. הצד ה־תרבותי שבו עוסק עתה * מביא את סי־פור „עלייתו ונפילתו של איגוד סופרי ישראל״ מאת יוסי הוכמן, המתאר את יכולת התיכוך של זקני אגודת הסופרים ביחד עם סופרי דור הפלמ״ח, על־מנת למנוע את כניסתם של סופרים ערבים להיכל הסיפרות הישראלית. המחזאי יוסף מונדי מפרסם בחוברת זו מבוא שחיבר לתוכניה של הצגת מעבר לגבולין מאת י״ח ברנר שאותה ביים בתיאטרון הלאומי הבימה, ולא הודפסה.

הרשימה הבולטת ביותר בעתה היא סול בלו במלכודת התעמולה, מאת הבלשן האמריקאי הנודע נועם חומסקי, שבה הוא תוקף ללא רחם את הספר לירושלים ובחזרה מאת חתן פרס נובל, הסופר סול בלו. רשימה זו, שנשלחה במיוחד על־ידי חומסקי לפירסום בעתה, מציגה את סול בלו, כעט־להשכיר של מנגנון־התעמולה הישראלי. כותב חומסקי על בלו: „אבל הוא עצמו הינו, למעשה, טרף קל לתעמולה הישראלית הרישמית. בסיפרו הוא מספק לנו קטלוג של דברים שאמריקאי טוב צריך להאמין בהם. קטלוג שנראה כחיבור מטעם מישרדי־התעמולה של ממשלת ישראל. לפיכך, כל מה שהוא כותב צריך לחלוטין. הוא לא חסך מאיתנו שום קלישאה...״

על אחת מן ההמחשות של לירושלים ובחזרה כותב חומסקי: „בלו מרשה ל־עצמו לכבס את עמדותיהם של הערבים הנתונים תחת פיקוחה של ישראל. הוא מודיע לנו שהללו משגשגים, ובדרך־כלל שבעי־רצון. אמת, פה־ושם נערכות הפגנות זועמות, ה„קוראות תגר על הכיבוש״, אך יוזמי ההפגנות הם „צעירים, רבים מהם בשנות הטיפש־עשרה שלהם.׳ כלו מתעלם מכל מה שהעיתונות הישראלית והעילמית ידעה לספר על ׳יום האדמה׳ במארס 1976, מבלי לדבר על דוגמות רלוואנטיות אחרות ללא־ספור...״

בסיכום ביקורתו של סול בלו, כותב חומסקי: „לבלו כישר ניכר לרחף על פני מישטחן הרדוד של האידיאות. הוא גם בעל כישרון של אמן, היודע לתפוס באורח משכנע מיפגשים מיקריים ונסיבות מתמיהות במיוחד. אולם מעבר לכישר ולכישרון אלה, הרי־וחשבון שלו על מה שראה ושמע באיין־ישראל הינו בגדר כישלון מוחלט. התרועה שבה התקבל סיפרו על־ידי הביקורת, חושפת את מצבם של החיים האינטלקטואליים באמריקה.״

* עורכי „עתה״: גבריאל מוקד, יצחק לאור, יגאל לביב, גידעון ספירו, שלמה פרנקל.

בחטף

ז׳דאנוב בצ׳ילינדר

● בימים אלה השלים את ביקורו בארץ קורא של אחת מהוצאות־הספרים המכובדות בשוודיה, המכהן גם כאחד מיועצי האקדמיה השוודית, בבחירת המועמדים לפרס נובל בספרות. אחרי שמיין את הסיפרות העיברית ואת יצירות הסופרים,

עמיה כהנא־כרמון
אינה פקידה של מישרד־החוץ

בשיטת המיון ההדדי נטל עימו, בשובו לשוודיה, שלושה ספרים של סופרים עיבריים, שיראו אור בעונת המו״לות הקרובה שם ● הסופרת **עמיה כהנא־כרמון** פירסמה הבהרה בדבר הסיבות שמנעו אותה מלנסוע כנבחרת ונציגת סופרי ישראל לקונגרס פא״ן קלאב העולמי, שנערך באחרונה באוסטרליה. מתוך ההבהרה מסתבר, שמישרד־החוץ הישראלי הוא המוסד הקובע וממנה את סופרי ישראל המשתתפים בכינוסי סופרים בעולם, תוך שהוא נוהג כמישרד־חוץ של מדינה טוטאליטארית. נציגי מישרד־החוץ הורו לגברת כהנא־כרמון שיהיה עליה לדבר, בישבת החמישית, על ארבעה נושאים אלה: „סיכסוך ישראל־ערב, התנחלויות, שיחות ז׳נווה, פגישת בגין—קארטר.״ לעומת זאת אמרה כהנא־כרמון, שהנושא האחד והיחידי שיש בכוונתה לדבר אודותיו יהיה: „להיות סופר, בישראל, עכשיו״. קובעי „מדיניות התרבות של מישרד־החוץ״ הורו לגברת כהנא־כרמון, שאם בכוונתה להתרכז ב„נושאים סיפרותיים״, עליהם לערוך בירור חוזר. כעבור חודשיים של דממה דיפלומטית מצד מעצבי „מדיניות התרבות של מישרד־החוץ״, טרחה כהנא־כרמון ופנתה אליהם שוב, ושאלה לגורל „הבירור החוזר״ ואז השיב לה אחד ה־ז׳דאנובים התורניים במישרדו של **משה דיין**, פקיד בשם **שמואל הדם** שכוכבו טרם זרח בשמי הסיפרות או התרבות הישראלית: „העניין כרוך בהבהרות נוספות. תקבלי ממני הבהרה סופית תוך שעתיים.״ מוסיפה הגברת כהנא־כרמון, ברוב תמימותה: „אני עדיין מחכה.״ אלא שמסתבר כי בסופרים העברים יש גם כאלה הנכונים להתנבא, תמורת כרטיס־נסיעה לאוסטרליה, בנבואות שמכתיב להם מישרד־החוץ, ולהביא את בשורת הסיפרות הישראלית בנושאים „סיכסוך ישראל־ערב, ההתנחלויות, שיחות ז׳נווה, פגישת בגין—קארטר״. המחבר, שלא הסס לשמש ז׳דאנוב בצ׳ילינדר, הוא **אהרון מגד**, אשר שש אלי אוסטרליה. בסיכום ההבהרה שלה כותבת כהנא־כרמון „היא לא באה לקונגרס בשל שאלת מיגון השיעור של מיפגשים רשמיים מקומיים ליום, נושאם, והילכך העדפת פקידי מישרד־החוץ סופר אחר על פניה. אישית, לי, מעז יצא מתוך: סוף כל סוף (לכבוד הנסיעה), הגעתי אל רופאת־השיניים. אף החווייה של היות קרובה אל השררה, לראשונה בחיי, שווה משהו, אולי.״ הוסיף על אירוע זה סופר תל־אביבי נודע: „עכשיו יגאלץ לקרוא בדבר, עיתון פועלי ישראל ,רשימות מארץ אחרת׳ מאת ז׳דאנוב בצ׳ילינדר, אהרון מגד.״

מאת בן עמר

רחל מרחלת של כל העולם

חגלית אילתית

משה קינן (שוכב מימין) וידידות שוודיות
כישרון לכל

גיליתי עבורכן אחד, גם צעיר וגם כישרוני שלבטח יגיע רחוק. זהו **משה קינן**, שהשתחרר מצה"ל לא מכבר ועדיין שרוי בהלם־עצמי.

משה, שנמנה עם הצוות של **משה ינוקא** באילת, התגלה כשחקן־מלידה, בעל פוטנציאל עצום, מצחיקן אמיתי שמשמש גם כדיסק־ג'וקי וגם כמתקין תיפאורה.

אין עבודה שאינו יודע לעשות, ותמיד עם חיוך ומצב־רוח מידבק. הוא טוען שלא יעזוב לעולם את העיר הדרומית, למרות שהוא מת ללמוד אלקטרוניקה בטכניון. אבל מי יודע.

משה משמש גם מדריך סקי־מים, למרות שלא מזמן גמר את הקורס בעצמו. הוא מארגן את הסיורים על היאכטה המהודרת המשייטת לאי־האלמוגים — בקיצור, כלביניק רציני.

וגם אז למה הוא מנעים את חייהן. למה לא, הרי הן באות לבלות, אז למה שלא תיהנינה? נכון, יש לו חברה רצינית שיושבת לו חזק על הלב, אבל היא לא אילתית ולא תמיד בשטח.

אז הכבוד יישמר לה כשתגיע, ועד אז הוא משגע את אילת.

הקול של שרי

לא לכל זמרת שהגיחה בפיתאומיות מאלמוניותה עושים מסיבה אדירה, כמו זו שעשו בראשית השבוע שעבר לכבוד **שרי אליאס**, המעדיפה להיקרא פשוט שרי.

ובכן, שרי זו, בעלת תיסרוקת האפרו, זכתה במקום הרביעי בפסטיבל הזמר ה־שנה, וזו היתה לה הופעת הבכורה בטל־וויזיה. היא בת 23, ילידת טירת־הכרמל ויוצאת להקת־פיקוד־צפון. מהימים ההם

שרי אליאס
כל המי־ומי

של הלהקה היא עדיין נושאת איתה את חברה הצמוד משכבר הימים, **שלומי**, שהיה איתה בלהקה וכיום הוא ממלא תקן של צייר.

המסיבה נערכה לכבוד צאתו של אריך־הנגן החדש שלה, ולכבוד החוזה השמן שחתמה עם אמרגנים בחו"ל. ומי לא היה שם? כולם היו. כל המי־ומי, וגם כאלה שרוחם היתה טובה עליהם ביין, אם לא באוכל, כי זה פשוט לא היה בנמצא. ואמנים הגישו תאלטורות מבדרות, כמו **ציפי שביט, יעקוב בודו וחנה לס־ו.**

היו גם אחרים, שישבו בצד ונהנו, כמו למשל הזוג הנצחי **ששי קשת** ואש־תו **יונה אליאן**, שנראים תמיד יחד בכל המקומות העליזים ואף פעם לא נפרדים ולו לרגע.

הזמר **חיפני** היה זה שהינחה את ה־ערב, ומי שמכיר אותו יבין מייד שהיה שם עליז על באמת.

נכון שצריך מזל יותר משכל, אבל גם קול טוב עוזר לפעמים.

מטרה לכל לב

כידוע, גאונים אמיתיים לא מסתובבים סתם ככה ברחוב. אלה שישנם, מצטנעים ומסתירים את כישוריהם בתוך עצמם.

אחד כזה שהצלחתי לחשוף לכבודכם הוא דמות גברית דומיננטית, ישר מהרו־מנים הרומנטיים. הוא בן 36, גבוה, שחור־שיער עם צדעיים מכסיפים, בעל עיניים שופעות יהירות, מיבנה של אתלט וקול מרשים.

לדמות הזאת קוראים **בני ויזנסקי**, והוא מאייש כיום את תפקיד מנהל מלון הסגע האדום באילת.

הבחור, שהוא תל־אביבי במקורו, התגרש לפני כשלוש שנים, וזה כולם יודעים. דויד השאיר ליוחי הקטנה, השחר־חורת והיפה ולשני ילדיהם, בני השמונה והחמש, את דירת הפנטהאוז שברחוב סיר־קין ברמת־גן, ונסע לו לניו־יורק. הוא ישב שם שנתיים, וחזר לפני כשנה, שכר לעצמו דירה קטנה בצפון תל־אביב, הור־גרש לפני כשלוש שנים, ושאת שתי בנותיה גידל כאבא ממש. אבל את ה־קאריירה שלו כגאון פיננסי הוא החל בילמודי כלכלה ומינהל־עסקים בדרום־אפריקה. כשחזר ארצה, פתח עסק ליבוא ויצוא, שתוך שנה היה לאחד הגדולים במדינה, ועסק גם בשירות לעולים חד־שים.

כשגם מזה נגמר לו, בגלל השיעמום שבשיגרה, עבר לעיסקי השעשועים ופתח את מועדון טיראן בהרצליה. אחרי כשנ־תיים גם זה עבר לו, והוא הסתובב עם מיטען עצום של רצון עז לעשות משהו שלא עשה קודם. עסקים סתם כבר לא עניינו אותו, והוא עבר קורס למינהל בתי־מלון בתל־אביב, ומייד נחטף להיות סגן־מנהל במלון האילתי. אבל הוא הצליח עד־כדי־כך, שתוך פחות מחצי־שנה מצא את עצמו בתפקיד המנהל הכללי של המלון.

היו כמובן כאלה שאמרו שהנעליים גדולות עליו, ושלא יעברו ימים רבים ושוב יחזור לתפקיד הסגן, אבל מי שמכיר אותו מקרוב ידע שאין צ'אנס כזה. המלון מנוהל על הצד הטוב ביותר. בני יודע מתי לתת מילה טובה, ולחייך בזמן הנכון. אך כשעיניו לובשות אכרשת קרח הרי הנזיפה, למרות שהיא נאמרת בקול אדיב, היא משמעותית לחלוטין.

ידוע שבני הוא מנהל־המלון שעלה ל־תפקידו זה אחרי הזמן הקצר ביותר ב־ניסיון ותק, והדבר היחידי שאולי קצת מפריע לו להתרכז הוא הנשים היפות של אילת, והאורחות שלא נותנות לו מנוח. אבל הוא מפנה אותן מהשטח בחיוך שרמנטי ובמילה אדיבה, לטובת המלון. כי זה ורק זה מה שעומד בראש מעייניו של בני וילנסקי כיום.

הוא אומנם יושב בתור מטרה נייחת לכל הציידות הפנויות, אבל הוא טוען שאשה כזו שהוא מחפש קשה למצוא. אחד עם עקרונות כמו שלו צריך אשה מסוג שהמודל שלהן אזל, אבל הוא עדיין מקווה שאולי יבוא יום ויהיו גם לו מישפחה וילדים. גאון או לא גאון, צרכים טיבעיים יש, והרבה.

איחוד מישפחות

סיפור־אהבה פיקנטי מהסוג הזה אני דווקא אוהבת, ועוד כשהוא קורה לזוג נחמדים אמיתי. כותבי ליהלומן הידוע ואיש־העסקים הנתנייתי **דויד רחמינוף** ואשתו־לשעבר **יוחי**.

אמלי ורוני שטן
הכל חוזר למקומו

שיב בה מכרה ותיקה מנתניה והמשיך לעסוק בענייני הבורסה.

אבל נראה שגם ללב היה מה להגיד בנדון. כי לא חלפו ימים רבים ויוחי, הלשעבר שלו, נכנסה גם היא לבורסה והחלה לומדת את עיסקי היהלומים ועוזרת לו במישרד. נו, וכשקרוב לעיניים, גם הלב משתתף בחגיגה. כראיה לכך עבר חתול שחור בגודל פיל בין דויד והנתנ־ייתית שלו, ולא יעברו ימים רבים ובני־הזוג רחמינוף לשעבר יחזרו לאכלס יחדיו את הדירה המשותפת, בין באישור הרב־נות ובין אם לאו.

ובכן, סיפור שקרה, כך קרה. השניים התגרשו לפני כשלוש שנים, וזה כולם יודעים. דויד השאיר ליוחי הקטנה, השחר־חורת והיפה ולשני ילדיהם, בני השמונה והחמש, את דירת הפנטהאוז שברחוב סיר־קין ברמת־גן, ונסע לו לניו־יורק. הוא ישב שם שנתיים, וחזר לפני כשנה, שכר לעצמו דירה קטנה בצפון תל־אביב, הור־

מסע התאוששות

כולכם בוודאי זוכרים את סיפור רצי־חתה של **מאירה מיטרני** מפתח־תקווה לפני כחודש. ובכן, החשוד העיקרי, שהיה עצור 25 יום, שוחרר לא־מכבר, ומייד ירד לאילת בתיקווה שהשמש האילתית תנקה לו את הראש, ובינתיים אולי גם יירגעו הרוחות בצפון.

מכל מקום, ברור לחלוטין שהאהבה שוררת ביניהם ומבלבלת כמו לפני שנים. יוחי שהיא אחותו של **רוני שטן** בעל מיפעל סופר פלסט שהוא מצידו בעלה הטרי של **אמלי (לפידות** לשעבר). וב־הזדמנות חגיגית זו אבקש את סליחתם של רוני ואמלי, על טעות שהופיעה ב־מדור זה לפני שבועיים. נכתב שם שרוני נסע לגרמניה, אבל לא דובים ולא יער. רוני ואמלי מאושרים לחלוטין בארץ־ישראל, ולא מתכוננים בכלל לעזוב. אז מי אני שאגרש אותם?

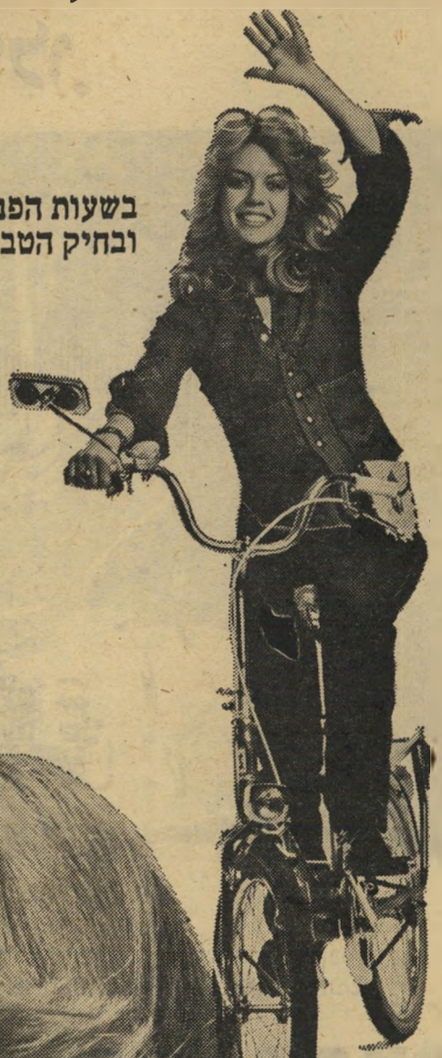
שמואל טאוב השתחרר בערבות עצ־מית של 20 אלף לירות, והנסיעה דרומה באה לו למטרת התאוששות.

הוא החליט לחסוך בבילויים, ולמצות מן החיים הטובים ככל הניתן. את מושבו קבע באחד המלונות, וזה היה המוקד. כל חתיכות האיזור האמיצות באו לחזר אחר הבחור הגבוה, השחרחר ובעל הצלי־עה הקלה.

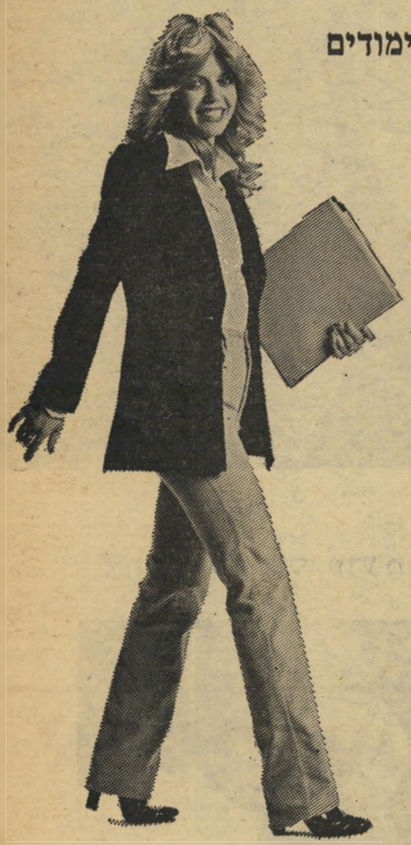
שמואל, שהוא מהנדס בתדיראן, התגרש לפני כשלוש שנים מ**אריאלה ט"ל**, קט־נת־קומה חמודה להפליא, בעלת מיבטא רומני טהור. אריאלה, שהיתה בשעתה דוברת התנועה הפמיניסטית וכזכור הת־נצחה עם **ירון לונדון** בתוכניתו עלי כותרת, חיה לה מזה כחצי־שנה עם גבר־חלומותיה, **מוטי מלמד**, שקיבל את הגט המיוחל מאישתו **חנה**. הוא הכניס את אריאלה לעיסקי הסוכנויות, ושניהם מס־תובבים כיום יחד ומוכרים ביגדי ילדים. הם עברו דירה, וחיים באושר ועושר.

"שמפו רויאל" עושה לי כמה דברים נפלאים...

בשעות הפנאי, בספורט
ובחיק הטבע...

...בעבודה בלימודים
ובבילוי.

בכל מקום ובכל שעה,
לשיער בריא, רענן
ובעל ברק טבעי
ולהרגשה טובה באמת,
שמפו רויאל —
השמפו שלי.

עץ הזית

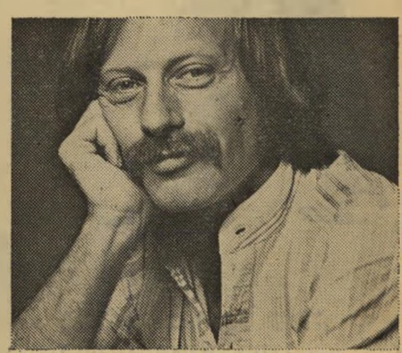
שמפו רויאל בארבעה סוגים שונים:
צהוב — עם תוספת לימון. כחול — לשיער שמנוני
ורגיל. אדום — נגד קשקשים. ירוק — לשיער יבש.

פ

אף אחד לא יכול לתופף כמו אהרל'ה קמינסקי. חוץ מהסטריאו שלו.

אהרל'ה קמינסקי יודע מהו ביצוע מושלם.

כמי שנמנה על צמרת נגני הג'אז והפופ,יודע אהרל'ה כמה נסיון, ידע ומאמץ דרושים כדי להגיע לשלמות מוסיקלית שאפשר להתגאות בה.

"כאיש מקצוע", אומר אהרל'ה, "אני מעדיף את מערכת הסטריאו S.G. 2080 של נשיונל. אני מאזין למוסיקה מתקדמת מכל העולם, מתקליטים ומקסטות, וחשוב לי במיוחד לשמוע את הביצוע המדויק,ממש כמו בהופעה חיה.

כשאני רוצה להתרכז בכלי מסוים בתזמורת, או בתחום מסוים של צלילים—אני מכוון את ה-BASS וה-TREBLE, "משחק" קצת ב-BALANCE,

מוסיף VOLUME ואז אני מרגיש כאילו התזמורת מנגנת ממש בתוך החדר שלי".

אהרל'ה קמינסקי יודע בדיוק כיצד צריכה להשמע מוסיקה טובה. אחרי הכל, הוא "עושה" אותה במו ידיו.

וכשאהרל'ה קמינסקי מאזין לאהרל'ה קמינסקי במערכת הסטריאו S.G. 2080 של נשיונל, אפשר להיות בטוח שהביצוע יהיה מושלם.

National

צעד קדימה אל המחר.

רדיו AM/SW/FM/FM stereo • מגבר 108 וואט • פטיפון אוטומטי •
טייפ קסטות סטריאופוני עם "DOLBY" • זוג רמקולים 2 Way משובחים

National Panasonic and Technics are the brandnames of Matsushita Electric.

רחל מרחלת על כל השולם

יפהפיות: סידרה ב'

מי שהסתובב במיסדרונות מלון הילטון בשבוע האופנה, התבלבל מהאוסף האדיר של יפות שהסתובבו שם והפגינו את עצמן ואת מיטב ציווי האופנה האחרונה.

בשבוע שעבר הבאתי קובץ ראשוני מהן, והפעם הרי לפניכם עוד כמה. פשוט חבל שלא לראות אותן, או לשמוע את הרכילות האחרונה הקשורה בהן.

הראשונה בסידרה זו היא **חנה אורדן** מי שהיתה נערת־ישראל וכיום נשוי־

תמי בן עמי
אולסי לא הגיע

ניקי שפירא
יופי של עדינות

חנה אורדן
המכון של אמא

יהודית נגר
חיפוש אחר האהבה

אה באושר לעורך־דין מלומד. לשניים יש בן קטן, והשימחה שוררת בביתם. חנה אינה עובדת בדוגמנות באופן קבוע, אבל כשיש אפשרות להרוויח כסף טוב בשבוע אחד, למה לא?

אבל חנה הסתובבה במלון, והודיעה בפה מלא שלהיות דוגמנית זה לא כבוד כל־כך גדול. לשאלה מה היא עושה ב־חיים, הסבירה שהיא מנהלת את המכון־ליופי של האמא שלה. „בטח," אמרה. „כולן באות ורואות כמה אני יפה, אז הן מייד מתיישבות על הכיסא ומפקירות את עצמן בידיה של אמא שלי." בקיצור, היא מבסוטה מהחיים, לא רע לה והיא לא מבקשת יותר.

מיספר שתיים היא תימניה גיזעית יפה־פיה בת 22, שדווקא לא־כל־כך טוב לה בחיים. **יהודית נגר** דווקא מאושרת מהעובדה שהיא דוגמנית ואפילו די מצ־ליחה אבל עדיין אין לה אהבה, והיא שרויה במירדף מטורף אחר בחיר־ליבה משוש נפשה. כרגע אין לה איש לשתף אותו בחוויותיה, היא מתגוררת לבדה בדירה שכורה ומצפה לנסיך־החלומות.

הגבוהה מבין הדוגמניות ששוטטו ב־מלון היתה, כמובן, **תמי בן־עמי**, שדיג־מנה ביגדיים. היא הסתובבה עם מינימום לבוש ועליו רדיד ענקי, והפגינה גוף חטוב להפליא. תמי, שהיא כידוע חברתו הצמודה של **אולסי פרי**, אליל־הכדורסל כהה־העור, אמרה כל הזמן „אולסי צריך להגיע כל רגע," וכולם חיכו וחיכו — אך לשווא. אולסי, כנראה, אינו אוהב התקהלויות והוא פשוט לא בא. אבל היא עמדה על שלה: „הוא יגיע." אולסי לא הגיע. לשאלה אם הם חיים יחד בדירתו של אילסי, ברחוב סוטין בתל־אביב, אמרה תמי: „לא. מה פיתאום? אני גרה עם הורי, בראשון־לציון."

לעניות דעתי, מי שמאמין לה הוא נאיווי. אבל אם היא הצליחה כל־כך יפה לשגע את כולם בסיפור על אולסי שעומד לבוא, אז למה לא בעניין החיים יחד? תמי, ככל שהיא גבוהה, דידתה בסנדלים בעלי עקב גבוה מאד, ובכלל היתה בע־נגים.

העדינה והחביבה ביותר מבין הדוגמ־

סופו של מעוז

סוף־סוף הגיעו לסיומם הסופי חייהם המשותפים של בני־הזוג **דני וניצה מעוז**. השניים שנלחמים למען הגט המ־יוחל מזה חמש שנים, נפרדו סופית ב־22

שרה אלי ניצה מעוז
שתי הזוכות

בחודש זה. ניצה אומרת „סוף טוב — הכל טוב," וגם ידעה לספר שדני היה מאה אחוז, אביר אמיתי, ושלקראת הסוף הוא הוכיח את עצמו. ואם כך, נשאלת השאלה למה ומדוע היו הסצנות של מכות ושערוריות במשך התקופה הארוכה הזאת שבה ניהלו המעוזים את הליכי הגירו־שין.

ובכן, הבעייה החלה בידידה של ניצה, **ג'ק תותה**, ובכל מיני דברים שנבעו מכך. אבל כיום נמצא ג'ק בתורכיה, וה־רומן בין השניים נגמר. בו־זמנית החל הרומן הידוע בין דני מעוז לבין הדוגמ־

ניות כולן היתה, ללא ספק, דוגמנית־הצמרת האנגליה **ניקי שפירא**. ניקי, שבאה ארצה לפני כחצי־שנה ונשארה, עקב התאהבותה העזה בבוטיקאי **מאכס מלכה**, מנהלת לו את הבוטיק שלו וגרה איתו בדירתו שבכיכר המדינה. טוב לה בארץ, ואין לה בינתיים כל כוונות לחזור

ציפי בן־פורת
ריחוף בין העננים

לאנגליה. שם אגמם יש לה בעל־לשעבר, אבל מי הוא לעומת האהבה הנוכחית? ניקי, עם חיוך סימפטי וחיוך זוהר, בלטה במיוחד גם במיסדרונות המלון וגם בתצו־גות הגדולות, ולא היה ספק שכדוגמ־נית־ייבוא היא היתה משהו מיוחד באמת.

אבל היפהפיה האמיתית, שהרהיבה כל עין בשמלות לבנות בתוליות, היתה **ציפי (לורין) בן־פורת**, שיש לה סיבה טובה מאד להיות מאושרת וקורנת. בימים אלה היא חוזרה לחיות בחיק בעלה, בעל־המו־עדון **שוקי בן־פורת**. הבעל הצעיר חזר לא מכבר ממסע ארוך ללונדון, שם שהה קצת יותר מהמצופה ועכשיו, אחרי ש־חזר, השניים נראים מאושרים מאד ומ־גדלים את בנם הקטן, בעזרתה של האי־פר הצמודה, כמובן.

חגיגה במלון

אין זה סוד שחוץ מלשרת את ענף ה־תיירות, משמשים בתי־המלון גם לכל מיני מטרות חשובות ושירותים דיסקרטיים. מס־תבר שחלק מסויים מאלה הפונים לענף המלונאות, עושים זאת לא במעט משום שהם יכולים לנצל אותם השירותים חינם.

זה מה שדחף, כנראה, גם **מלונאי** (לא בעל בית־מלון) צעיר ותוסס אחד לענף. האיש העליז הזה טיפס מעלה־מעלה בסולם ההצלחה המלונאי, והגיע לדרגה די בכירה באחד מבתי־המלון ה־גדולים והמפוארים של תל־אביב. אבל אם תחפשו אותו עכשיו שם, תופתעו לגלות כי הוא איננו בנמצא. תשאלו למה? או! זה כבר סיפור אחר.

אותו מלונאי חי אומנם באושר ועושר עם אשה יפה וחטובה, היכולה עדיין להת־וות תאוות כל גבר. אלא מה, האיש הזה לא מסתכל על המין כעניין שבין גבר ואשה בלבד. בשבילו זה הרבה יותר: בידור, שעשוע חברתי, אמצעי קומוני־קציה ועוד המוני דברים אחרים.

בקיצור, אין כמו מלון גדול כדי ליישם בו את התיאוריות המיניות האלה. קודם כל, פוגשים שם אנשים חדשים בכל יום, ולא רק כאלה מרובעים, אלא אנשי העולם הגדול, פתוחים ומתקדמים, שהמין הקבו־צתי בשבילם אינו ביג־דיל.

ואם לא מוצאים תיירים, המבקשים ל־גלות בארץ מלבד נופים ואתרים גם מעט מין נוסח ישראל, תמיד יש במלון גדול סגל של חדרניות, מלצריות, בארמנים ושאר בעלי־מיקצוע, שבעזרתם אפשר להפיג את החדגוניות של המין־בשניים.

וכך, בצד פעילותו המבורכת בהסברת פנים לתיירים ובהנעמת שהותם בישראל, עסק אותו מלונאי גם בצד המענג של החיים. הוא היה משכנע את עובדי המלון ועובדותיו — רק בשעות הפנאי שלהם, כמובן — להצטרף אליו ואל אשתו לתר־גילי מין קבוצתי, שנעשו על־פי רוב בחדרו שבמלון, או באחד החדרים ה־פנויים, כשהעונה לא היתה בשיא.

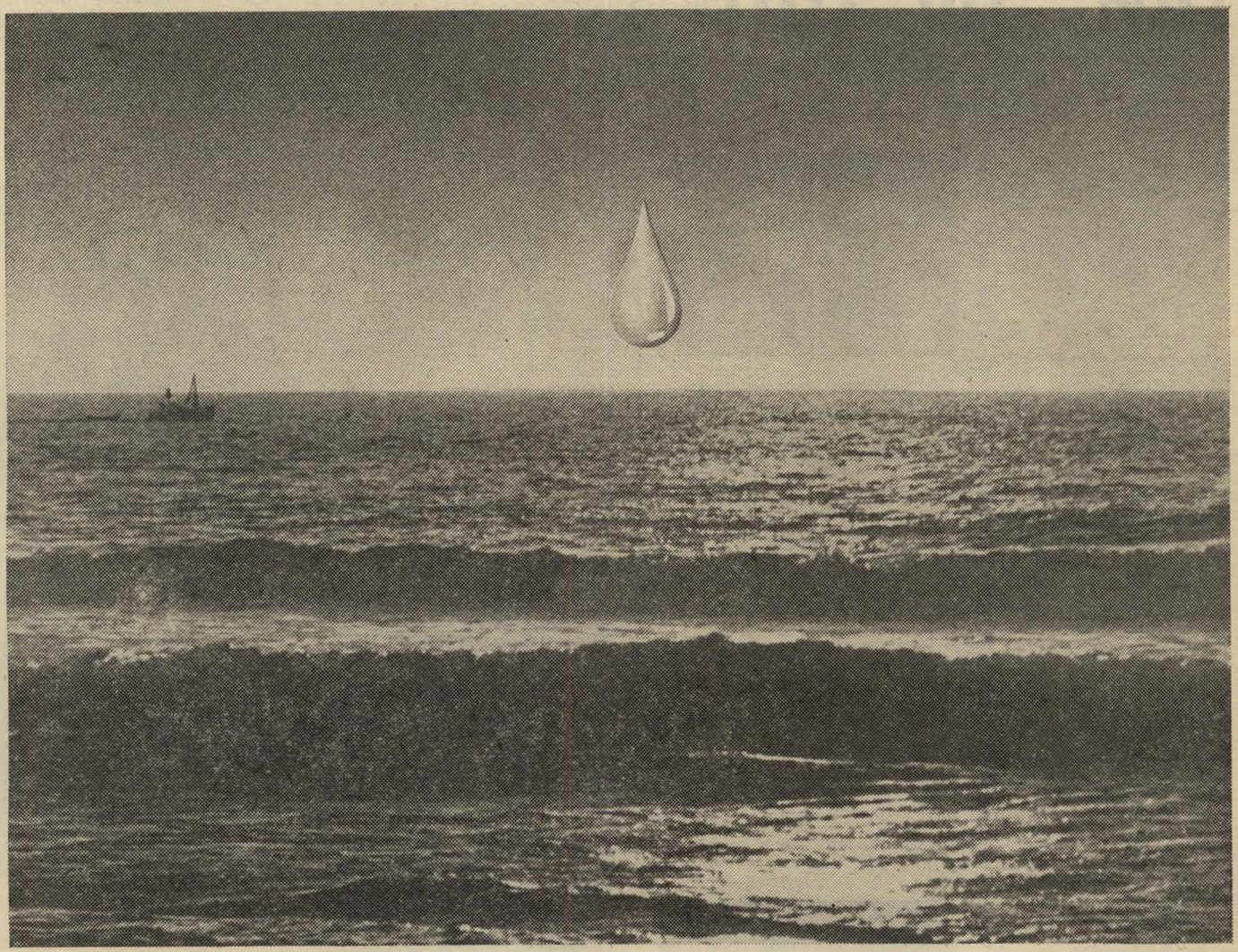
אני, מצידי, אין לי שום דבר נגד זה. אנשים מבוגרים יכולים להשתעשע במין איך שרק עולה בדעתם. אבל מנהלי אותו מלון מפיאר חשבו אחרת. כל זמן שהאיש בילה, בדרכו־שלו, רק בחוג מכריו, הם לא התערבו, למרות הרכילות שהגיעה לאוזניהם. אבל ברגע שהסתבר להם ש־האיש — לפעמים בעזרת רעייתו היפה — מנסה לפתות גם את עובדי המלון להצ־טרף אליו לחיגגה, השתנתה דעתם ב־נושא.

זה קרה אחרי שכמה משובדות המלון צעירות ויפות, התלוננו באוזני המנהלים הראשיים כי המלונאי משדל אותן להש־תתף במה שנקרא פארטיס (מין בשלי־שה) וסווינגרים (מין בקבוצה). הן חישו שאם לא ייענו לו הוא עלול לנצל את עמדתו הבכירה במלון ולהתנכל להן.

כאן התגלתה הנהלת המלון כשמרנית ופוריטאנית מאד. בנושא זה לפחות, תוך 24 שעות סולק המלונאי הבכיר מעבודתו.

זה שנאמר: כמו שמציעים את המיטה, ככה ישנים עליה. ועכשיו ישנים המלונאי ואשתו היפה על מיטתם, בודדים — רק שניהם לבד.

השקעה חדשית של סכום קטן

תתן לך מטמון גדול.

טיפה בכל חודש. 100 ל״י,
200 ל״י. הן לא יכבידו עליך, אך בתוך
שנים ספורות יצטרפו למטמון גדול.
כל לירה שאתה משקיע במטמון
ח״י כפליים של בנק הפועלים
חוברת אליך עם מענק, רבית
והצמדה על הקרן ועל המענק...
למה להרבות במילים?
הנה המספרים:
אם הפקדת החל ממאי 1973
100 ל״י לחודש ב״מטמון 10,000״
חסכת עד סוף ינואר 1978
5,700 ל״י (100 ל״י × 57 חדשים).
רווחיך לתאריך זה יהיו:
מענק — 285 ל״י
רבית והצמדה על הקרן — 8,089 ל״י
רבית והצמדה על המענק — 404 ל״י
סה״כ רווחים — 8,778 ל״י.
סה״כ לזכותך בחשבון — 14,478 ל״י.
היית מכיר את מאה הלירות שלך?

מטמון ח״י כפליים

בנק הפועלים בע״מ

לנו אכפת.

בישולים

איך בוראים קציצות טירוף

אני, אחרי קציצה של יונה, אלך כסומא. כאחת שגודלה על קציצות קשות, מדיפות־שום, חזקות ועמידות בפני פיגעי הזמן והאקלים — נפלתי שדודה, רק לריח המעדן הגימוח שלה.

הגיע הזמן לפרסם את הסוד השמור ביותר של אשת החברה הזוהרת והמפורסמת, אשר שמה הולך לפניה בהמון שטחים חוץ מאשר בשטח החטוי, הסודי.

המכתיר עובדה קיימת: שהיא, מה לעשות, בשלגית עצומה.

„האי ואבור לך אם את מפרסמת," נופפה עלי חמישה קראטים באיום. „יש־מעו את זה כל החתנים, לא ירצו יותר לאכול במיסעדה! שלא תעשי לי את זה!" לא שמעתי בקולה, והרוח כולו שלכם. והרי הסוד, המגלה מה היא עושה לקציצות שלה, היוצאות בטעם כל־כך כל־כך טוב.

ראשית, נתחיל במה היא לא עושה. ובכן, היא לא עובדת עליהן קשה.

„צריך לעבוד עם הראש" היא סיסמת חייה, וכל הגברים מסכימים בשימחה, אבל היא לא תמיד מרשה.

אצלה אין טינוף המיטבח עם מטחנות ובטיח. היא דוחפת לבלנדר את החומרים הבאים: ● שתי לחמניות מתוקות גדולות, מורטבות היטב, סחוטות אך מעט, (בערך 200 גרם) ● שתי ביצים שלמות ● בצל אחד ענק או שניים בינוניים, חתוכים לרבעים (אפשר גם חצי שקית בצל סנפרוסט.) ● שתיים־שלוש שיני־שום ● כפית גרגירי קימל ● כפית מלח ● כפית אבקת מרק־עוף ● חצי כפית פילפל.

מפעילים את הבלנדר, ודוחפים מעט ב־עזרת כף, עד שכל החמרים נקצצים לעי־סה לבנבנה, כבדה.

לא מוסיפים מים להקלת העירבול. מי הלחמניה המורטבת, ומיץ הבצל, חיי־בים להספיק. שופכים את תוכן הבלנדר לתוך סיר שבו אחד קילוגרם בשר טחון, ומערבבים. לא מוסיפים שום קמח־מצה, אלא מלח בלבד, אם יש צורך. מחממים שמן על קרקעית סיר גדול ושטוח, לוק־חים בעזרת כף את קציץ הבשר, שופ־כים לקרקעית הסיר ושם, בעזרת שתי לחיצות עדינות וכמה קישקושים לחירי־טוטים, נותנים לקציצה את גיזרתה הסו־פית.

שימו לב כמה חידושים והמצאות יש למזרה. ראשית עניין הבלנדר. צ׳יק־צ׳ק, שניק־שנאק, והכל מוכן. שנית, עניין ה־אילפס. לרחוץ מחבת, ולרחוץ אילפס, זה בערך אותו שיט — אבל אילפסים לא מאפשרים אף פעם ניתוז־שמן, וזה עשר נקודות.

שלישית, הקציצה יוצאת חתיכה מאד, גם אם לא מלכלכים ידיים וקרשי־חיתוך.

זהו. הנכם מוזמנים לבצע את הסיפור, ולראות איך כולם באים כמו יבחושים, לזמזם סביב הקדירה, שהופ היתה מלאה והופ, איננה עוד.

טאינים, מינרלים, חומצות ואנזימים חיו־ניים ביותר, אשר איזונם בגוף, של אלה האחרונים, הוא פעולתו החשובה. רצוי לאוכלו שלוש פעמים ביום, כפית לפני כל ארוחה.

טעם החיים

פולן - מחייה מתים למיניהם

בשנים האחרונות נעשו ניסיונות טי־פול במיקרי פרוסטטה (בלוטת הערמו־נית) על־ידי פולן. הניסיונות הוכתרו בהצ־לחה, שכן הושגו תוצאות ריפוי מרשי־מות אצל חולי פרוסטטה כרוניים, כש־הפולן מוכיח את יתרונו על תרופות כי־מיות סינתטיות.

הדוקטורים אריק אנסן ואופרק מאניי־ברסיטת אופסאלה בשוודיה, וד״ר מיכ־אילסקו מאוניברסיטת טיטן, בבוקרשט רו־מניה, פירסמו עבודות־מחקר רציניות ב־יותר על העסק. בין השאר פורסמו עבו־דות אלו בסיפרות ה„אפימונדיה", אשר למרות השם המפואר, אינה תורה לחקר הסרטן או משהו, אלא פשוט שמו של האירגון הבינלאומי של כוורנים.

מחקרים מבולגריה, צרפת ויוגוסלאוויה, תומכים בגירסה זו, ומופיעים בדו״חות הדיונים של מחלקת האפיתראפיה באיר־גון זה — שהיא תורת ריפוי המחלות על־ידי דבש. אז זהו זה. למי שיש פרוס־טטה גבולה קצת, שיאכל, ותחיי.

מי שמעוניין בעוד פרטים על הלהיט הטיבעוני החדש — בבקשה.

חסידיו נשבעים עליו כי הוא מעיר את היצר. זה דווקא טוב, כיון שיצר זה הולך לישון לפעמים, בחיסר־תיאום משווע עם בן־הזוג. כפית פולן — ושהשם ירחם.

עיקר שכחתי. הפולן הוא המרכיב הזכרי של הפרח. צורתו בטבע: אבקה בעלת גרגרים עדינים, בגונים מצהוב־בהיר עד חום־כהה. הוא מכיל אחוז גבוה של פרו־

סומך נופלים

הפולן, המלוקט על־ידי הדבורים, נקלט בקלות בגוף כשהוא מונח בתוך דבש טיבעי. בארץ, משווק אותו קיבוץ שמיר בתערובת נפץ: פולן + מזון־מלכות, ב־דבש טיבעי.

מה חדש בקלושמרל

מגהץ אלקטרוני

תמורת הסכום הסימלי הפעוט של 7,000 ל״י בלבד, ניתן להשיג צעצוע נהדר, בשם אלנא פרס. הפירסומית מראות אשה מתפוצצת מרוב אושר ליד ערימות כביסה, ולא ברור לשימחה זו מה היא עושה. הגיהוץ — ניתוק, ובמירוץ עם רחיצת־כוסות על אליפות הנרווים, בכל־זאת זוכה הגיהוץ.

אבל־אבל־אבל, לעסק דנן יש יתרון בולט אחד: הוא חוסר אנרגיה באיפו עצים ומשמעותי. אומנם, תמיד יכול לקום מישהו לומר כי האנרגיה שלו (קרי: שלה) לא שווה לו שבע אלף לירות, בשעה שעוזרת לוקחת שלושים לשעה. בפני ה־מישהו הזה, אוריד את הכובע! לזאת אק־רא משאבים מישפתיים מנוצלים בהיגיון! המישהו הזה בטח גם מוותר, בראש אמיץ וצלול על רכישת מכונית פרטית, כיוון שאוטו עולה מאה אלף לירות, וכרטיס אוטובוס איזה לירה רק.

אבל לפני שאני מחרחרת מהומות מיש־פחתיות, אמשיך לספר.

הצעצוע הזה משמיע קולות וציפצופים נגד חריכות, ואיכות הגיהוץ המתקבלת

נשים מכבדות אנרגיה של עצמן ז ז ?

יוצאת מן הכלל. את אשר משיגים בלחיצה אחת בת שבע שניות, לא משיגים גם אחרי עמל רב העצום במגהץ רגיל קונ־וונציונלי. המעבר ממגהץ רגיל למכשיר האלקטרוני, מאד משונה בהתחלה. זאת צורת פעילות אחרת לגמרי. כמו בכל דבר, אחרי שמתרגלים, לא ברור איך זה הסתדר בלעדיו עד אז.

הגיהוץ אינו מוגבל למישטחים יש־רים בלבד ובטכניקה נכונה, הגלמדת מ־חוברת קטנה, וניסיון מיצטבר, ניתן לגהץ כל דבר. למכשיר מצורפת כרית, עבור גזרות אלכסוניות, ואין קומפקטי ממנו.

הכל במכשיר שווייצי זה הוא יופי, מל־בד המחיר האסטרונומי שחייב לשלם ה־אזרח במדינת הפוטות.

פינת המדליות

אסלות - שיכלול

לפני כמה שבועות כתבתי על אסלות נוצצות, או איך להוריד „אבן" מהכלים הסניטריים בעזרת מי־אש. ובכן, המדע מתקדם לנו מול העיניים, ויש חידוש לא־נורמלי. אין צורך יותר להיזהר כמו

מה הופך את האבן למשחה?

מאשמדאי, בבואנו לעסוק בחומר לניקוי אבן, כגון מי־האש.

בטלפון 938862 בכפר שמריהו ניתן לה־שיג תמורת כ־12 ל״י בלבד ליטר חומר ניקוי מיוחד. הוא אינו מסוכן כמו המי־אש ובכל זאת אפקט פעולתו ז ה ה.

אני מציינת את הטלפון, כיוון שעדיין אין להשיג חומר זה ברישתות השיווק, ולא איכפת לי לעשות פירסומת אם אני יכולה להציל בזאת כמה אצבעות חרו־כות. אופן השימוש פשוט מאין־כמותו.

מרטיבים היטב, בעזרת מטלית ספוגה, את המישטח האמור. החומר ממיס את המישקעים הכי קשוחים. ממתינים כחצי שעה, מגגבים, ומול עינינו קם הפלא: האבן יורדת כמו מישחה!

מיכנסיים־מישקפיים

צושקה, חברתה של אמי, רק עשרים שנה בארץ. בפרק־זמן פעוט זה, הצליחה להשתלט על שיחת מכולת שלמה, שלא לדבר על שיחת קופת־חולים.

„כוייב לי פה," למדה להצביע, וכך היא עושה חיל.

להיות בחברתה, זו חוויה. האשה ה־זאת מצחיקה, למות ממנה. והרי סיפור טרי:

בוקר אחד פגש בה מכר, שברכה ל־שלום. על עיניו היו מישקפיים כהים, והיא התקשתה מאוד בזיהויו. המצב נעשה מביך מרגע לרגע, אך צושקה הת־עשתה בזמן.

בנימוס אירופאי רב פנתה אליו, כש־היא מצביעה על מישקפיו: „פרדון, אבל אני לא מכיר אותך, אולי תוריד את המיכנסיים?"

וידוי

למרות שבדרך הכואבת לתבונה אבדו לי הרבה אשליות,
ולמרות מנגנון נאורוטי העובד אפילו בשנתי, ומתייק את הכל לקומפיוטר,
ולמרות סייסמולוג המזהה מייד כל זיוף,
אני תמיד מחדש, תמיד מחדש, מאמינה לסוכני הפירסום.
שום גוזמה שימכרו לי אלה, לא תהיה גדולה מכדי שאאמין בה.
בעיניים קרועות לרווחה אני בולעת וקונה כל פלא — תמיד.
זוטות בלתי־נחשבות, כגון אי־התאמה פרמננטית בין דבר המפרסם והמציאות,
לעולם לא מניעים אותי לנסות לשים את מטבעותי על השקעות בטוחות יותר.
מה פתאום! הן מאחרי העמוד, מאחרי הפינה, מחר־מחרתיים מחכים לי כל הניסים
וההפתעות. לא לבלבל! זה הפתעות! לא נפלאות.
אני „גבירתי נסי את"
ואני „עקרת הבית הנבונה בוחרת"
ואני „חיסכי בזמן ועצבים"
ואני זאת שתמיד קונה.

ב אדר א' תשל"ג, 1.3.73 שנה 42 המחיר 12.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2113

ה...דה

ויס תבל
רינה
חור
מגלה:

"איש ביטחון ישראלי ניסה לאנוס אותי!"